

TOM I

WSTĘP

1. WPROWADZENIE.

Niniejsze opracowanie stanowi ujednoliconą wersję Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie (zwanego dalej Studium) sporządzoną w związku z drugą zmianą tego dokumentu.

Wersją pierwotną jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie” uchwalone przez Radę Miejską w Stroniu Śląskim dnia 28 lipca 1999 r. (Uchwała Nr XI/65/99). Opracowanie to zostało sporządzone w Biurze Projektów Zagospodarowania Przestrzennego AGLOPROJEKT w Legnicy pod kierunkiem mgr Fabiana Jaskólskiego. Było to pierwsze opracowanie tego typu w gminie, sporządzone na mocy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (tekst jednolity z 1999 r., Dz. U. Nr 15, poz. 139). Dokument ten w dalszej części niniejszego opracowania zwany jest „pierwotną wersją Studium” lub „pierwotną wersją”.

W dniu 8 lipca 2003 r. Rada Miejska w Stroniu Śląskim uchwaliła „Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta i gminy Stronie Śląskie” (Uchwała Nr X/74/03), opracowaną w biurze BAU-PROJEKT we Wrocławiu pod kierunkiem dr inż. arch. Romualda Pustelnika. Dotyczyła ona całego obszaru gminy i miała charakter aktualizacji oraz uzupełnienia części dotyczącej kierunków zagospodarowania przestrzennego zarówno miasta, jak i gminy Stronie Śląskie. W wyniku tej zmiany nie powstał jednak tekst jednolity. Powyższy dokument w dalszej niniejszego opracowania zwany jest „pierwszą zmianą Studium” lub „pierwszą zmianą”.

Niniejsze opracowanie jest efektem „drugiej zmiany Studium”, zainicjowanej uchwałą Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 31 sierpnia 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie (Uchwała Nr XLI/253/09). Zmiana ta ma kompleksowy charakter oraz ograniczony zasięg przestrzenny - dotyczy tylko miejskiej części gminy (w granicach administracyjnych miasta Stronie Śląskie). Opracowanie to (w tym ujednoczenie z poprzednimi wersjami) zostało sporządzone przez Biuro Urbanistyczne Ecoland z siedzibą we Wrocławiu, pod kierunkiem mgr inż. arch. Marka Wilanda

Przystąpienie do drugiej zmiany Studium wynikało m.in. z:

- wejścia w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra

Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233), a także szeregu innych przepisów,

- przyjęcia różnych dokumentów dotyczących gospodarki przestrzennej w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań społeczno-gospodarczych (w tym wynikających z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej),
- zmian będących efektem restrukturyzacji przemysłu oraz przewidywanego wzrostu aktywności gospodarczej, w szczególności w zakresie turystyki oraz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości (MŚP),
- potrzeby modernizacji i usprawnienia układu komunikacyjnego Stronia Śląskiego – m.in. ze względu na wzrost ruchu samochodowego wywołanego wzrastającą popularnością urządzeń turystycznych i rekreacyjnych powstałych na obszarze gminy Stronie Śląskie,
- potrzeby doposażenia istniejących terenów osadniczych w sieci infrastruktury technicznej,
- potrzeby aktualizacji innych rozwiązań planistycznych.

Przy sporządzaniu drugiej zmiany Studium uwzględniono w szczególności:

- zasady określone w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju” ogłoszonej poprzez Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim (z 2001 r. Nr 26, poz. 432),
- ustalenia „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku” przyjętej Uchwałą Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku,
- ustalenia „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” przyjętego Uchwałą Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2003 r. Nr 4, poz. 100),
- ustalenia „Wieloletniego Programu Inwestycyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007–2013” przyjętego Uchwałą Nr XXXVI/583/09 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 stycznia 2009 r.,
- „Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Drogi Śródsudeckiej” obejmujące obszar dolnośląskiej części pogranicza polsko-czeskiego i polsko-

niemieckiego w granicach Sudetów i Pogórza Sudeckiego, przyjęte Uchwałą Nr 309/II/03 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 czerwca 2003 r.,

- program „Proturystyczna aktywizacja polskiej części Euroregionu Glacensis w paśmie Drogi Śródsudeckiej” przyjęty Uchwałą Nr XXIV/267/2004 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 25 maja 2004 r.,
- „Strategię rozwoju powiatu kłodzkiego na lata 2008-2015” przyjętą Uchwałą Nr XIX/282/2008 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 22 maja 2008 r.,
- „Strategię rozwoju Gminy Stronie Śląskie” przyjętą Uchwałą Nr XXIII/221/04 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 8 listopada 2004 r.

Studium jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych gminy, służącym realizacji polityki i strategii działań przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego, ale także w sferach: społeczno-gospodarczej i ekologicznej. Sfery te bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno-przestrzennego. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań lub dokonania znaczących odstępstw od ustaleń niniejszego Studium, należy przystąpić do kolejnych jego aktualizacji. Między innymi dlatego celowe jest dokonywanie oceny aktualności Studium co najmniej raz w ciągu kadencji Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim, co zresztą wynika także z obowiązujących przepisów.

2. STRUKTURA DOKUMENTU.

Zgodnie z wymogami ustawowymi (art. 10 ust. 4 przywołanej wcześniej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) Studium składa się z części tekstowej i graficznej.

Tekst niniejszego Studium podzielono na trzy tomy. Tom I zawiera ogólne informacje o Studium m.in. o historii prac nad tym dokumentem, zakresie zmian, o zasadach ujednolicenia go z poprzednimi wersjami i o jego strukturze (niniejszy rozdział). Zawartość tego tomu powstała w ramach drugiej zmiany Studium.

Tom II zawiera ustalenia dotyczące części wiejskiej gminy Stronie Śląskie i bez względu na brzmienie nie należy ich odnosić do obszaru administracyjnego miasta Stronie Śląskie. W pierwszych rozdziałach tego tomu przedstawione zostały uwarunkowania rozwoju przestrzennego, a w jego drugiej części zawarto kierunki zagospodarowania przestrzennego. Treść tomu II składa się z pierwotnej wersji Studium scalonej z pierwszą zmianą, z której usunięto ustalenia dotyczące wyłącznie miasta Stronie Śląskie. Scalając oba dokumenty, stosowano następujące zasady:

- bazę stanowi pierwotna wersja Studium,
- ustalenia pierwszej zmiany Studium zawarte w *CZĘŚCI I. UWARUNKOWANIA* umieszczono w niniejszym dokumencie w Tomie II Części I w rozdziale 1A. Wstęp do Pierwszej zmiany Studium, gdyż mają one charakter wprowadzający,
- ustalenia pierwszej zmiany zawarte w *CZĘŚCI II. ZMIANA STUDIUM - KIERUNKI, CELE I POLITYKA PRZESTRZENNA*, w rozdziałach 1-4, umieszczono w niniejszym dokumencie w Tomie II Części II w rozdziale 2A.1. Strategia rozwoju gminy Stronie Śląskie – wprowadzona pierwszą zmianą Studium,
- ustalenia pierwszej zmiany zawarte w *CZĘŚCI II. ZMIANA STUDIUM - KIERUNKI, CELE I POLITYKA PRZESTRZENNA*, w rozdziale 5 wprowadzają nowe zapisy uzupełniające punktowo pierwotną wersję Studium. W niniejszym opracowaniu wprowadzono je w odpowiednich miejscach zgodnie z instrukcjami pierwszej zmiany oraz oznaczono w niniejszym opracowaniu literą A dodaną do numeru wprowadzanego rozdziału. Ponieważ ustalenia te często nie miały formy pozwalającej na bezpośrednie ich „wklejenie” do pierwotnej wersji Studium, przed umieszczeniem we właściwych miejscach ujednoliconego tekstu, zostały poddane

redakcji zmieniającej brzmienie poszczególnych ustaleń, zachowującej jednak ich merytoryczną treść.

Tom III niniejszego opracowania zawiera ustalenia dotyczące miasta Stronie Śląskie, w jego granicach administracyjnych. Część pierwsza, składająca się z 4 rozdziałów, zawiera informacje wstępne i określa cele Studium w odniesieniu do miasta Stronie Śląskie. Część druga przedstawia uwarunkowania rozwoju przestrzennego podzielone na 10 rozdziałów, pogrupowanych w trzech działach: uwarunkowania środowiskowe, uwarunkowania społeczno-gospodarcze oraz uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania i struktury własności gruntów. Na końcu każdego rozdziału zamieszczono syntetyczny zapis - specyfikację uwarunkowań wynikających ze stanu istniejącego i wynikające z tego wnioski dla przyszłego zagospodarowania czy rozwoju danej dziedziny życia. Część trzecia Tomu III dotyczy polityki przestrzennej gminy i prezentuje kierunki różnych aspektów rozwoju przestrzennego w kolejnych osiemnastu rozdziałach. Część czwarta Tomu III zawiera natomiast jego streszczenie.

W każdym z tomów prowadzona jest odrębna numeracja rozdziałów, a przywołania rozdziałów odnoszą się do rozdziałów w danym tomie (nie dotyczy to przypadków, w których w przywołaniach podaje się również numer tomu).

Na część graficzną ujednocionej wersji Studium składa się osiem rysunków, sporządzonych na mapach topograficznych:

- Załącznik Nr 2 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, w skali 1:10 000,
- Załącznik Nr 3 - Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Stronie Śląskie, w skali 1:10 000,
- Załącznik Nr 4 - Uwarunkowania przyrodnicze, w skali 1:50 000,
- Załącznik Nr 5 - Jednostki strukturalne, w skali 1:50 000,
- Załącznik Nr 6 - Uwarunkowania kulturowe, w skali 1:25 000,
- Załącznik Nr 7 - Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne, w skali 1:25 000,
- Załącznik Nr 8 - Kategorie ochronne lasu, w skali 1: 25 000,
- Załącznik Nr 9 - Użytkowanie terenu, w skali 1:25 000.

Na początku prac planistycznych prowadzących do drugiej zmiany Studium, został opracowany projekt zmiany Studium. Na ten projekt składały się: część tekstowa, zawierająca dwa tomy:

- Tom I. Wstęp,
- Tom III. Miasto Stronie Śląskie.

oraz część graficzna obejmująca obszar administracyjny miasta Stronie Śląskie, wykonana na mapach topograficznych w skali 1:10 000 i zawierająca dwa rysunki:

- pt.: Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Stronie Śląskie,
- pt.: Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Stronie Śląskie.

TOM II
GMINA STRONIE ŚLĄSKIE

CZEŚĆ 1.
INFORMACJE WSTĘPNE I CELE STUDIUM W
ODNIESIENIU DO GMINY STRONIE ŚLĄSKIE

1. WSTĘP.

1.1. Cel i zadania studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej STUDIUM, jest nowym rodzajem opracowania wprowadzonym do systemu planowania w Polsce ustawą z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym.

W ustawie tej zawarty jest obowiązek uchwalania studium przed utratą mocy aktualnie obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego, tj. przed końcem 1999 r.

Z uwagi na podstawowe znaczenie tego dokumentu dla zarządzania gospodarką przestrzenną w gminie, ważny jest udział samorządów w jego opracowaniu.

Wymaga to od jednostek planistycznych, jak i od administracji, przygotowania organizacyjnego, uściślenia podstawowych zadań jakie ma spełniać studium.

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym daje większy zakres swobody w ustalaniu sposobu i formy opracowania studium niż to ma miejsce w przypadku planów zagospodarowania przestrzennego. Tworzy to duże pole do formułowania zakresu i formy opracowania, a także eksperymentów i prób warsztatowych.

1.2. Studium jako element krajowego systemu planowania.

Charakter studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymusza potrzebę współdziałania ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa.

Ze strony studium województwa samorząd oczekuje informacji określających zewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy. Uwarunkowania te mogą mieć decydujące znaczenie dla rozwoju, szczególnie gdy dotyczą inwestycji ponadlokalnych.

Powiązanie studium gminy z całym systemem planowania ma miejsce także w przypadku występowania obszarów objętych ochroną lub przewidzianych do takiej ochrony.

1.3. Studium jako element lokalnego systemu planowania.

Osiągnięcie efektów w sferze społeczno-gospodarczej uzależnione jest od dobrego rozpoznania przestrzeni, jej specyfiki, wartości, uwarunkowań, barier oraz instrumentów, jakie gmina ma do dyspozycji w sferze gospodarki przestrzennej.

Mając na uwadze, że samorząd gminy ma największą samodzielność w sferze gospodarki przestrzennej - należy więc dla celów społeczno-gospodarczych maksymalnie wykorzystać instrumenty gospodarki przestrzennej.

Studium zawiera w swej treści zasadniczą część strategii rozwoju gminy.

Studium stanowi bazę wyjściową do formułowania programów inwestycji i przedsięwzięć publicznych, programów gospodarki gruntami, programów aktywizacji ekonomicznej, programu promocji gminy itp.

Studium jest podstawą do opracowań i aktów o charakterze regulacyjnym, takich jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i decyzje administracyjne, które służą bezpośrednio lub pośrednio realizacji celów rozwoju i zadań określonych w studium.

1.4. Zadania studium.

Studium jest jedynym dokumentem planistycznym sporządzonym dla obszaru całej gminy, jest więc najważniejszym dokumentem określającym kierunki polityki przestrzennej w gminie. Przedmiotem studium jest:

- rozpoznanie stanu zagospodarowania przestrzennego - czyli diagnoza aktualnej sytuacji gminy i uwarunkowań jej rozwoju,
- określenie kierunku rozwoju przestrzennego i zasad polityki przestrzennej w gminie,
- stworzenie podstaw do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wydawanych bez planu,
- promocja rozwoju gminy.

Istnieje szereg warunków, jakie muszą być spełnione, aby opracowane studium odpowiadało wymogom. Ważniejsze w nich to:

- wola polityczna władz samorządowych do sporządzenia dokumentu ukazującego koncepcję rozwoju przestrzennego gminy i sposoby jej realizacji,
- dostępny zasób informacji o gminie i jej zewnętrznym otoczeniu, pozwalający na wiarygodne określenie uwarunkowań rozwoju,
- lokalny system planowania rozwoju gminy, umożliwiający przeniesienie treści studium do opracowań o charakterze operacyjnym (programy) i regulacyjnym (plany miejscowe).

Do prac nad studium przystąpiono w czasie wzmożonego zainteresowania zagospodarowaniem obszaru gminy, o czym świadczą zgłoszone do Zarządu Miasta wnioski w sprawie zagospodarowania terenu od inwestorów z całego kraju (liczba zgłoszonych wniosków przekracza 80), a także podejmowane inwestycje z zakresu infrastruktury rekreacyjnej i komunalnej (oddany do użytku w 1998 roku wyciąg narciarski na Czarną Górę w Siennej, modernizacja i przebudowa układu komunikacyjnego oraz rozbudowa infrastruktury technicznej).

Mieszkańcy i władze gminy stanęły przed wyborem koncepcji rozwoju gminy.

Mieszkańcy miasta i gminy stanęli przed szansą budowy swej tożsamości w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i zasoby kulturowe oraz angażując swoją inicjatywę.

Prezentowane studium ma umożliwić realizację zamierzonych celów rozwoju społecznego i gospodarczego gminy.

1.5. Źródła informacji.

Zasadniczym warunkiem mającym istotny wpływ na sformułowanie prawidłowej diagnozy gospodarki przestrzennej w gminie jest dostępność i jakość informacji. Podstawowymi źródłami informacji były:

- informacje zawarte w dokumentacji planistycznej, tj. miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy oraz studiach dotyczących zagospodarowania przestrzennego województwa,
- inwentaryzacja bezpośrednia obszaru gminy wykonana przez zespół projektowy w okresie maj - czerwiec 1998 r.,
- inwentaryzacja pośrednia, tj. informacje uzyskane od użytkowników i zarządców komunalnych urządzeń sieciowych,
- informacje uzyskane w jednostkach administracji państwowej i gospodarczej,
- opracowania problemowe dotyczące województwa wałbrzyskiego oraz obszaru Kotliny Kłodzkiej,
- wydawnictwa statystyczne Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego,
- opracowania specjalistyczne,
- wytyczne i wnioski zgłaszane w trakcie opracowania studium.

1.6. Podstawy prawne opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie.

- Uchwała XXIX/171/97 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 7 lutego 1997 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity z 1999 r. Dz. U. Nr 15, poz.139).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z późn. zm.).

- Ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska z dnia 31 stycznia 1980 roku (Dz. U. Nr 49, poz.196, z późn. zm.).
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991 roku (Dz. U. Nr 114, poz. 492, z późn. zm.).
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1995 roku (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z późn. zm.).
- Ustawa o ochronie dóbr kultury i muzeach z dnia 15 lutego 1962 roku (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z późn. zm.).
- Ustawa - Prawo wodne z dnia 24 października 1974 roku (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z późn. zm.).
- Ustawa - Prawo górnicze i geologiczne z dnia 4 lutego 1994 roku (Dz. U. Nr 27, poz. 96).
- Ustawa o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 roku (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z późn. zm.).
- Ustawa o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym z dnia 17 czerwca 1966 roku (Dz. U. Nr 23, poz.150).
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (Dz. U. Nr 16, poz. 95, z późn. zm.).

1.7. Podstawowe materiały wejściowe.

- Studium zagospodarowania przestrzennego województwa wałbrzyskiego - Wojewoda Wałbrzyski 1998.
- Plan zagospodarowania przestrzennego Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego - Spółka z o.o. DOMEX, Kraków 1992.
- Koncepcja aktywizacji gospodarczej gmin Łądek Zdrój i Stronie Śląskie - Mieczysław Leniartek, Romuald Pustelnik, Kłodzko - Wrocław 1995.
- Stan i perspektywy zagospodarowania turystycznego województwa wałbrzyskiego ze szczególnym uwzględnieniem Masywu Śnieżnika -Wojewoda Wałbrzyski, 1993.
- Studium środowiska kulturowego gminy Stronie Śląskie woj. wałbrzyskie - Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu - 1996.
- Studium koordynacyjne rozwoju pogranicza polsko-czeskiego - Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Katowice 1997.
- Europejska Strategia Regionu Wałbrzyskiego 1998-2001 - Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Wałbrzychu - 1997.

- Program odbudowy i regulacji systemów gospodarki wodnej, ściekowej i odpadowej dla Stowarzyszenia Gmin Ziemi Kłodzkiej - EKOLOG System, Poznań 1997.
- Plan strategiczny rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w gminie Stronie Śląskie w latach 1998-2002 - ERNST & YONG MCS Spółka z o.o., Warszawa 1997.
- Masyw Śnieżnika - Polska Agencja Ekologiczna S.A., Warszawa.
- Roczniki Statystyczne Województwa Wałbrzyskiego 1990-1997, Urząd Statystyczny w Wałbrzychu.
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Stronie Śląskie - Zarząd Miejski w Stroniu Śląskim, 1992 r.
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie - Zarząd Miejski w Stroniu Śląskim, 1992 r.
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Siennej i Janowej Góry - Zarząd Miejski w Stroniu Śląskim, 1998 r.
- Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stronie Śląskie - Zarząd Miejski w Stroniu Śląskim, 1999r.
- Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie - Zarząd Miejski w Stroniu Śląskim, 1999 r.

1A. WSTĘP DO PIERWSZEJ ZMIANY STUDIUM.

1A.1. Podstawy opracowania zmian studium. Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie.

- Podstawą do opracowania zmiany studium była Uchwała Nr VII/56/03 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 28 kwietnia 2003 roku w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie.
- Zmiany wykonano w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity z 1999 roku Dziennik Ustaw nr 15, poz. 139).
- Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie
- Koncepcja aktywizacji przestrzenno - gospodarczej gmin Łądek Zdrój i Stronie Śląskie, wykonane w 1995 roku na zlecenie w/w gmin (ss.381).
- Rejestr decyzji (263 pozycje) o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu miasta i gminy Stronie Śląskie w latach 2000 do 2002
- Wnioski złożone do planu
- Aktualna inwentaryzacja urbanistyczna miasta i gminy.

1A.2 OBOWIĄZUJĄCE STUDIUM I OGÓLNY ZAKRES ZMIAN.

1A.2.1. Ogólny zakres zmian.

W okresie ostatnich czterech lat obowiązującego studium miasta i gminy Stronie Śląskie nastąpił rozwój przestrzenno – gospodarczy gminy w kierunku aktywizacji idącej funkcji turystycznej. Szczególnie ważny okazał się rozwój sportów zimowych w oparciu o powstały system kolei linowej i wyciągów linowych. Opracowana i przyjęta w 1995 roku przez gminę koncepcja aktywizacji przestrzenno-gospodarczej okazała się po ośmiu latach bardzo aktualna, natomiast obowiązujące studium nie w pełni uwzględniało tę strategię rozwoju. W związku z powyższym dla zwiększenia dynamiki rozwoju gospodarczego gminy w przededniu wejścia Polski do Unii Europejskiej oraz ze względu na wnioski i potrzeby mieszkańców oraz zainteresowanych inwestorów spoza gminy, okazały się niezbędne zmiany obowiązującego studium.

Zmiany obowiązującego studium wynikają szczególnie z przyjętej strategii rozwoju sportów zimowych i turystyki w następujących punktach koncentracji atrakcji turystyczno – sportowych ”PKATS”. Koncentracje te występują w rejonie:

- Kletna,
- Siennej,
- Bolesławowa i Kamienicy,
- Gierałtowa i Bielice
- oraz miasta Stronie Śląskie.

Zakres zmian w tych rejonach wiązany jest często ze zmianą funkcji terenów z mieszkalnej na pensjonatowo – rekreacyjną. Część terenów w zmienionym studium przeznaczona jest na szeroko pojęte usługi turystyczno – sportowe, związane z budową nowych kolei i wyciągów narciarskich oraz tras zjazdowych.

Zmieniają się też funkcje mieszkaniowe w kierunku usług hotelowo – gastronomicznych i komercyjnych.

Bardzo ważnym kierunkiem rozwoju, związanym z wejściem Polski do Unii Europejskiej, będzie likwidacja granic z Czechami. Pociąga to za sobą konieczność rozwijania międzynarodowej sieci komunikacyjnej w gminie Stronie Śląskie. W tym celu zmienione studium wprowadza układ dróg zbiorczych ze Stronia Śląskiego do Czech przez Bolesławów, Gierałtów i Bielice.

1A.3. UWARUNKOWANIA ZMIANY STUDIUM.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie, wykonane przez Agloprojekt Legnica, gł. proj. mgr F. Jaskólski, uchwalony w 1999 roku zawiera bardzo szczegółowo i profesjonalnie wykonane uwarunkowania rozwoju. Uwarunkowania te uzyskały pozytywną opinię mgr inż. arch. Aleksandry Ruzikowskiej Chmiel, uprawnionej w planowaniu przestrzennym z dnia 4.08.1999 roku

Uwarunkowania te obejmują:

- 1.1. Cel i zadania Studium
- 1.2. Studium jako element krajowego systemu planowania
- 1.3. Studium jako element lokalnego systemu planowania
- 1.4. Zadania studium
- 1.5. Źródła informacji
- 1.6. Podstawy prawne opracowania studium
- 1.7. Podstawowe materiały wejściowe
2. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju miasta i gminy Stronie Śląskie
3. Uwarunkowania demograficzne
4. Struktura przestrzenna i rozmieszczenie podstawowych funkcji
 - 4.1. Problematyka mieszkaniowa
 - 4.2. Strefa usługowa
5. Charakterystyka środowiska naturalnego gminy Stronie Śląskie
 - 5.1. Położenie i rzeźba terenu
 - 5.2. Budowa geologiczna
 - 5.3. Warunki wodne
 - 5.4. Klimat
 - 5.5. Gleby
 - 5.6. Szata roślinna
6. Kulturowe uwarunkowania rozwoju miasta i gminy
 - 6.1. Charakterystyka rozwoju przestrzennego gminy
 - 6.2. Zagadnienia ochrony konserwatorskiej
7. Infrastruktura techniczna
 - 7.1. Zaopatrzenie w wodę
 - 7.2. Odprowadzanie ścieków
 - 7.3. Gospodarka odpadami

- 7.4. Elektroenergetyka
- 7.5. Zaopatrzenie w gaz
- 7.6. Gospodarka cieplna
- 8. Uwarunkowania komunikacyjne
 - 8.1. Układ drogowy
 - 8.2. Komunikacja kolejowa
- 9. Podstawowe ustalenia i informacje ze Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wałbrzyskiego do określenia polityki przestrzennej Gminy Stronie Śląskie
 - 9.1. Elementy zadań rządowych
 - 9.2. Elementy zadań wojewódzkich
 - 9.3. Elementy kierunków polityki przestrzennej województwa i zadań ponadlokalnych związanych z rozwojem gminy, których realizacja wymaga współdziałania wojewody i samorządu gminnego
- 10. Wykaz opracowań kartograficznych do I części studium

Szczegółowa analiza tych uwarunkowań, przekazanych przez Urząd miasta i Gminy do wykorzystania przez BAU-Project – Wrocław, pozwala stwierdzić, że są one aktualne dla potrzeb zmiany studium.

Analizę tę uzupełniono o 263 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania, wydane przez w/w urząd w trzech ostatnich latach (zał. nr 1), oraz szczegółową inwentaryzację urbanistyczną, wykonaną w miesiącach marzec – maj 2003 (zał. nr 2).

Uwarunkowania wykonane do studium w 1999 roku oraz analiza w/w materiałów pozwoliły na opracowanie zmiany kierunków i polityki przestrzennej studium.

CZEŚĆ 2.
UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO
GMINY STRONIE ŚLĄSKIE

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.

Do istotnych uwarunkowań zewnętrznych, mających wpływ na rozwój przestrzenny zaliczono:

- położenie gminy w obszarze Masywu Śnieżnika, Gór Bielskich i Gór Złotych. Obszar ten charakteryzuje się unikalnymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, stanowiącymi podstawę rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej;
- bogate zasoby wód podziemnych i powierzchniowych mogących stanowić podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę komunalną dla znacznej liczby mieszkańców z poza obszaru gminy;
- rozwiniętą sieć komunikacji drogowej i komunikacji kolejowej, łączącej sprawnie obszar gminy z resztą kraju;
- bogata przeszłość historyczna regionu, wyrażająca się występowaniem cennych układów urbanistycznych, zespołów i obiektów zabytkowych;
- położenie obszaru w strefie przygranicznej.

Gmina Stronie Śląskie znajduje się zasięgu bezpośredniego zainteresowania dużych aglomeracji miejsko-przemysłowych takich jak Wrocław, Aglomeracja Górnośląska oraz miast Opola, Wałbrzycha, Legnicy, Lubina.

Studium zagospodarowania przestrzennego województwa wałbrzyskiego określa ten obszar, jako:

- obszar o funkcji ochronnej, wyrażonej w planie zagospodarowania przestrzennego Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego;
- obszar predysponowany do rozwoju funkcji rekreacyjnej;
- położenie przygraniczne z Republiką Czeską określa teren dla funkcji turystyczno-rekreacyjnej o znaczeniu międzynarodowym w powiązaniu z sąsiednimi terenami położonymi w obszarze Czech.

3. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.

Ludność miasta i gminy Stronie Śląskie liczyła pod koniec 1996 roku 8977 osób. Głównym osiedlem skupiającym 82% ludności jest miasto Stronie Śląskie liczące 7278 mieszkańców. Na terenach wiejskich mieszka około 1700 ludzi.

Analiza rozwoju demograficznego wykazuje nieznaczne wahania w wielkości zaludnienia w ostatnim dziesięcioleciu. Stan ten nie uległ zasadniczym zmianom od lat pięćdziesiątych, z tym że kosztem ludności wiejskiej nastąpił wzrost ludności miasta Stronia Śl.

Systematyczny spadek zaludnienia terenów wiejskich obserwuje się od końca XIX w, kiedy to maksymalne zaludnienie wsi przekraczało 8000 osób, a wsie Strachocin i Stronie Śl. - wieś, przekraczały 1000 mieszkańców.

Tabela nr 1. Miasto i gmina Stronie Śląskie - zmiany w zaludnieniu.

L.p.	MIEJSCOWOŚĆ	Liczba ludności w latach				
		1996	1990	1970	1950	1933
1.	Miasto Stronie Śląskie	7278	7186	5441	1083	b.d.
2.	Gmina Stronie Śląskie	1699	1773			
2.1.	wieś Strachocin	387	-	407	178	1428
2.2.	wieś Goszów	117	-	177	132	746
2.3.	wieś Młynowiec	33	-	60	70	175
2.4.	wieś Bolesławów	250	-	384	82	554
2.5.	wieś Kamienica	60	-	69	81	320
2.6.	wieś Kletno	44	-	71	92	258
2.7.	wieś Nowa Morawa	43	-	67	117	264
2.8.	wieś Stara Morawa	90	-	127	143	214
2.9.	wieś Stary Gierałtów	319	-	387	383	709
2.10.	wieś Nowy Gierałtów	86	-	84	143	439
2.11.	wieś Bielice	40	-	45	46	398
2.12.	wieś Stronie Śląskie	241	-	-	-	1021
2.13.	wieś Sienna	16	-	29	67	222
2.14.	wieś Janowa Góra	7	-	b.d.	b.d.	124
2.15.	wieś Rogózka	-	-	-	59	156

Tabela nr 2. Miasto i gmina Stronie Śląskie - struktura zaludnienia.

L.p.	Wyszczególnienie	LATA		
		1990	1995	1996
1.	Ludność ogółem w tym:	8959	8980	8977
1.1.	mężczyźni	4301	4379	4393
1.2.	kobiety	4658	4601	4584
	liczba kobiet na 100 mężczyzn	108	105	110

2.	Przyrost naturalny na 1000 ludności	6,0	0,9	2,7
3.	Saldo migracji	74	58	-3
4.	Struktura wieku			
4.1.	wiek przedprodukcyjny	-	2299 (25,6%)	2244 (25,0%)
4.2.	wiek produkcyjny	-	5332	5362 (59,7%)
4.3.	wiek poprodukcyjny	-	(59,40%)	1371 (15,3%)

Prognozy demograficzne na najbliższe lata przewidują stabilizację zaludnienia na obszarze miasta i gminy z niewielką tendencją spadkową.

Analizując strukturę zatrudnienia, oparto się na informacjach zawartych w Rocznikach Statystycznych Województwa Wałbrzyskiego

Wynika z nich, że głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest działalność produkcyjna (około 50% zatrudnionych).

Znaczną pozycję zajmuje ochrona zdrowia (24,5%), rolnictwo (6%), edukacja (5%) i górnictwo (4,6%). Wysoki odsetek zatrudnionych w ochronie zdrowia spowodowany jest lokalizacją na tym obszarze dużego obiektu służby zdrowia o znaczeniu regionalnym.

Tabela nr 3. Struktura zatrudnienia w gminie.

DZIAŁ EKD	1994		1995		1996	
OGÓŁEM	3 217	100,0%	3 133	100,0%	2 884	100,0%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	253	7,9%	194	6,2%	174	6,0%
Górnictwo i kopalnictwo	196	6,1%	172	5,5%	133	4,6%
Działalność produkcyjna	1618	50,3%	1638	52,3%	1356	47,0%
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	48	1,5%	38	1,2%	80	2,8%
Budownictwo	10	0,3%	14	0,4%	16	0,6%
Handel i naprawy	34	1,1%	31	1,0%	31	1,1%
Hotele i restauracje	0	0,0%	1	0,0%	5	0,2%
Transport i składowanie	39	1,2%	72	2,3%	81	2,8%
Pośrednictwo finansowe	9	0,3%	9	0,3%	5	0,2%
Obsługa nieruchomości	20	0,6%	20	0,6%	31	1,1%
Administracja publiczna i obrona narodowa	197	6,1%	66	2,1%	63	2,2%
Edukacja	54	1,7%	137	4,4%	143	5,0%
Ochrona zdrowia	705	21,9%	723	23,1%	708	24,5%
Pozostała działalność usługowa, komunalna i indywidualna	34	1,1%	18	0,6%	56	1,9%

Źródło: WUS Wałbrzych, 1997

Bezrobocie w gminie Stronie Śląskie w grudniu 1996 roku wynosiło 522 osoby, co stanowi 9,7% ludzi w wieku produkcyjnym.

Ponad połowę bezrobotnych z tej liczby stanowiły kobiety (55%).

Strefa bezrobocia w gminie systematycznie maleje. 11,9% - 1994 r., 17,5% - 1994 r., 8,9% - 1995 r. i 9,7% - 1996 r. Jest niższa, niż średnia krajowa oraz znacznie niższa niż w całym obszarze byłego województwa wałbrzyskiego.

4. STRUKTURA PRZESTRZENNA I ROZMIESZCZENIE PODSTAWOWYCH FUNKCJI.

Powierzchnia ogólna miasta i gminy Stronie Śląskie wynosi 145 km², z tego miasto obejmuje 2 km². Liczba miejscowości wynosi 13, natomiast liczba sołectw 9.

W strukturze użytkowania terenu dominują lasy i zadrzewienia zajmujące 75,20% powierzchni, użytki rolne zajmują 19,30%, natomiast pozostała część - 5,50% powierzchni należy do terenów zainwestowanych (tereny budowlane, drogi, składy itp.), a także nieużytki i tereny kopalniane.

Tabela nr 4. Struktura użytkowania gruntów.

Powierzchnia ogółem	w tym					
	użytki rolne	lasy	wody	tereny komunikacyjne	tereny osiedlowe	pozostałe
14 542 ha	2796 ha	10921 ha	84 ha	369 ha	272 ha	71 ha
	w tym trwałe łąki i pastwiska 2041 ha					

W strukturze władania główną pozycję stanowią lasy państwowe, zajmujące 77,20% powierzchni gminy. Pozostałe grunty państwowe wynoszą 2,00%, grunty prywatne 13,5%, komunalne 5,70 % pozostałe 1,10 % zajmują tereny komunikacyjne.

Funkcję głównego, a zarazem dominującego ośrodka w gminie, pełni miasto Stronie Śląskie, będące ośrodkiem wielofunkcyjnym: turystycznym, usługowym w zakresie lecznictwa specjalistycznego (ośrodek regionalny), mieszkaniowym oraz pełniącym funkcję Ośrodka Gminnego.

Wiejskie jednostki osadnicze utrzymują się z rolnictwa, leśnictwa, drobnego przetwórstwa oraz obsługi funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej.

4.1. Problematyka mieszkaniowa.

Mieszkańcy Gminy i Miasta zamieszkiwali w 1996 roku 2426 mieszkania o ogólnej powierzchni użytkowej wynoszącej 139490 m².

Podstawowe wskaźniki dotyczące sytuacji mieszkaniowej zbliżone są do wskaźników byłego województwa wałbrzyskiego i wynoszą odpowiednio:

Tabela nr 5. Zasoby mieszkaniowe zamieszkane - stan na 31.12.1995 r.

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane	Gmina Stronie Śląskie	Województwo wałbrzyskie
mieszkania	2426	233.377
izby	7951	752.941
powierzchnia użytkowa mieszkań w m	139490	13.504.020
ludność: ogółem	8980	739.459
w mieszkaniach	7371	727.485
przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,28	3,23
przeciętna liczba osób: w 1 mieszkaniu	3,04	3, 12
na 1 izbę	0,93	0,97
przeciętna powierzchnia użytkowa w m 1 mieszkania	57,5	57,9
na 1 osobę	18,9	18,6

Źródło: Roczniki statystyczne województwa wałbrzyskiego 1995 i 1996, Mały rocznik statystyczny 1996.

Należy zaznaczyć, że znaczna część zabudowy mieszkaniowej pochodzi z przełomu wieków oraz pierwszej połowy XX wieku. Jest więc zdekapitalizowana i wymaga działań rehabilitacyjnych i odtworzeniowych. Znaczna część zabudowy objęta jest ochroną konserwatorską.

4.2. Strefa usługowa.

4.2.1. Ochrona zdrowia.

Podstawowym obiektem usługowym jest były Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w

Stroniu Śląskim, dysponujący 1010 łózkami, w części przekształcony w Zakład Leczniczo - Opiekuńczy dla osób przewlekle chorych.

Ponadto w Stroniu znajdują się dwie przychodnie oraz dwie apteki.

4.2.2. Oświata.

W 1996 roku w czterech szkołach podstawowych uczyło się 1093 uczniów i było zatrudnionych 75 nauczycieli (2 szkoły w Stroniu Śląskim oraz w Bolesławowie i Starym Gierałtowie).

4.2.3. Rekreacja i wypoczynek.

Obszar gminy predysponowany jest do pełnienia funkcji rekreacyjnej. Obecny stan zagospodarowania w tym zakresie oraz ilość i jakość obiektów wypoczynkowych jest niewystarczająca i nie wykorzystuje walorów naturalnych. Główną atrakcją turystyczną jest Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie, ciesząca się dużą frekwencją.

Na terenie gminy istnieje kilka ośrodków wypoczynkowych (Bolesławów, Nowa Morawa, Stary Gierałtów), jednak o niskim standardzie.

Dla potrzeb rekreacji zimowej zlokalizowano kilka wyciągów narciarskich, w tym największy wyciąg na Czarną Górę w miejscowości Sienna.

5. Charakterystyka środowiska naturalnego gminy Stronie Śląskie.

5.1 Położenie i rzeźba terenu.

Gmina Stronie Śląskie położona jest w południowo-wschodniej części Kotliny Kłodzkiej w Sudetach Wschodnich. Na jej terenie wyróżnia się następujące mikroregiony:

5.1.1. Północno-wschodnie partie Masywu Śnieżnika - w części południowej gminy.

Masyw Śnieżnika jest rozłogiem zwieńczonym w szczycie Śnieżnik – 1425 m n.p.m. Poprzecinany jest głębokimi wciśowymi dolinami (np. dolina potoku Kleśnica), lokalnie skrzynkowymi. Stoki strome o spadkach przekraczających 35°. Zalesiony w 90%, z przewagą lasów świerkowych i bukowych regła dolnego i górnego.

5.1.2. Góry Bialskie - w części południowo-wschodniej.

Jest to zwarty masyw górski o wysokości 500 - 1083 m n.p.m. Prawie cały porośnięty lasami bukowo-świerkowymi, pocięty głębokimi kotlinami i wciśowymi dolinami. Stoki o spadku 15-50° i więcej.

5.1.3. Wschodnia część Krowiarek - w części zachodniej gminy.

Pagórkowate pasmo o wysokości 520-750 m n.p.m. Stoki o spadkach 15-35°, słabo zalesione.

5.1.4. Południowo-zachodnie skłony Gór Żółtych - w części północno-wschodniej gminy.

Pasma górskie o wysokości 450-750 m n.p.m. o mało urozmaiconej rzeźbie, przeważają przydolinne skłony o ekspozycji południowo-zachodniej.

5.1.5 Dolina Górnej Białej Łądeckiej –

oddziela Góry Żółte od Gór Bialskich, usytuowana na wysokości 580-600 m n.p.m. o profilu skrzynkowym przechodzącym w wciś.

5.2. Budowa geologiczna.

Pasma górskie i masywy zbudowane są z silnie zmetamorfizowanych prekambryjskich gnejsów i granitognejsów. Głęboko wcięte doliny, obniżenia i przełęczce wytworzyły się w łupkach łuszczkowych. W okolicach Kletna, Rogóżki i Stronia Śląskiego występują soczewy zmetamorfizowanych wapieni i dolomitów (marmury).

Skały lite przykryte są warstwą zwietrzliny o zmiennej miąższości od 0,5 do 2,5m, W dolinach rzek występują holocenske żwiry i kamienie przykryte kamienistą madą o miąższości

do 1,50 m. Lokalnie występują żwiry plejstocenyjskie budujące terasę wysoką (o miąższości 4,50 m).

5.3. Warunki wodne.

5.3.1. Wody powierzchniowe.

Gmina jest odwadniana przez rzekę Białą Łądecką i jej dopływy (bezpośrednie i pośrednie), jak: Morawka, Czarna Woda, Kamienica, Kiężnica, Młynówka. Są one rzekami górskimi o reżimie uzależnionym od warunków atmosferycznych. Charakteryzują się gwałtownymi przyborami wód, głównie związanymi z opadami atmosferycznymi. Nadmiar wód może być retencjonowany w suchym zbiorniku przy rzece Morawce, powyżej Stronia Śląskiego. Na terenie gminy występuje ponadto duży spływ powierzchniowy wód deszczowych.

5.3.2. Wody podziemne.

Reżim ich jest uwarunkowany morfologią terenu i budową geologiczną. Stanowią je głównie wody szczelinowe, występujące w zwartym podłożu skalnym. Na granicy zwietrzliny i skały litej występują wody w postaci sączeń. Wody te charakteryzują się zmiennością poziomów, wydajnością i głębokością występowania. W dolinach rzek w utworach przepuszczalnych występują wody o wyrównanym swobodnym zwierciadle, którego głębokość zależy od poziomu wód w rzekach.

5.4. Klimat.

Obszar gminy zaliczany jest (według podziału Schmucka) do Kłodzkiego Regionu Klimatycznego, w obrębie którego wyróżnia się do wysokości 600 m n.p.m. - klimat podgórski, powyżej 600 m n.p.m. - klimat górski.

W strefie klimatu podgórskiego znajdują się: dolina Białej Łądeckiej, dolina Morawki od ujścia Kamienicy oraz kotlinowate obniżenia Stronia Śląskiego.

Średnie temperatury roku kształtują się w granicach 6,0 - 6,5°C, średni opad 700 - 1000 mm. Dolinno-kotlinowy układ mikroregionu, odizolowanego od wpływów łagodnych mas powietrza, czyni go naturalnym zastoiskiem chłodu. W dolinach występują predyspozycje do wielodniowych inwersji termicznych o miąższości 20-50m ponad dno doliny. Efektem tego jest znaczny spadek temperatury powietrza, powiązany ze wzrostem wilgotności względnej.

5.5. Gleby.

Większość gleb stanowią gleby zwietrzelinowe górskie, o niskiej przydatności rolniczej, głównie V i VI klasy bonitacyjnej, sporadycznie gleby klas IV i III. W dolinach rzek występują mady.

5.6. Szata roślinna.

Lasy gminy zalicza się do VII Sudeckiej Krainy Przyrodniczo - Leśnej. Stanowią ją bory świerkowe oraz lasy mieszane liściaste (buk, jodła, modrzew, jawor, brzoza).

6. KULTUROWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.

Celem określenia zasad i metod obowiązujących przy opracowywaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Wałbrzychu zlecił wykonanie "Studium Środowiska Kulturowego gminy Stronie Śląskie". Studium to opracowane zostało przez Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu w 1996 roku.

6.1. Charakterystyka rozwoju przestrzennego gminy.

Do końca XIV w, ważniejsze szlaki handlowe omijały południowo-wschodnią część Kotliny Kłodzkiej, przebiegając dolinami Nysy Kłodzkiej z Wrocławia przez Kłodzko do Pragi oraz Białej Łądeckiej - z Nysy przez Łądek Zdrój do Kłodzka. Pod koniec XIV wieku wzmiankowana jest drugorzędna droga handlowa ku Morawom, która wiodła z Łądka przez Strachocin i dolinę Morawki na południe. Przy niej wykształciło się skupisko najstarszych na tym terenie wsi: Strachocina, Stronia Śląskiego i Goszowa. W średniowieczu osadnictwo nad górnym odcinkiem Białej Łądeckiej zakończyło się na wysokości Starego Gierałtowa. Ludność utrzymywała się głównie z rolnictwa. W wyższych partiach, gdzie warunki bytowania były znacznie gorsze, zamieszkiwała niewielka liczba ludności. Trudne warunki powodowały okresowe wyludnianie się miejscowości; np, Rogóżka wzmiankowana w 1346 roku, wyludniła się i była ponownie zakładana w 1560 roku.

W latach 1525-1618, po wojnach husyckich, znacznie wzrosła liczba mieszkańców. Ludność nowopowstałych wsi czerpała środki do życia z lokalnie rozwijającego się przemysłu, rzemiosła, wycięcia lasu oraz w nieznacznym stopniu z rolnictwa. Głównym czynnikiem rozwoju było górnictwo, a nowe poręby zajmowali przede wszystkim górnicy, hutnicy i drwale.

W XIV wieku założono szereg nowych miejscowości. Powstały wówczas: Sienna, Kletno, Młynowiec, Bolesławów, Sowy Gierałtów, Janowa Góra, Stara Morawa, Kamienica, Nowa Morawa, i Bielice. Największym ośrodkiem osadniczym miał być na tym terenie Bolesławów.

Następna fala kolonizacji (fryderycjańska) przypada na lata 1773 - 1806; powstały wtedy liczne osady górskie, założono wówczas Nowe Bielice, Koło Bielic oraz Kolonie przy wsiach Kamienica, Nowa Morawa, Kletno i Bolesławów. Tak wykształcona ilość miejscowości zachowała się z niewielkimi zmianami do pierwszej połowy XX wieku włącznie.

W drugiej połowie XIX wieku historyczne miasto Bolesławów utraciło swe znaczenie i

statut miasta. Wzrastało znaczenie Strachocina, Stronia i Goszowa, które scalały się w jeden organizm administracyjno-przemysłowy i usługowy.

Konsekwencją procesów zapoczątkowanych w 2 połowie XIX wieku było utworzenie w 1967 roku Miasta Stronie Śląskie, które rozwijało się w oparciu o przemysł lokalny. Inaczej potoczyły się losy wsi wchodzących w skład obecnej gminy. Po 1945 roku zachowały się, ze znacznie przerzedzoną zabudową, wsie położone wzdłuż Białej Łądeckiej (Bielice, Nowy i Stary Gierałtów, Goszów, Strachocin, Stronie) oraz Bolesławów.

W znacznie większym stopniu proces zaniku osadnictwa zauważalny jest w przypadku wsi górskich. W stanie szczątkowym, z relikdami zabudowy, istnieją jeszcze Kletno, Kamienica, Nowa i Stara Morawa, Zniknęły prawie całkowicie: Rogóżka, Janowa Góra i Sienna, a także kolonie powstałe w końcu XVIII wieku.

6.2. Zagadnienia ochrony konserwatorskiej.

W celu prowadzenia skutecznej ochrony wartości kulturowych wyznaczono strefy ochronne i określono zasady ochrony w tych strefach.

STREFA "A" - ŚCISLEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.

Obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. Jest to obszar uznany za szczególnie ważny jako materialne świadectwo historyczne. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową.

Strefa ta wymaga opracowania planu zagospodarowania przestrzennego.

Wyznaczona została w następujących miejscowościach: Bolesławowie, Bielicach, Janowej Górze, Howym Gierałtowie, Siennej, Starym Gierałtowie.

STREFA „B” OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.

Obejmuje obszary, w których elementy dawnego układu zachowały się w stosunkowo dobrym stanie.

Wyznaczona została w następujących, miejscowościach: Goszowie, Starym Gierałtowie, Strachocinie oraz we wsi Stronie.

STREFA "K" OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

Obejmuje tereny krajobrazu integralnie związanego z zespołem zabytkowym,

znajdujące się w jego otoczeniu lub obszary o ukształtowanym w wyniku działalności ludzkiej charakterystycznym wyglądzie.

Wyznaczono ją w następujących miejscowościach: Bielice, Bolesławów, Goszów, Kamienica, Kletno, Młynowiec, Nowy Gierałtów, Sienna, Stara Morawa, Stary Gierałtów, Strachocin, Stronie Śląskie - wieś.

Specyfika gminy Stronie Śląskie, położonej na terenach górskich, skłoniła do znacznego poszerzenia stref "K" ochrony krajobrazu, którymi objęto poszczególne wsie. W wyniku tego strefy te, w przypadku miejscowości położonych w dolinach potoków i ich dopływów, lub też na zalesionych terenach, łączą się ze sobą w duży kompleks terenów objętych ochroną krajobrazu. W jego ramach znajdują się wszystkie wsie gminy. Stronie z wyjątkiem Janowej Góry, dla której strefa "K", ze względu na wydzielenie terenu zalesionym wzgórzami, ma charakter enklawy.

W ramach strefy ochrony krajobrazu, najkorzystniejsze byłyby inwestycje związane z turystyką oraz budownictwo jednorodzinne lub też związane z działalnością indywidualnych gospodarstw rolnych.

W ramach strefy ochrony krajobrazu "K" znalazły się też tereny przeznaczone do inwestowania, wyznaczone w historycznych granicach wielu zanikłych w całości lub częściowo miejscowości.

STREFA "E" OCHRONY EKSPOZYCJI.

Strefa ochrony ekspozycji układu zabytkowego obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych.

Strefę "E" wyznaczono z ciągu widokowego w Młynowcu.

OCHRONA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH.

Obszar gminy wydaje się słabo rozpoznany pod względem archeologicznym. Taki stan rzeczy należy wiązać ze znacznie ograniczoną dostępnością terenu do badań (duże, zwarte kompleksy leśne, obszar górski). Nie należy wykluczać, iż w trakcie prac weryfikacyjno-poszukiwawczych, zostaną odkryte nowe stanowiska, a dane dotyczące obiektów już znanych, ulegną konkretyzacji.

Wśród poddanych badaniom powierzchniowych stanowisk archeologicznych znajdują się osady oraz obiekty o nieustalonej do chwili obecnej funkcji.

Do najstarszych stanowisk na tym terenie należą: jaskinie, które zawierają materiał

kostny datowany na okres zlodowacenia Wisły - Kletno (8) i Rogózka (5). Ponadto odkryto obiekty osadnicze pochodzące z epoki kamienia o proveniencji średniowiecznej.

Wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej "W" dla stanowisk jaskiniowych oraz strefę obserwacji archeologicznej "OW" dla obszarów o domniemanej zawartości reliktywów archeologicznych - wsie średniowieczne.

STREFY OCHRONY ZABYTKOWYCH UKŁADÓW ZIELENI KSZTAŁTOWANEJ - PARKI, CMENTARZE. ALEJE.

Tereny te najczęściej stanowią integralną część jednego z obszarów chronionych strefą "A", "B" lub "K", choć niekiedy występują samoistnie.

7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

7.1. Zaopatrzenie w wodę.

W sieć wodociągową wyposażone są Miasto Stronie Śląskie i wieś Bolesławów. Na przełomie lat 1970-80 zostało zbudowane komunalne ujęcie wody na rzece Morawce w Starej Morawie o wydajności 9000-1000 m³/dobę oraz zakład uzdatniania wody w Stroniu Śląskim. Z ZUW Stronie Śląskie woda doprowadzana jest do miasta rurociągiem grawitacyjnym Ø 400 i dalej do Łądka Zdroju rurociągiem Ø 300.

Rurociąg ten zaopatruje miejską sieć wodociągową. Z sieci tej dla celów komunalnych pobiera wodę huta szkła, a z wodociągu przesyłowego do Łądka Zdroju osiedle mieszkaniowe Nadleśnictwa w Strachocinie.

Wieś Bolesławów zaopatrywana jest w wodę z ujęcia w Nowej Morawie. Pozostałe jednostki osadnicze zaopatrywane są w wodę w oparciu o ujęcia lokalne na potokach, ujęciach źródłanych oraz w oparciu o studnie kopane.

Aktualnie trwają prace przygotowawcze do uruchomienia ujęcia wody w Nowej Morawie jako dodatkowego źródła zaopatrzenia w wodę miasta Stronia Śląskiego oraz miejscowości zlokalizowanych na trasie projektowanego wodociągu.

Z systemu wodociągowego miasta Stronie Śląskie przewidywane jest zaopatrzenie w wodę wsi Stronie Śląskie oraz miejscowości Sienna i Janowa Góra.

7.2. Odprowadzanie ścieków.

Ścieki sanitarne z miasta odprowadzane są kolektorem Ø 800 do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków usytuowanej na terenie wsi Strachocin.

7.3. Gospodarka odpadami.

Odpady składowane są na wysypisku odpadów komunalno-przemysłowych, położonym w miejscowości Stronie Śląskie - wieś.

Wysypisko, zbudowane w latach 1992-1994, jest w dalszym ciągu rozbudowywane. Jego powierzchnia docelowa wyniesie 7 ha i pozwoli na zaspokojenie potrzeb przez okres 20 lat.

7.4. Elektroenergetyka.

Miasto i gmina zaopatrywane jest w energię elektryczną linią napowietrzną 20 KV.

Podstacja elektroenergetyczna dla potrzeb miasta i gminy usytuowana jest w południowo-zachodniej części miasta. W energię elektryczną zaopatrywany jest obszar miasta i gminy Stronie Śląskie.

7.5. Zaopatrzenie w gaz.

Gaz do miasta doprowadzony jest gazociągiem średnioprężnym Ø 200 relacji Kłodzko-Lądek Zdrój-Stronie Śląskie.

7.6. Gospodarka cieplna.

Na stan higieny atmosfery mają wpływ lokalne kotłownie wśród zabudowy mieszkaniowej.

8. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE.

8.1. Układ drogowy.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 roku w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich, wymienia drogi nr 392 i 293, przebiegające przez gminę Stronie Śląskie, jako drogi wojewódzkie relacji:

- a) nr 392 - Żelazno - Łądek Zdrój - Stronie Śląskie
- b) nr 393 - Bystrzyca Kłodzka - Stronie Śląskie.

Drogi te przechodzą przez tereny zainwestowania miejskiego Stronia Śląskiego oraz zabudowę wiejską, obsługując jednocześnie przyległe tereny,

Podstawową sieć drogową w obszarze gminy stanowią drogi, będące w zarządzie powiatowym, a mianowicie:

- a) nr 45106 - Stronie Śląskie - Bielice
- b) nr 45136 - Stara Morawa - Kletno
- c) nr 45135 - Bolesławów - Kamienica
- d) nr 45107 - Stronie Śląskie - Nowa Morawa
- e) nr 45134 - Stronie Śląskie - Młynowice

Podstawowy układ drogowy uzupełniony jest siecią dróg gminnych i siecią dróg leśnych.

8.2. Komunikacja kolejowa.

Towarowo-osobowa stacja kolejowa PKP Stronie Śląskie kończy trasę linią kolejową nr 322 relacji Kłodzko Nowe - Stronie Śląskie. Wykorzystywana głównie dla ruchu towarowego (składnica i transport drewna); ruch osobowy nieznaczny.

9. PODSTAWOWE USTALENIA I INFORMACJE ZE „STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA WAŁBRZYSKIEGO” DO OKREŚLENIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY STRONIE ŚLĄSKIE (UMiG).

9.1. Elementy zadań centralnych.

9.1.1. Wpisane do programu zadań rządowych.

Na terenie województwa brak zadań rządowych wpisanych do rejestru zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 415).

9.1.2. Przesądzone rozporządzeniami Rady Ministrów.

- a) Rozporządzenie Rady Ministrów z 5 sierpnia 1997 r. dotyczące wykazu gmin, na których wystąpiła powódź oraz zasad udzielania i sposobu dotacji celowych dla tych gmin na finansowanie bieżących zadań własnych (Dz. U. Nr 97, poz. 594 z 1997 r.) obejmujące gminę Stronie Śląskie.
- b) Rozporządzenie Rady Ministrów z 5 sierpnia 1997 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wykazu gmin, na obszarze których stosuje się szczególne zasady odbudowy i remontu obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych wskutek powodzi lub huraganu (Dz. U. Nr 97, poz. 595 z 1997 r.) obejmuje gminę Stronie Śląskie.
- c) Rozporządzenie Rady Ministrów z 5 sierpnia 1997 r. w sprawie ustalenia wykazu gmin szczególnie dotkniętych powodzią (Dz. U. Nr 97, poz. 596 z 1997 r.) obejmuje gminę Stronie Śląskie.
- d) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1997 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia wykazu gmin szczególnie dotkniętych powodzią (Dz. U. Nr 162, poz. 1112 z 1997 r.) obejmuje gminę Stronie Śląskie.

9.1.3. Proponowane do ujęcia w rządowych programach resortowych.

9.1.3.1. Realizacja zbiorników retencyjnych i przeciwpowodziowych
- Goszów, Bolesławów, Bolesławów 4, Nowa Morawa, Bielice.

9.1.3.2. Modernizacja dróg wojewódzkich
- drogi nr 392, 393.

9.1.3.3. Modernizacja linii kolejowych
- Kłodzko - Stronie Śląskie jako obsługującej ruch turystyczny.

9.1.3.4. Rewaloryzacja i rewitalizacja zabytkowych centrów miast i miejscowości;
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Stronie Śląskie. 29.09.2011 r.

- Bolesławów, Stronie Śląskie.

9.1.3.5. Budowa przejść granicznych;

- a. Nowa Morawa - Stare Mesto - turystyczne istniejące (modernizacja)
- b. Belice - Stare Mesto - turystyczne projektowane
- c. Belice - Ostrożna - turystyczne projektowane
- d. Belice - Wyznerov - turystyczne projektowane
- e. Mowy Gierałtów - Hove Vilemowice – turystyczne projektowane
- f. Snieżnik - Kralicky Sneznik - turystyczne – projektowane strefa turystyczna.

9.2. Elementy zadań wojewódzkich.

9.2.1. Realizowane w ramach rozporządzenia Rady Ministrów z 22 listopada 1994 r. w sprawie zasad dofinansowania regionalnych programów restrukturyzacyjnych.

9.2.1.1. Oczyszczalnie:

- modernizacja istniejącej

9.2.1.2. Wysypiska i kompostownie:

- w realizacji

9.2.1.3. Gazyfikacja i modernizacja systemu ciepłowniczego:

- w realizacji

9.2.2. Związane z programem odbudowy modernizacji rozwoju po powodzi z lipca 1997 r.

9.2.2.1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 15 listopada 1997 r. w sprawie szczególnych rozwiązań dotyczących zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, mające na celu likwidację skutków powodzi.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 15 listopada 1997 r. obejmuje gminę Stronie Śląskie.

9.2.2.2. Wybrane elementy zgłoszonych propozycji przez różne instytucje, które dotyczą rozbudowy, modernizacji i rozwoju województwa po powodzi na obszarze pozamiejskim gminy Stronie Śląskie.

UMiG Stronie Śląskie	Odbudowa i modernizacja wraz z infrastrukturą drogową drogi krajowej nr 392 na odcinku Żelazno - Stronie Śląskie na długości
----------------------	--

	14,7 km.
Telekomunikacja Polska S.A. Z.T. w Wałbrzychu	Odtworzenie i modernizacja środków łączności po powodzi na terenie Rejonu Telekomunikacji Bystrzyca Kłodzka w Stroniu Śląskim.
UMiG Stronie Śląskie	Odbudowa dróg lokalnych, gminnych we wsiach Goszów, Nowa i Stara Morawa, Strachocin, Stronie Wieś, Kamienica, Stary Gieraltów i Nowy Gieraltów, Kletno, Sienna, Bolesławów, Janowa Góra i Młynowiec o łącznej długości 5,0 km.
UMiG Stronie Śląskie	Odbudowa 25 mostów i przepustów na terenie gminy Stronie Śląskie.
UMiG Stronie Śląskie	Odbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej we wsi Bolesławów o łącznej długości 1375,0 mb.
Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Budowa zbiornika retencyjnego w Goszowie na terenie gminy Stronie Śląskie o powierzchni trzystu hektarów i pojemności 19300 tyś m.
Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Odbudowa i remont suchych zbiorników na rzece Wilczce w Międzygórzu.
UMiG Stronie Śląskie	Budowa zbiornika retencyjnego w Starej Morawie o powierzchni 5 ha.
UMiG Stronie Śląskie	Zagospodarowanie turystyczne Centrum Narciarskiego "Czarna Góra".
Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Odbudowa ubezpieczeń brzegowych, progów, udrożeń koryta na Białej Łądeckiej, Janowce, Kleśnicy, Skrzynczanej, Morawce, Kondradce, Płaszówce i Orliczce na terenie gm. Stronie Śląskie, Kłodzko i Łądek Zdrój na łącznej długości 38,0 km.
Zarząd Dróg w Kłodzku	Odbudowa i modernizacja dróg wojewódzkich zamiejskich na odcinku Nagodzice, Pisary – Jodłów - Goworów, Międzygórze, Bolesławów - Kamienica, Radochow i Kąty Bystrzyckie na długości 34,8 km.
Zarząd Dróg w Kłodzku	Odbudowa i modernizacja dróg wojewódzkich zamiejskich na odcinku Orłowiec, Bystrzyca Kłodzka, Roztoki -Gaworów, Międzygórze - Domaszów, Wilkanów i Stronie - Bolesławów na długości 20,98 km.
Okręgowa Dyrekcja Dróg Publicznych we Wrocławiu	Odbudowa i modernizacja wraz z infrastrukturą drogową drogi krajowej nr 393 na odcinku Idzików - Stronie Śląskie na długości 15,34 km.

9.3. Elementy kierunków polityki przestrzennej województwa i zadań ponadlokalnych związanych z rozwojem gminy, których realizacja wymaga współdziałania wojewody i samorządu gminnego (przy zachowaniu zasady istotnego i różnorodnego udziału bądź poparcia Wojewody).

9.3.1. Podstawowe tezy przyjęte przy ustalaniu kierunków polityki przestrzennej województwa.

- a) "Otwarcie na Europę" rozumiane jako intensyfikacja korzystnej współpracy międzynarodowej w strefie potencjalnych procesów aktywności społeczno-gospodarczej stymulowanych przez integrację z Unią Europejską z jednoczesnym przeciwdziałaniem negatywnym skutkom związków transgranicznych.
- b) "Rozwój zrównoważony" wynikający z respektowania zasady, że kryteria ekologiczne posiadają równoważną rangę z kryteriami ekonomicznymi.
- c) Respektowanie zasady przyjmowanych w strategii rozwoju regionu wałbrzyskiego, ostatnio wyrażonej w opracowaniu "Europejska Strategia Regionu Wałbrzyskiego na lata 1998-2002", Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Wałbrzychu, (we współpracy z Wojewodą Wałbrzyskim), 1997 r.
- d) Respektowanie zasad określonych w opracowaniu "Wojewódzki program odbudowy, modernizacji i rozwoju na lata 1997-2001", Urząd Wojewódzki w Wałbrzychu, Biuro ds. Restrukturyzacji, 1997.
- e) Respektowanie zasad opracowań problemowych i programowych o charakterze strategicznym akceptowanych przez Wojewodę.
- f) Respektowanie zasad określonych w dokumentach i studiach rządowych i wojewódzkich dotyczących koordynacji rozwoju pogranicza polsko-czeskiego) a w tym Euroregionu Glacensis).
- g) Respektowanie zasad aktualnych opracowań z zakresu planowania przestrzennego.

9.3.2. Elementy systemu przyrodniczego i kulturowego o istotnym znaczeniu.

- a) Położenie geograficzne - Sudety Wschodnie,
- b) Walory i zasoby środowiska wyróżniają ten rejon w skali kraju i mają wartości międzynarodowe (walory klimatyczne, krajobrazowe-górskie, surowcowe, wypoczynkowe, turystyczne). Walory te nie są w pełni wykorzystane.
- c) Szereg stanowisk archeologicznych, zespołów kościelnych i cmentarnych, zespół historyczny wsi Bolesławów.

- d) Rezerваты przyrody: "Puszcza Śnieżnej Białki", "Nowa Morawa", "Jaskinia Niedźwiedzia ", "Śnieżnik Kłodzki".
- e) Śnieżnicki Park Krajobrazowy z otuliną.
- f) Chronioną zlewnią rzeki Białej Łądeckiej i jej dopływów.
- g) Obszar ochrony górniczej złóż wód leczniczych "Łądek Zdrój".
- h) Strefa C ochrony uzdrowiska Łądek Zdrój.
- i) Złóża surowców, ich eksploatacja może powodować sytuacje konfliktowe; Marmury – Stronie Śląskie, Rogózka.

9.3.3. Elementy systemu osadniczego.

- a) Ośrodek obsługi lokalnej, położony w strefie polityki przestrzennej: dominującej funkcji turystycznej i ochronnej.
- b) Funkcje - ośrodek usługowy i rekreacyjny, produkcyjno-przetwórczy, lecznictwa psychiatrycznego.
- c) Zaludnienie rzędu 8,9 tys mieszkańców, uprzednio przewidywano wzrost rzędu i 10,4 tys mieszkańców. Baza rekreacyjna rzędu 3,0 tys miejsc.
- d) Gmina położona jest w kształtującym się paśmie układu osadniczego biegnącego od Kłodzka poprzez Łądek Zdrój do Stronia Śląskiego - charakteryzuje się istotnymi walorami przyrodniczymi (klimatycznymi, leczniczymi, krajobrazowymi), zarówno w skali krajowej jak i europejskiej. Bezpośrednia styczność z granicą z Czechami.
- e) Obszar uatrakcyjnić mogłoby uruchomienie szeregu turystycznych przejść granicznych oraz przejścia w Łądku.
- f) Znaczny impuls rozwojowy dla ruchu turystycznego a także impuls gospodarczy dałoby podjęcie zagospodarowania Masywu Śnieżnika.
- g) Stacja Sportów Zimowych - Czarna Góra.
- h) Obszar słabo zaludniony, istnieją warunki dla intensyfikacji osadnictwa poprzez różne formy zabudowy.
- i) Specjalistyczny ośrodek lecznictwa psychiatrycznego.
- j) Walory gminy, a głównie Masywu Śnieżnika i dziedzictwa kulturowego, jednoznacznie przemawiają za rozwinięciem działalności promocyjnej i to nie tylko w skali krajowej.
- k) Niezbędnym jest ustalenie zakresu obszarów wykluczonych z zabudowy w świetle analizy dotychczasowych skutków powodzi z uwzględnieniem działań inżynierskich i ekologicznych ograniczających skutki tego typu kataklizmów.

10. WYKAZ OPRACOWAŃ KARTOGRAFICZNYCH DO CZĘŚCI 2. TOMU II STUDIUM.

1. Użytkowanie terenu - mapa topograficzna, skala 1:10 000, zawiera stan zagospodarowania terenu w 1998 r.
2. Własność terenu - mapa ewidencji gruntów, skala 1:5000 (mapy obrębowe), zawiera stan władania gruntów w 1998 r.
3. Uwarunkowania przyrodnicze - mapa topograficzna, skala 1:25000, zawiera podstawowe informacje dotyczące problematyki przyrodniczej.
4. Kategorie o ochronie lasu - mapa topograficzna, skala 1:25000, przedstawia problematykę ochronną lasów państwowych oraz ich zagospodarowanie turystyczne.
5. Uwarunkowania kulturowe - mapa topograficzna, skala 1:25000, przedstawia podstawowe informacje dotyczące zagadnień ochrony środowiska kulturowego.
6. Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne - mapa topograficzna, skala 1:10000, przedstawia syntezę i uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne, w tym dotychczasowe ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego, wnioski inwestorskie do studium, a także podstawowe uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe.

CZEŚĆ 3.
KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO
GMINY STRONIE ŚLĄSKIE

1. PODSTAWOWE PRZESŁANKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.

Formułując kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy kierowano się znajomością stanu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz jej struktur przestrzennych. W tym celu wykonano prace studialne i analityczne umożliwiające rozpoznanie uwarunkowań rozwoju gminy. Wyniki tych prac przedstawiono w niniejszej części 3 TOMU II.

Podstawowymi czynnikami rozwojowymi gminy od wielu wieków było: leśnictwo, górnictwo, przemysł przetwórczy, obsługa funkcji rekreacyjnej oraz, posiadająca znaczenie drugorzędne, gospodarka rolna.

Obecne Studium, biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania, ma na celu określenie podstawowych kierunków rozwoju przestrzennego gminy, a przede wszystkim przyczynić się do rozwoju gospodarczego w nowych uwarunkowaniach, uwzględniając ochronę środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego. Głównymi wyznacznikami zagospodarowania przestrzennego gminy, które powinny być uwzględnione na wszystkich etapach planowania przestrzennego, są:

- polityka przestrzenna, uwzględniająca potrzeby wszystkich grup społecznych, poprzez włączanie ich w społeczne, gospodarcze i kulturalne życie gminy; wszystkie grupy społeczne winny mieć możliwość uczestnictwa oraz wpływu na kształt opracowań planistycznych i decyzje przestrzenne;
- planowanie przestrzenne musi zapewnić ochronę tradycyjnych elementów środowiska oraz jego tożsamość. Należy przywrócić należne miejsce i zapewnić możliwość rozwoju lokalnym tradycjom budowlanym, które nadają indywidualny charakter i zapewniają tożsamość regionalną.

Rozwiązania projektowe winny być oparte na analizie estetycznych, kulturowych, funkcjonalnych i historycznych wartości specyficznych dla tego regionu.

- trwały i zrównoważony rozwój gminy. Należy zapewnić różnorodność biologiczną, właściwe relacje pomiędzy człowiekiem a przyrodą, ochronę zasobów przyrody oraz uwzględnić aspekty społeczne i gospodarcze. W procesie planowania należy uwzględnić: gospodarkę odpadami, wykorzystanie energii i transport w odniesieniu do różnorodności biologicznej terenu. Wszystkie opracowania planistyczne muszą być oparte na zasadach trwałego i zrównoważonego rozwoju. Plany zagospodarowania przestrzennego winny

popierać:

- a) ochronę nieodnawialnych zasobów,
- b) oszczędność energii i czyste technologie,
- c) ograniczenie zanieczyszczeń,
- d) unikanie i ograniczenie wytwarzania odpadów oraz ich przetwarzanie,
- e) gospodarowanie terenem jako cennym zasobem,
- f) odnowę zasobów zdegradowanych;

- zagadnienia gospodarcze; należy rozszerzyć tradycyjne zainteresowanie urbanistyki użytkowaniem terenów i strukturę przestrzenną o problematykę gospodarczą i społeczną, łączyć zagadnienia przestrzenne z aspektami społecznymi i ożywieniem gospodarczym. Wiodącymi zagadnieniami są: zatrudnienie, zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do urządzeń i usług. Planowanie przestrzenne musi zapewnić środowisku przedsiębiorców warunki pomyślnego rozwoju. Można również tworzyć korzystne warunki dla obrotu nieruchomościami i lokalnych instytucji finansowych.

Planowanie przestrzenne musi stymulować i popierać działania, które tworzą miejsca pracy i małe firmy oraz podnoszenie umiejętności zawodowych dla zapewnienia mieszkańcom lokalnych miejsc pracy i umocnienie bazy gospodarczej gminy.

2. STRATEGIA ROZWOJU GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.

Proponowane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie rozwiązania przestrzenne muszą być skorelowane z realiami społeczno-ekonomicznymi gminy.

Podstawowymi dokumentami określającymi strategię rozwoju gminy są;

- a) Plan Strategiczny Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw w gminie Stronie Śląskie w latach 1998-2002, opracowany przez Ernst Young, Warszawa 1997.

Plan ten zawiera w części pierwszej koncepcję rozwoju przedsiębiorczości, w tym kierunki rozwoju przedsiębiorczości, bariery rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz cele rozwoju lokalnej gospodarki, program działań i plan kontroli realizacji strategii, ewentualne zagrożenie realizacji strategii.

Natomiast druga część planu strategicznego zawiera opisy projektów. Łącznie wymienia się 17 projektów dotyczących zagadnień inwestycyjnych, a także organizacyjnych.

Załącznikiem do strategii jest diagnoza gospodarcza Gminy Stronie Śląskie.

- b) Europejska Strategia Regionu Wałbrzyskiego 1999-2002, opracowana przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Wałbrzychu - czerwiec 1997 r.

Kierując się dążeniem do poprawy poziomu życia społeczeństwa, największa waga została nadana dążeniu do wyrównania materialnych podstaw rozwoju regionu w stosunku do pozostałych subregionów Dolnego Śląska.

Celem strategicznym jest zbudowanie silnej gospodarki opartej na różnorodności branż, aktywności biznesowej małych i średnich przedsiębiorstw i bardzo silnym sektorze przemysłu turystycznego.

- c) Wojewódzki Program Odbudowy, Modernizacji i Rozwoju na lata 1997-2001 opracowany przez Urząd Wojewódzki w Wałbrzychu, Biuro d/s Restrukturyzacji, wrzesień 1997 r.

W związku z katastrofalnymi skutkami powodzi, która nawiedziła województwo wałbrzyskie, szczególnie w jego południowej części, tj. na Ziemi Kłodzkiej, opracowano Wojewódzki Program Odbudowy, Modernizacji i Rozwoju na lata 1997-2001, obejmujący zarówno zadania dotyczące odbudowy zniszczeń powodziowych jak i zadania kontynuowane zgodnie z priorytetami Europejskiej Strategii Regionu

Wałbrzyskiego.

- d) Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wałbrzyskiego, Wojewoda Wałbrzyski - czerwiec 1998r.

Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wałbrzyskiego, będące wyrazem polityki przestrzennej państwa, reprezentowanego przez Wojewodę, zostało przyjęte przez Sejmik Samorządowy w czerwcu 1998 r. Główny cel polityki przestrzennej stanowi: ukierunkowanie procesu podnoszenia standardu warunków życia mieszkańców, sprawność wewnętrznych struktur przestrzennych regionu, jego atrakcyjność dla różnorodnych form aktywności gospodarczej poprzez ocenę i wykorzystanie terytorialnych warunków rozwoju oraz przeciwdziałanie degradacji różnych, ponadprzeciętnych jego walorów.

2.1. Główne wnioski.

- Diagnoza gospodarcza gminy Stronie Śląskie wykazała, że mamy w tej gminie do czynienia z wyraźnymi procesami ożywienia w niektórych dziedzinach życia gospodarczego. Procesy rozwoju można zaobserwować w szeroko rozumianym sektorze usług, w którym dominują małe i średnie przedsiębiorstwa.
- Stopa bezrobocia w gminie w 1996 r. wynosiła 9,7% i była jedną z niższych w województwie wałbrzyskim.
- W najbliższych latach liczba ludności gminy będzie się utrzymywać na poziomie 8,9 tys. osób. Liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrosła z 5,4 tys. w 1995 r. oraz w 1998 r. do 5,5 tys. w 2002 r., co stanowi wzrost o 3,5% w ciągu 7 lat.
- Potrzeby mieszkańców gminy nie są w pełni zaspokojone w zakresie mieszkalnictwa. Trudna sytuacja dotyczy szczególnie młodzieży, która po zakończeniu edukacji nie ma możliwości uzyskania własnego mieszkania i w dużej części emigruje z terenu gminy.
- Gospodarka gminy ma charakter przemysłowo-rolniczy. W zakładach produkcji przemysłowej zatrudnionych jest ok. 47% ogółu pracujących. Od lat obserwuje się spadek zatrudnienia w produkcji przemysłowej przy jednoczesnym wzroście liczby firm produkcyjnych. Istotnym dla przemysłu gminy jest powstawanie i rozwój drobnych zakładów produkcyjnych bazujący na lokalnych surowcach, takich jak kamień i drewno.
- Gospodarka w gminie w coraz większym stopniu uzależniona jest od rozwoju turystyki. Po okresie znacznego regresu w ruchu turystycznym na początku lat 90-tych, obserwuje się

stały wzrost napływu turystów do gminy.

- Najbardziej dynamicznie rozwijającymi się pod względem tworzenia nowych firm rodzajami usług w ostatnich latach jest handel, hotelarstwo, gastronomia, obsługa nieruchomości i transport. W strukturze podmiotowo branżowej gospodarki lokalnej przeważają firmy handlowe, produkcyjne, hotelarsko-gastronomiczne i transportowe.
- Możliwości rozwoju infrastruktury turystycznej nie są w gminie wykorzystane. W Masywie Śnieżnika pozostaje do zrealizowania rozpoczęty już projekt budowy ośrodka sportów zimowych. W 1998 roku oddano do użytku wyciąg narciarski na Czarną Górę. Zakończenie realizacji tego przedsięwzięcia w Siennej i Janowej Górze znacznie zaktywizuje działalność turystyczno-rekreacyjną. W związku z potencjalnymi możliwościami rozwoju ruchu turystycznego w gminie, lokalne firmy posiadają wiele możliwości aktywnej działalności biznesowej.
- Peryferyjne położenie gminy ogranicza możliwości rozwoju handlu. Handel nastawiony jest przede wszystkim na obsługę mieszkańców i ma charakter detaliczny. Brak jest firm usługowych i handlowych, które wyróżniałyby się swoją wielkością lub znaczeniem w gminie.
- Dynamika budownictwa jest bardzo niska ze względu na niską siłę nabywczą mieszkańców. Istotną rolę stymulującą rozwój budownictwa zaczynają odgrywać inwestorzy z ośrodków wielkomiejskich (Poznań, Wrocław, Górny Śląsk), którzy decydują się na budowę tzw. „drogich domów” o charakterze rekreacyjnym na terenach wiejskich gminy.
- W gminie występują poważne braki w zakresie transportu i komunikacji. Na realizację czekają takie inwestycje jak instalacja nowej centrali telefonicznej, budowa obwodnic, poprawa stanu nawierzchni dróg. Braki w infrastrukturze są jednym z głównych czynników blokujących rozwój średnich i małych przedsiębiorstw na terenie gminy.
- W gminie kwestie ochrony środowiska postrzegane są jako bardzo ważne, wymagają jednak bardziej skoordynowanych działań władz lokalnych polegających m.in. na dokładnej analizie bieżącej stanu środowiska naturalnego oraz na bardziej sprawnej alokacji środków finansowych na realizację zadań w tym zakresie.
- W gminie zostały sprywatyzowane usługi komunalne związane z oczyszczaniem miasta. Do sprywatyzowania pozostają Zakład Wodociągów i Kanalizacji oraz Administracja Budynków Komunalnych.

Do ważniejszych zadań przewidzianych do realizacji przez Zarząd Gminy, należy zaliczyć:

- kontynuowanie zagospodarowania regionu wsi Sienna poprzez wprowadzenie dodatkowo funkcji mieszkalno-usługowej;
- odbudowa wieży widokowej na Śnieżniku,
- budowa kolei liniowo-kabinowej na trasie Kletno-Śnieżnik,
- modernizacja drogi do przejścia granicznego,
- rozbudowa systemu wodociągowego, w tym ujęcia wody w Nowej Morawie oraz wodociągów przesyłowych.

2A.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY STRONIE ŚLĄSKIE – WPROWADZONA PIERWSZĄ ZMIANĄ STUDIUM.

2A.1.1. Strategia rozwoju przestrzenno-gospodarczego, kierunki, cele i polityka przestrzenna w zmianie studium miasta i gminy Stronie Śląskie (misja, strategiczne, główne i uzupełniające cele rozwoju).

Kierunki zagospodarowania przestrzennego dotyczą wizji rozwoju gminy. Rozwój ten wynika z jednej strony ze stanu istniejącego, z drugiej strony wyznaczony jest przez cele rozwoju gminy. Hierarchia kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie w zmianie studium ustalona jest od celu najważniejszego, misji, poprzez cele strategiczne, główne aż do uzupełniających.

2A.1.1.1. „Misja” – dynamiczny rozwój wiodącej funkcji turystyczno – wypoczynkowo – sportowej, z uwzględnieniem rozwoju usług, gospodarki leśnej i nieuciążliwego przemysłu.

Gmina Stronie Śląskie to obszar atrakcyjny ze względu na walory krajobrazowe, związane z konfiguracją i bardzo rozległe obszary leśne. W gminie występują złoża naturalne (surowce skalne), przeznaczone do eksploatacji.

Gmina charakteryzuje się ciekawym dziedzictwem kulturowym, regionalnym charakterem wsi, posiada rozwiniętą sieć komunikacyjną.

Zarówno uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe, jak i aktywność społeczności lokalnej w poszukiwaniu możliwości rozwoju, stanowią podstawę realizacji założonej misji.

2A.1.1.2. Misja w przestrzeni środowiska przyrodniczego.

Ze względu na charakter gminy i przyjętą koncepcję rozwoju wiodącej funkcji turystyczno – wypoczynkowej i sportowej, obok rozwoju usług, gospodarki leśnej i nieuciążliwego przemysłu, należy przyjąć jako zadanie priorytetowe ochronę środowiska naturalnego oraz jego poprawę.

Należy dążyć do takiego rozwoju gminy, który spowoduje przywrócenie równowagi środowiska naturalnego Kotliny Kłodzkiej.

Ochroną muszą być objęte wszystkie aspekty środowiska przyrodniczego. Zasobami środowiska należy dysponować racjonalnie, mając na uwadze fakt, że wiele z nich to zasoby wyczerpywalne. Niektóre inwestycje, związane z eksploatacją surowców skalnych, nie powinny mieć tu miejsca.

Konieczne jest wprowadzenie systemu ochrony środowiska naturalnego, włączony w Wielkoprzestrzenny System Obszarów Chronionych. Główną funkcją takich obszarów jest ochrona zasobów przyrody przed ich niewłaściwym użytkowaniem oraz degradacją. Jednym z najważniejszych zasobów jest woda. Na obszarze gminy powinna być zapewniona naturalna retencja wodna i ochrona wód przed zanieczyszczeniem.

2A.1.1.3. Misja w przestrzeni kulturowej.

Działania w sferze kulturowej obejmują poprawę stanu infrastruktury technicznej, komunikacji kołowej i pieszej oraz stworzenie atrakcyjnej bazy turystycznej o wysokim standardzie

Działania w sferze środowiska kulturowego powinny również obejmować ochronę dziedzictwa kulturowego.

Na terenie gminy występuje bardzo dużo cennych obiektów zabytkowych. Przeważnie są to budynki o wysokich walorach architektonicznych, ale w złym stanie technicznym. Obiekty te, a czasem całe założenia urbanistyczne, wymagają rehabilitacji a następnie ochrony. Ważnym zadaniem jest stworzenie pozytywnego wizerunku wsi.

Działania na rzecz ładu przestrzennego znacznie podniesie atrakcyjność gminy. Realizacja tych zadań będzie wymagać zdecydowanych i kosztownych posunięć ze strony gminy.

2A.1.1.4. Misja w sferze społecznej.

Misja w sferze społecznej odnosi się do przekształcenia struktury zatrudnienia i źródeł dochodów mieszkańców gminy. Rozwój wiodącej funkcji turystyczno – wypoczynkowej i sportowej obok rozwoju usług, leśnictwa i nieuciążliwego przemysłu na terenie gminy, spowoduje zwiększenie ilości miejsc pracy. Aktywizacja gminy poprzez rozwój wielofunkcyjny wymaga przekwalifikowania zawodowego mieszkańców, a także spowoduje migrację z zewnątrz - inwestorów oraz fachowców poszukujących zatrudnienia.

W wyniku aktywizacji gospodarczo – społecznej podniesie się standard życia ludzi, co powinno spowodować odwrócenie takich dotychczasowych procesów demograficznych, jak wyludnianie się obszarów wiejskich, i równocześnie, zmiana struktury wieku – starzenie się ludności, głównie wsi.

2A.1.2. ZMIANA KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA W STUDIUM MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU.

Strategiczne cele rozwoju są pochodną misji w przestrzeni przyrodniczej, kulturowej i w sferze społecznej.

Zmiany studium dotyczą czterech obszarów stanowiących tzw. rejon koncentracji atrakcji. Celem strategicznym rozwoju będzie realizacja prorozwojowych przedsięwzięć w tych rejonach. Rejon obejmuje następujące obszary:

- Rejon Kletna (PKAT nr 1),
- Rejon Siennej (PKAT nr 2),
- Rejon Bolesławów – Kamienica (PKAT nr 3),
- Rejon Gierałtów – Bielice (PKAT nr 4),

2A.1.2.1. Strategiczne cele rozwoju w przestrzeni przyrodniczej.

Celem strategicznym, związanym z misją, a także z ogólną zasadą zrównoważonego rozwoju, jest ochrona środowiska przyrodniczego, dotycząca wód, gleb i powietrza. Ponieważ na obszarze gminy Stronie Śląskie zakłada się promowanie i dynamiczny rozwój turystyki, należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę krajobrazu, lasów oraz wód, zwłaszcza powierzchniowych.

Budowa zbiorników retencyjnych pozwoli na zatrzymanie wody na terenie gminy, a także będzie stanowić zabezpieczenie przed powodzią.

W zmianie studium należy dążyć do poprawy jakości obszarów leśnych (intensywność drzew na określonym areale). Program zalesień powinien uwzględniać miejsca wokół projektowanych zbiorników wodnych w celu podniesienia ich atrakcyjności.

W działaniach na rzecz ochrony środowiska bardzo ważne jest ograniczanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez wprowadzanie ogrzewania gazowego.

2A.1.2.2. Strategiczne cele rozwoju przestrzeni kulturowej.

Strategiczne cele rozwoju przestrzeni kulturowej obejmują dynamiczny rozwój czterech rejonów (tzw. punktów koncentracji atrakcji turystycznych PKAT), które są oparte na budowie ośrodków turystycznych z koleją linową i wyciągami narciarskimi.

PKAT nr 1 - Rejon Kletna

W związku z projektem budowy kolei linowej gondolowej na Śnieżnik przez górę Płaczkę przewidywany jest szybki rozwój pasma obejmującego Kletno i Kletno Górne.

Kolej gondolowa będzie miała poważne znaczenie dla rozwoju turystyki również w okresie letnim. W powiązaniu z unikatową Jaskinią Niedźwiedzią stanowić będzie (zgodnie z koncepcją aktywizacji przestrzenno – gospodarczej z 1995 roku) najważniejszy obszar atrakcji turystycznej nie tylko tego rejonu, ale również gminy Stronie Śląskie, a może i całej Kotliny Kłodzkiej.

PKAT nr 2 – Rejon Siennej

Strategiczny cel zmiany studium zakłada dalszy rozwój ośrodka Czarna Góra, co powinno pociągnąć za sobą dalszą aktywizację wsi Stronie Śląskie.

Dla zwiększenia atrakcyjności tego rejonu planuje się budowę drugiej nitki kolei krzesełkowej, która połączy Kletno z Czarną Górą.

PKAT nr 3 – Rejon Bolesławów – Kamienica

Kolejnym strategicznym celem jest rozwój rejonu Bolesławowa i Kamienicy.

Na obszarze Bolesławowa przewiduje się budowę zbiornika wodnego z rozwojem funkcji turystyczno – wypoczynkowej w północnej części tego historycznego miasta. Ponadto wkrótce będzie zrealizowany czwarty wyciąg, który połączy Bolesławów z ośrodkiem narciarskim w Kamienicy. System ten podniesie poziom atrakcyjności tego rejonu, szczególnie w okresie zimowym.

Kompleksowa rewaloryzacja Bolesławowa, a zwłaszcza rynku, staje się dla tego rejonu zadaniem priorytetowym, podobnie jak obwodnica wokół centrum miasteczka; jest to ważną drogą zbiorczą, która łączy Stronie Śląskie i Bolesławów z Czechami.

W górnej części Kamienicy projektowana jest kolej krzeselkowa na górę Płaczkę, a ten szczyt połączony zostanie koleją gondolową ze Śnieżnikiem. Realizacja tych planów pociągnie za sobą możliwości rozwoju Kamienicy, zwłaszcza funkcji turystyczno – hotelowej.

PKAT nr 4 – Rejon Gierałtów – Bielice

Rejon PKAT nr 4 związany jest z ważnym celem strategicznym, jaki stanowi budowa drogi zbiorczej do Czech przez Bielice oraz przejścia w Nowym Gierałtowie.

Przewiduje się tutaj modernizację istniejących wyciągów narciarskich i budowę nowych w południowej części obrębu Bielice.

2A.1.2.3. Strategiczne cele rozwoju sfery społecznej.

Celem strategicznym w tej sferze powinna być szeroko pojęta edukacja. Należy pozyskać wykwalifikowaną kadrę dla obsługi krajowego i zagranicznego ruchu turystycznego i innych usług. Cel powinna stanowić także kształtowanie tożsamości regionalnej poprzez edukację ekologiczną oraz kulturalną.

2A.1.3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ZMIANIE STUDIUM MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.

Cele główne rozwoju gminy Stronie Śląskie są pochodnymi celów strategicznych i dotyczą zarówno środowiska przyrodniczego i kulturowego, jak i sfery społecznej. Główne cele rozwoju pozwalają również na realizację misji, poprzez konkretne działania, jakie powinny podjąć władze samorządowe.

2A.1.3.1. Główne cele rozwoju przestrzeni przyrodniczej.

Głównym celem w przestrzeni przyrodniczej powinny być wszelkie działania związane z ochroną środowiska naturalnego i przywróceniem równowagi ekosystemu. Podejmowane działania wiążą się z turystyką, rolnictwem, drobnym przemysłem oraz usługami.

Do najważniejszych celów głównych należy:

- ochrona wód poprzez uregulowanie gospodarki wodno - ściekowej,
- odbudowa ekologiczna cieków i zbiorników,
- ochrona wód podziemnych, prace nad ich monitorowaniem,
- przeciwdziałanie entrofizacji wód,
- dolesianie obszarów wykarczowanych lasów
- zmiana struktury zalesień, zróżnicowanie składu gatunkowego drzewostanów w celu poprawy zdrowotności lasów,
- zachowanie i przywracanie zgodności biocenozy leśnej,
- stworzenie ciągów zieleni izolacyjnej wokół cieków, obiektów, uciążliwych dróg oraz pasów zieleni śródpolnej, wyciszających wiatry oraz chroniących glebę przed zwiewaniem,
- wprowadzanie rolnictwa ekologicznego,
- rekultywacja terenów zdegradowanych na skutek działalności przemysłowej,
- racjonalna gospodarka zasobami mineralnymi.

2A.1.3.2. Główne cele rozwoju przestrzeni kulturowej.

Cele te obejmują poprawę stanu komunikacji oraz infrastruktury technicznej. Część dróg przebiegająca przez gminę Stronie Śląskie wymaga modernizacji w celu poprawienia parametrów odpowiednio do obecnego i prognozowanego natężenia ruchu.

Celem głównym w tym zakresie problemów jest przede wszystkim ochrona dziedzictwa kulturowego i eksponowanie cech historyczno – kulturowej tożsamości przestrzeni gminy.

Do najważniejszych działań należy:

- dalsza poprawa komunikacji drogowej,
- pełniejsze wykorzystanie linii kolejowej Wrocław – Kłodzko – Stronie Śląskie, pociągi turystyczne, retro, itp.
- regulacja gospodarki wodno – ściekowej, dalsze porządkowanie gospodarki odpadami poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii utylizacji odpadów,
- poprawa infrastruktury technicznej, modernizacja i rozbudowa,
- ochrona dziedzictwa kulturowego, poprawa estetyki miasta i obszarów wiejskich,
- podniesienie standardu zabudowy mieszkaniowej,

- budowa obiektów infrastruktury turystycznej np. baza hotelowa, gastronomiczna, urządzenia sportowe, parkingi itp.) podniesienie standardu oferowanych usług.

2A.1.3.3. Główne cele rozwoju w sferze społecznej.

Jednym z ważniejszych celów, odnoszących się do sfery społecznej w gminie Stronie Śląskie jest odpowiednie przygotowanie ludności do nowej wiodącej funkcji turystycznej poprzez stworzenie należytych warunków kształcenia kadry obsługującej turystów. Najważniejsze cele główne w tym zakresie to osiągnięcie:

- wzrostu dochodów i poziomu życia mieszkańców gminy,
- wzrostu standardu zamieszkiwania mieszkańców gminy i turystów,
- optymalnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i ograniczenia bezrobocia,
- poprawy jakości i dostępności wysokiej klasy usług medycznych,
- właściwych warunków funkcjonowania w społeczności osób o ograniczonych możliwościach społecznych i fizycznych,
- minimalizacji skutków zagrożeń klęskami żywiołowymi oraz likwidacja przyczyn zagrożeń,
- wysokiego poziomu wykształcenia mieszkańców.

2A.1.4. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ZMIANIE STUDIUM MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE. UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU.

Uzupełniające cele kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczą środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz sfery społecznej.

Cele te obejmują całokształt różnorodnych działań, które stanowią zadania własne gminy, szczególnie w zakresie właściwego funkcjonowania istniejącej infrastruktury technicznej, usług oświaty, zdrowia, kultury itp.

Do celów uzupełniających należy między innymi organizacja ciągów ekologicznych, zieleni izolacyjnej itp. Można tu zaliczyć także oznakowanie szlaków turystycznych, wyznaczenie punktów widokowych, organizację obozów harcerskich, „zielonych szkół” dla dzieci itp.

Celem uzupełniającym jest podtrzymanie i rozwój małych zakładów produkcyjnych, warsztatów rzemieślniczych itp.

Niezmiernie istotnym celem uzupełniającym jest promocja gminy poprzez foldery, reklamy, ogłoszenia, wydawnictwa kartograficzne, a także udział w różnych centralnych akcjach promocyjnych, jak np. targi turystyczne. Należy tutaj również uwzględnić organizację wszelkich imprez kulturalnych i promocyjnych.

3. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO.

3.1. Ochrona krajobrazu.

Wszystkie miejscowości gminy znajdują się w granicach Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego (Bielice, Nowy Gieraltów, Młynowiec, Nowa Morawa, Kamienica, Janowa Góra, obszary leśne Bolesławowa, Kletna, Siennej, Starej Morawy, obrębu geod: "Lasy - Stronie Śl.") lub jego otuliny (pozostały obszar wyłączony z granic ŚPK). Śnieżnicki Park Krajobrazowy utworzony został na mocy uchwały nr 35/81 WRN w Wałbrzychu z dnia 28 października 1981r. dla ochrony naturalnego krajobrazu Masywu Śnieżnika, Gór Bialskich i Złotych.

Strefa otuliny Parku uznana jest za obszar krajobrazu chronionego.

Obowiązują zasady gospodarowania i ochrony na terenie Parku i jego otuliny określone w rozporządzeniu Wojewody Wałbrzyskiego nr 8/91 z 8 listopada 1991 r.

Ochroną objęte zostały wszystkie panoramy widokowe wsi.

3.2. Ochrona wód.

Cały obszar gminy znajduje się w zasięgu chronionej zlewni Białej Łądeckiej - będącej częścią chronionej zlewni Nysy Kłodzkiej.

Głównym zadaniem wynikającym z w/w ochrony jest utrzymanie I klasy czystości wód.

Szczególnej ochronie podlegają obszary zlewni powyżej ujęć wody komunalnej.

Aktualnie I klasa czystości rejestrowana jest jedynie przy ujściu rzeki Morawki. Biała Łądecka ma II klasę czystości wód. Na stan czystości wód zasadniczy wpływ wywierają ścieki gospodarcze oraz zanieczyszczenia obszarowe przemieszczane przez spływ powierzchniowy.

3.3. Ochrona uzdrowiska Łądek Zdrój - "Strefa C".

Północna część wsi Stary Gieraltów znajduje się w obszarze ochrony górniczej zasobów wód leczniczych Łącka Zdroju.

Ochrona obejmuje powierzchnię ziemi, lasów, zasobów wód leczniczych.

Wymogi ochronne określa statut uzdrowiska.

3.4. Ochrona lasów.

Wszystkie lasy na terenie gminy zaliczane są do lasów ochronnych grupy I, podlegających zasadom leśnictwa ekologicznego, z zachowaniem istniejących typów siedliskowych, przy utrzymaniu zalesienia - szczególnie wierzchowin, wododziałów, obszarów źródłowych rzek. Występują następujące kategorie ochronne lasu:

- lasy uzdrowiskowo-klimatyczne
- lasy glebochronne
- lasy wodochronne
- lasy masowego wypoczynku
- rezerwaty przyrody
- lasy górnej granicy lasu.

3.5. Ochrona atmosfery.

Na terenie gminy obowiązują zaostrzone kryteria ochrony czystości powietrza. Nie notuje się tu przekroczeń norm pyłów, jedynie w sezonie grzewczym występują zwiększone emisje SO₂, rzutujące na przekroczenie norm średniorocznych, związane z tradycyjnymi źródłami energii cieplnej.

3.6. Ochrona gleb.

Ochronie podlegają, na zasadach określonych w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r., gleby pochodzenia mineralnego klas I-III. Ich występowanie na terenie gminy jest sporadyczne. Będące w przewadze gleby klas IV-VI, podlegają ochronie na ogólnych zasadach ochrony środowiska.

3.7. Ochrona złóż surowcowych.

Złóża surowców na terenie Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego nie mogą być przedmiotem eksploatacji. Na terenie otuliny może być prowadzona eksploatacja przy zachowaniu odpowiedniego reżimu ochrony środowiska.

3.8. Ochrona przeciwpowodziowa.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 października 1974 roku- Prawo wodne, w obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, zabrania się wznoszenia obiektów budowlanych, składanie materiałów, zmienianie ukształtowania powierzchni gruntu, sadzenie drzew i krzewów oraz wykonywanie urządzeń i robót, które mogą utrudnić ochronę tych terenów przed powodzią. Jako bezpieczne granice zabudowy należy przyjąć zasięg zalewu katastrofalnej powodzi "lipiec 1997 r."

Aktualnie pozostają ustalenia zawarte w uchwale nr XXIII/141/96 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 21 czerwca 1996 r. w sprawie lokalnego programu małej retencji wód na terenie gminy Stronie Śląskie, a w szczególności:

- zwiększenie lesistości obszaru gminy oraz poprawę stanu sanitarnego lasów,
- utrzymanie zadrzewień wzdłuż cieków wodnych oraz ochrona roślinności łąkowej,
- tworzenie lokalnego systemu zbiorników wodnych, służących zwiększeniu retencji dolinowej i ochronie przeciwpowodziowej, w tym:

budowę zbiornika retencyjnego "Stara Morawa", przygotowanie koncepcji budowy zbiornika retencyjnego w Starym Gierałtowie, zakończenie prac związanych ze zbiornikiem wodnym w górnej części doliny potoku Kleśnica, kontynuowanie prac nad lokalizacją suchych zbiorników przeciwpowodziowych w górnych częściach dolin.

Według studium zagospodarowania przestrzennego województwa wałbrzyskiego, przewidziana jest do ujęcia w rządowych programach resortowych realizacja zbiorników retencyjnych i przeciwpowodziowych: Goszów, Bolesławów, Bolesławów 4, Nowa Morawa, Bielice.

Kontrowersyjną lokalizacją jest wnioskowany zbiornik Goszów z uwagi na duże zainwestowanie terenu oraz uwarunkowania komunikacyjne.

3.9. Przyrodnicze obszary chronione gminy.

Śnieżnicki Park Krajobrazowy

Podstawa prawna: Uchwała nr 35/81 WRN Wałbrzych z dnia 28.10.1981 r.

Powierzchnia parku: 28.800 ha oraz 14.900 ha otuliny, czyli razem 43.700 ha.

Zasięg terytorialny: polska część Sudetów Wschodnich, miasto i gmina Złoty Stok, gmina Kłodzko, miasto i gmina Łądek Zdrój, miasto i gmina Stronie Śląskie, miasto i gmina Bystrzyca Kłodzka, miasto i gmina Międzylesie.

Powierzchnia parku w Gminie Stronie Śląskie: 2.761 ha. Park położony jest w Sudetach Wschodnich i obejmuje pasma górskie: Masyw Śnieżnika, Góry Bialskie i Góry Złote, położone wzdłuż granicy polsko-czeskiej.

Śnieżnicki Park Krajobrazowy utworzony został celem ochrony i zachowania krajobrazu górskiego w obrębie najwyższych pasm polskich Sudetów Wschodnich. Jest to obszar o wysokiej odrębności florystycznej i faunistycznej, pełen kontrastów krajobrazowych, łączący się z obszarem Hruby - Jeseník po stronie czeskiej.

Rezerwaty na terenie Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego, znajdujące się w obrębie gminy Stronie Śląskie.

a. Puszcza Śnieżnej Białki

Podstawa prawna: Dz. U. Nr 25, poz.180, 1963 r.

Powierzchnia : 124,68 ha.

Rezerwat leśny, częściowy, chronione stanowisko jawora w obrębie regla górnego.

b. „Śnieżnik Kłodzki”

Podstawa prawna: Zarządzenie nr 164 MLiPD z 1965 r.

Powierzchnia : 192, 93 ha.

Jest to ścisły rezerwat krajobrazowo-florystyczny, obejmujący ochroną roślinność alpejską (111,73 ha) oraz rezerwat częściowy.

c. " Nowa Morawa"

Podstawa prawna: Zarządzenie nr 125 MRiPD z 1971 r.

Powierzchnia : 22,16 ha.

Jest to rezerwat leśny, częściowy, chroniący las regla dolnego.

d. "Jaskinia Niedźwiedzia"

Podstawa prawna: Zarządzenie nr 125 MRiPD z 1971 r.

Powierzchnia: 89,95 ha

Jest to częściowy rezerwat geologiczny, obejmujący ochroną zjawiska krasowe.

e. "Góra Krzemień "

Podstawa prawna: rezerwat projektowany.

Powierzchnia : 2,4 ha

Jest to rezerwat geologiczno-leśny.

Obszar najwyższej ochrony (ONO).

Zbiornik wód podziemnych Śnieżnik - Góry Bialskie nr 339 (wg A. S. Kleczkowski "Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych - GZWP w Polsce, wymagających szczególnej ochrony", Kraków 1990 r.).

3A. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.

Ochrona ta obejmuje:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków architektury i budownictwa:
 - kościół filialny p.w. św. Wincentego w Bielicach, nr 1221/Wł,
 - kościół parafialny p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP w Bolesławowie, nr 867,
 - kaplica przydrożna przy zagrodzie nr 7 w Goszowie, nr 870,
 - kościół filialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Nowym Gierałtowie, nr 869,
 - kościół filialny nieużytkowany w Siennej, nr 1340/Wł,
 - kościół filialny p.w. św. Jana Nepomucena, nieużytkowany w Janowej Górze, nr 1791,
 - wapiennik przy drodze Stronie – Kletno (obecnie galeria) w Starej Morawie, nr 775/Wł,
 - kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła w Starym Gierałtowie, nr 2042,
- 298 obiektów ujętych w wykazie zabytków architektury i budownictwa (na terenie całej gminy),
- stanowiska archeologiczne:
 - nr 1/4 obszar AZP 98-27 w Bolesławowie, oznaczone na rysunku planu jako nr 7,
 - nr 2/2 obszar AZP 98-27 (Jaskinia Niedźwiedzia) w Kletnie, oznaczone na rysunku planu jako nr 8,
 - nr 1/1 (bez lokalizacji) w Kletnie,
 - nr 1/1 obszar AZP 97-28 w Nowym Gierałtowie, oznaczone na rysunku planu jako nr 4,

- nr 1/2 obszar AZP 97-26 w Rogóźnie, oznaczone na rysunku planu jako nr 5,
- nr 1/3 obszar AZP 98-27 (Kuźnia) w Starej Morawie, oznaczone na rysunku planu jako nr 6,
- nr 2/2 obszar AZP 97-27 w Starym Gierałtowie, oznaczone na rysunku planu jako nr 3,
- nr 1/3 obszar AZP 97-27 w Stroniu Śląskim Wsi, oznaczone na rysunku planu jako nr 1,
- nr 1/1 obszar AZP 97-27 w Stroniu Śląskim Wsi, oznaczone na rysunku planu jako nr 2,
- strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” które obejmują:
 - kościół filialny p.w. św. Wincentego wraz z otoczeniem oraz sąsiadującą od północy parcelą z domem nr 3 w Bielicach,
 - układ urbanistyczny Bolesławowa,
 - grupa figuralna „Ogrójec” na stoku góry Zawady w Bolesławowie,
 - kościół filialny p.w. św. Jana Chrzciciela, cmentarz i budynek nr 3 – ośrodek wypoczynkowy „Energomontażowiec” w Nowym Gierałtowie,
 - kościół filialny wraz z najbliższym otoczeniem w Siennej,
 - kościół filialny p.w. św. Jana Nepomucena wraz z cmentarzem w Janowej Górze,
 - kościół filialny p.w. św. Michała Archanioła wraz z najbliższym otoczeniem w Starym Gierałtowie,
- strefy ochrony konserwatorskiej „B” które obejmują:
 - kaplica domkowa oraz zagroda nr 7 w Goszowie,
 - skupiska dawnej zabudowy w Starym Gierałtowie,
 - skupisko zabudowy w Strachocinie,
 - wschodnia część wsi Stronie Śląskie z zabytkową zabudową.
- Strefy ochrony archeologicznej „W”, które obejmują:
 - Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie (stanowisko nr 2/2 obszar AZP 97-27),
 - Jaskinia w Rogóźnie (stanowisko nr 1/2 obszar AZP 97-26),
- strefy obserwacji archeologicznej „OW”, które obejmują:
 - wieś Goszów w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
 - wieś Rogózka w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,

- folwark w północnej części wsi Stara Morawa, na terenie którego była w średniowieczu czynna kuźnica,
- wieś Stary Gierałtów w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
- wieś Strachocin w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
- Stronie Śląskie Wieś w granicach nowożytnego siedliska miejscowości o średniowiecznej metryce,
- strefy ochrony krajobrazu „K”, które obejmują:
 - Bielice bez dawnej kolonii Nowe Bielice,
 - Bolesławów,
 - Goszów,
 - Kamienica,
 - Kletno,
 - Młynowiec (teren dawnej wsi),
 - Nowa Morawa,
 - Nowy Gierałtów,
 - Sienna,
 - Stara Morawa,
 - Stary Gierałtów,
 - Strachocin,
 - Stronie Śląskie Wieś,
- strefy ochrony ekspozycji „E”, które obejmują:
 - część Młynowca,
 - część Bolesławowa.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

Rozwój zakładanych w studium funkcji gospodarczych i przestrzennych, a także potrzeby ochrony środowiska i wymogi sanitarne, powodują potrzebę rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci i urządzeń komunalnych.

4.1. Zaopatrzenie w wodę.

Przewiduje się rozbudowę istniejącego systemu wodociągowego gminy tak, aby z urządzeń sieciowych zaopatrywane były wsie położone na zachód od miasta Stronie Śląskie, tj. Stronie Śląskie wieś, Sienna, Janowa Góra oraz zespół wsi położonych w części południowej: Stara Morawa i Nowa Morawa, także system wodociągowy Bolesławowa byłby skojarzony z systemem gminnym. Rozważana jest również możliwość zaopatrzenia w wodę z tego systemu wsi Stary Gierałtów.

Przewiduje się również zwodociągowanie wsi Strachocin.

Wzrost potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę wymagać będzie modernizacji istniejących ujęć wody oraz uruchomienie nowych we wsi Nowa Morawa.

Jednostki osadnicze, wyżej nie wymienione, zaopatrywane będą z lokalnych ujęć wody.

4.2. Odprowadzenie ścieków.

W ślad za rozbudową sieci wodociągowej, wymagana będzie realizacja sieci kanalizacji sanitarnej.

Przewidywana jest budowa nowej sieci kanalizacji sanitarnej dla wsi: Stronie Śląskie wieś, Sienna i Janowa Góra i podłączenie jej poprzez kanalizację miasta Stronie Śląskie do oczyszczalni ścieków w Strachocinie. Możliwe jest podłączenie do istniejącej sieci wsi Goszów (całość) oraz części wsi Stary Gierałtów.

Dla wsi: Bolesławów, Nowa Morawa i Kamienica proponowana jest budowa oczyszczalni ścieków we wsi Bolesławów, względnie podłączenie tych wsi do sieci miejskiej wraz z możliwością odbioru ścieków ze Starej Morawy. Dla pozostałych wsi przewiduje się lokalne systemy oczyszczalni ścieków.

4.2A. Odprowadzenie ścieków.

Dla wsi Kletno oraz Kletno Górne proponuje się budowę oczyszczalni ścieków.

4.3. Gospodarka odpadami.

Istniejące wysypisko odpadów komunalnych, i przemysłowych, we wsi Stronie Śląskie będzie rozbudowywane, zapewniając możliwość odbioru odpadów z obszaru gminy w okresie co najmniej dwudziestoletnim.

4.4. Elektroenergetyka.

Dla potrzeb elektroenergetyki należy zarezerwować teren o powierzchni ok. 1,00 ha, obok istniejącej stacji R 881 przy ul. Sportowej, po jej południowej stronie, celem budowy stacji 110/20 kV Łądek-Stronie Śl. Lokalizacja projektowanej stacji 110/20 kV oraz przebieg linii 110 kV przedstawiono na mapie pt. "infrastruktura techniczna".

4.4A. Telekomunikacja.

Przewiduje się rozwój sieci telefonicznych dla rejonu Kletno – Sienna – Stronie Śląskie wieś – Bolesławów – Kamienica – Gierałtów – Bielice w związku z rozwojem tych pasm w aspekcie turystyki i wzrastającymi wymogami standardu życia w aspekcie korzystania z telekomunikacji.

4.5. Zaopatrzenie w gaz.

Pozamiejskie miejscowości nie są przewidywane do gazyfikacji przewodowej.

4.6. Gospodarka cieplna.

Poprawa i utrzymanie stanu higieny atmosfery na poziomie wymaganym dla obszarów szczególnie chronionych, wymagać będzie nakładów na modernizację gospodarki cieplnej. Należy dążyć do powszechnego stosowania w gospodarstwach domowych, procesach technologicznych oraz ogrzewaniu przyjaznych dla środowiska nośników energii (gaz, olej opałowy, energia elektryczna).

4.7. Komunikacja.

4.7.1. Układ drogowy.

Układ drogowy podlegać będzie przebudowie i modernizacji; w szczególności dotyczy to drogi nr 392 Żelazno-Stronie Śląskie i drogi 393 Stronie Śląskie - Bystrzyca Kłodzka. Dla zapewnienia obsługi wzmożonego ruchu turystycznego przewiduje się obejście miasta Stronie Śląskie po jego zachodniej stronie.

Dla całego ciągu drogowego (nr 392 i 393) zakłada się budowę ulicy (drogi) zbiorczej (Z 1/2):

- minimalna odległość od krawędzi jezdni dla wszelkich obiektów budowlanych wynosi 14 m na terenach zabudowanych, a 25 m poza zabudowaniami,
- minimalna szerokość pasa w liniach rozgraniczających wynosi 20 m,
- minimalna odległość od krawędzi jezdni budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi wynosi 30 m, dla budynków parterowych i dla budynków piętrowych - 40 m.
- dostępność komunikacyjna drogi ograniczona, obowiązuje pełna izolacja komunikacyjna z dopuszczeniem wyłącznie podłączeń zbiorowych.

Drogi oznaczone nr 45106 Stronie Śląskie-Bielice, nr 45136 Stara Morawa-Kletno, nr 45135 Bolesławów-Kamienica, nr 45107 Stronie Śląskie-Nowa Morawa (do przejścia granicznego), nr 45134 Stronie Śląskie-Młynowiec, powinny być klasyfikowane jako drogi zbiorcze (Z 1/2), wyjątkowo jako drogi lokalne (L 1/2)

- minimalna odległość od krawędzi jezdni wszelkich obiektów budowlanych wynosi 14 m w terenie zabudowanym i 20 m poza nim,
- minimalna szerokość w liniach rozgraniczających wynosi 20 m dla drogi (ulicy) kategorii Z i 15 m dla drogi kategorii L (12 m dla ulicy),
- minimalna odległość od krawędzi jezdni dla budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi wynosi 30 m dla budynków parterowych i 40 m dla piętrowych,
- dostępność komunikacyjna częściowo ograniczona, dopuszczalne wyłącznie zbiorowe.

4.7.1A. Układ drogowy.

Wprowadza się drogę do Czech przez Gierałtów, Bielice z odgałęzieniami na wschód i zachód gminy Stronie Śląskie. Projektuje się ponadto połączenie drogowe z Czechami w Nowym Gierałowie z Łądkiem poprzez pominięcie miasta Stronie Śląskie;

4.7.2. Ścieżki rowerowe.

Potrzeby komunikacyjne ludności gminy oraz rozwój zainteresowania turystyką rowerową, spowodował wyznaczenie w obszarze gminy głównych ciągów komunikacyjnych, w których mogłyby być realizowane trasy rowerowe. Trasy te mogą spełniać dwie podstawowe funkcje:

- połączenia komunikacyjne poszczególnych jednostek osadniczych jako alternatywny środek lokomocji związany z dojazdami do pracy i usług
- turystyczne, umożliwiające penetrację terenów atrakcyjnych pod względem turystyczno-krajoznawczym.

4.7.2A. Ścieżki rowerowe.

Wprowadza się ciągi Kpr na terenie gminy (ciągi pieszo-rowerowe oznaczone na rysunku zmiany studium).

4.7.3. Komunikacja kolejowa.

Przewiduje się utrzymanie istniejącego stanu posiadania kolei. Dotyczy to urządzeń dworcowych jak również linii kolejowych.

W pobliżu terenów kolejowych przewiduje się lokalizację dużych składów dla potrzeb gospodarki leśnej.

5. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY.

5.1. Podstawowe funkcje gminy.

Podstawowymi funkcjami rozwojowymi gminy Stronie Śląskie, będą:

- funkcja ochronna; ochrona krajobrazu, środowiska przyrodniczego, wód powierzchniowych, i wglębnych, terenów leśnych i rolnych, surowców naturalnych, a także dziedzictwa kulturowego;
- funkcja turystyczno-rekreacyjna wyrażać się będzie w formie urządzeń obsługi turystycznej (infrastruktura narciarska, zaplecze hotelowo - gastronomiczne) i obsługi ruchu turystycznego (infrastruktura turystyczna);
- funkcja produkcyjna polegająca na eksploatacji zasobów leśnych i surowców mineralnych oraz przetwórstwie;
- funkcja mieszkaniowa, zabezpieczająca potrzeby mieszkańców gminy, a także mieszkalno-pensjonatowa;
- funkcja usługowa, związana z obsługą mieszkańców gminy, skoncentrowana przede wszystkim w mieście Stronie Śląskie;
- funkcja rolnicza, ze względu na niekorzystne warunki naturalne, posiada nieduże znaczenie.

5.1A. Podstawowe funkcje gminy.

Funkcją wiodącą w gminie Stronie Śląskie jest turystyka, rekreacja i sport.

5.2. Rozmieszczenie elementów struktury funkcjonalno - przestrzennej.

Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ustala funkcjonowanie elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej w obszarze całej gminy oraz ustala sposób i warunki zagospodarowania poszczególnych jej obszarów.

Ustalenia dotyczące obszaru całej gminy zawarte są na mapie 1:10000 pt. "Kierunki zagospodarowania przestrzennego" i obejmują następujące zagadnienia:

a) komunikację, w tym:

- przebieg dróg wojewódzkich, powiatowych oraz ważniejszych dróg gminnych i leśnych,
- tereny kolejowe,
- system ścieżek rowerowych;

b) obecne zagospodarowanie terenu, tj.:

- zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
- zabudowa usługowa - usługi ponadlokalne,
- tereny przemysłowo-składowe,
- zabudowa wiejska, w tym: zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa i mieszkaniowo-pensjonatowa,
- obiekty i urządzenia komunalne,
- tereny zieleni publicznej,
- tereny przestrzeni rolniczej,
- tereny leśne,
- wody powierzchniowe,
- granice terenów i obszarów górniczych;

c) kierunki zagospodarowania przestrzennego – tereny zainwestowania, obejmujące:

- projektowaną zabudowę mieszkaniowo-usługową (miejską),
- projektowaną zabudowę mieszkaniową (miejską),
- projektowaną zabudowę wiejską: zagrodową, mieszkaniową, mieszkaniowo-pensjonatową, usługową.

(Dla terenów wiejskich określono nieprzekraczalną granicę zainwestowania wiejskiego; granica ta w uzasadnionych przypadkach może być, w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, korygowana).

- tereny kwalifikowane pod funkcję przemysłowo-składową,
- tereny wnioskowane pod realizację gospodarki rybackiej,
- obszary zabudowy miejskiej kwalifikowane do przekształceń i rehabilitacji;

d) tereny przyrodniczo-czynne, do których zaliczono:

- obszar Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego,
- tereny leśne o unikalnych walorach naturalnych,
- rezerwat przyrody,
- tereny projektowanych zalesień,
- zasięg strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód komunalnych (powierzchniowych),
- granice GZWP - "Śnieżnik - Góry Błaskie" nr 339,
- granice ochrony górniczej oraz strefy "B" ochrony uzdrowiska Łądek Zdrój,
- projektowane zbiorniki retencyjne,
- potencjalna możliwość lokalizacji zbiorników retencyjnych.

W obszarze strefy przyrodniczo-czynnej oznaczono teren, na którym dopuszcza się rozwój funkcji rekreacyjnej.

5.2A. Rozmieszczenie elementów struktury funkcjonalno - przestrzennej.

Na terenie gminy Stronie Śląskie wprowadza się cztery rejony (tzw. punktów koncentracji atrakcji turystycznych), stanowiących strategiczne cele rozwoju gminy. Rejony te obejmują:

- * Rejon Kletna (PKAT nr 1),

- * Rejon Siennej (PKAT nr 2),
- * Rejon Bolesławów – Kamienica (PKAT nr 3),
- * Rejon Gierałtów – Bielice (PKAT nr 4),

5.3. Ustalenia dotyczące wyodrębnionych jednostek strukturalnych.

Dla celów planistycznych wyznaczono obszary o podobnym charakterze zagospodarowania (projektowanego) i określono dla nich formę i sposób zagospodarowania:

Jednostka strukturalna „A”, obejmująca: **wieś Strachocin i Goszów**.

Zespół ten wraz z miastem stanowi centrum usługowo-produkcyjne i mieszkalne gminy.

A2 - wieś Strachocin - projektowana zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-pensjonatowa.

Przez tereny wsi projektowana jest trasa drogowa (Z 1/2) omijająca Stronie Śląskie. Dla terenów przeznaczonych pod nową zabudowę, a także dla projektowanej drogi wymagane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

A3 - wieś Goszów - projektowana zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-pensjonatowa.

W obszarze wsi wyznaczono teren potencjalnego rozwoju funkcji rekreacyjno-usługowej, forma zagospodarowania tego terenu określona powinna być w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Również dla pozostałych terenów przeznaczonych, pod nową zabudowę wymagane jest opracowanie planu.

Jednostka strukturalna „B” - zespół wsi Stary Gierałtów (B1), Nowy Gierałtów (B2), Bielice (B3).

Podstawowa funkcja: zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa i mieszkaniowo-pensjonatowa.

Realizacja zainwestowania kubaturowego możliwa jest w granicach określonych na planszy pt. "Kierunki zagospodarowania przestrzennego".

Dla projektowanych zespołów zabudowy wymagane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; w przypadku realizacji pojedynczych obiektów możliwe jest odstępianie od tego warunku.

Na obszarze położonym pomiędzy terenem zainwestowania wiejskiego a granicą lasu, możliwa jest lokalizacja obiektów infrastruktury rekreacyjnej (np. wyciągi narciarskie), po uprzednim wykonaniu planu zagospodarowania przestrzennego.

Jednostka strukturalna „C” - zespół wsi Stara Morawa, Kletno, Bolesławów, Kamienica,

Mowa Morawa, Młynowiec.

Teren kwalifikowany pod rozwój funkcji rekreacyjnej.

C1 - wieś Kletno, projektowana zabudowa mieszkaniowo - pensjonatowa w części północnej wsi, natomiast w części południowej przewiduje się zagospodarowanie usługowo- turystyczne związane z otoczeniem Jaskini Niedźwiedziej. Przewiduje się także zagospodarowanie obiektów poprodukcyjnych, na cele turystyczne. W miejscu tym przewiduje się lokalizację dolnej stacji kolei linowej na Śnieżnik.

Dla terenów przeznaczonych pod zainwestowanie, wymagane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

C2 - wieś Stara Morawa - zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-pensjonatowa; projektowany zbiornik retencyjny. Znaczna część terenu kwalifikowana jest jako potencjalny obszar rozwoju funkcji rekreacyjno-usługowej; wymagane opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego dla tego terenu; plan ten powinien sprecyzować formę zagospodarowania.

C3 - wieś Bolesławów, centrum usługowe zespołu wsi; wyznaczono tereny pod rozwój budownictwa mieszkaniowego i mieszkaniowo-pensjonatowego. Zabudowa istniejąca (miejska) kwalifikowana do przekształceń i rehabilitacji. Wymagane opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla zabudowy rehabilitowanej oraz zabudowy nowej.

C4 - wieś Kamienica - zabudowa mieszkaniowo-pensjonatowa i mieszkaniowa.

C5 - wieś Mowa Morawa - zabudowa mieszkaniowo - pensjonatowa i mieszkaniowa.

C6 - wieś Młynowiec - zabudowa mieszkaniowo-pensjonatowa i mieszkaniowa.

Proponowana jest realizacja stawów hodowlanych.

Dla wyżej wymienionych wsi wyznaczono nieprzekraczalne granice zabudowy wiejskiej. W przypadku realizacji zespołów zabudowy mieszkaniowej lub mieszkalno-pensjonatowej wymagane jest opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego; natomiast dla pojedynczych lokalizacji można od tego warunku odstąpić. Dla projektowanego zespołu gospodarki rybackiej niezbędne jest wykonanie planu, jak również w przypadku realizacji obiektów infrastruktury rekreacyjnej (wyciągi narciarskie).

D1 - wieś Stronie Śląskie - zabudowa mieszkaniowa mieszkalno-pensjonatowa oraz w ograniczonym zakresie usługowo-produkcyjna.

W obszarze wsi występuje czynny kamieniołom, dla terenu górniczego, zgodnie z prawem geologicznym i górnictwem wymagane jest opracowanie miejscowego planu. Dla

projektowanej zabudowy obowiązuje również wykonanie planu zagospodarowania przestrzennego. Określa się nieprzekraczalną granicę terenów zainwestowania wiejskiego.

E – wsie: Sienna (E2), Janowa Góra (E3), Rogóżka (E1) zlokalizowane w obszarze zakwalifikowanym do intensywnego rozwoju funkcji rekreacyjnej.

Dla wsi Sienna i Janowa Góra obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan ten winien podlegać okresowej ocenie i ewentualnej aktualizacji. Wymagane jest opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu wsi Rogóżka a przeznaczonego pod zainwestowanie. W obszarze wsi Rogóżka zlokalizowany jest kamieniołom; zgodnie z prawem geologicznym i górnictwem, wymagane jest wykonanie planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego obszar górniczy.

F1 - Masyw Śnieżnika

- podstawowe funkcje: ochronna i leśna, Obszar Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego
- funkcja uzupełniająca: turystyczno-rekreacyjna.

Zagospodarowanie terenu możliwe na warunkach określonych w planie ochrony Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego.

F2 - Góry Bialskie

- podstawowe funkcje: ochronna i leśna, Obszar Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego
- funkcja uzupełniająca: turystyczno-rekreacyjna. Zagospodarowanie terenu możliwe na warunkach określonych w planie ochrony Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego.

5.3A. Ustalenia dotyczące wiodących jednostek strukturalnych.

W rejonach PKAT nr 1-4 (Kletno, Sienna, Bolesławów – Kamienica, Gieraltów – Bielice) wprowadza się rozwój wiodącej funkcji rekreacyjno-wypoczynkowo-sportowej w oparciu o rozbudowę i budowę kolei i wyciągów linowych.

6. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY.

Specyfika gminy Stronie Śląskie, wynikająca z jej położenia w obszarze o wybitnych walorach krajobrazowych (Śnieżnicki Park Krajobrazowy wraz z otuliną), a także duże walory kulturowe obszaru, skłoniły do wyznaczenia stref ochrony krajobrazu, którymi objęto poszczególne wsie wraz z przyległymi do nich terenami, tworząc duży kompleks terenów objętych ochroną, w których znalazły się wszystkie wsie gminy.

Charakter nowej zabudowy musi nawiązywać do uwarunkowań kulturowych zawartych w Studium Środowiska Kulturowego gminy Stronie Śląskie, szanować środowisko naturalne. Zagospodarowanie przestrzenne oraz forma i charakter zabudowy nie może stwarzać dysonansu z otoczeniem, ale je wzbogacać, tym bardziej, że obszar gminy winien spełniać przede wszystkim funkcje rekreacyjne i wypoczynkowe.

Z racji wymogów ochronnych najkorzystniejsze byłyby inwestycje związane z turystyką i wypoczynkiem, budownictwem mieszkaniowym jednorodzinnym i budownictwem zagrodowym. Unikać należy zabudowy "letniskowej", która z racji sezonowego użytkowania z reguły charakteryzuje się niskim standardem, co wyraża się w formie zabudowy (obiekty o charakterze substandardowym) oraz ograniczonym programem użytkowym.

Istotnym zagadnieniem jest intensywność zabudowy, dotycząca terenu gminy. Nie należy wyznaczać zbyt małych działek pod zabudowę. Dla terenów wiejskich minimalna wielkość działek nie powinna być mniejsza niż 1500-2000 m². Ponadto wypełniające je budynki winny być wyraźnie od siebie oddalone. Nie zaleca się budownictwa szeregowego. Jednocześnie należy odrzucić możliwość wznoszenia wielopiętrowych budynków mieszkalnych z wielkiej płyty. Dla zabudowy wielorodzinnej preferowane powinny być małe domy mieszkalne (kilkurodzinne).

Budownictwo przemysłowe nie może być agresywne w stosunku do otoczenia. Natomiast istniejące budownictwo przemysłowe winno być częściowo osłaniane szpalerami drzew.

Nowa zabudowa nie może przekraczać wysokości dwóch kondygnacji, ani też stosować dachów płaskich lub niesymetrycznych. Może to być architektura inspirowana charakterem zabudowy regionalnej lub też dobrej klasy architektura współczesna, komponowana w nawiązaniu do otaczającego ją krajobrazu.

Wszystkie projekty, z projektami zakładów przemysłowych włącznie, muszą być konsultowane z Państwową Służbą Ochrony Zabytków.

6A. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY.

Wymogi turystyki krajowej i europejskiej, związane z rozwojem najważniejszej funkcji wiodącej gminy Stronie Śląskie nakazują zwrócenie szczególnej uwagi na kształtowanie zabudowy w gminie, a przede wszystkim w wyżej wymienionych czterech rejonach strategicznych. Kształtowanie to wymaga opracowania kompleksowych projektów urbanistyczno-architektonicznych w drodze konkursów. Opracowania te muszą być wykonane pod ścisłym nadzorem zarówno konserwatorów zabytków jak i konserwatorów przyrody oraz pod kontrolą uznanych ekspertów z dziedziny architektury regionalnej oraz architektury krajobrazu. Przypadkowe pojedyncze inwestycje o niskim standardzie architektoniczno-urbanistycznym mogą wprowadzić nieład przestrzenny, który godzi w ogromne szanse rozwoju gminy. Rozstrzygnięcie przetargów w oparciu o ustawowe kryterium 100% cena projektów architektoniczno-urbanistyczne stanowi istotną barierę rozwoju przestrzennego dla takiego obszaru jak gmina Stronie Śląskie. Zadaniem samorządu gminnego powinna być również inicjatywa zmiany tego antyrozwojowego aspektu ustawy o zamówieniach publicznych.

7. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY – MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Realizacja polityki przestrzennej gminy określonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyrażać się będzie w formie:

- programów inwestycji i przedsięwzięć publicznych,
- programów aktywacji ekonomicznej i programów promocji gminy,
- programów gospodarki przestrzennej itp.

Studium stanowić będzie podstawą do opracowań planistycznych, tj. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także decyzji administracyjnych w zakresie planowania przestrzennego.

Zarząd Gminy zobowiązany jest do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w następujących przypadkach (Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym, tekst jednolity z 1999 r. Dz. U. Nr 15, poz.139):

- a) jeżeli przepisy szczególne tak stanowią,
- b) dla terenów przewidzianych pod realizację ponadlokalnych regionalnych i rządowych celów publicznych,
- c) dla terenów przeznaczonych pod realizację lokalnych celów publicznych,
- d) dla terenów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokojenia warunków mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
- e) dla terenów określonych w Studium ze względu na istniejące uwarunkowania.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, należy w następujących przypadkach opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Wynikające z prawa górniczego i geologicznego, dla terenów górniczych;
2. Wynikające z potrzeb relacji ponadlokalnych, regionalnych i rządowych celów publicznych, przede wszystkim w zakresie: budowy, przebudowy i modernizacji dróg, budowy zbiorników retencyjnych i przeciwpowodziowych, budowy przejść granicznych oraz dróg dojazdowych do przejść.
3. Wynikające z potrzeb realizacji lokalnych celów publicznych, w tym zabudowy mieszkaniowej realizowanej w związku z zaspokojeniem potrzeb wspólnoty samorządowej.
4. Wynikające z uwarunkowań:
 - dla zespołów projektowanej zabudowy miejskiej, w tym zabudowy mieszkaniowej, mieszkalno-usługowej, usługowej, produkcyjno-składowej,
 - dla terenów kwalifikowanych w Studium pod rozwój funkcji rekreacyjnej i mieszkaniowo-

pensjonatowej,

- dla zespołów zabudowy wiejskiej, mieszkaniowej i mieszkaniowo - pensjonatowej,
- dla terenów urządzeń i obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (wyciągi narciarskie, koleje naziemne itp.),
- dla terenów urządzeń i obiektów gospodarki rybackiej,
- dla obszarów zabudowy miejskiej kwalifikowanej do przekształceń i rehabilitacji,
- dla inwestycji określonych jako szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi lub mogących pogorszyć stan środowiska.

7A. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY – MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Dla terenów wyżej wymienionych czterech rejonów strategicznego rozwoju w pierwszej kolejności oprócz planów miejscowych należy wykonać szczegółowe projekty architektoniczno-urbanistyczne, stanowiące załącznik do mpzp w drodze konkursów.

8. WYKAZ OPRACOWAŃ KARTOGRAFICZNYCH DO CZĘŚCI 3. TOMU II STUDIUM.

1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego - mapa topograficzna, skala 1: 10000, zawiera podstawowe ustalenia przestrzenne i funkcjonalne, dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stronie Śląskie.
2. Jednostki strukturalne - mapa topograficzna, skala 1: 50000, przedstawia granice jednostek strukturalnych, których charakterystyka jest zawarta w części opisowej.
3. Infrastruktura techniczna - mapa topograficzna, skala 1: 10000, przedstawia stan obecny infrastruktury technicznej i kierunki jej rozwoju.

TOM III
MIASTO STRONIE ŚLĄSKIE

CZĘŚĆ 1.
INFORMACJE WSTĘPNE I CELE STUDIUM W
ODNIESIENIU DO MIASTA STRONIE ŚLĄSKIE

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA.

Miasto Stronie Śląskie położone jest w południowej części województwa dolnośląskiego i w południowo-wschodniej części powiatu kłodzkiego. Miasto znajdujące się w centralnej części gminy, graniczy bezpośrednio m.in. z: lasami Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego (od północnego-wschodu), wsią Goszów (od wschodu), wsią Stronie Śląskie (od południowego-zachodu) oraz wsią Strachocin i rzeką Białą Łądecką (od północnego-zachodu).

Pod względem fizyczno-geograficznym miasto Stronie Śląskie położone jest w zasięgu Masywu Śnieżnika, w dolinie Białej Łądeckiej i jej dopływów.

Poniżej przedstawia się wybrane dane o mieście:

- Powierzchnia (GUS 2009 r.): ponad 2 km² (238 ha); 1,4% powierzchni gminy i 0,1% powierzchni powiatu kłodzkiego.
- Struktura użytkowania terenów (według inwentaryzacji z czerwca 2010 r.):

- tereny rolne	24,1%
- lasy i zadrzewienia	2,7%
- wody powierzchniowe	2,3%
- tereny osadnicze	61,8%
- tereny komunikacyjne	9,0%
- pozostałe	0,1 %
- Zaludnienie (GUS 2009 r.): 6082 mieszkańców; 77,7% populacji gminy, 3,7% ludności powiatu kłodzkiego i 0,2% populacji województwa dolnośląskiego.
- Średnia gęstość zaludnienia (GUS 2009 r.): 3041 mieszkańców/km²; gminy - 12 mieszkańców/km², miast powiatu kłodzkiego - 65 mieszkańców/km², województwa dolnośląskiego - 144 mieszkańców/km².
- Wiodące funkcje: mieszkalnictwo, usługi, leśnictwo.
- Główne elementy układu komunikacyjnego:
 - droga wojewódzka nr 392 (relacji: Żelazno - Łądek Zdrój - Bystrzyca Kłodzka) oraz drogi powiatowe nr: 3229 D, 3230D, 3254D, 3255D i 3256D.
 - jednotorowa i niezelektryfikowana linia kolejowa nr 322 (relacji: Kłodzko - Łądek Zdrój - Stronie Śląskie).

2. PODSTAWA PRAWNA.

Podstawę prawną problematyki drugiej zmiany Studium stanowi art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). Formalnym aktem otwierającym prace nad tym Studium była uchwała Nr XLI/253/09 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 31 sierpnia 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie.

Projekt niniejszego Studium został opracowany, o czym wspomniano już w rozdziale nr 1 TOMU I, przez Biuro Urbanistyczne Ecoland z Wrocławia pod kierunkiem mgr inż. arch. Marka Wilanda (nr uprawnień urbanistycznych 1016/89 z dnia 12.09.1989 r.; członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu, nr Z-044). W zespole opracowującym zmianę Studium uczestniczyli m.in.:

dr Zdzisław Cichocki,

mgr inż. Katarzyna Drobot,

mgr inż. Joanna Hartman,

mgr inż. Edyta Jaworska - członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu - nr Z-440,

mgr inż. Karolina Lesiczka,

mgr inż. Grzegorz Łesiuk,

mgr inż. Bożena Olczyk - członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu - nr Z-531,

mgr inż. Alicja Wojda,

mgr inż. Marzena Wolny - członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu - nr Z-454,

mgr inż. Kamil Zalewski,

Michał Matejko

3. INFORMACE O DANYCH ŹRÓDŁOWYCH.

W analizach diagnostycznych prowadzących do określenia uwarunkowań dla części miejskiej gminy, jako bazowe przyjęto dane statystyczne GUS z 2009 r. (lub z wcześniejszych lat, w przypadku braku aktualniejszych danych). Zebrane informacje wykorzystano w szczególności przy dokonywaniu porównań w szerszym kontekście przestrzennym (powiatowym lub wojewódzkim) oraz identyfikacji niektórych procesów dynamicznych (np. ruchu liczebności populacji i przy prognozie demograficznej). Dla określenia tzw. „stanu istniejącego” niektórych elementów środowiska oraz społeczności lokalnej, stanu prawnego, infrastruktury technicznej czy gospodarki i zagospodarowania terenów przedstawiono także dane (najczęściej z 2009 r.) pozyskane w Urzędzie Miejskim lub u innych podmiotów. Ponadto część danych i informacji zaczerpnięto m.in. z następujących opracowań:

- Augustyn A., Pietrasik J., 2005. Badania potrzeb społeczności wiejskiej powiatu kłodzkiego. Fundacja Akademia Rozwoju, Lutynia,
- Biuro Urbanistyczne Ecoland, 2010. Opracowanie ekofizjograficzne do projektów miejscowych planów i zmian studium obejmujących obszar miasta Stronie Śląskie, obręb Goszów oraz część obrębu Strachocin. Wrocław,
- Biuro Projektowo - Badawcze Transprojekt – Warszawa Sp. z o.o. na zlecenie Generalnej dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na sieci dróg krajowych i wojewódzkich w 2005 r., Internet,
- Ceglecka-Rybka I., 1996. Studium środowiska kulturowego gminy Stronie Śląskie woj. wałbrzyskie. Tom I i II, Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, Wrocław,
- Czerkawska U., 2007. Moje Boisko - Orlik. Dolnośląski Urząd Wojewódzki, Internet,
- Dolnośląska Służba Dróg i Kolei, Aktualny wykaz Dróg Wojewódzkich na Dolnym Śląsku (stan na marzec 2010 r.), Internet,
- Fulica-Jankowski W., 2002, Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego – gmina Stronie Śląskie, Wrocław,
- Gołaszewski D., Próba oceny wpływu dolin rzecznych na kształtowanie się wybranych parametrów meteorologicznych. Zakład Meteorologii i Klimatologii, Katedra Inżynierii Wodnej i Rekultywacji Środowiska, Szkoła Główna

Gospodarstwa Wiejskiego, Internet,

- Kasza L., 1964. Geologia Sudetica. Budowa geologiczna górnego dorzecza Białej Łądeckiej. Tom I, s.119-167. Instytut Nauk Geologicznych (ING) Polskiej Akademii Nauk (PAN), Warszawa,
- Kleczkowski A., 1990. Koncepcja ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Państwowy Instytut Geologiczny, Internet,
- Klub Sudecki w Poznaniu, Sudety – stare góry zrębowe, Internet,
- Krajnik M., Odcinek łądecki Śródsudeckiej Drogi Turystycznej. Pracownia Planowania Regionalnego przy Wydziale Zagospodarowania Przestrzennego, Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kłodzku. Internet,
- Martynowski W., Małek K., Sankowski A., 2008. BIKE GLACENSIS Koncepcja ścieżek rowerowych Ziemi Kłodzkiej i Ząbkowickiej, Pracownia Planowania Regionalnego, Wydział Zagospodarowania Przestrzennego, Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kłodzku,
- Matuszkiewicz J.M., 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa,
- Mazurski K.R., 1999. Masyw Śnieżnika i Góry Bialskie. SUDETY Oficyna Wydawnicza Oddziału Wrocławskiego PTTK, Wrocław,
- Myga-Piątek U., 2010. Krajobraz kulturowy. Komisja Krajobrazu Kulturowego Polskiego Towarzystwa Geograficznego,
- Oficjalny serwis Gminy Stronie Śląskie (www.stronie.pl), 2010, Internet,
- Pacześniak A., 2003 – 2004. Stronie Śląskie. Kolej na Dolnym Śląsku. Internet,
- Państwowy Inspektorat Ochrony Środowiska i Centrum Informacji o Środowisku UNEP/GRID, 1993, Genetyczna klasyfikacja gleb Polski. Waloryzacja warunków przyrodniczych rolnictwa, Internet,
- Państwowy Instytut Geologiczny, 2004. Mapa Geośrodowiskowa Polski. Arkusz Stronie Śląskie i Biela (934, 935). Warszawa,
- Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy Oddział dolnośląski, Zgeneralizowana mapa geologiczna pogranicza Polski, Niemiec i Czech. Internet,
- Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy Oddział dolnośląski, 1983. Szczegółowa mapa geologiczna Sudetów. Arkusz (134) Stronie Śląskie. Wrocław,

- Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy Oddział dolnośląski, 1986. Szczegółowa mapa geologiczna Sudetów. Arkusz (135) Strachocin i Bielice.
- Paprzycka A., 2007. Osadnictwo górnego biegu rzeki Biała Łądecka w Kotlinie Kłodzkiej., *Czasopismo Przestrzeń i Forma* Nr 7-8, s. 351—370,
- Portal Parafii rzymsko-katolickiej p.w. Matki Bożej Królowej Polski i św. Saturnusa, 2006, Internet,
- REGIOPLAN Sp. z o.o., 2005, Program ochrony środowiska gminy Stronie Śląskie,
- REGIOPLAN Sp. z o.o., 2005, Plan gospodarki odpadami gminy Stronie Śląskie,
- Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, 1996, Studium środowiska kulturowego gminy Stronie Śląskie, woj. wałbrzyskie, Wrocław,
- Skąła C., 2004. Sudety. Wydawnictwo Pascal, Bielsko-Biała,
- Strategia Rozwoju Gminy Stronie Śląskie przyjęta Uchwałą Nr XXIII/221/04 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 8 listopada 2004 r.,
- Tokarczyk T., 2008. Wskaźniki oceny suszy stosowane w Polsce i na świecie. *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich* Nr 7 (s. 167 – 182), PAN, Kraków,
- Uniwersytet Wrocławski, Wydział nauk Społecznych, Instytut Socjologii, 2006, Sytuacja bezrobotnych w powiecie kłodzkim, Wrocław,
- Więzik B., 2008. Nowa metoda określania zasobów dyspozycyjnych i eksploatacyjnych. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Centrum Edukacji Hydrologiczno-Meteorologicznej, Warszawa,
- Witek T. 1977. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski. Mapa „Ocena warunków agroekologicznych”. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Puławy, WYDAWNICTWO GEOLOGICZNE,
- WGS84 Polska Sp. z o.o., 2009, Gminna Ewidencja Zabytków Miasta i Gminy Stronie Śląskie, Warszawa,
- Zarząd Województwa Dolnośląskiego Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, listopad 2005. Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, Wrocław,
- Zepter International, Zanieczyszczenie powietrza: problem lokalny czy

globalny?, Biuro Malbork, Internet.

4. CELE STUDIUM W ODNIESIENIU DO MIASTA STRONIE ŚLĄSKIE.

Celami polityki przestrzennej zapisanej w niniejszym Studium, w odniesieniu do miasta, są w szczególności:

- 1) stworzenie warunków przestrzennych dla aktywizacji rozwoju gospodarczego, tj. wzmocnienia i poszerzenia bazy ekonomicznej i w konsekwencji ograniczenie bezrobocia w mieście Stronie Śląskie, w tym poprzez dalszy rozwój drobnej i średniej przedsiębiorczości, z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury technicznej i majątku trwałego oraz kwalifikacji miejscowej siły roboczej i zasobów surowców, a także ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych (kształtowanie zrównoważonego rozwoju);
- 2) wykorzystanie lokalnych walorów środowiska dla rozwoju turystyki i rekreacji oraz innych form zagospodarowania, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznej ochrony tych walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 3) poprawa warunków zamieszkiwania (habitatu) ludności Stronia Śląskiego, m.in. poprzez stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz odpowiednie wyposażenie terenów osadniczych w zakresie infrastruktury technicznej;
- 4) stworzenie warunków dla racjonalnego rozwoju innych terenów zabudowanych;
- 5) poprawa funkcjonowania układu komunikacyjnego i systemów infrastruktury technicznej;
- 6) ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych oraz podwyższenie walorów krajobrazowych.

Główne przesłanki dla podejmowania decyzji planistycznych służących osiągnięciu powyższych celów to:

- 1) wskazanie rezerw terenów dla różnych inwestycji, przede wszystkim:
 - a) w rejonach największego zainteresowania poważnych inwestorów,
 - b) służących realizacji nowych atrakcji turystycznych,
 - c) na terenach przemysłowych oraz w rejonach stanowiących kontynuację terenów zainwestowanych,
 - d) w rejonach wymagających doinwestowania,
 - e) z dogodną komunikacją;
- 2) kolejność realizacji inwestycji zgodnie z zasadą:

- a) w pierwszej kolejności - tereny uzbrojone lub łatwe do uzbrojenia oraz tereny, których zagospodarowanie może w istotny sposób przyczynić się do rozwoju miasta i gminy,
 - b) w drugiej - tereny odleglejsze, wymagające większych nakładów finansowych na komunikację i uzbrojenie oraz mające mniejsze znaczenie dla rozwoju miasta i gminy;
- 3) podział ogólny terenów na:
- a) obszary mieszkaniowe brutto z usługami i nieuciążliwą produkcją - jako uzupełnienie istniejącej zabudowy lub jako tereny rozwojowe dodane do istniejących układów osadniczych; co ma na celu ograniczenie rozpraszania zabudowy,
 - b) obszary skoncentrowanej działalności gospodarczej (tereny aktywności gospodarczej) oddzielone od terenów o funkcji mieszkaniowej lub rekreacyjnej (segregacja funkcji),
 - c) obszary turystyczno-wypoczynkowe,
 - d) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wód powierzchniowych oraz obszary leśne i przeznaczone do zalesienia;
- 4) ochrona zasobów i walorów gminy:
przyrodniczych:
- a) kompleksów przyrodniczych o wysokich walorach przyrodniczych,
 - b) wód powierzchniowych,
 - c) lasów i zadrzewień,
 - d) gleb wyższych klas bonitacyjnych,
 - e) wód podziemnych,
- i kulturowych:
- f) krajobrazu kulturowego,
 - g) obiektów i zespołów objętych ochroną konserwatorską,
 - h) obiektów i zespołów zabytkowych nie objętych dotychczas ochroną konserwatorską,
 - i) ładu przestrzennego;
- 5) wskazanie rozwiązań komunikacyjnych korzystnych dla sprawnego funkcjonowania miasta i gminy oraz ich powiązań zewnętrznych;
- 6) określenie zasad uzbrojenia terenów.

CZĘŚĆ 2.
UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO
MIASTA STRONIE ŚLĄSKIE

5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.

5.1. Abiotyczne elementy środowiska.

5.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne.

Obszar miasta Stronie Śląskie, o łącznej powierzchni około 238 ha, położony jest w południowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie kłodzkim, w gminie Stronie Śląskie.

Według dziesiętnego podziału regionalnego Polski (J. Kondracki, 2002) miasto Stronie Śląskie znajduje się w zasięgu prowincji Masyw Czeski (33), podprowincji Sudety z Przedgórzem Sudeckim (332), makroregionu Sudety Wschodnie (332.6), a w jego ramach należy do mezoregionu Masyw Śnieżnika (332.62.). Obszar miasta rozciąga się wzdłuż Doliny Białej Łądeckiej. Bezpośrednie sąsiedztwo Stronia Śląskiego stanowią: lasy będące częścią Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego (na północny-wschód od granic miasta), rzeka Biała Łądecka (na odcinku równoległym do ulicy Polnej, wzdłuż fragmentu północno-zachodniej granicy miasta), tereny osadnicze wsi Goszów (na wschód od miasta) i Strachocin (na północny-zachód od granic Stronia Śląskiego) oraz użytki rolne (głównie wzdłuż południowo-zachodniej granicy miasta). Natomiast dalsze otoczenie miasta tworzą: Góry Złote i Góry Bialskie (na północnym-wschodzie) i Pasma Krowiarek (na zachodzie).

5.1.2. Budowa geologiczna i surowce mineralne.

Obszar miasta Stronie Śląskie leży w zasięgu jednostki geologicznej zwanej metamorfikiem Łądka i Śnieżnika. Powyższa jednostka zbudowana jest ze skał metamorficznych różnych serii. W Stroniu Śląskim dominują skały charakterystyczne dla Masywu Śnieżnika - tzw. gnejsy śnieżnickie (granitognejsy) i gnejsy gierałtowskie (laminowane gnejsy magmatyczne) wykształcone w czasie orogenezy kaledońskiej i warysyjskiej. Powyższe serie skalne reprezentują gnejsy z wkładkami: amfibolitów, eklogitów i granulitów. Mniejsze powierzchnie zajmują łupki łuszczykowe z wkładkami: amfibolitów, granatów, grafitów i kwarcytów. Ponadto Dolinę Białej Łądeckiej budują górno-dewońskie lub dolno-karbońskie zlepiénce.

Ze strukturą litologiczną podłoża związane są zasoby surowców mineralnych. Na obszarze miasta Stronie Śląskie nie ma udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Jednak, jak wynika z dostępnych danych (źródeł historycznych) prawdopodobnie niegdyś (w

XIV i XVI wieku) w Stroniu Śląskim była prowadzona działalność eksploatacyjna. Ze względu na niekompletność danych trudno określić jej zasięg oraz dokładną lokalizację kopalni. Jednocześnie należy podkreślić, iż zasięg ówczesnej wsi Stronie Śląskie sięgał aż do dzisiejszej miejscowości Kletno. Jest więc bardzo prawdopodobne, iż powyższa działalność górnicza rozwinęła się poza granicami dzisiejszego miasta Stronie Śląskie.

5.1.3. Wody podziemne.

Obszar miasta Stronie Śląskie należy do sudeckiego regionu hydrogeologicznego (XXVI), a w jego ramach do podregionu śnieżnicko-złotostockiego (XVI 8). W powyższym regionie wody występują przede wszystkim w szczelinach, rumoszach (zespołach luźnych skał) i zwietrzelinach (zbiorach odruchów skalnych) utworów paleozoicznych i mezozoicznych. Zwierciadło wód podziemnych w tych utworach jest w przewodzie swobodne (pod ciśnieniem atmosferycznym) lub napięte (pod ciśnieniem wyższym, niż atmosferyczne). Prawdopodobnie, ze względu na podobną budowę geologiczną omawianego regionu i podregionu, wody szczelinowe występują także w podregionie śnieżnicko-złotostockim. Jednak nie można tego stwierdzić jednoznacznie, gdyż powyższy podregion jest bardzo słabo rozpoznany hydrogeologicznie.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE), w ustawie Prawo wodne wprowadzone zostało pojęcie „Jednolitych Części Wód Podziemnych” (JCWPd). Obejmują one wody podziemne w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności umożliwiającej pobór znaczący dla zaopatrzenia ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. W zasięgu JCWPd nr 112 leży południowo-wschodnia część Stronia Śląskiego - tereny ogródków działkowych „Pod Świerkiem” oraz fragment osiedla „Morawka”. W ramach omawianej JCWPd wydzielono Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Wspomniane już tereny w południowo-wschodniej części Stronia Śląskiego położone są w zasięgu GZWP nr 339 „Zbiornik Góry Bialskie-Śnieżnik”. Warto zaznaczyć, iż dla powyższego GZWP, w celu ochrony jego zasobów, wyznaczono tzw. obszar wymagający najwyższej ochrony (ONO) wód zwykłych (według ustaleń koncepcji ochrony GZWP Kleczkowskiego opublikowanej w 1990 r.).

Ze względu na stosunkowo skomplikowaną budowę geologiczną obszaru miasta głębokość występowania głównego użytkowego piętra wodonośnego waha się tu prawdopodobnie od 5 do 15 m. Z powyższego względu trudno określić stopień izolacji

pierwszego horyzontu użytkowego wód podziemnych od wpływów z powierzchni terenu. Izolacji takiej może nie być (lub może być ona częściowa) w dolinach rzek i potoków, w tym zwłaszcza w rejonie Białej Łądeckiej i Morawki, gdzie zanieczyszczenia mogą przenikać do wód. Natomiast na obszarach występowania pełnej izolacji wody podziemne cechują się zmniejszoną wrażliwością na oddziaływanie ze strony zagospodarowania. Zakłada się, iż takie obszary zajmują pozostałą (poza wspomnianymi dolinami rzek) część miasta.

Wodonośność podłoża, rozumiana jako wydajność możliwa do uzyskania z typowego ujęcia, jest na obszarze miasta Stronie Śląskie stosunkowo wysoka. Warstwy wodonośne są tu zasilane przez infiltrację wód opadowych i roztopowych, więc ich poziom jest dość niestabilny, ale okresowo wysoki (ze względu na stosunkowo wysokie opady). Z opadami i roztopami na terenach górskich związane są okresowe spływy podpowierzchniowe na głębokościach zazwyczaj do 2 m. Dlatego w okresach wilgotnych może dojść do zalewania podpiwniczeń i przyziemi – zwłaszcza w części odstokowej – budowli położonych na stokach wzniesień otaczających Stronie Śląskie. W takich przypadkach konieczne może się okazać wykonywanie drenaży budowlanych.

W ogólności warunki hydrogeologiczne na obszarze miasta Stronie Śląskie nie powinny stwarzać szczególnych utrudnień dla wprowadzenia nowego zagospodarowania. Jedynie w południowo-wschodniej części miasta, która leży w zasięgu GZWP nr 339 „Zbiornik Góry Bialskie-Śnieżnik”, mogą wystąpić ograniczenia wynikające z konieczności ochrony powyższego zbiornika.

5.1.4. Wody powierzchniowe.

Obszar Stronia Śląskiego należy do zlewni Nysy Kłodzkiej. Powiązania hydrograficzne z powyższą rzeką następują tu poprzez Białą Łądecką (prawy dopływ Nysy Kłodzkiej), która uchodzi do Nysy Kłodzkiej w rejonie Pilczy (około 28 km na północny-zachód od Stronia Śląskiego). Biała Łądecka płynie przez północno-wschodnią część miasta (wzdłuż ulic Mickiewicza i Hutniczej, po granicę miasta ze wsią Strachocin), gdzie została uregulowana - brzegi doliny umocniono kamiennymi skarpami. Innym, większym ciekim płynącym przez miasto Stronie Śląskie jest potok Morawa (lewy dopływ Białej Łądeckiej). Odbiera ona dopływy (przede wszystkim Czarną Wodę) z południowej części miasta, aby w centrum Stronia Śląskiego (w rejonie skrzyżowania ulic: Kościuszki i Mickiewicza) ujść do Białej Łądeckiej. Powyższe rzeki wraz ze spływami powierzchniowymi odwadniają obszar całego miasta.

Spośród rzek płynących przez miasto jedynie Biała Łądecka posiada dłuższą serię obserwacji hydrologicznych, które przeprowadzane były na posterunku IMGW w Łądku Zdroju. W okresie od 1966 r. do 2003 r. badano tam przede wszystkim wielkość przepływu wody, którego średnia wartość (z powyższych lat) wyniosła 3,4 m³/s. Średnia niska woda osiągnęła wartość 0,840 m³/s – przy najniższym zaobserwowanym przepływie (w dniach 25-31 października 1977 r. oraz 26. grudnia 2001 r.) około 0,350 m³/s. Natomiast średnia wielka woda osiągnęła wartość 45,8 m³/s. Najwyższa wielka woda wystąpiła 7 lipca 1997 r. - 425 m³/s).

Za typowe dla doliny omawianej rzeki należy uznać wezbrania zasilane roztopowo. Okres ich najwyższej średniej frekwencji przypada na miesiące styczeń i marzec. Typowe są tu także niżówki (długotrwałe obniżenie stanu wody i odpływu rzecznoego) przypadające na okres jesienny. W badanym okresie (1966-2003) czas trwania niżówek na Białej Łądeckiej wyniósł (dla wartości przepływu granicznego 1,61 m³/s, powyżej którego kończy się niżówka) 1807 dni, w tym 864 latem oraz 943 zimą. Deficyt maksymalny niżówki rocznej (dla wartości przepływu granicznego 1,4 m³/s) na rzece osiągnął wartość 5536 000 m³ - dla niżówki trwającej 149 dni (od 25. maja do 21 października 1993 r.). Na podstawie danych zebranych na wspomnianej stacji w Łądku Zdroju prawdopodobieństwo nie wystąpienia w Białej Łądeckiej deficytu wody określono na 11%.

Poza ciekami wodnymi na obszarze miasta Stronie Śląskie znajdują się dwa naturalne zbiorniki wodne – stawy wykorzystywane jako łowiska wędkarskie (w rejonie ulicy Nadrzędnej). Warto jednak zaznaczyć, iż ze względu na ukształtowanie terenu oraz klimat lokalny (dość wilgotny), w zagłębieniach terenu (na całym obszarze miasta) mogą tworzyć się krótkotrwałe zbiorniki okresowe (np.: po obfitych opadach deszczu).

W Stroniu Śląskim wybudowano także zbiornik sztuczny. W południowo-zachodniej części miasta, w dolinie potoku Morawa, znajduje się suchy zbiornik retencyjny z zaporą.

5.1.5. Rzeźba terenu.

Obszar miasta Stronie Śląskie cechuje rzeźba góriska. Wyraża się ona znaczącymi deniwelacjami oraz lokalnymi spadkami terenu. Generalnie teren miasta wykazuje nachylenie z południa na północ. Najwyżej położone są ogródki działkowe „Pod Świerkiem” (około 540 m n.p.m.) w południowo-wschodniej części miasta. Najniżej położone tereny - w rejonie ulicy Polnej - osiągają wysokość 470 m n.p.m. W granicach miasta Stronie Śląskie różnice wysokości osiągają zatem 70 m.

Zasadnicze rysy rzeźby terenu na obszarze miasta ukształtowane zostały w okresie orogenezy alpejskiej, pod wpływem ruchów tektonicznych związanych z górotwórczością. W wyniku wielofazowych ruchów tektonicznych, zaznaczających się od schyłku okresu mezozoiku (trwających do dziś), teren ulegał tu podnoszeniu lub obniżaniu - wzdłuż uskoku tektonicznego przecinającego miasto. Fazom tektonicznego podnoszenia towarzyszyły procesy erozyjno-denudacyjnego usuwania skał podłoża oraz wzrost deniwelacji rzeźby. Natomiast fazom spokoju tektonicznego towarzyszyły procesy wyrównywania rzeźby wskutek bocznego rozwoju den dawnych dolin. Na przemian występujące okresy aktywności oraz spokoju tektonicznego dały w rezultacie charakterystyczne zrównania grzbietowe oraz stokowe, zaznaczające się w pasmach górskich i we wzgórzach. W trakcie podnoszenia terenu doszło też do ukształtowania przełomowych odcinków dolin rzek górskich, w tym: Białej Łądeckiej, Morawki i (jej lewego dopływu) Czarnej Wody.

Istotny wpływ na ukształtowanie rzeźby Masywu Śnieżnika miał także cyklicznie zmieniający się klimat. Szczególne znaczenie miały okresy ochłodzenia klimatu w plejstocenie, kiedy na obszar całych Sudetów wtargnął lądolód zlodowacenia skandynawskiego. Panowały wówczas warunki odpowiadające mroźnemu klimatowi strefy peryglacjalnej, co wpłynęło zarówno na ówczesną szatę roślinną, jak i warunki gruntowo-wodne. Roślinność omawianego okresu była bardzo uboga, reprezentowana głównie przez mchy i trawy. Natomiast w podłożu występowała wówczas wieloletnia zmarzlina, która ograniczała infiltrację wody oraz warunkowała ożywione procesy spęływania i spływania gruntu z powierzchni stokowych ku dnom dolin. Efektem powyższych procesów było wypełnienie dolin osadami (głównie piaskowcami i wapieniami). Mroźny klimat wpłynął także na osłabienie skał w wyższych partiach wzniesień i ich wietrzenie. Skutkiem powyższych procesów było niemal całkowite zrównanie powierzchni terenu. Pod koniec plejstocenu klimat zaczął się stopniowo ocieplać - w holocenie odpowiadał już współczesnemu. Wówczas na obszar Masywu Śnieżnika wkroczyła roślinność (lasy), która ograniczała postępy denudacji na stokach, przy jednoczesnym rozwoju erozji w dnach dolin, które były w ten sposób obniżane. Proces ten trwa do dziś. Końcowa część holocenu jest okresem rozwoju ludzkiej cywilizacji, a co za tym idzie rosnącego oddziaływania człowieka na otoczenie. Początkowo zaznaczyło się to sukcesywnym karczowaniem lasów pierwotnych i zajmowaniem pod uprawy den dolin rzecznych oraz niżej położonych części zboczy. Następne zmiany były wynikiem prac niwelacyjnych niezbędnych dla wprowadzenia zabudowy i infrastruktury: komunikacyjnej i technicznej. W wyniku tych prac w Stroniu Śląskim powstały stosunkowo liczne skarpy m.in. przy ulicach: Górnej, Kościelnej,

Kościuszki i Sudeckiej oraz wzdłuż rzeki Biała Łądecka i potoku Morawa. Niektóre z powyższych wałów i nasypów wznoszą się na wysokość 12 m.

5.1.6. Klimat.

Według regionalizacji klimatycznej Polski Stronie Śląskie leży w piętrze umiarkowanie ciepłym („b”) regionu kłodzkiego (V). Średnia roczna temperatura powietrza w mieście osiąga około 6,5°C. Warto jednak zaznaczyć, iż warunki termiczne mogą być tu zmienne - z niższymi temperaturami w obrębie wzniesień (o 0,5°C na 100 m wzniesienia) oraz na zboczach eksponowanych ku północy. Lato termiczne jest tu dość krótkie (trwał około 4-5 tygodni), ze średnią temperaturą lipca 15,5°C. Natomiast zima trwa dość długo. Pokrywa śnieżna w mieście utrzymuje się do 120 dni, a jej średnia maksymalna grubość nie przekracza 30 cm w centrum oraz 100 cm na obrzeżach (poza terenami zabudowanymi) Stronia Śląskiego. Roczna suma opadów atmosferycznych w mieście wynosi około 800 mm.

Na obszarze całej gminy przeważają wiatry z kierunku północno-wschodniego, o średniej prędkości rocznej około 6m/s (według pomiarów ze stacji WIOŚ na Czarnej Górze). Prawdopodobnie w mieście Stronie Śląskie, ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu i zagospodarowanie osadnicze, kierunki wiatru mogą być zmienne - odpowiadające przebiegowi doliny, w której położone jest miasto. Powyższe uwarunkowania wpływają tu także na zmniejszenie siły wiatru i jego ocieplenie.

Warunki przewietrzania terenu miasta są generalnie dobre. Jednak okresowo - w warunkach inwersyjnych oraz przy bezwietrznej pogodzie - mogą ulec pogorszeniu. Inwersjom zapewne towarzyszyć tu będą sploty gęstościowe wychłodzonego powietrza ze stoków gór otaczających miasto. Prawdopodobna jest tu również podwyższona koncentracja zanieczyszczeń powietrza – zwłaszcza w sezonie grzewczym. Jednak, jak wynika z dotychczasowym obserwacji meteorologicznych, zjawiska te są krótkotrwałe i nie towarzyszy im tzw. smog (współwystępowanie zanieczyszczeń powietrza oraz niekorzystnych zjawisk atmosferycznych).

5.2. Biotyczne elementy środowiska.

5.2.1. Gleby i ich przydatność rolnicza.

Na obszarze miasta Stronie Śląskie przeważają gleby antropogeniczne: industroziemne (przekształcone w wyniku działalności przemysłowej) i kulturoziemne (zmienione w wyniku

gospodarki rolnej). Pozostałe typy gleb, pokrywające stosunkowo niewielkie arealy, to gleby brunatne właściwe i kwaśne oraz mady rzeczne średnie i ciężkie. W obrębie użytków rolnych, zajmujących jedynie południowo-zachodnią część miasta (tereny pomiędzy doliną Morawki a zachodnią granicą Stronia Śląskiego), dominują gleby IV i V klasy bonitacyjnej. Z kompleksów przydatności rolniczej gleb ornych wyróżnia się tu: owsiano-pastewny górski, pszeny górski, zbożowy górski i żytni słaby. Natomiast wśród użytków zielonych dominują średnie i bardzo dobre.

Według waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski warunki agroekologiczne w mieście Stronie Śląskie określono na niskie - pomiędzy 31-40 w 100 punktowej skali. Produkcja rolnicza jest tu zatem stosunkowo mało opłacalna.

5.2.2. Elementy biosfery.

Potencjalną roślinność naturalną obszaru Stronia Śląskiego można podzielić na trzy typy. Znaczną część miasta zajmowały niegdyś grądy środkowoeuropejskie (zespołu *Galio-Carpinetum*) w odmianie śląsko-wielkopolskiej, formie podgórskiej, serii żyznej. W dolinach rzek Białej Łądeckiej i Młynówki występowały nadrzeczne olszyny górskie z zespołu *Alnetum incanae*. Ponadto lokalnie - na północ od dzisiejszej ulicy Turystycznej - występowały zbiorowiska żyznej buczyny karpackiej (z zespołu *Dentario glandulosae-Fagetum*) w odmianie wschodniokarpackiej, formie podgórskiej. Powyższe typy potencjalnej roślinności naturalnej na obszarze Stronia Śląskiego już nie występują - zostały zniszczone wskutek działalności człowieka. Obecnie szata roślinna w mieście ma charakter: lasów (na stosunkowo niewielkim areale w północno-wschodniej części miasta), użytków rolnych (trwałych użytków zielonych w północno-zachodniej części Stronia Śląskiego - w dolinie Białej Łądeckiej oraz gruntów ornych w południowo-zachodniej części miasta - w dolinie Morawki) i zieleni urządzonej. Stosunkowo liczna jest także roślinność o charakterze „półdzikim” - mająca postać „samosiejek” drzew i krzewów.

Roślinność z obszaru Stronia Śląskiego nie przedstawia szczególnych walorów przyrodniczych - skład gatunkowy przedstawionych powyżej zbiorowisk jest mało zróżnicowany. Na łąkach i pastwiskach dominują m.in.: arcydzięgiel *Archangelica officinalis*, ciemniżyca zielona *Veratrum lobelianum*, dziewięciśń bezłodygowy *Carlina acaulis*, dziurawiec zwyczajny *Hypericum*, mięta *Mentha*, macierzanka *Thymus vulgaris* oraz pełnik europejski *Trollius europaeus*. Miejscami spotkać można również: fiołka sudeckiego *Viola*

sudetica, marzankę wonną *Asperula adorata* i ostróżkę wyniosłą *Delphinium elatum*. Natomiast lasy tworzą tu tzw. świerszczyzny (bory świerkowe).

Dotychczas na terenie Stronia Śląskiego zidentyfikowano jedno stanowisko rośliny chronionej - omiega górskiego *Doronicum austriacum* (Fulica-Jankowski, 2002). Gatunek ten jest dość pospolity w południowej części Polski - również na powyższym stanowisku stwierdzono stosunkowo liczne jego okazy. Roślina ta podlega ścisłej ochronie gatunkowej (na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną; Dz. U. Nr 168, poz. 1764). Obecnie stanowisko omiega górskiego w Stroniu Śląskim nie jest zagrożone.

Znacznie bogatszy od szaty roślinnej jest świat zwierzęcy. Na obszarze Stronia Śląskiego zidentyfikowano następujące gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową:

- badylarki *Micromys minutus* (ssak z rodziny myszowatych); stanowisko na granicy miasta z miejscowością Strachocin;
- gacka brunatnego *Plecotus auritus* (ssak z rzędu nietoperzy); stanowisko w rejonie ulicy Turystycznej;
- mrocza połocistego *Eptesicus nilssoni* (ssak z rzędu nietoperzy); stanowisko w dolinie Białej Łądeckiej;
- nocka dużego *Myotis myotis* (ssak z rzędu nietoperzy) stanowiącego gatunek priorytetowy w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej; stanowisko w rejonie ulicy Turystycznej;
- dziwoni zwyczajnej *Carduelis chloris* (ptak); stanowisko w dolinie Białej Łądeckiej;
- strumieniówki *Locustella fluviatilis* (ptak); stanowisko w dolinie Białej Łądeckiej, na zachód od osiedla „Morawka”;
- świerszczaka *Locustella naevia* (ptak); stanowisko w dolinie Białej Łądeckiej, na zachód od osiedla „Morawka”;
- żmiji zygzakowatej *Vipera berus* (gad); stanowisko w dolinie Białej Łądeckiej, na zachód od osiedla „Morawka”;
- ropuchy szarej *Bufo bufo* (płaz); stanowisko w rejonie ulicy Kościuszki, nad Białą Łądecką.

Na obszarze miasta występują także gatunki zwierząt dość pospolitych w Polsce. Z ssaków spotkać można: dziki *Sus strofa* (podlegające ochronie sezonowej), jelenie *Cervus elaphus*, kuny leśne *Martes marten*, lisy *Vulpes vulpes* i sarny *Capreolus capreolus*

(podlegające ochronie sezonowej). Ptaki reprezentują jarząbki *Tetrastes Banasia* (podlegające ochronie sezonowej).

Ponadto w rejonie Stronia Śląskiego zaobserwowano pojedyncze osobniki takich ssaków, jak: orzesznica *Muscardinus avellanarius* (objęta ochroną ścisłą) i popielica *Glis glis* (zagrożona wyginięciem). Z ptaków stwierdzono występowanie: bociana czarnego *Ciconia nigra* (objętego ścisłą ochroną gatunkową), czapli siwej *Ardea cinerea* (objętej ochroną gatunkową częściową), głuszca *Tetrao urogallus* (objętego ścisłą ochroną gatunkową), myszołowa *Buteo buteo* i pliszki górskiej *Motacilla cinerea* (objętych ścisłą ochroną gatunkową), pluszcza *Cinclidae* oraz sowy włochatej *Aegolius funereus* (ujętych w Czerwonej Księdze Gatunków Zagrożonych).

Poza przedstawionymi powyżej stanowiskami roślin i zwierząt chronionych na obszarze Stronia Śląskiego wyznaczono także obszary objęte ochroną. Ich zasięg oraz charakterystykę przedstawiono w rozdziale 5.4.

5.3. Stan środowiska i źródła zagrożeń.

5.3.1. Powietrze atmosferyczne.

Głównymi emitarami zanieczyszczeń powietrza na obszarze miasta Stronie Śląskie są lokalne źródła ciepła (w tym przede wszystkim paleniska domowe) oraz ruch samochodowy. W mieście nie ma dużych emitatorów zanieczyszczeń powietrza rozumianych jako zakłady przemysłowe. Warto jednak zaznaczyć, iż emitorem takim może być Huta Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. Ewentualne wznowienie w niej produkcji, może wiązać się z emisjami zanieczyszczeń, w tym np.: tlenków azotu (jeśli w hucie będzie wykorzystywany gaz ziemny) oraz pyłów (z transportowanych surowców). Jednak ze względu na konieczność przestrzegania stosunkowo licznych norm dotyczących wielkości emisji oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest mało prawdopodobne, aby powyższe emisje były znaczące i negatywnie wpływały na jakość powietrza w Stroniu Śląskiem.

Dużych zakładów przemysłowych nie ma także w bezpośrednim sąsiedztwie Stronia Śląskiego. Wprawdzie na północny-wschód (dominujący kierunek wiatru w mieście) od miasta położone są ośrodki emitujące znaczące zanieczyszczenia powietrza – Opole, Kędzierzyn Koźle i Krapkowice, jednak ze względu na znaczną odległość (około 150 km) oraz bariery (w postaci pasm górskich) jest mało prawdopodobne, aby zanieczyszczenia te wpłynęły znacząco na stan jakości powietrza w mieście Stronie Śląskie. Potwierdzają to wyniki badań zanieczyszczeń powietrza powiatu kłodzkiego (przeprowadzone w 2008 r.), na

podstawie których zaliczono go do klasy „A”. Oznacza to, iż poziom stężeń: arsenu, benzenu, benzo(a)piranu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, kadmu, niklu, ołowiu i tlenku węgla w powietrzu nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub docelowego (ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin). Natomiast, w związku z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego PM10 oraz ozonu, powiat kłodzki zakwalifikowano do klasy „C” – co oznacza, iż poziom stężeń powyższych związków przekroczył poziom dopuszczalny lub docelowy ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Przy czym na zaliczenie do tej klasy wpływ miały stosunkowo niekorzystne dane uzyskane w Nowej Rudzie, czyli w obszarze odległym o około 51 km od Stronia Śląskiego.

Aktualnie na terenie miasta nie prowadzi się pomiarów jakości powietrza atmosferycznego (pasywna stacja monitoringu powietrza przy ulicy Krótkiej jest nieczynna). Najbliższa stacja pomiarowa WIOŚ (Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska) znajduje się na „Czarnej Górze” (około 5 km na południowy-zachód od granic Stronia Śląskiego). Jednak, ze względu na jej położenie na terenach pozamiejskich, uzyskiwane tam wyniki nie są adekwatne do oceny stanu powietrza w Stroniu Śląskim. Dlatego możliwa jest tu jedynie ogólna analiza zagrożeń.

Jak wspomniano na wstępie, głównymi zagrożeniami jakości powietrza na obszarze miasta są: emisja niska (głównie z palenisk domowych) i ruch samochodowy. Z uwagi na stosunkowo niewielkie obciążenie ruchem komunikacyjnym większości dróg przebiegających przez miasto (poza ulicą Kościuszki przenoszącą ruch tranzytowy), na plan pierwszy wychodzi emisja niska. Ze względu na nagromadzenie stosunkowo licznych źródeł takiej emisji w Stroniu Śląskim, możliwe są koncentracje zanieczyszczeń w powietrzu. Dość uciążliwe stają się one w okresach występowania inwersji termicznej w dolnej warstwie atmosfery, która związana jest ze szczególnymi warunkami pogodowymi (brak wiatru, zazwyczaj cyrkulacja wyżowa, zwiększone wychładzanie nocne w warunkach bezchmurnego nieba). Inwersje termiczne powodują kumulację zanieczyszczeń w tzw. warstwie podinwersyjnej, która nie pozwala na ich rozpraszanie. Szczególnie zagrożone są wtedy wszelkie obniżenia terenu. W przypadku inwersji warunkowanej wychładzaniem podłoża (bezchmurne i bezwietrzne noce), następują spływy zimnego powietrza ze zboczy ku obniżeniom terenowym. Jednocześnie powstają warunki sprzyjające pojawianiu się mgieł. Zanieczyszczenia z emisji niskiej są wówczas koncentrowane w przyziemnej warstwie atmosfery, często tylko do wysokości kilkunastu metrów. W warunkach mgielnych tworzyć mogą dodatkowo zanieczyszczony aerozol atmosferyczny (czyli drobiny materii unoszące się w powietrzu). W przypadku lokalizacji części zabudowy na zboczach obniżeń, dokonywana

stamtąd emisja niska kierowana będzie do dna obniżeń (dna dolin, dna kotlin), oddziałując na tereny niezabudowane. Taka sytuacja widoczna jest w Stroniu Śląskim, które leży w Dolinie Białej Łądeckiej.

Zagrożenie jakości powietrza w mieście Stronie Śląskie, w tym zwłaszcza zanieczyszczeniami m.in.: dwutlenkiem węgla, tlenkami azotu i węgla, węglowodorami oraz różnego typu pyłami, związane jest z ruchem samochodowym. Najbardziej zagrożone emisjami tego typu zanieczyszczeń są tereny wzdłuż ulicy Kościuszki. Ulica ta jest znacznie obciążona ruchem lokalnym (jako rdzeń układu komunikacyjnego miasta), jak i tranzytowym (stanowi drogę dojazdową z Łądką Zdroju do ośrodka narciarskiego „Czarna Góra” i zbiornika w Starej Morawie). Powyższe emisje zanieczyszczeń komunikacyjnych mogą być uciążliwe dla ludzi, gdyż są emitowane na poziomie oddychania. Problem ten jest tu dość istotny z uwagi na stosunkowo bliskie usytuowanie zabudowy mieszkaniowej przy krawędzi jezdni.

Przedstawiona powyżej analiza wskazuje, że zagrożenia jakości powietrza atmosferycznego na obszarze miasta Stronie Śląskie mają głównie genezę lokalną. Dlatego należy spodziewać się, że istotne uciążliwości związane z zanieczyszczeniem powietrza będą występować tu jedynie lokalnie i tylko okresowo lub epizodycznie.

5.3.2. Zagrożenia hałasem.

Głównym źródłem hałasu na obszarze miasta są: ruch komunikacyjny oraz różnego typu przedsiębiorstwa. Potencjalnie znaczący hałas może być emitowany również z terenów tartaku i Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. (przy ulicy Hutniczej) - jeśli w przyszłości dojdzie do wznowienia na nich produkcji. Jednak obecnie zagrożenie hałasem przemysłowym w Stroniu Śląskim nie występuje.

Uciążliwości akustyczne związane z ruchem samochodowym w Stroniu Śląskim dotyczą przede wszystkim ruchu tranzytowego. Niewątpliwie najsilniej obciążona ruchem jest ulica Kościuszki (droga wojewódzka nr 392), stanowiąca obecnie najdogodniejszą drogę dojazdową do stacji narciarskiej „Czarna Góra” (około 5 km na południowy-zachód od Stronia Śląskiego) oraz zbiornika retencyjnego (wykorzystywanego rekreacyjnie) w Starej Morawie (około 4 km na południe od miasta). Wprawdzie do powyższych ośrodków można dojechać także fragmentem drogi wojewódzkiej nr 392 (obecnie remontowanym) od strony Bystrzycy Kłodzkiej (na zachód od Stronia Śląskiego), jednak trasa ta często zimą jest nieprzejezdna. Jest także stosunkowo słabo oznakowana. Ze względu na jej przebieg (z

licznymi przewyższeniami, z dala od terenów osadniczych, do tego dotychczas rzadko odśnieżana) jest mało prawdopodobne, aby po remoncie stała się bardziej uczęszczana. Trasa przez Stronie Śląskie przypuszczalnie pozostanie więc znacznie obciążona ruchem tranzytowym.

Oddziaływanie hałasu komunikacyjnego dotyczy terenów, przez które przebiega powyższa droga - głównie mieszkaniowych. Jest on szczególnie uciążliwy ze względu na dość bliskie usytuowanie budynków mieszkalnych względem krawędzi jezdni.

Pozostałe drogi w Stroniu Śląskim przenoszą znacznie mniejsze potoki ruchu samochodowego, więc generowany w ich rejonie hałas nie powinien być znacząco uciążliwy.

W 2007 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w Stroniu Śląskim badano natężenie hałasu komunikacyjnego dla fragmentu ulicy Kościuszki. Natężenie ruchu samochodowego wyniosło wówczas 210 poj./h, z czego 30 poj./h stanowiły samochody ciężarowe. Poziom równoważny hałas na linii zabudowy określono na 65,7 dB, co stanowi wartość wyższą od dopuszczalnej dla 16 godzin dnia (60 dB). Wartość w odległości 1 m od krawędzi jezdni wyniosła 69,7 dB. Powyższe wyniki w porównaniu z natężeniem ruchu pojazdów, są stosunkowo wysokie. Klimat akustyczny w rejonie ulicy Kościuszki jest więc pogorszony.

Poza ruchem tranzytowym w Stroniu Śląskim uciążliwy jest również hałas emitowany przez samochody dostawcze obsługujące firmy (różnych branż) zlokalizowane głównie w centrum miasta. Dodatkowe obciążenie terenów Stronia Śląskiego stanowi hałas komunalny. Potencjalnie problemem może być tu także hałas kolejowy - jeśli dojdzie do wznowienia ruchu na nieczynnej obecnie linii.

Innym źródłem hałasu w Stroniu Śląskim są różnego typu podmioty (np.: sklepy, hurtownie, punkty gastronomiczne, stacje paliw, warsztaty itp.). Emitują one hałas przede wszystkim z urządzeń chłodzących i klimatyzacyjnych oraz urządzeń służących danej działalności. Ponieważ dotychczas nie prowadzono pomiarów natężenia tego typu hałasu, trudno jednoznacznie określić jego wielkość oraz zakres. Jednak z uwagi na dość krótkotrwałe (do kilku godzin dziennie) i lokalne oddziaływanie nie powinien on znacząco wpływać na jakość klimatu akustycznego w mieście.

5.3.3. Wody powierzchniowe.

Z cieków płynących przez miasto Stronie Śląskie dotychczas badano jedynie jakość wód Białej Łądeckiej. Według wyników monitoringu operacyjnego WIOŚ

(przeprowadzonego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2008r.) wody powyższej rzeki zaliczono do klasy II-giej (według klasyfikacji elementów fizykochemicznych). Oznacza to ich dobry stan. Prawdopodobnie dobry lub nawet bardzo dobry jest też stan wód na pozostałych ciekach płynących przez miasto - zwłaszcza ich górnych odcinków, które płyną przez niezamieszkałe obszary Masywu Śnieżnika. Wzdłuż niżej położonych odcinków Białej Łądeckiej, Morawki i Czarnej Wody zlokalizowana jest już zabudowa miejska Stronia Śląskiego, która może być źródłem zanieczyszczeń. Do powyższych rzek mogą przedostawać się ścieki bytowo-gospodarcze, przemysłowe lub rolnicze. O ile dwa pierwsze rodzaje ścieków poddawane są oczyszczaniu i utylizacji (według „Planu gospodarki odpadami dla Gminy Stronie Śląskie”), o tyle problemem pozostają zanieczyszczenia rolnicze (zwłaszcza gnojowica składowana na polach).

Źródłem zagrożeń dla wód powierzchniowych obszaru Stronia Śląskiego mogą być również spływy powierzchniowe ze stoków wzniesień otaczających miasto. Zanieczyszczenia mogą być przenoszone zwłaszcza z góry Krzyżnik (na południowy-zachód od miasta), na której prowadzona jest działalność eksploatacyjna (kamieniołom marmuru).

Z rzekami Biała Łądecka, Czarna Woda i potokiem Morawa związane jest zagrożenie powodziowe. W „Studium ochrony przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem miasta Kłodzka” dla powyższych cieków wyznaczono (wiążące się z nimi) strefy zagrożenia powodziowego $Q_{1\%}$ i $Q_{10\%}$ oraz zasięg powodzi z 1997 r. Strefy zagrożenia powodziowego $Q_{1\%}$ oraz $Q_{10\%}$ wyznaczono także w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie (przyjętym Uchwałą Nr XXXIX/337/06 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskiem z dnia 31 marca 2006 r.) dla odcinka doliny Białej Łądeckiej w północno-zachodniej części Stronia Śląskiego wyznaczono strefy zagrożenia powodziowego $Q_{1\%}$ oraz $Q_{10\%}$. Zgodnie ze stanowiskiem RZGW obszary położone w zasięgu strefy $Q_{1\%}$ w Studium nazwano obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią. Obszary te pokazano na rysunkach Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Stronie Śląskie” i „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”. Natomiast na rysunku pt. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Stronie Śląskie” przedstawiono zasięg powodzi z 1997 r.

W celu minimalizacji zagrożenia powodziowego dla Stronia Śląskiego opracowano (w 2001 r.) „Lokalny Plan Ograniczania Skutków Powodzi i Profilaktyki Powodziowej” (będący elementem „Projektu Likwidacji Skutków Powodzi” powstałego ze współpracy Polski i Banku Światowego w 1997 r.). W ramach powyższego planu Stronie Śląskie objęto monitoringiem wizyjnym (8 kamer). Ponadto w mieście znajdują się dwie stacje pomiarowe

Lokalnego Systemu Osłony Przeciwpowodziowej (istniejącego od 2002 r.) dla powiatu kłodzkiego.

W 2009 r. (na zlecenie Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu, Oddział w Świdnicy) opracowano „Koncepcję programowo-przestrzenną w zakresie ochrony przeciwpowodziowej Kotliny Kłodzkiej - etap I wały przeciwpowodziowe i regulacja rzeki Białej Łądeckiej w km 0,000÷35,012.” Zgodnie z powyższą Koncepcją na obszarze Stronia Śląskiego (miasta, ale i gminy) planuje się realizację szeregu inwestycji, których celem będzie poprawa ochrony przeciwpowodziowej omawianego obszaru.

5.3.4. Wody podziemne.

Południowo-wschodnia część obszaru miasta Stronie Śląskie znajduje się, o czym już wspomniano (w rozdziale 5.1.3.), w zasięgu fragmentu JCWPd nr 112 oraz wydzielonego w jej ramach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 339 „Zbiornik Śnieżnik – Góry Bialskie”. Zbiornik ten stanowi tzw. obszar wymagający najwyższej ochrony (ONO) wód zwykłych (według koncepcji ochrony GZWP Kleczkowskiego, 1990 r.).

Opisane wcześniej (w rozdziale 5.1.3.) warunki hydrogeologiczne obszaru Stronia Śląskiego sprzyjają zachowaniu dobrej jakości wód podziemnych – ze względu na całkowitą izolację podziemnych wód użytkowych na znaczącym obszarze miasta. Potwierdzają to badania jakości wód podziemnych JCWPd nr 112 prowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym WIOŚ w Kłodzku (około 31 km na północny-zachód od granic Stronia Śląskiego). Według wyników monitoringu diagnostycznego z 2008 r. wody powyższej JCWPd zaliczono generalnie do klasy II, co oznacza ich dobrą jakość. Jednak w podziale na stopień zanieczyszczenia poszczególnymi pierwiastkami wody te zaliczono do klasy III (zadowalający stan) - z uwagi na stosunkowo wysoką zawartości manganu. W Stroniu Śląskim omawiany pierwiastek mógł przedostać się do wód z pół uprawnych (nawożonych sztucznymi środkami). Warto jednak podkreślić, iż przywołane powyżej wyniki badań przeprowadzono w znacznym oddaleniu od miasta Stronie Śląskie – nie można ich zatem jednoznacznie odnieść do miasta, zwłaszcza z uwagi na stosunkowo rozległy zasięg JCWPd nr 112. Aczkolwiek ze względu na brak w obrębie miasta szczególnych źródeł zanieczyszczeń, jest mało prawdopodobne, aby stan wód odbiegał tu od opisanego powyżej. Wody JCWPd nr 112 w Stroniu Śląskim można więc uznać za dobrej jakości.

Prawdopodobnie złej jakości są zasoby pierwszego horyzontu (użytkowego) wód podziemnych. Wprawdzie dotychczas nie badano ich pod kątem zanieczyszczeń, ale na

obszarach zurbanizowanych zazwyczaj są one wyraźnie skażone. Jest więc dość prawdopodobne, iż tak jest też w omawianym przypadku. Źródłem zanieczyszczeń wód w mieście są przede wszystkim miejsca gromadzenia odpadów oraz obornik i nawozy sztuczne stosowane na polach czy ogródkach działkowych. Aby zminimalizować istniejące zagrożenie należy zadbać o właściwe zabezpieczenie wysypisk oraz ograniczenie stosowania różnego typu nawozów.

5.3.5. Gleby.

Wykonane badania składu chemicznego gleb nie wykazują na obszarze miasta Stronie Śląskie istotnych zanieczyszczeń. Wprawdzie według map radiometrycznych Polski (Państwowego Instytutu Geologicznego, 1993-1994) wskaźniki zawartości niektórych pierwiastków na omawianym obszarze są podwyższone, ale wynika to z przyczyn naturalnych (charakterystycznych dla całych Sudetów). Dotyczy to zwłaszcza: arsenu (40-80 ppm; ppm = mg/kg), baru (50-100 ppm), chromu (10-20 ppm), cynku (50-100 ppm), kobaltu (5-10 ppm), miedzi (20-40 ppm), niklu (10-20 ppm), rtęci (0,1-0,2 ppm) i wanadu (20-40 ppm). Naturalne anomalie geochemiczne podłoża geologicznego w rejonie miasta wpłynęły na znacznie podwyższone zawartości: uranu (2-3 ppm), ołowiu (50-100 ppm) i toru (6-8 ppm) w glebach. Do trzech razy większa (około 80-90 nGy/h) od średniej w Polsce jest także dawka promieniowania gamma, co jest charakterystyczne dla całego Masywu Śnieżnika. Stosunkowo wysoka (15-30 kBq/m²) zawartość w glebach radioaktywnego cezu jest konsekwencją katastrofy elektrowni atomowej w Czarnobylu.

Stwierdzone zawartości powyższych pierwiastków nie powinny stanowić zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi. Gleby na obszarze Stronia Śląskiego są także bezpieczne pod względem radiologicznym. Jednak ze względu na przedstawione powyżej anomalie zakłada się, iż gleby na obszarze miasta posiadają obniżoną wartość produkcyjną - nie powinno się na nich uprawiać roślin wymagających szczególnych warunków przyrodniczych.

Dotychczas w mieście Stronie Śląskie nie prowadzono badań zanieczyszczenia gleb. Opisane powyżej wskaźniki zawartości pierwiastków chemicznych w glebach nie mogą być traktowane jako zanieczyszczenia, gdyż przeważnie mają genezę naturalną. Trudno tu zatem jednoznacznie określić stopień skażenia gleb. Jednak, jak wynika z badań WIOŚ przeprowadzonych w latach 2000-2008, gleby całego powiatu kłodzkiego nie są szczególnie zanieczyszczone. Jest mało prawdopodobne, aby w Stroniu Śląskim było inaczej.

Szczególnie, że w mieście ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie ma znaczących źródeł zanieczyszczeń.

Reasumując, obecnie gleby w mieście Stronie Śląskie nie są prawdopodobnie szczególnie zanieczyszczone. Podwyższone wskaźniki zawartości w glebach pierwiastków chemicznych są tu naturalne. W związku z istniejącym zagospodarowaniem nie występują tu znaczące zagrożenia zanieczyszczenia gleb.

5.3.6. Zagrożenia dla fauny i flory.

Na obszarze Stronia Śląskiego nie występują szczególne zagrożenia dla fauny i flory. Dominującym typem flory jest tu zieleń urządzone: nasadzona lub w postaci „samosiejek” drzew lub krzewów. Jedynie niewielką enklawę w północno-wschodniej części miasta zajmują lasy. W dolinach rzek występują użytki rolne. Terenów cennych przyrodniczo oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin czy zwierząt na terenie miasta jest stosunkowo mało, choć w niektórych przypadkach (siedliska ptaków) zajmują one stosunkowo rozległe obszary – omówiono je w innej części niniejszego opracowania (w rozdziałach 5.2.2 i 5.4.). Warto także zaznaczyć, iż objęto je już ochroną (całkowitą lub częściową). To właśnie te obszary i siedliska są potencjalnie narażone na naruszenie lub zniszczenie ze strony nowego zainwestowania. Z obszarów chronionych szczególnie zagrożone są doliny Białej Łądeckiej i Morawki, których bezpośrednie sąsiedztwo stanowią tereny osadnicze Stronia Śląskiego. Istnieje możliwość penetracji miasta przez dzikie zwierzęta – w poszukiwaniu pożywienia. Dlatego istotne jest właściwe zabezpieczenie miejsc gromadzenia odpadów tak, aby zwierzęta nie roznosiły zanieczyszczeń.

Zagrożone nowym zainwestowaniem, o czym wspomniani już na wstępie, mogą być również zidentyfikowane w mieście stanowiska zwierząt i rośliny chronionej. Większość siedlisk zwierząt podlega tu ochronie częściowej (w rozumieniu art. 5 Ustawy o ochronie przyrody), co oznacza, że mogą być one naruszone - w uzasadnionych przypadkach. Jednak ze względu na stosunkowo dużą powierzchnię tych siedlisk (zwłaszcza w odniesieniu do ptaków) oraz ich bezpośrednie sąsiedztwo lasów, jest mało prawdopodobne, aby zajęcie ich części (pod ewentualne nowe zainwestowanie) wpłynęło znacząco na stan populacji fauny i flory.

Reasumując, jeśli rozwój zainwestowania w Stroniu Śląskim zostanie przeprowadzony prawidłowo - z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych - nie powinien nieść szczególnych zagrożeń.

5.3.7. Zagrożenia awariami.

Ze względu na charakter zagospodarowania i położenie w układzie komunikacyjnym regionu (przy drodze wojewódzkiej nr 392 relacji: Żelazno – Łądek Zdrój - Bystrzyca Kłodzka), zagrożenia awariami na obszarze miasta Stronie Śląskie dotyczą przede wszystkim skutków wypadków drogowych, zwłaszcza z udziałem pojazdów przewożących ładunki niebezpieczne dla środowiska przyrodniczego lub ludzi. Szczególne zagrożenie stanowią przewożone ładunki substancji ropopochodnych, które szybko rozprzestrzeniają się, zwłaszcza w środowisku wodnym. Ze względu na ukształtowanie terenu znaczna część dróg w mieście znajduje się w bliskim sąsiedztwie cieków wodnych. Górski charakter tych rzek (wartki nurt) powoduje szczególnie szybkie przenoszenie zanieczyszczeń w systemie hydrograficznym. W sytuacji awaryjnej może się zatem okazać, że nie będzie czasu na skuteczne przeciwdziałanie w pobliżu miejsca zanieczyszczenia – a dopiero znacznie niżej. Zaznaczyć także należy, że charakter dróg w terenie górskim stwarza zwiększone zagrożenie wystąpienia wypadków komunikacyjnych. Dlatego tego rodzaju zagrożenia należy szczególnie eksponować.

Zagrożenia awariami w Stroniu Śląskim dotyczą także stacji paliw i zakładów przemysłowych: tartaku oraz Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. – jeśli zostanie w nich wznowiona produkcja, czego – jak już wcześniej wspomniano - nie można wykluczyć w przyszłości. Ze względu na ich położenie - w dość bliskiej odległości od zabudowy mieszkaniowej i w pobliżu cieków wodnych (w przypadku huty) - należy szczególnie zadbać o właściwe zabezpieczenie ich sąsiedztwa przed skutkami ewentualnych awarii.

5.3.8. Przekształcenia krajobrazu.

Pierwotny krajobraz obszaru Stronia Śląskiego został przekształcony w istotnym stopniu już dawno (osadnictwo rozwinęło się tu w XIV wieku). Zmiany nastąpiły przede wszystkim w zakresie rzeźby terenu (splantowanie) oraz pokrycia powierzchni roślinnością (zniszczenie potencjalnej roślinności naturalnej). Przekształcenie krajobrazu nastąpiło także wskutek wprowadzenia zabudowy, infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Obecnie w mieście Stronie Śląskie dominuje krajobraz typu kulturowego (łączy elementy środowiska przyrodniczego z intensywną działalnością człowieka). Lokalnie, na terenach

przemysłowych (na obszarach: Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. i tartaku) oraz pokolejowych (w północno-zachodniej części miasta), występuje krajobraz zdewastowany.

5.4. Stan prawny - obszary i obiekty chronione.

Tereny położone w północno-wschodniej części Stronia Śląskiego - na północ od ulicy Mickiewicza - znajdują się w zasięgu Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego, a część tego obszaru - lasy w rejonie Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. - stanowi fragment Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty sieci NATURA 2000 „Góry Złote” o kodzie PLH020096. Warto tu zaznaczyć, iż całe miasto leży w zasięgu otuliny powyższego parku krajobrazowego. Natomiast tereny wzdłuż rzeki Biała Łądecka znajdują się w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) „Biała Łądecka” o kodzie PLH020035. Ponadto tereny za zachód od osiedla „Morawka” (w południowej części miasta) leżą w zasięgu projektowanego SOO „Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika” o kodzie PLH020016.

Śnieżnicki Park Krajobrazowy został ustanowiony w 1981 r. na mocy Uchwały Nr 35/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Wałbrzychu (Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Wałbrzychu z dnia 09.11.1981 r., Nr 5, poz. 46). Zasady jego ochrony regulowane są w Rozporządzeniu Nr 6 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 lutego 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 63, poz. 809).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk sieci NATURA 2000 „Biała Łądecka” o kodzie PLH020035 został zaakceptowany przez Komisję Europejską 12. grudnia 2008 r. W mieście Stronie Śląskie znajduje się stosunkowo niewielki (około 3,6 km z 16,7 km) fragment tego obszaru. Zbocza doliny Białej Łądeckiej porastają ekstensywnie użytkowane łąki kośne, ziołorośla lepiężnikowe i siedliska rolnicze (głównie w północno-zachodniej części miasta – w rejonie ulic: Dolnej, Polnej i Okrężnej oraz części południowo-zachodniej - w rejonie ulicy Sportowej) ze stanowiskiem rośliny chronionej (ochrona całkowita) omiega górskiego. W dolinie tej spotkać można chronione gatunki ryb: głowacza przegopłetwego i białopłetwego (drugi znajduje się w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej) oraz trzmiełojada (z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej).

Pozostałe obszary sieci NATURA 2000: „Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika” oraz „Góry Złote”, nie zostały dotychczas ustanowione - Komisja Europejska powinna podjąć w ich sprawie decyzje jeszcze w 2010 r. (według informacji uzyskanych od Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska).

Poza powyższymi obszarami chronionymi w Stroniu Śląskim znajduje się pomnik przyrody ożywionej - lipa drobnolistna *Tilia cordata Mill.* przy stadionie (ul. Sportowa).

W mieście oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie zidentyfikowano także kilka stanowisk zwierząt chronionych i stanowisko rośliny objętej ochroną. Omówiono je szczegółowo w rozdziale 5.2.2.

5.5. Uwarunkowania wynikające z zasobów i stanu środowiska przyrodniczego – synteza.

1. Pod względem ekofizjograficznym obszar miasta Stronie Śląskie ma charakter górski, z czym wiąże się zróżnicowanie rzeźby terenu.
2. Zróżnicowanie rzeźby terenu w połączeniu z różnorodnością struktury litologicznej i hydrogeologicznej oraz (jako konsekwencja rzeźby terenu) – ze zróżnicowaniem warunków topoklimatycznych, zdecydowało o typach siedlisk przyrodniczych oraz warunków fizjograficznych dla zagospodarowania terenów (w tym dla zabudowy).
3. Na obszarze miasta występują uwarunkowania zarówno sprzyjające rozwojowi pewnych form zagospodarowania, jak i istotne ograniczające inne. Znalazło to odzwierciedlenie w dotychczasowym charakterze i sposobie zagospodarowania przestrzennego Stronia Śląskiego.
4. Miejscami na obszarze miasta występują znaczne wyniosłości i duże spadki terenów. W powiązaniu ze stosunkami gruntowo-wodnymi oraz warunkami mikroklimatycznymi ograniczają one możliwości rozwoju osadnictwa (zabudowy) w części miasta. Ograniczenia takie występują także w niższych partiach dolin: Białej Łądeckiej, Czarnej Wody i Morawy, z którymi dodatkowo związane jest zagrożenie powodziowe.
5. Warunki glebowe i klimatyczne na znacznej części obszaru miasta są niekorzystne dla rolnictwa. W dolinach rzeki Biała Łądecka i potoku Morawa oraz na zboczach górskich występują warunki sprzyjające głównie zwierzęcemu kierunkowi produkcji rolniczej.

6. Na obszarze miasta Stronie Śląskie znajduje się:
 - 1) fragment Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną (obejmującą całe Stronie Śląskie);
 - 2) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) „Biała Łądecka” o kodzie PLH020035 sieci NATURA 2000.
 - 3) fragment Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Góry Złote” o kodzie PLH020096 sieci NATURA 2000;
 - 4) fragment projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) „Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika” o kodzie PLH020016 sieci NATURA 2000;
 - 5) pomnik przyrody ożywionej,
 - 6) stanowiska zwierząt i rośliny chronionej.

7. Walory przyrodnicze i krajobrazowe Stronia Śląskiego stwarzają uwarunkowania dla rozwoju różnego rodzaju aktywności, w tym zwłaszcza turystyki i zagospodarowania turystycznego. Obecnie ta forma działalności gospodarczej – jako element bazy ekonomicznej miasta – odgrywa relatywnie niewielką rolę (rozdziały nr: 9 i 10). Dla rozwoju miasta korzystne byłoby uzupełnienie istniejących elementów systemów komunikacji i infrastruktury technicznej tak, aby pełniej odpowiadały rzeczywistemu zapotrzebowaniu.

Jednocześnie powyższe uwarunkowania stwarzają szereg istotnych ograniczeń dla różnych form zagospodarowania, w tym zwłaszcza dla przeprowadzania liniowych elementów systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (zagrożenie fragmentacją cennych siedlisk przyrodniczych oraz ciągów ekologicznych).

6. ŚRODOWISKO KULTUROWE.

6.1. Charakterystyka rozwoju przestrzennego miasta Stronie Śląskie.

Początki rozwoju miasta Stronie Śląskie sięgają XIII i XIV w. Wówczas założono wsie: Strachocin (w 1264 r.), Stronie Śląskie (w 1344 r.) oraz Goszów (w 1344 r./1347 r.). Początkowo stanowiły one odrębne ośrodki rolnicze – jedne z największych w regionie, gdyż zajmowały w nim najdogodniejsze tereny dla upraw. Z czasem, wraz z napływem ludności (głównie po wojnach husyckich zakończonych w 1436 r.), omawiane wsie straciły wyłącznie rolniczy charakter. Nowi osadnicy rozwijali lokalny przemysł. W XVI wieku był on oparty przede wszystkim na górnictwie i hutnictwie. W Goszowie i Strachocinie działały wówczas kopalnie (prawdopodobnie po dwie w każdej ze wsi) oraz kuźnice (jedna w Goszowie i dwie w Strachocinie). Górnictwo i hutnictwo rozwinęło się także w ówczesnej wsi Stronie Śląskie. Kopalnie i kuźnice znajdowały się prawdopodobnie w rejonie dzisiejszej miejscowości Kletno, gdyż tak rozległy był wówczas zasięg wsi Stronie Śląskie. Trudno jednak, ze względu na znaczne braki w dokumentacji historycznej, jednoznacznie określić ich lokalizację.

W XVII i XVIII wieku, poza wspomnianymi wcześniej dziedzinami przemysłu, na obszarze Strachocina rozwinęło się także rzemiosło, a w Goszowie i Stroniu Śląskim – olejarstwo, młynarstwo i przemysł papierniczy. Natomiast we wsi Stronie Śląskie wytwarzano materiały budowlane (użytkowano wapiennik).

Kolejny, najintensywniejszy rozwój lokalnego przemysłu nastąpił na przełomie XVIII i XIX wieku. W Strachocinie działały wówczas: browar, gorzelnia, 1/2 młyny, piec wapienniczy i 2/3 tartaki. Wieś ta była wtedy głównym ośrodkiem gospodarczym w regionie. Zapewne dlatego, na początku XIX wieku, wzniesiono w niej (na granicy ze Stójkowem) hutę szkła (która działała prawdopodobnie do 1865 r.), a w roku 1857 fabrykę materiałów zapalających „Wallina”, co jeszcze bardziej wzmocniło rangę tej wsi w regionie. Impulsem dalszego rozwoju Strachocina było otwarcie linii kolejowej do Kłodzka (od 1897 r.).

W XIX wieku dość intensywnie rozwijała się również wieś Stronie Śląskie. Przemysł lokalny opierał się tu przede wszystkim na górnictwie i wytwarzaniu materiałów budowlanych – działały: kamieniołom marmuru (od 1839 r.), szlifiernia marmuru (od 1866 r.) oraz cegielnia (w 1840 r. i 1845 r.). Poza tym rozwinął się tu także przemysł propinacyjny (wytwarzanie oraz sprzedaż piwa, gorzałki i miodu) – w latach 1817-1845 na terenie wsi czynny był browar i gorzelnia.

Najmniej zindustrializowany w XIX wieku był Goszów. Wprawdzie we wsi działały (w pierwszej połowie XIX w.) cegielnia i gorzelnia, ale podstawą gospodarki było tu rolnictwo.

Rozwój wsi Goszów, Strachocin i Stronie Śląskie był tak intensywny, że w drugiej połowie XIX wieku utworzyły one jeden kompleks osadniczy zwany „Grunddörfer”. Głównym ośrodkiem tego zespołu był Strachocin – wieś przemysłowa, którą zamieszkiwała niemal wyłącznie społeczność robotnicza. Natomiast wsie Goszów i Stronie Śląskie miały charakter rolniczo-rzemieślniczy. Sytuacja taka utrzymała się do drugiej połowy XX wieku. Wówczas znacznie rozrosła się wspomniana już wcześniej huta szkła. We wsi Stronie Śląskie rozpoczęto eksploatację marmuru na skalę przemysłową. W zasięgu jej ówczesnych granic odkryto także złoża uranu. W związku z powyższym, wieś Strachocin powoli traciła na znaczeniu, stając się jedynie częścią Stronia Śląskiego. Na zwiększenie rangi Stronia Śląskiego w regionie miał również wpływ rozwój turystyki – od lat 50-tych XIX w. powyższy kompleks osadniczy (w tym głównie Stronie Śląskie) zaczęli odwiedzać kuracjusze z pobliskiego Łądka Zdroju (około 6 km na północ od dzisiejszego miasta Stronie Śląskie).

Konsekwencją procesów przestrzennych, gospodarczych i społecznych zachodzących na obszarze „Grunddörfer” było utworzenie, już po II wojnie światowej, w 1967 r., miasta Stronie Śląskie. W jego granicach administracyjnych znalazła się znaczna część ówczesnej wsi Stronie Śląskie (stanowiąca centrum obecnego miasta), południowa enklawa wsi Strachocin (obecnie północno-zachodnia część Stronia Śląskiego) oraz zachodnia część wsi Goszów (dziś północno-wschodnia enklawa miasta).

Historia powstania Stronia Śląskiego widoczna jest także w jego strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Wsie, z których powstało miasto miały charakter tzw. „łańcuchówek”. Charakterystycznym elementem zagospodarowania tego typu wsi była droga prowadząca przez jej środek, zazwyczaj dnem doliny. Przy drodze znajdowały się zagrody, do których przynależało pole i las. Taki układ posiadała większość sudeckich wsi – w niektórych zachował się on, z mniejszymi lub liczniejszymi przekształceniami, do dziś (np. we wsi Goszów). Pierwsze budynki, we wsiach Goszów, Strachocin i Stronie Śląskie, były przypuszczalnie drewniane (o konstrukcji zrębowej lub szkieletowej), gdyż taki właśnie materiał był wówczas najłatwiej dostępny. Dominującą formą zabudowy były wówczas zagrody: kmiece i chałupnicze.

W wyniku połączenia powyższych wsi łańcuchowych wykształciło się miasto Stronie Śląskie - miejscowość o stosunkowo rozbudowanym układzie ulic, wzdłuż których lokalizowano zabudowę o zwartym, ale dość chaotycznym charakterze (przypominającą tzw.

wieś wielodrożną). Stronie Śląskie ma więc układ nietypowy dla miasta – bez wyraźnego centrum z rynkiem oraz zlokalizowanych wokół niego poszczególnych dzielnic.

Proces kształtowania się miasta Stronie Śląskie zauważalny jest także w dość zróżnicowanej zabudowie. Dominują tu domy kmiece, w których widoczne są lokalne tradycje budownictwa wiejskiego oraz budynki mieszkalno-usługowe, nawiązujące do stylu neoklasycznego tzw. estetyki berlińskiej (z drugiej połowy XIX w.). Charakterystycznym elementem tej estetyki była skromność i powściągliwość. Budowano obiekty stosunkowo niewielkie, o uproszczonym wystroju elewacji, z dachami płaskimi ze ściankami kolankowymi i wysuniętymi okapami. Pod koniec XIX wieku budownictwo stało się bardziej zróżnicowane - elewacje budynków zyskały elementy: neorenesansowe, neobarokowe, secesyjne i postsecesyjne. Zabudowa ta nawiązywała do ówczesnej stylistyki miejskiej. Wówczas rozpowszechniło się tu także budownictwo murowane.

Kolejne typy zabudowy pojawiły się w Stroniu Śląskim w XX wieku. Na początku wieku były to nieliczne wille i letniska. Wówczas pojawiły się także obiekty użyteczności publicznej inne, niż kościoły czy dwory i pałac, które stawały się ważnymi elementami krajobrazu dzisiejszego miasta. W latach 1948-1952 wzniesiono również osiedle „Morawka” (w południowej części miasta), będące początkowo samodzielną jednostką – dla pracowników kopalni uranu w dzisiejszym Kletnie. Charakterystycznym elementem tego osiedla są budynki mieszkalne wielorodzinne utrzymane w stylistyce lat 50-tych XX w.

6.2. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i umieszczone w gminnej ewidencji zabytków, z wyłączeniem stanowisk archeologicznych.

Na obszarze miasta Stronie Śląskie znajduje się stosunkowo dużo obiektów i ich zespołów, posiadających szczególną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. W celu ochrony część z nich została ujęta w rejestrze lub ewidencji zabytków. W rejestrze zabytków znalazły się: dworzec kolejowy, kaplica oraz kościoły: ewangelicki i parafialny (tabela nr 6.2.1.). Natomiast pozostałe obiekty ujęto w ewidencji zabytków (tabela nr 6.2.2.). Ewidencja ta obejmuje obiekty nieruchome powstałe przed 1945 r., w których późniejsza działalność nie zatarała cech świadczących o ich historycznym rodowodzie. Obiekty wpisane do ewidencji zabytków, stanowią charakterystyczne przykłady działalności budowlanej dawnych epok lub posiadają znaczące w skali lokalnej walory artystyczno-architektoniczne. Na obszarze miasta Stronie Śląskie zidentyfikowano 103 takie obiekty. Znaczną część powyższych zabytków (ponad 64% wszystkich obiektów) tworzą domy mieszkalne (66). Stosunkowo liczne są także

domy mieszkalno-gospodarcze (13, co stanowi niemal 13% ogółu obiektów). Do omawianej ewidencji wpisano również dwa cmentarze i dwie stodoły oraz występujące pojedynczo m.in.: budynki administracyjne, socjalne i gospodarcze zespołu Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A., budynek gospodarczy z częścią mieszkalno-gospodarczą, kapliczkę przybraną, kapliczkę słupową, plebanię, pałac, stajnię, wieżę wodociagową oraz willę

Wszystkie obiekty ujęte w rejestrze zabytków oraz niektóre wpisane do ewidencji zabytków, objęto ochroną w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie (przyjętym Uchwałą Nr XXXIX/337/06 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 31 marca 2006 r.). Informację o objęciu obiektów wpisanych do ewidencji zabytków ochroną w obowiązującym planie miejscowym zamieszczono w tabeli nr 6.2.2.

Zasady ochrony obiektów zabytkowych z obszaru miasta Stronie Śląskie zawarto w rozdziale nr 18 „Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu”.

Tabela nr 6.2.1. Wykaz zabytków z obszaru miasta Stronie Śląskie ujętych w rejestrze zabytków.

Lp.	Rodzaj obiektu	Adres	Data powstania obiektu	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru
1.	Dworzec kolejowy	ul. Kościuszki 18	początek XX w.	A/1234	27.05.2009 r.
2.	Kaplica p.w. św. Onufrego	ul. Kościuszki	-	1989	22.12.1971
3.	Kościół ewangelicki (obecnie pomocniczy rzymsko-katolicki p.w. Zmartwychwstania Pańskiego)	ul. Sportowa	-	1339/WŁ	14.05.1991
4.	Kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski i św. Maternusa	ul. Kościelna	1732 (?) , 2. połowa XVIII w., 1811-1816	1979	22.12.1979

Tabela nr 6.2.2. Wykaz zabytków z obszaru miasta Stronie Śląskie ujętych w ewidencji zabytków.

Lp.	Rodzaj obiektu	Adres	Data powstania obiektu	Obiekt ujęty w obowiązującym m.p.z.p.*
1.	Budynek gospodarczy z częścią mieszkalno-gospodarczą	ul. T. Kościuszki 66	koniec XIX w./początek XX w.	x
2.	Budynek administracyjny w zespole Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A.	ul Hutnicza 12	-	x
3.	Budynek administracyjno-socjalny w zespole Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A.	ul. Hutnicza 12	-	x
4.	Budynek magazynowy w zespole Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A.	ul. Hutnicza 12	-	x

Lp.	Rodzaj obiektu	Adres	Data powstania obiektu	Obiekt ujęty w obowiązującym m,p.z.p.*
5.	Budynek produkcyjny w zespole Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A.	ul. Hutnicza 12	-	x
6.	Budynek wytopu masy szklanej w zespole Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A.	ul. Hutnicza 12	-	x
7.	Cmentarz szpitalny w sąsiedztwie Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Sportowa	-	-
8.	Cmentarz przykościelny (obecnie nieczynny)	ul. Kościelna	-	-
9.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 1	-	-
10.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 2	-	x
11.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 3	-	-
12.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 5	-	x
13.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 6	-	x
14.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 9	-	-
15.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 11	-	-
16.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 12	-	-
17.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 13	-	-
18.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 16	-	x
19.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 18	-	-
20.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 19	-	-
21.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 20	-	x
22.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 22	-	x
23.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 24	-	x
24.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 28	-	x
25.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 31	-	x
26.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 33	-	x
27.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 36	-	-
28.	Dom mieszkalny	ul. A. Mickiewicza 46	-	-

Lp.	Rodzaj obiektu	Adres	Data powstania obiektu	Obiekt ujęty w obowiązującym m,p.z.p.*
29.	Dom mieszkalny	ul. Dolna 1	-	x
30.	Dom mieszkalny	ul. Dolna 4	-	-
31.	Dom mieszkalny	ul. Dolna 5	-	-
32.	Dom mieszkalny	ul. Dolna 12	-	-
33.	Dom mieszkalny	ul. Dolna 15	-	-
34.	Dom mieszkalny	ul. Dolna 20	-	-
35.	Dom mieszkalny	ul. Dolna 22	-	-
36.	Dom mieszkalny	ul. Kościelna 1	-	-
37.	Dom mieszkalny	ul. Nabrzeżna 5	XIX/XX w.	x
38.	Dom mieszkalny	ul. Nabrzeżna 10	koniec XIX w.	x
39.	Dom mieszkalny	ul. Nabrzeżna 12	2. połowa XIX w.	x
40.	Dom mieszkalny	ul. Nabrzeżna 20	1864 r.	x
41.	Dom mieszkalny	ul. Nabrzeżna 32	XIX/XX w.	x
42.	Dom mieszkalny	ul. Nabrzeżna 34	początek XX w.	x
43.	Dom mieszkalny	ul. Sportowa 1	połowa XIX w., XX w.	x
44.	Dom mieszkalny	ul. Sportowa 2	1870 r.	x
45.	Dom mieszkalny	ul. Sudecka 2	-	-
46.	Dom mieszkalny	ul. Szkolna 1	koniec XIX w.	-
47.	Dom mieszkalny	ul. Szkolna 2	-	x
48.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 13	-	x
49.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 17	-	x
50.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 22	-	x
51.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 25	-	x
52.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 29	-	x
53.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 33	-	x
54.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 34	-	x
55.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 35	-	x
56.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 37	-	x

Lp.	Rodzaj obiektu	Adres	Data powstania obiektu	Obiekt ujęty w obowiązującym m,p.z.p.*
57.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 38	-	x
58.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 39	-	x
59.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 40	-	x
60.	Dom mieszkalny (obecnie poczta)	ul. T. Kościuszki 41	-	x
61.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 42	-	x
62.	Dom mieszkalny (obecnie apteka)	ul. T. Kościuszki 44	-	x
63.	Dom mieszkalny (obecnie nie istnieje)	ul. T. Kościuszki 46	-	x
64.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 47	-	x
65.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 48	-	x
66.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 49	koniec XIX w. (XX w.)	x
67.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 50	XIX/XX w.	x
68.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 53	-	-
69.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 54	początek XX w.	x
70.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 60	początek XX w.	x
71.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 64	początek XX w.	x
72.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 66	-	-
73.	Dom mieszkalny	ul. T. Kościuszki 68	początek XX w.	x
74.	Dom mieszkalny	ul. Turystyczna 10	1840 r.	x
75.	Dom mieszkalny	ul. Turystyczna 16	-	-
76.	Dom mieszkalny	ul. Turystyczna 20	-	-
77.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. A. Mickiewicza 23	-	-
78.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. A. Mickiewicza 50	-	-
79.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Dolna 9	-	-
80.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Dolna 13	-	-
81.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Dolna 18	-	-
82.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Dolna 27	-	-
83.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Polna 3	-	-
84.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Polna 6	-	-

Lp.	Rodzaj obiektu	Adres	Data powstania obiektu	Obiekt ujęty w obowiązującym m,p.z.p.*
85.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Polna 8	-	-
86.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Turystyczna 4	-	-
87.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Turystyczna 6	-	-
88.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Turystyczna 8	około połowy XIX w.	x
89.	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Zielona 2	-	-
90.	Dworzec kolejowy	ul. Kościuszki 18	początek XX w.	x
91.	Kapliczka przybrana przy kościele parafialnym	ul. Kościelna	-	-
92.	Kapliczka słupowa	ul. T. Kościuszki/Sportowa	-	-
93.	Magazyn w zespole dworca kolejowego	ul. T. Kościuszki 18	początek XX w.	x
94.	Pałac (obecnie Urząd Miasta i Gminy)	ul. T. Kościuszki 55	1838 r.	x
95.	Plebania	ul. Kościelna 3	1890 r.	x
96.	Remiza strażacka w zespole Huty Szkła „Violetta” S.A.	ul. Hutnicza 12	-	-
97.	Stajnia w zespole	ul. Turystyczna 8	około połowy XIX w.	x
98.	Stodoła	ul. Turystyczna 12	-	-
99.	Stodoła w zespole	ul. Turystyczna 10	1840 r.	x
100.	Ujęcie wody w zespole Huty Szkła „Violetta” S.A.	ul. Hutnicza 12	-	-
101.	Willa (obecnie budynek administracyjny Strońskich Zakładów Kamienia Budowlanego)	ul. T. Kościuszki 27	początek XX w.	x
102.	Wodociągowa wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego	ul. Dolna	1909 r.	x
103.	Zespół Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A.	ul. T. Kościuszki 20	-	x

* Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie przyjętym Uchwałą Nr XXXIX/337/06 z dnia 31 marca 2006 r.

6.3. Ochrona zabytków archeologicznych.

Zawartość stanowisk archeologicznych, stanowiąca przedmiot ochrony, to różnego rodzaju relikty przeszłości. Ze względu na ich rodzaj wyróżnia się różne typy stanowisk archeologicznych. Dotychczas na obszarze miasta Stronie Śląskie zidentyfikowane dwa stanowiska (AZP 97-27): st. 1/3 (na północy miasta, pomiędzy ulicami Polną a Kościuszki) i 1/1 (na południowym-zachodzie - w rejonie ulicy Sportowej) typu ślad osadnictwa (o powierzchni 1 ara). Stanowiska typu ślady osadnictwa stanowią pozostałości po działalności człowieka, obejmujące np.: fragmenty naczyń, narzędzi, pieniądze itp. Oba stanowiska zostały już objęte ochroną we wspomnianym wcześniej miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie. W niniejszym Studium potwierdza się potrzebę zachowania tych stanowisk. Warto byłoby, aby wszelkie działania podejmowane w zasięgu powyższych stanowisk archeologicznych (zwłaszcza te związane z prowadzeniem prac ziemnych) podlegały uzgodnieniu z właściwym konserwatorem i były prowadzone pod jego nadzorem. Zasady ochrony omawianych stanowisk określono w rozdziale nr 18 „Zasady ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego”, a lokalizację na obu rysunkach Studium.

Warto jednak zaznaczyć, iż badania archeologiczne w Stroniu Śląskim były prowadzone dotąd na stosunkowo niewielką skalę. Istnieje zatem prawdopodobieństwo wystąpienia zabytków archeologicznych także poza zasięgiem wyznaczonych dotąd stanowisk – zwłaszcza w północnej i centralnej części miasta, o średniowiecznej metryce. Dlatego powyższe części miasta (do skrzyżowania ulic Kościuszki i Sudeckiej) objęto (we wspomnianym już planie miejscowym) strefą „OW” obserwacji archeologicznej dla miejscowości o średniowiecznej metryce. Z przesłanek konserwatorskich (Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatury w Wałbrzychu) wynika, iż ochroną archeologiczną powinny zostać objęte także tereny położone w zasięgu strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej (omówionej szerzej w następnym rozdziale).

6.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Strefę ochrony konserwatorskiej ustanawia się w celu ochrony objętych nią obiektów czy zespołów. W zależności od charakteru jej elementów oraz stopnia ich zachowania, wyróżnia się różne strefy ochrony konserwatorskiej. Na obszarze miasta Stronie Śląskie znajduje się stosunkowo dużo obszarów, które posiadają szczególne walory historyczne i

kulturowe, dlatego we wspomnianym już planie miejscowym (rozdział 6.3.) objęto je ochroną w postaci następujących stref ochrony konserwatorskiej:

- „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- „B” - ochrony konserwatorskiej,
- „K” - ochrony krajobrazu kulturowego,
- „OW” - obserwacji archeologicznej dla miejscowości o średniowiecznej metryce.

Poniżej omówiono tereny (z obszaru miasta Stronie Śląskie) objęte poszczególnymi rodzajami stref ochrony konserwatorskiej. Zwrócono także uwagę na działania, jakie warto podjąć, w celu rzeczywistej ochrony konserwatorskiej obszarów objętych daną strefą. Regulacje dotyczące zasad ochrony w poszczególnych strefach zawarto w rozdziale nr 18 „Zasady ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego” niniejszego Studium. Natomiast zasięgi poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej przedstawiono na obu rysunkach Studium.

6.4.1. Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej.

Strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje się obszary, na których widoczne są – pomimo następujących z czasem przekształceń – elementy historycznego układu funkcjonalno-przestrzennego, w tym przede wszystkim: układu komunikacyjnego, kompozycji wewnątrz urbanistycznych i zieleni. Dlatego za celowa uznaje się ich zabezpieczenie i zachowanie – gdyż stanowią one materialne świadectwo historyczne. Warto byłoby, aby wszelkie podejmowane w zasięgu omawianej strefy działania (zwłaszcza związane z prowadzeniem robót ziemnych) były uzgadniane z właściwym konserwatorem zabytków oraz podlegały jego nadzorowi. Prowadziłoby to do zachowania i rzeczywistej ochrony elementów historycznego układu urbanistycznego. Ponadto dzięki pracom archeologicznym możliwe byłoby uzyskanie informacji dotyczących historycznego zagospodarowania terenu i znajdujących się na nim obiektów. Ochronie zabudowy służyłoby także dostosowanie do nich współczesnej funkcji.

Strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto następujące obszary miasta Stronie Śląskie:

- 1) kościół parafialny z cmentarzem,
- 2) pałac z parkiem i folwarkiem,
- 3) teren z kościołem ewangelickim i cmentarzem.

6.4.2. Strefa „B” ochrony konserwatorskiej.

Do omawianej strefy kwalifikuje się zazwyczaj obszary, w których elementy dawnego układu funkcjonalno-przestrzennego zachowały się w dość dobrym stanie. Warto byłoby, aby wszelkie podejmowane w granicach omawianej strefy działania, były ukierunkowane na zachowanie kluczowych składników historycznego rozplanowania takich, jak m.in.: podziały geodezyjne, układ ciągów komunikacyjnych i zagospodarowanie działek siedliskowych. Prowadziłoby to do ich rzeczywistej ochrony.

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto następujące obszary miasta Stronie Śląskie:

- 1) osiedle „Morawka”,
- 2) teren stacji z wieżą ciśnień,
- 3) zabudowę przy ulicach: Górnej, Kościelnej, Kościuszki, Mickiewicza, Polnej i Szkolnej,

W „Studium środowisko kulturowego gminy Stronie Śląskie, woj. wałbrzyskie” (Ceglecka-Rybka, 1996 r.) wskazano do objęcia powyższą strefą ochrony konserwatorskiej także zespół dworca PKP.

6.4.3. Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego.

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmuje się obszary, które łączą elementy dziedzictwa kulturowego (zespoły zabytkowe) ze środowiskiem przyrodniczym lub takie, na których krajobraz naturalny został przekształcony przez człowieka, przez co powstał element charakterystyczny. Działania prowadzące do ochrony elementów omawianej strefy mogłyby polegać przede wszystkim na ochronie krajobrazu naturalnego zintegrowanego z zespołami historycznymi. Ponadto wskazane byłoby zachowanie i ochrona takich elementów, jak: aleje, szpalery drzew, zadrzewienia śródpolne, rozłogi pól, miedze, przebieg cieków wodnych, groble i stawy oraz rozplanowanie dróg.

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto cały obszar miasta Stronie Śląskie.

6.4.4. Strefa „OW” obserwacji archeologicznej dla miejscowości o średniowiecznej metryce.

Do omawianej strefy kwalifikuje się jednostki osadnicze o potwierdzonym (dokumentarnie) średniowiecznym pochodzeniu. Ze względu na dość duże prawdopodobieństwo odnalezienia na nich zabytków archeologicznych, zaleca się ich obserwację archeologiczną.

W Stroniu Śląskim powyższą strefą objęto północną i centralną część miasta - do skrzyżowania ulic: Kościuszki i Sudeckiej (o średniowiecznej metryce).

6.5. Uwarunkowania wynikające z zasobów i walorów środowiska kulturowego – synteza.

1. Głównymi walorami kulturowymi miasta Stronie Śląskie są stosunkowo liczne obiekty zabytkowe oraz historyczne ukształtowanie układu przestrzennego, który z czasem uległ zniekształceniom, ale nadal stanowi wartościowy element środowiska kulturowego miasta.
2. Na obszarze miasta znajdują się 4 obiekty: dworzec kolejowy, kaplica i kościoły (tabela nr 6.2.1.), które ujęto w rejestrze zabytków. Zostały one objęte ochroną także w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie (przyjętym Uchwałą Nr XXXIX/337/06 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 31 marca 2006 r.).
3. W mieście Stronie Śląskie zidentyfikowano stosunkowo dużo (103) obiektów zabytkowych, które ujęto w ewidencji zabytków (tabela nr 6.2.2.). Część z nich objęto ochroną w przywołanym powyżej planie miejscowym. Pod względem ilościowym, najwięcej jest obiektów o funkcji: domu mieszkalnego i domu mieszkalno-gospodarczego. Wśród pozostałych dominują obiekty stanowiące części zespołów urbanistycznych (m.in.: Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A.).
4. Na terenie miasta znajdują się 2 udokumentowane stanowiska archeologiczne (na północy; pomiędzy ulicami Polną i Kościuszki oraz na południowym-zachodzie; w

rejonie ulicy Sportowej), które objęto ochroną we wspomnianym wcześniej planie miejscowym. Jednak nie wyklucza się występowania zabytków archeologicznych także poza ich zasięgiem.

5. W centralnej części miasta (do skrzyżowania ulic Kościuszki i Turystycznej) rozciąga się obszar historycznego (przeważnie średniowiecznego) zasięg tej miejscowości. Stanowi on cenny element dziedzictwa kulturowego Stronia Śląskiego.
6. Znaczną część obiektów i ich zespołów z obszaru miasta, ze względu na walory historyczne lub kulturowe objęto (w przywołanym już wcześniej planie miejscowym) strefami ochrony konserwatorskiej: „A”, „B”, „K” lub „OW”, w celu ich ochrony.
7. Na obszarze miasta dotychczas nie zidentyfikowano dóbr kultury współczesnej (w rozumieniu art. 2 ust. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), które należałoby chronić.

7. DEMOGRAFIA.

7.1. Ruch liczebności populacji i jego czynniki.

Liczba mieszkańców miasta Stronie Śląskie w 2009 r. wynosiła 6082 osoby (GUS, ludność faktycznie zamieszkała), co stanowiło niemal 78% ludności całej gminy oraz 5,7% ludności powiatu kłodzkiego (tabela nr 7.1.1.).

Tabela nr 7.1.1. Liczba ludności; stan na 31.12.2009 r.

Jednostka terytorialna	Liczba ludności według stałego miejsca zameldowania	Liczba ludności według faktycznego miejsca zamieszkania
Miasto Stronie Śląskie	6 185	6 082
Obszar wiejski w gminie Stronie Śląskie	1 747	1 743
Powiat kłodzki - miasta	106 932	106 294
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	1 622 014	1 628 029
Województwo dolnośląskie - ogółem	2 874 367	2 876 627

źródło: GUS.

Liczba ludności faktycznie zamieszkałej oraz dynamika jej zmian w ujęciu względnym (w stosunku do poprzedniego okresu) oraz w ujęciu bezwzględnym (w stosunku do roku 1988 i 1999) została przedstawiona w tabeli nr 7.1.2. Lata te zostały wybrane ze względu na jakość danych statystycznych dostarczonych przez GUS (w 1999 zmianie uległ sposób obliczania liczby ludności, co wiązało się z 11% spadkiem liczby ludności względem roku 1998; z kolei dane na rok 1988 są wiarygodne, gdyż pochodzą one ze spisu powszechnego).

Tabela nr 7.1.2. Liczba ludności w Stroniu Śląskim oraz dynamika jej zmian.

	1988	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba ludności	6 809	6 434	6 447	6 420	6 419	6 353	6 253	6 262	6 229	6 204	6 161	6 082
Względem poprzedniego roku	-	-	100%	100%	100%	99%	98%	100%	99%	100%	99%	99%
Względem 1999 r.	100%	-	100%	100%	100%	99%	97%	97%	97%	96%	96%	94%
Względem 1988 r.	100%	94%	95%	94%	94%	93%	92%	92%	91%	91%	90%	89%

źródło: GUS.

Od 2000 r. w mieście Stronie Śląskie zauważalny jest ciągły (z wyjątkiem 2005 r.) spadek zaludnienia – liczba ludności w powyższym okresie zmniejszyła się o 365 osób, tj. o prawie 6% (tabela nr 7.1.3.). Wynika to z jednej strony z ujemnej stopy przyrostu naturalnego, a z drugiej z ujemnego salda migracyjnego. Zjawisko depopulacji zauważalne jest także w innych częściach kraju - zwłaszcza w dużych miastach. Stronie Śląskie nie odbiega tu zatem od tendencji ogólnokrajowych. Warto jednak zaznaczyć, iż spadek liczby ludności w mieście Stronie Śląskie w latach 1999-2000 był większy, niż na pozostałych analizowanych obszarach Polski (z wyjątkiem miast powiatu kłodzkiego). Jednocześnie zwiększyła się liczba ludności na obszarze wiejskim gminy Stronie Śląskie, co prawdopodobnie jest efektem zjawiska przemieszczania się ludności miejskiej na obszary wiejskie.

Długofalowe prognozy demograficzne GUS wskazują na utrzymanie tendencji spadkowych w wielkości zaludnienia - zwłaszcza w miastach. Zatem w dalszym rozwoju Stronia Śląskiego również należy liczyć się z utrzymaniem powyższej tendencji. Tylko wyjątkowe wydarzenie gospodarcze w Stroniu Śląskim lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie (gminie) mogłoby powstrzymać proces depopulacji w mieście.

Tabela nr 7.1.3. Porównanie liczby ludności oraz dynamiki jej zmian w mieście i gminie Stronie Śląskie, powiecie kłodzkim i województwie dolnośląskim.

	1999 r.	2009 r.	Zmiana [%]
Miasto Stronie Śląskie	6 434	6 082	-5,4
Obszar wiejski w gminie Stronie Śląskie	1 695	1 743	+2,8
Powiat kłodzki - miasta	172 236	106 294	-38,2
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	169 1602	1 628 029	-3,76
Województwo dolnośląskie - ogółem	2 917 139	2 876 627	-1,39

źródło: GUS.

Gęstość zaludnienia w mieście Stronie Śląskie wyniosła w 2009 r. 3041osób na km² (tabela nr 7.1.4.), co w porównaniu z innymi analizowanymi jednostkami terytorialnymi, jest wartością bardzo wysoką. Tak duża gęstość zaludnienia w Stroniu Śląskim (przeciętnie w polskim mieście zagęszczenie populacji wynosiło w 2009 r. 1 088 osób/1km²) wynika m.in. z

jego niewielkiej powierzchni oraz dość silnego, w przeszłości, uprzemysłowienia miasta, a także pośrednio związanego z tym znacznego udziału mieszkań w zabudowie wielorodzinnej (jak na tak małe miasto).

Tabela nr 7.1.4. Liczba ludności i gęstość zamieszkiwania w latach 2000 i 2009.

	Miasto Stronie Śląskie		Obszar wiejski w gminie Stronie Śląskie		Powiat kłodzki	
	1999 r.	2009 r.	1999 r.	2009 r.	1999 r.	2009 r.
Liczba ludności	6 434	6 082	1 695	1 743	172 236	163 648
Ludność/1 km ²	3217	3041	12	12	105	100

	Województwo dolnośląskie - gminy miejskie		Województwo dolnośląskie - ogółem	
	1999 r.	2009 r.	1999 r.	2009 r.
Liczba ludności	1 691 602	1 628 029	2 917 139	2 876 627
Ludność/1 km ²	1195	1148	146	144

źródło: GUS.

7.2. Cechy struktury populacji.

W strukturze płci mieszkańców miast Stronie Śląskie w 2009 r. widoczna była wyraźna przewaga kobiet - 111 kobiet/100 mężczyzn (tabela nr 7.2.1.). Taką samą wartość wskaźnika feminizacji odnotowano (w 2009 r.) w gminach miejskich województwa dolnośląskiego. Natomiast w części wiejskiej gminy Stronie Śląskie, miastach powiatu kłodzkiego i całym województwie dolnośląskim omawiany wskaźnik był niższy, niż ten w Stroniu Śląskim.

W analizowanym okresie (2002-2009) wskaźnik feminizacji utrzymywał się na stałym poziomie niemal we wszystkich analizowanych jednostkach terytorialnych - z wyjątkiem obszaru wiejskiego gminy Stronie Śląskie, gdzie wskaźnik feminizacji nieznacznie wzrósł.

Tabela nr 7.2.1. Zmiany wskaźnika feminizacji w latach 1999 r. i 2009 r.

	Miasto Stronie Śląskie		Obszar wiejski w gminie Stronie Śląskie		Powiat kłodzki		Województwo dolnośląskie - gminy miejskie		Województwo dolnośląskie - ogółem	
	2002 r.	2009 r.	2002r.	2009 r.	2002 r.	2009 r.	2002 r.	2009 r.	2002 r.	2009 r.
Kobiety/100 mężczyzn	111	111	103	104	109	109	111	111	109	109

źródło: GUS.

Struktura ludności miasta Stronie Śląskie według wieku, w klasyfikacji ekonomicznej, wskazuje na przewagę osób w wieku produkcyjnym - w 2009 r. stanowili oni 66,2% ogółu ludności miasta. Następną pod względem liczebności grupą była ludność w wieku poprodukcyjnym - 17,4% ogółu mieszkańców miasta. Najmniejszą grupę (16,4% ogółu) stanowią ludzie w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 17 lat).

Z analizy struktury populacji Stronia Śląskiego (według powyższej klasyfikacji) wynika, iż na przestrzeni analizowanych lat (1999-2009) liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wyraźnie spada (z niemal 24% ogółu ludności w 1999 r. do ponad 16% ogółu mieszkańców w 2009 r.), a w wieku poprodukcyjnym wzrasta (z około 13% w 1999 r. do ponad 17% w 2009 r.). Należy zwrócić uwagę, że tendencja starzenia się społeczeństwa obserwowana jest generalnie w całym kraju.

Tabela nr 7.2.2. Funkcjonalna struktura wieku społeczeństwa Stronia Śląskiego; stan na 2009 r.

Grupa wiekowa	Miasto Stronie Śląskie		Obszar wiejski w gminie Stronie Śląskie		Powiat kłodzki		Województwo dolnośląskie - gminy miejskie		Województwo dolnośląskie - ogółem	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
Przedprodukcyjna (poniżej 17 lat)	999	16,4	349	20,0	28 045	17,1	258 490	15,9	504 040	17,5
Produkcyjna	4 024	66,2	1 181	67,7	106 423	65,0	1 071 662	65,8	1 893 481	65,8
Poprodukcyjna	1 059	17,4	213	12,3	29 180	17,9	297 877	18,3	479 106	16,7
RAZEM	6 082	100	1 743	100	163 648	100	1 628 029	100	2 876 627	100

źródło: GUS.

Analizując stan populacji w mieście Stronie Śląskie warto zwrócić uwagę na relację pomiędzy grupą nieprodukcyjną (ludność w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) i produkcyjną, czyli wskaźnik obciążenia demograficznego. Według danych GUS w 2009 r. wskaźnik liczby osób w wieku nieprodukcyjnym/100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł w Stroniu Śląskim 51,1. Jest on zatem nieco niższy, niż w innych analizowanych jednostkach terytorialnych - z wyjątkiem obszaru wiejskiego gminy Stronie Śląskie. Wyższa w Stroniu Śląskim, niż w części wiejskiej gminy oraz województwie dolnośląskim, była (w 2009 r.) natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. Z kolei wartość omawianego wskaźnika w Stroniu Śląskim (w 2009 r.) była niższa, od tej w powiecie kłodzkim i miastach województwa dolnośląskiego.

Tabela nr 7.2.3. Wskaźniki obciążenia demograficznego; stan na 2009 r.

Wyszczególnienie	Miasto Stronie Śląskie	Obszar wiejski w gminie Stronie Śląskie	Powiat kłodzki	Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	Województwo dolnośląskie - ogółem
Ludność w wieku nieprodukcyjnym/100 osób w wieku produkcyjnym	51,1	47,6	53,8	51,9	51,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym/100 osób w wieku produkcyjnym	26,3	18,0	27,4	27,8	25,3

źródło: GUS.

7.3. Uwarunkowania wynikające z rozwoju demograficznego.

1. W dalszym rozwoju liczebności mieszkańców Stronia Śląskiego - dla prognozowania rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, a w konsekwencji także zagospodarowania przestrzennego - zakłada się w niniejszym dokumencie perspektywiczną liczbę ludności (z pewnym nadmiarem) 6500 mieszkańców (scenariusz wzrostu liczby ludności). Oprócz niego dla oszacowania wielkości potrzeb na nowe tereny dla mieszkalnictwa rozpatrzono także scenariusz zakładający depopulację - o 353 osoby, czyli w skali odpowiadającej spadkowi liczby ludności jaki wystąpił w latach 1999-2009.
2. Według długofalowych prognoz demograficznych GUS przewiduje się sukcesywne starzenie się ludności. Tendencja ta będzie dotyczyła także społeczności lokalnej Stronia Śląskiego, skutkując spadkiem wielkości (liczby osób) grupy przedprodukcyjnej przy jednoczesnym wzroście liczebności ludności w wieku poprodukcyjnym. Konsekwencją powyższego zjawiska będzie, w dalszej przyszłości, spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, co zmniejszy popyt na miejsca pracy.

8. MIESZKALNICTWO.

8.1. Zasoby i standardy mieszkaniowe.

Zabudowa mieszkaniowa w mieście Stronie Śląskie ma różnorodny charakter. Najczęściej występującymi typami są tu zabudowa wielorodzinno-usługowa lub jednorodzinna. Wysokość zabudowy w mieście waha się przeważnie od 1 do 5 kondygnacji.

Zasoby mieszkaniowe Stronia Śląskiego wyniosły (według danych GUS z 2008 r.) 2 161 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 114 697 m² i 6 841 izbach (tabela nr 8.1.1.). W okresie 1998-2008 w Stroniu Śląskim przybyło 276 mieszkań, co stanowi 14% przyrost zasobów mieszkaniowych. Średnioroczne tempo przyrostu liczby mieszkań wynosiło 1,4 punktów procentowych, natomiast wskaźnik ten dla miast województwa dolnośląskiego wynosił 1,27 punktów procentowych. Warto także zwrócić uwagę, iż jednocześnie w Stroniu Śląskim nastąpił (w powyższym okresie) spadek zaludnienia o 15,4%.

Tabela nr 8.1.1. Zasoby mieszkaniowe miasta Stronie Śląskie w latach 1998 i 2008.

Wyszczególnienie	Miasto Stronie Śląskie	
	1998 r.	2008 r.
Liczba mieszkańców (zamieszkałych)	7284	6161
Liczba mieszkań	1 885	2 161
Liczba izb	5 905	6 841
Powierzchnia użytkowa w m ²	96 994	114 697

źródło: GUS.

Przyrost zasobów mieszkaniowych w Stroniu Śląskim nie przekłada się na rozwój lokalnego budownictwa. Z analizy przyrostu nowo budowanych mieszkań w Stroniu Śląskim na przestrzeni lat 1998-2008 wynika, iż najwięcej nowych lokali (16) wybudowano w 2002 r. (tabela nr 8.1.2.). Wyraźnie większą od rocznej średniej z tego okresu liczbę nowo wybudowanych mieszkań oddano także w 1995 r. i 2007 r. Natomiast przyrost nowo budowanych lokali mieszkalnych w pozostałych latach był niewielki lub wręcz zerowy.

Tabela nr 8.1.2. Nowo budowane mieszkania oddane do użytkowania w Stroniu Śląskim.

	1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.
Mieszkania - ogółem	8	0	2	0	0	0	1
	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
	16	3	3	3	4	7	2

źródło: GUS.

Wskaźnik ilości nowo budowanych mieszkań/1000 M w Stroniu Śląskim wyniósł w 2008 r. tylko 0,32 (tabela nr 8.1.3.), co jest wartością znacznie niższą, od tej dla powiatu kłodzkiego (1,57) czy miast województwa dolnośląskiego (4,11).

Tabela nr 8.1.3. Nowo budowane mieszkania oddane do użytkowania w 2008.

Wyszczególnienie	Miasto Stronie Śląskie	Powiat kłodzki	Województwo dolnośląskie - miasta	Województwo dolnośląskie - ogółem
Nowe mieszkania - ogółem	2	259	8355	12 264
Liczba nowych mieszkań ogółem/1000 M	0,32	1,57	4,11	4,26

źródło: GUS.

Z porównania danych dotyczących przyrostu zasobów mieszkaniowych Stronia Śląskiego (tabela nr 8.1.1.) oraz nowo budowanych mieszkań (tabela nr 8.1.2.) wynika, iż w mieście istnieje dość nietypowe (w porównaniu z innymi obszarami Polski) zjawisko. Przyrost zasobów mieszkaniowych w Stroniu Śląskim jest rezultatem przede wszystkim zmiany przeznaczenia istniejących budynków o innych funkcjach na cele mieszkaniowe, a nie budowy nowych lokali. Z informacji uzyskanych z Urzędu Miasta wynika, iż takiej adaptacji podlegają głównie nieużytkowane budynki szpitalne. W najbliższej przyszłości planuje się taką zmianę przeznaczenia 7 budynków, w których powstanie od około 98 do 126 nowych mieszkań, co powinno zaspokoić w dłuższym okresie zapotrzebowanie na mieszkania w zabudowie wielorodzinnej. Biorąc pod uwagę, że adaptacja istniejących budynków jest znacznie tańsza od budowy nowych mieszkań, należy przewidywać, iż nowe budownictwo w Stroniu Śląskim będzie w najbliższych latach miało charakter przede wszystkim zabudowy jednorodzinnej.

Obecna struktura własnościowa mieszkań w Stroniu Śląskim prawdopodobnie, ze względu na niewielki przyrost zasobów mieszkaniowych w ostatnich latach, odpowiada charakterowi struktury własnościowej lokali mieszkalnych w mieście z lat ubiegłych (tabela nr 8.1.4.). Według danych GUS w Stroniu Śląskim (w 2007 r.) znajdowało się 2 159 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 114 470 m² i 6 831 izbach. Znaczna część tych lokali (prawie 64% ogółu) stanowiła własność osób fizycznych, co na tle stosunków własnościowych mieszkań w miastach kraju (49,6% ogółu mieszkań), województwa dolnośląskiego (46,4% ogółu mieszkań) i powiatu kłodzkiego (61,6% ogółu mieszkań) jest wartością dość wysoką. Drugą pod względem liczebności grupę w strukturze własności

mieszkań w Stroniu Śląskim stanowiły lokale spółdzielcze - prawie 28% ogółu mieszkań, zarządzane przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nasza Spółdzielnia” z siedzibą przy ul. Nabrzeżnej 2d/1. W miastach kraju i województwa dolnośląskiego lokali mieszkalnych omawianego typu własności było więcej (35,7% w kraju; 31,3% w województwie). Natomiast w powiecie kłodzkim mieszkania spółdzielcze stanowiły 15,8% ogółu, co jest wartością znacząco niższą, niż w Stroniu Śląskim. Obecnie (w 2010 r.) w Stroniu Śląskim funkcjonuje 38 wspólnot mieszkaniowych. Ich wykaz zawiera tabela nr 8.1.5.

Tabela nr 8.1.4. Mieszkania według stosunków własnościowych; stan na 2007 r.

Własność	Miasto Stronie Śląskie		Powiat kłodzki		Województwo dolnośląskie - miasta		Polska - miasta	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
ogółem	2 159	100	60 745	100	772 479	100	8 738 530	100
gmin	101	4,7	11 806	19,4	156 643	20,3	1 086 656	12,4
spółdzielni mieszkaniowych	601	27,8	9 621	15,8	241 595	31,3	3 122 717	35,7
zakładów pracy	86	4,0	1 946	3,2	14 971	2,0	201 604	2,3
osób fizycznych	1 368	63,5	37 087	61,6	349 559	46,4	4 157 011	49,6

źródło: GUS.

Mniej, w porównaniu z krajem (12,4%), miastami województwa dolnośląskiego (20,3%) i powiatem kłodzkim (19,4%) było w Stroniu Śląskim także mieszkań gminnych (komunalnych) - stanowiły one jedynie 4,7% ogółu lokali mieszkalnych miasta. Pozostała część zasobów mieszkaniowych Stronia Śląskiego była własnością zakładów pracy - około 4% ogółu (2,3% w kraju, 2% w województwie oraz 3,2% w powiecie).

Tabela nr 8.1.5. Wspólnoty mieszkaniowe w mieście Stronie Śląskie; stan w 2010 r.

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Wspólnota Mieszkaniowa „Irys”	ul. Kościuszki 59 m. 7
2.	Wspólnota Mieszkaniowa „pod Modrzewiem”	ul. Morawka 20
3.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dolnej nr 1	ul. Dolna 1 m. 1
4.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dolnej nr 14	ul. Dolna 14 m. 8
5.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dolnej nr 16	ul. Dolna 16
6.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dolnej nr 18	ul. Dolna 18
7.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dolnej nr 25	ul. Dolna 25
8.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościelnej nr 1	ul. Kościelna 1 m. 4
9.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 25	ul. Kościuszki 25 m. 3
10.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 26	ul. Kościuszki 26 m. 1
11.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 34	ul. Kościuszki 34 m. 9
12.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 35	ul. Kościuszki 35 m. 2

13.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 47	ul. Kościuszki 47 m. 1
14.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 50	ul. Kościuszki 50 m. 1
15.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 54	ul. Kościuszki 54 m. 4
16.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 63	ul. Kościuszki 63 m. 4
17.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kościuszki nr 71	ul. Kościuszki 71 m. 4
18.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Mickiewicza nr 12	ul. Mickiewicza 12 m. 1
19.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Mickiewicza nr 13	ul. Mickiewicza 13 A m. 1
20.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Mickiewicza nr 46	ul. Mickiewicza 46 m. 5
21.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 4	ul. Morawka 4 m. 13
22.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 6	ul. Morawka 6 m. 9
23.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 7	ul. Morawka 7 m. 3
24.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 9	ul. Morawka 9 m. 15
25.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 10	ul. Morawka 10 m. 2
26.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 17	ul. Morawka 17 m. 2
27.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 18	ul. Morawka 18 m. 6
28.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Morawka nr 31	ul. Morawka 31 m. 15
29.	Wspólnota Mieszkaniowa „Mała Wspólnota Mieszkaniowa”	ul. Nowotki 2
30.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Nowotki nr 5	ul. Nowotki 5
31.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Polnej 7	ul. Polna 7 m. 9
32.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Polnej 15	ul. Polna 15 m. 1
33.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Świerczewskiego 10	ul. Świerczewskiego 10
34.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Świerczewskiego 12	ul. Świerczewskiego 12 m. 1
35.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Świerczewskiego 17	ul. Świerczewskiego 17 m. 10
36.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Świerczewskiego 20	ul. Świerczewskiego 20 m. 4
37.	Wspólnota Mieszkaniowa „Nabrzeźna 32”	ul. Nabrzeźna 32 m. 1
38.	Wspólnota Mieszkaniowa „Nasz Dom”	ul. Kościuszki 59a-d

źródło: www.firma.egospodarka.pl.

Jak wspomniano już wcześniej, średnioroczne tempo przyrostu mieszkań w Stroniu Śląskim jest dość wysokie. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, iż oddawane do użytku, są mieszkania o dość niskim standardzie powierzchniowym (tabela nr 8.1.6.). Niewątpliwie istotny wpływ ma na to fakt, że wśród oddawanych do użytku nowych mieszkań przeważają readaptowane na cele mieszkaniowe budynki, które przed laty zostały przekształcone na obiekty szpitalne. W 2008 r. wskaźnik średniej wielkości mieszkania w mieście Stronie Śląskie wyniósł 53,1 powierzchni użytkowej/mieszkanie, co stanowi wartość nieco niższą od wskaźnika dla miast województwa dolnośląskiego - 60,9 powierzchni użytkowej/mieszkanie,

ale znacząco niższa od wskaźników dla całego powiatu - 66,6 powierzchni użytkowej/mieszkanie oraz całego województwa - 66,8 powierzchni użytkowej/mieszkanie. Niższa, niż w województwie (3,6) czy powiecie kłodzkim (3,5), była w mieście Stronie Śląskie także (w 2008 r.) liczba izb w mieszkaniu - 3,2. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, iż w 2008 r. liczba osób przypadających na izbę była w Stroniu Śląskim wyższa, niż w pozostałych omawianych jednostkach terytorialnych.

Zatem pomimo przyrostu liczby mieszkań i poprawy ich standardów powierzchniowych, powyższe wskaźniki metrażowe są niższe, niż średnie dla powiatu i województwa. Nieco większa liczba osób przypadających na jedno mieszkanie w Stroniu Śląskim może wskazywać na niedobór zasobów mieszkaniowych w mieście.

Tabela nr 8.1.6. Standardy mieszkaniowe w 2008 r.

Wyszczególnienie	Miasto Stronie Śląskie		Powiat kłodzki	Województwo dolnośląskie - miasta	Województwo dolnośląskie - ogółem
	1998 r.	2008 r.	2008 r.	2008 r.	2008 r.
Powierzchnia użytkowa/mieszkanie (m ²)	51,4	53,1	66,6	60,9	66,8
Liczba izb w mieszkaniu	3,1	3,2	3,5	3,4	3,6
Liczba osób/mieszkanie	3,8	2,9	2,7	2,6	2,8
Liczba osób/izbę	0,8	1,1	0,8	0,8	0,8
Powierzchnia użytkowa na osobę (w m ²)	13,3	18,5	24,7	23,4	24,1

źródło: GUS.

Chociaż mieszkania w Stroniu Śląskim posiadają niższe, niż średnie w powiecie i województwie, standardy powierzchniowe, charakteryzuje je dość wysoki standard wyposażenia w podstawowe urządzenia techniczne: centralne ogrzewanie, gaz sieciowy, łazienkę, ustęp spłukiwany i wodociąg (tabela nr 8.1.7.). Udział lokali mieszkalnych wyposażonych w powyższe urządzenia jest w Stroniu Śląskim dominujący. Według danych GUS w 2008 r. stopień wyposażenia mieszkań w takie instalacje techniczno-sanitarne, jak: ustęp spłukiwany, łazienkę i centralne ogrzewanie, w Stroniu Śląskim był wyższy od standardów powiatowych i wojewódzkich. Natomiast stopień wyposażenia mieszkań w Stroniu Śląskim w sieć wodociągową był w 2008 r. porównywalny ze wskaźnikami krajowymi i regionalnymi.

Tabela nr 8.1.7. Standardy wyposażenia mieszkań w podstawowe urządzenia techniczne w 2008 r.

Obszar	Wodociąg	Ustęp spłukiwany	Łazienka	Centralne ogrzewanie	Gaz sieciowy
Miasto Stronie Śląskie	96,6	93,0	91,8	85,7	72,5
Powiat kłodzki	96,5	83,2	81,8	69,7	51,0
Województwo dolnośląskie	97,8	88,4	86,9	76,5	66,3

źródło: GUS.

8.2. Uwarunkowania wynikające z rozwoju mieszkalnictwa.

1. Rozwój zasobów mieszkaniowych (ilościowy) i potrzeb na nowe tereny na cele mieszkaniowe wynikać będzie ze wzrostu standardów powierzchniowych, a także modelu rodziny (zmniejszającej się liczebności gospodarstwa domowego).
2. Perspektywiczne zapotrzebowanie na nowe tereny przeznaczone pod rozwój mieszkalnictwa określa się następująco - zakładając zachowanie lub odtworzenie całości dotychczasowych zasobów mieszkaniowych oraz biorąc pod uwagę informacje dotyczące planowanej zmiany przeznaczenia nieużytkowanych budynków szpitalnych na cele mieszkaniowe:
 - 1) Założenia:
 - a) scenariusz zakładający wzrost liczby ludności do 6 500 mieszkańców (zgodnie z rozdz. 7.3., wielkość populacji zbliżona do stanu z 1999 r.),
 - b) scenariusz zakładający kontynuację spadku liczby ludności do 5 730 mieszkańców (czyli o liczbę 352 osób, o którą zmniejszyła się populacja Stronia Śląskiego w okresie 1999-2009),
 - c) 2,6 osób/mieszkanie (średnia wielkość gospodarstwa domowego), 1 mieszkanie = 1 gospodarstw domowe,
 - d) 1500 m² terenu brutto/1 mieszkanie,
 - e) przyjmuje się, iż planowana adaptacja budynków szpitalnych na cele mieszkaniowe zaspokoi potrzebę mieszkania w zabudowie wielorodzinnej, zatem przeważająca część nowych mieszkań będzie realizowana w formie zabudowy jednorodzinnej (1 mieszkanie = 1 dom jednorodzinny);
 - 2) Określenie potrzeb terenowych dla prognozowanego wzrostu ludności do 6 500 mieszkańców:

- a) 6500 osób : 2,6 osób/mieszkanie \approx **2500** mieszkań (na koniec okresu perspektywicznego),
- b) 2500 mieszkań – (2161 mieszkań przewidzianych do zachowania + 98 mieszkań planowanych do oddania) = **241** nowych mieszkań (domów jednorodzinnych),
- c) 241 mieszkań x 1500 m² = **36,15** ha nowych terenów potrzebnych pod zabudowę mieszkaniową.

3) W latach 1998-2008 wskaźnik średniego tempa przyrostu nowo budowanych mieszkań/1000 M w mieście Stronie Śląskie wynosił 0,54. Dla miast województwa dolnośląskiego wskaźnik ten wynosił 2,13. Jeśli w przyszłości będzie się nadal utrzymywał dotychczasowy wskaźnik (dla Stronia Śląskiego) to określona perspektywicznie liczba nowych mieszkań (241) zostanie w mieście zrealizowana w ciągu 68 lat. Natomiast, jeśli wskaźnik średniego tempa przyrostu nowo budowanych mieszkań/1000 M w mieście Stronie Śląskie osiągnąłby wartość wskaźnika wojewódzkiego, założona liczba mieszkań w mieście zostanie zrealizowana w ciągu najbliższych 17 lat.

3. W przypadku rozpatrywanego spadku populacji miasta o liczbę jak w okresie 1999-2009, adaptacji na cele mieszkalne 98 mieszkań w budynkach poszpitalnych oraz zakładanej wielkości gospodarstwa domowego, może teoretycznie dojść do wygaśnięcia zapotrzebowania na nowe mieszkania:

1) Obliczenia:

- a) 5730 osób : 2,6 osób/mieszkanie \approx 2200 mieszkań (na koniec okresu perspektywicznego),
- b) 2200 mieszkań - (2161 mieszkań przewidzianych do zachowania + 98 mieszkań planowanych do oddania) = - **59** nowych mieszkań (nadmiar mieszkań).

2) Powstanie około 0,5% obliczeniowej nadwyżki liczby mieszkań nie jest samo w sobie groźnym zjawiskiem pod warunkiem, że ten stan nie będzie się znacząco pogłębiał. Ta nadwyżka nie wyklucza także nowego budownictwa o charakterze jednorodzinym, którego w Stroniu Śląskim - jak na niewielką wielkość miasta - jest stosunkowo niedużo. Wyklucza jednak możliwość oszacowania dla wielolecia potrzeb terenowych dla nowego mieszkalnictwa.

Takie potrzeby mogą się wiązać nie tylko z zabezpieczeniem przestrzeni dla nowych mieszkań/domów, ale także dla tzw. „drugich domów (mieszkań)” należących do osób, które do Stronia Śląskiego będą przyjeżdżać tylko w niektórych okresach roku. Może się również okazać, że przyjęty współczynnik średniej wielkości gospodarstwa domowego, stanie się już wkrótce za wysoki, co także zwiększy zapotrzebowanie na nowe mieszkania.

4. Wyznaczone w Studium, a wynikające z obowiązującego planu miejscowego, tereny pod nową zabudowę mieszkaniową wielokrotnie przekraczają potrzeby terenowe oszacowane dla scenariusza zakładającego wzrost populacji miasta. W tej sytuacji dla racjonalizacji zagospodarowania i gospodarowania środkami budżetowymi, władze gminy winny starannie wybierać obszary, w których będą inwestować w uzbrojenie terenów pod nową zabudowę mieszkaniową.

9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.

9.1. Uwagi ogólne.

Do infrastruktury społecznej miasta Stronie Śląskie zaliczono w Studium usługi o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Wśród usług lokalnych wyróżnia się te, które zaspokajają podstawowe potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne mieszkańców miasta. Natomiast usługi o znaczeniu ponadlokalnym to takie, z których korzystają również mieszkańcy gmin sąsiednich oraz przyjezdni. Do drugiej z grup zakwalifikowano obiekty służące wypoczynkowi i rekreacji oraz takie obiekty, jak m.in.: cmentarze, kościoły i kaplice oraz urzędy.

9.2. Oświata i wychowanie.

Na terenie Stronia Śląskiego działa kilka placówek oświaty i wychowania (tabela nr 9.2.1). Dają one możliwość kształcenia dzieci i młodzieży na różnych szczeblach edukacji. Dla najmłodszej grupy dzieci (3-6 lat) działa Przedszkole Miejskie im. Jana Pawła II (przy ul. Nabrzeżnej 30). Obsługuje ono zarówno mieszkańców miasta, jak i gminy. Według danych uzyskanych od dyrekcji przedszkola w 2008 r. uczęszczało do niego 145 dzieci, zgrupowanych w 6-ciu oddziałach (około 24 dzieci/oddział). Wychowaniem przedszkolnym objęto tu zatem niemal 74% dzieci w wieku przedszkolnym. Wskaźnik ten niewiele przekracza ogólnokrajowy wskaźnik dla terenów miejskich (72,3% według GUS na 2008 r.) i jest porównywalny do standardów przeważających w innych krajach Unii Europejskiej (70-100%), gdzie do wychowania przedszkolnego przywiązuje się dużą wagę. Według danych GUS w latach 1998-2008 liczba dzieci uczęszczających do przedszkola w mieście podlegała fluktuacjom w przedziale od 110 do 139 (tabela nr 9.2.2). Warto przy tym zaznaczyć, iż dotychczas wraz ze wzrostem liczby dzieci nie rozbudowano istniejącej placówki, a jedynie zwiększano (w miarę potrzeb) liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach (od około 19 dzieci/oddział w 1998 r. do 23 dzieci/oddział w 2008 r.). Może to wskazywać na potrzebę rozbudowy istniejącego ośrodka lub utworzenia nowej placówki przedszkolnej. Jednak biorąc pod uwagę fakt, iż obecna placówka znajduje się w budynku o bardzo dobrym stanie technicznym, bardziej racjonalna wydaje się jej rozbudowa. Obecnie działka przedszkola jest nie ogrodzona, ale w 2010 r. (według Biuletynu Samorządowego Gminy Stronie Śląskie „Nowinki Strońskie” Rok VII, Nr LXIII) planuje się realizację ogrodzenia tego terenu.

Na terenie Stronia Śląskiego, przy ul. Kościuszki 57, działa Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte. W roku szkolnym 2008/2009 (według danych uzyskanych od dyrekcji szkoły; tabela nr 9.2.1.) uczęszczało do niej 445 uczniów. Uczyli się oni w 20 oddziałach (ponad 22 uczniów/oddział). Warto zwrócić uwagę, iż od 1998 r. zauważalny jest ciągły spadek liczby uczniów (tabela nr 9.2.2.) szkoły podstawowej (według danych GUS). Tendencja ta zauważalna jest także w powiecie kłodzkim i kraju. Spadek liczby uczniów widoczny jest także w strońskim Gimnazjum im. Marianny Orańskiej - przy ul. Kościelnej 12. Według informacji uzyskanych od dyrekcji szkoły w roku szkolnym 2008/2009 uczęszczało do niej 276 uczniów, zgrupowanych w 12 oddziałach (23 uczniów/oddział). Jak wynika z danych GUS od 2005 r. liczba uczniów gimnazjum w Stroniu Śląskim maleje (w latach 2002-2008 zmniejszyła się o ponad 55%).

W związku z powyższym oraz z uwagi na dobry stan techniczny budynków zarówno szkoły podstawowej, jak i gimnazjum prawdopodobnie nie będzie konieczności rozbudowy istniejących lub budowy nowych placówek szkolnych w Stroniu Śląskim.

Na terenie miasta Stronie Śląskie działa jeden ośrodek ponadgimnazjalny - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych (ZSP) przy ul. Kościuszki 20, w skład którego wchodzi obecnie (w roku szkolnym 2009/2010): technikum (kształcące w zakresie: hotelarstwa, logistyki i żywienia) i zasadnicza szkoła zawodowa (dająca możliwość zostania kucharzem małej gastronomii). W roku szkolnym 2008/2009 w ZSP znajdowały się także oddziały: liceum ogólnokształcącego i liceum profilowanego. Według informacji przekazanych przez dyrekcję, do szkoły uczęszczało wówczas (w roku szkolnym 2008/2009) łącznie 175 uczniów, zgrupowanych w 9-ciu oddziałach (około 19 uczniów/oddział), z czego 126 osób uczyło się w technikum, 22 w zasadniczej szkole zawodowej, 16 w liceum profilowanym, a 11 w liceum ogólnokształcącym.

Zespół szkół ponadgimnazjalnych nie posiada zaplecza sportowego, więc korzysta z basenu i hali sportowej znajdującego się w sąsiedztwie CSiR. Budynek ZSP wymaga remontu (według informacji od dyrekcji szkoły ma się on rozpocząć jeszcze w 2010 r.).

Tabela nr 9.2.1. Zestawienie placówek przedszkolnych i szkolnych prowadzonych przez miasto Stronie Śląskie w roku szkolnym 2008/2009.

Lp.	Nazwa i adres placówki	Liczba dzieci/uczniów	Liczba oddziałów	Liczba pomieszczeń	Liczba miejsc lekcyjnych	Liczba izb lekcyjnych	Powierzchnia działki (w m ²)	Powierzchnia obiektu (w m ²)	Powierzchnia obiektu przypadająca na dziecko/ucznia (w m ²)	Stan techniczny	Świetlica/boisko/sala gimnastyczna
1.	Przedszkole Miejskie im. Jana Pawła II ul. Nabrzeźna 30	145	6	21 (6 sal, 3 szatnie, 3 jadalnie, 3 łazienki, 2 kuchnie, 3 pomieszczenia biurowe, hol)	6	6	3597,67	1142,69	7,88	bardzo dobry	plac zabaw
2.	Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte ul. Kościuszki 57	445	20	55	19	19	11 192	3 286	7,38	bardzo dobry (po remoncie kapitalnym)	2 świetlice, boisko, sala gimnastyczna; szkoła korzysta z basenu CSiR
3.	Gimnazjum im. Marianny Orańskiej ul. Kościelna 12	276	12	56	18	18	6 606	3 320	12,03	dobry	świetlica, mała salka; szkoła korzysta z basenu w CSiR i boiska „Orlik”
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Kościuszki 20	175 (L.O.: 11; L.O. profilowane: 16; technikum: 126; zasadnicza szkoła zawodowa: 22)	9	30	15	15	1292	4600	26,28	dostateczny (przed remontem)	świetlica; szkoła korzysta z sali gimnastycznej i basenu w CSiR
Razem:		1041	47				22687,67				

źródło: dyrekcje poszczególnych placówek.

Tabela nr 9.2.2. Zestawienie liczby uczniów w mieście i gminie Stronie Śląskie oraz w powiecie kłodzkim w latach 1998-2008.

	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
przedszkola											
Miasto Stronie Śląskie	116	129	114	136	135	110	117	139	118	130	138
Gmina Stronie Śląskie	116	129	114	136	135	110	117	139	118	130	138
Powiat kłodzki	2749	2528	2396	2470	2505	2427	2331	2384	2453	2584	2735
w mieście na 1000 mieszkańców	15,78	19,72	17,46	20,88	20,77	17,05	18,39	21,87	18,72	20,65	22,07
w gminie na 1000 mieszkańców	12,81	15,63	13,81	16,50	16,42	13,48	14,48	17,20	14,68	16,14	17,23
w powiecie na 1000 mieszkańców	15,07	14,56	13,86	14,34	14,62	14,26	13,77	14,16	14,67	15,54	16,53
szkoły podstawowe											
Miasto Stronie Śląskie	925	765	624	618	577	560	533	529	514	464	445
Gmina Stronie Śląskie	980	814	677	656	614	596	564	547	514	464	445
Powiat kłodzki	20288	16551	13134	12682	12130	11600	11066	10559	9870	9134	8724
w mieście na 1000 mieszkańców	125,83	116,94	95,59	94,89	88,78	86,81	83,76	83,23	81,55	73,72	71,18
w gminie na 1000 mieszkańców	108,25	98,63	82,03	79,60	74,68	73,04	69,83	67,69	63,95	57,62	55,55
w powiecie na 1000 mieszkańców	111,19	95,35	75,98	73,63	70,82	68,16	65,39	62,74	59,02	54,93	52,74
gimnazja											
Miasto Stronie Śląskie	-	122	228	328	348	351	356	327	306	280	276
Gmina Stronie Śląskie	-	122	228	328	348	351	356	327	306	280	275
Powiat kłodzki	-	2676	5091	7360	7132	6807	6574	6238	5998	5774	5557
w mieście na 1000 mieszkańców	-	16,60	34,85	50,36	53,55	54,41	55,95	51,45	48,55	44,49	-
w gminie na 1000 mieszkańców	-	13,48	27,62	39,80	42,32	43,01	44,07	40,46	38,07	34,77	34,20
w powiecie na 1000 mieszkańców	-	14,66	29,45	42,73	41,64	40,00	38,84	37,06	35,86	34,73	33,59

źródło: GUS.

9.3. Kultura.

W mieście Stronie Śląskie powstaje (zakończenie prac planuje się na wrzesień 2010 r.) Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury (CETiK) z siedzibą przy ul. Kościuszki 18 (w budynku byłego dworca kolejowego). Rolą tego ośrodka będzie m.in. zaspokajanie potrzeb mieszkańców miasta i gminy w zakresie tzw. życia kulturalnego (zgodnie z Uchwałą Nr XLVIII/294/10 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 22 lutego 2010 r. w sprawie utworzenia i nadania statusu gminnej instytucji kultury pod nazwą „Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury w Stroniu Śląskim”). Obecnie funkcję ośrodka kulturalnego w mieście pełni poniekąd Centrum Sportu i Rekreacji (przy ul. Kościuszki 20a), które posiada odpowiednie zaplecze (m.in. halę sportową), niezbędne do organizacji różnego typu przedsięwzięć. Dodatkowo imprezy kulturalne urządzane są w muszli koncertowej zlokalizowanej w Parku Miejskim (przy ul. Nabrzeżnej). W powyższych obiektach odbywają się imprezy sezonowe i okolicznościowe, z których warto wymienić organizowane corocznie: Dni Strońskie z Międzynarodowym Jarmarkiem Twórców Ludowych i Rzemiosła Artystycznego im. Marianny Orańskiej (w muszli koncertowej Parku Miejskiego) oraz festyn z okazji urodzin Marianny Orańskiej „Mariańska Majówka” (w Parku Miejskim). Uroczystości kulturalne w mieście uświetniają cztery lokalne grupy: Kapela Podwórkowa z Ulicy Hutniczej (powstała w 1978 r.), Zespół Ludowy „Siekiereczki” (działający od 1985 r.), Zespół „MY” (istniejący od 1996 r.) i Grupa Artystyczna „Artufices” (powstała pod koniec 2005 r.).

Poza instytucjami opisanymi powyżej, w Stroniu Śląskim działają jednostki oferujące codzienny dostęp do kultury (w szerokim tego słowa znaczeniu). Przy gimnazjum otwarto świetlicę środowiskową, w której organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży, w tym m.in.: warsztaty kulinarne, muzyczne i plastyczne oraz zajęcia sportowe. Młodzi ludzie mogą tam również skorzystać z pomocy w nauce. Przy gimnazjum działa także ogólnodostępna pracownia modelarska.

Przy ul. Kościuszki 32 znajduje się Biblioteka Miejska. Placówka biblioteczna działa również przy gimnazjum, ale jest ona dostępna wyłącznie dla uczniów tej szkoły. Według danych GUS w 2008 r. z Biblioteki Miejskiej, której zasoby wynosiły wówczas 34 276 pozycji, skorzystało 2051 czytelników. Wypożyczyli oni 47 259 woluminów, co stanowi 23 egzemplarze książek na czytelnika.

Mieszkańcy Stronia Śląskiego mają stosunkowo dobry dostęp do sieci internetowej. W mieście działa sześć pracowni informatycznych. Ich wykaz zawiera tabela nr 9.3.1. W

przyszłości na terenie miasta, na budynkach: Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury (byłego dworca kolejowego), Centrum Sportu i Rekreacji, Urzędu Miejskiego i Straży Miejskiej, mają zostać umieszczone tzw. infokioski. Zostaną one zakupione w ramach programu „Budowa infokiosków na obszarze gminy Stronie Śląskie i unowocześnienie infrastruktury teleinformatycznej w celu zwiększenia dostępności elektronicznych usług i poprawy bezpieczeństwa danych” (dofinansowanego ze środków UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 - 2013).

Tabela nr 9.3.1.

Lp.	Lokalizacja	Adres	Liczba pracowników	Liczba stanowisk
1.	Gimnazjum	ul. Kościelna 12	2	20 (po 10 na pracownię)
2.	Gminne Centrum Informacji	ul. Kościelna 12	1	5
3.	Szkoła Podstawowa	ul. Kościuszki 57	1	10
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Kościuszki 20	2	34 (po 17 na pracownię)

źródło: Oficjalny serwis Gminy Stronie Śląskie, 2010r.

Ponadto dla mieszkańców i turystów odwiedzających Stronie Śląskie dostępna jest oferta Muzeum Kamieni i Mineratów przy ul. Kościuszki 40 a. Dodatkowo w mieście działa prywatne stowarzyszenie Sudeckie Centrum Młodzieży „Astra” (przy ul. Krótkiej 2c/4) organizujące, we współpracy z władzami lokalnymi, zajęcia kulturalne i edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Stowarzyszenie to aranżuje także międzynarodowe wymiany młodzieży - głównie z Polski i Republiki Czeskiej.

Reasumując, oferta kulturalna miasta Stronie Śląskie jest stosunkowo bogata, ale skierowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Niewiele jest przedsięwzięć skierowanych do dorosłych - zwłaszcza osób w podeszłym wieku. Biorąc pod uwagę prognozy demograficzne (wzrost liczby osób starszych), powinno się w przyszłości zadbać o poprawę tego stanu.

9.4. Sport i rekreacja.

Stronie Śląskie posiada dość dobrze rozbudowaną infrastrukturę służącą rekreacji i wypoczynkowi. W mieście, przy ulicy Kościuszki 20a, działa Centrum Sportu i Rekreacji (CSiR), w którym znajdują się: kryta pływalnia (z sześcioma torami po 25 m), hala sportowa (o wymiarach 30m x 18m x 7m), dwie sztuczne ścianki wspinaczkowe, 2 sauny, jacuzzi, gabinet masażu, kawiarnia, solarium i sklep sportowy. CSiR dysponuje także 35-cioma miejscami noclegowymi. Przy CSiR działa Uczniowski Klub Sportowy (UKS) „Śnieżnik”. Klub taki - „Dwójka” - zawiązano również przy szkole podstawowej. Ponadto w mieście funkcjonuje (od 1948 r.) klub sportowy „Kryształ” (z siedzibą przy ul. Hutniczej 12), do którego należy stadion przy ulicy Sportowej 1.

Elementem infrastruktury służącej sportowi i rekreacji w Stroniu Śląskim, poza opisanymi powyżej obiektami, są także place sportowe. Przy ulicy Sudeckiej 1 w ramach programu „Moje Boisko Orlik 2010” wybudowano wielofunkcyjny kompleks boisk „Orlik”. Obecnie jest to najnowocześniejszy tego typu obiekt w całej gminie Stronie Śląskie. Ponadto władze miasta i gminy wraz ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Nasza Spółdzielnia” planują budowę Miejskiego Placu Rekreacyjnego (w sąsiedztwie skrzyżowania ulic: Nabrzeżnej i Krótkiej). Plac ten będzie składał się m.in. z: placu zabaw dla dzieci, urządzeń fitness dla dorosłych, ogrodzonego terenu dla psów oraz sieci ścieżek spacerowych.

Rekreacji w mieście służą również tereny zieleni urządzonej. Parki: Miejski i „Morawka” położone są przy ul. Nabrzeżnej - w południowej części miasta. Przy ul. Nabrzeżnej, naprzeciwko Parku Miejskiego, znajdują się także stawy wykorzystywane jako łowiska wędkarskie (należące do Koła Miejsko-Gminnego nr 23 Polskiego Związku Wędkarskiego, z siedzibą przy ul. Nabrzeżnej 6). Hoduje się w nich: amury, karasie, karpie, leszcze, liny, okonie, płocie, szczupaki i wzdregi. Na powyższych stawach organizowane są dość często zawody wędkarskie.

Z istniejącej w Stroniu Śląskim infrastruktury mogą korzystać zarówno mieszkańcy miasta i gminy, jak i turyści. Zachętą do tego są dość liczne przedsięwzięcia o charakterze sportowym organizowane przez władze miasta, w tym m.in.: Górskie Samochodowe Mistrzostwa Polski. Atutem są tu także sprawnie działające: Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (przy ul. Kościuszki 17) i Gminne Centrum Informacji (przy ul. Kościelnej 12). Punkty te oferują wszystkim zainteresowanym pełny pakiet informacji o możliwościach aktywnego spędzania wolnego czasu w mieście i gminie Stronie Śląskie.

9.5. Usługi zdrowia.

Usługi zdrowia na terenie Stronia Śląskiego są reprezentowane przez szpital i dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych (przy ul. Morawki 1) stanowi samodzielny ośrodek, w którym leczy się głównie zaburzenia: psychiczne i zachowania. W skład szpitala wchodzi 21 oddziałów. Ponadto znajdują się w nim m.in.: apteka, gabinet terapii zajęciowej, sala gimnastyczna, gabinet stomatologiczny, izba przyjęć i prosektorium. Przy powyższej placówce działa poradnia zdrowia psychicznego. Przy szpitalu zawiązano także stowarzyszenie chorych na schizofrenię, ich rodzin i przyjaciół (z siedzibą w omawianej placówce).

Ponadto, o czym wspomniano na wstępie, na terenie Stronia Śląskiego funkcjonują dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (NZOZ): „Medicus” s.c. – przy ul. Nabrzeżnej 14 oraz przychodnia im. Marianny Orańskiej przy ul. Hutniczej 12, w których przyjmują: interniści i pediatrzy. Ośrodki te zapewniają pacjentom także opiekę pielęgniarską. Prywatna praktyka lekarska prowadzona jest w postaci gabinetów stomatologicznych przy ul. Nabrzeżnej 26/2 i Kościuszki 59a oraz gabinetu pediatri przy ul. Nabrzeżnej 36 m.109. Prywatny gabinet lekarski znajduje się także w lokalu nr 5 przy ul. Morawki.

Poza powyższymi jednostkami w Stroniu Śląskim, przy ul. Zielonej 5, działa Ośrodek Pomocy Społecznej, który oferuje m.in.: zabiegi rehabilitacyjne. Przy ośrodku otwarto także Punk Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.

Poza wspomnianą już apteką szpitalną w Stroniu Śląskim działają trzy punkty apteczne: apteka „Limba” przy ul. Kościuszki 44, apteka „Słoneczna” przy ul. Morawka 31/1 oraz apteka „Irga” przy ul. Krótkiej 3. Według danych GUS w 2008 r. na jedną ogólnodostępną w mieście aptekę przypadło 2054 osób.

9.6. Cmentarze i kościoły.

Na obszarze Stronia Śląskie pomiędzy ulicami: Turystyczną, Kościuszki i Sportową, znajduje się czynny cmentarz (ujęty w ewidencji zabytków). Jest to nekropolia katolicka założona w 1937 r. Aktualnie składa się ona z dwóch części - dawnej i współczesnej. Z pierwotnego założenia cmentarza obecnie widoczny jest jedynie nieregularny czworoboczny kształt - wyznaczony szpalerami świerków. O historii tego miejsca świadczą także starodrzewia (jodły, świerk srebrny i żywotniki) oraz pozostałości po pomniku poległych w I

Wojnie Światowej (w południowej części cmentarza). Współczesna część nekropolii (rozwijająca się od lat 50-tych XX w.) rozciąga się na zachód od pierwotnego założenia. Aktualnie jest to cmentarz wykorzystywany przede wszystkim przez Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych. Jego charakterystycznym elementem są metalowe krzyże ustawiane na nagrobkach zmarłych pacjentów. Poza omówioną nekropolią w Stroniu Śląskim przy ul. Kościelnej 3, w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła parafialnego, znajdują się nieczynne cmentarze: parafialny i przykościelny (ujęte w ewidencji zabytków).

Poza powyższymi nekropoliami przy odcinku ul. Kościelnej w obrębie Strachocin, znajduje się dość duży cmentarz, stanowiący obecnie główne miejsce pochówku mieszkańców miasta i gminy Stronie Śląskie. Jego położenie w bezpośrednim sąsiedztwie granic Stronia Śląskiego powoduje, iż jest on elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta. Omawiany cmentarz składa się z części zabytkowej (na północy) oraz dwóch części współczesnych (powstałych w południowej części cmentarza w latach 60-tych XX w. i prawdopodobnie pod koniec XX w). Część zabytkową i współczesną z lat 60-tych XX wieku dzieli dolina skanalizowanego cieką wodnego, w której znajduje się kilka starych nagrobków. Według informacji uzyskanych od księdza proboszcza pobliskiej parafii (opiekującego się nekropolią) powyższy cmentarz powinien w pełni zaspokajać potrzeby Stronia Śląskiego przez najbliższe 20 lat.

W Stroniu Śląskie, przy ul. Kościelnej 3, znajduje się kościół parafii rzymskokatolickiej p.w. Matki Bożej Królowej Polski i św. Maternusa (ujęty w rejestrze zabytków; nr 1979). Parafia ta na terenie miasta posiada także: kaplicę p.w. św. Onufrego (ujętą w rejestrze zabytków; nr 1980) oraz kaplicę pogrzebową p.w. Zmartwychwstania Pańskiego. Ponadto do omawianej parafii przynależą dwa kościoły filialne: p.w. św. Michała Archanioła w Siennej (około 5 km na południowy-zachód od granic Stronia Śląskiego) oraz p.w. św. Jana Nepomucena w Janowej Górze (około 4,5 km na południowy-zachód od granic miasta). W omawianej parafii działa kilka grup zrzeszających wiernych, w tym m.in.: chór i schola parafialna, Eucharystyczny Ruch Młodych i Koło Misyjne Dzieci. W kościele parafialnym swoje siedziby posiadają także: oddział Akcji Katolickiej Diecezji Świdnickiej i Parafialna Grupa Teatralna.

9.7. Urzędy publiczne i organizacje społeczne.

W Stroniu Śląskim znajduje się kilka urzędów publicznych, z których największym jest Urząd Miejski. W budynku przy ul. Kościuszki 55 mieści się kilkanaście biur i referatów, w tym

m.in.: Urząd Stanu Cywilnego i Biuro Ewidencji Ludności, Biuro Obsługi Rady Miejskiej, Biuro Zarządzania Kryzysowego. W budynku przy ul. Mickiewicza 2 znajduje się Straż Miejska. Natomiast budynek przy ul. Kościelnej 12 zajmuje Gminne Centrum Informacji. Ponadto w mieście działa Komisariat Policji (rewir Stronie Śląskie podlegający komisariatowi w Łądku Zdroju). Przy ul. Kościuszki 41 dostępny jest Urząd Pocztowy (Poczty Polskiej S.A.), a przy ul. Zielonej 5 działa filia Powiatowego Urzędu Pracy.

Poza powyższymi jednostkami w Stronie Śląskie działa także Ochotnicza Straż Pożarna z siedzibą przy ul. Szkolnej 1, która obsługuje zarówno Stronie Śląskie, jak i wsie: Bolesławów, Goszów, Stary Gierałtów i Strachocin. Przy ul. Kościuszki 31 działa oddział Powiatowego Banku Spółdzielczego w Strzelinie.

W Stroniu Śląskim działa 6 organizacji społecznych. Ich wykaz, poza wspomnianymi już wcześniej (w rozdziałach nr 9.3. - 9.6.), zawiera tabela nr 9.7.1.

Tabela nr 9.7.1. Wykaz niektórych organizacji społecznych działających na terenie miasta; stan na 2010 r.

Lp.	Nazwa	Adres	Zakres działalności
1.	Stowarzyszenie Aktywizacji i Integracji Społecznej	ul. Kościuszki 26/1a	Pomoc osobom bezrobotnym poprzez: doksztalcanie i poszukiwanie miejsc pracy.
2.	Klub Honorowych Dawców Krwi „Brylant”	ul. Hutnicza 12	Zbiórka krwi.
3.	„PROMYK” Fundacja Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach Komunikacyjnych	ul. Kościuszki 59a-e/6	Pomoc materialna i prawna dzieciom i młodzieży poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach, likwidacja barier architektonicznych.
4.	Stowarzyszenie „Stacja Stronie”	ul. Kościuszki 63b/5	Organizacja różnego typu imprez (w tym m.in.: sportowych i kulturalnych).
5.	Stowarzyszenie Pożytku Publicznego „Kryształ Stronie”	ul. Sportowa 3	Nauka gry w piłkę nożną i organizacja meczy piłkarskich.
6.	Stowarzyszenie Sportowo-Rekreacyjne „Park Rowerowy” Czarna Góra-Sienna	Ul. Kościuszki 47/3	Organizacja imprez sportowych.

źródło: Oficjalny serwis Gminy Stronie Śląskie, 2010 r.

9.8. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury społecznej i czynników jej rozwoju.

1. Przy obecnym wzroście liczby dzieci uczęszczających do przedszkola oraz poziomie zapełnienia istniejącej w Stroniu Śląskim placówki, może wystąpić potrzeba jej rozbudowy lub wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę tego typu.
2. Liczbę placówek oświaty w mieście można ocenić jako wystarczającą, zwłaszcza iż istniejące jednostki mogą przyjąć większą, od obecnej liczbę uczniów (ze względu na rozbudowane zaplecze).
3. W związku z prognozowanym wzrostem liczebności ludzi starych (powyżej 65-go roku życia), w mieście pojawi się potrzeba tworzenia ośrodków usługowych dla tej grupy ludności, w tym m.in.: specjalistycznych placówek zdrowia i opieki społecznej. Niektóre z tych obiektów, w tym zwłaszcza domy starców czy hospicja, będą mogły przyjmować osoby mieszkające nie tylko w mieście Stronie Śląskie.
4. Istniejąca w mieście oferta kulturalna jest stosunkowo bogata, ale skierowana głównie do dzieci i młodzieży. Dość ograniczone są tu propozycje dla dorosłych, w tym zwłaszcza ludzi w podeszłym wieku. W przyszłości warto zadbać o poprawę tego stanu zwłaszcza, że według prognoz demograficznych (rozdział nr 3) liczba ludzi starych w mieście będzie rosła.
5. Miasto posiada dość dobrze rozbudowaną infrastrukturę służącą sportowi i rekreacji wykorzystywaną w okresie letnim. Dla dalszego rozwoju miasta w kierunku turystycznym (uznanym za priorytetowy w „Strategii Rozwoju Gminy Stronie Śląskie”) korzystne wydaje się wzbogacenie istniejącej infrastruktury o obiekty i urządzenia służące turystyce zimowej (w tym np.: uprawianiu narciarstwa biegowego czy skituryzmu).
6. W mieście funkcjonuje jeden samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej (Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych) oraz dwie placówki niepubliczne, oferujące świadczenia w zakresie POZ. Problemem jest tu brak dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej w nocy, weekendy i dni świąteczne

(wolne od pracy). W powyższych okresach mieszkańcy Stronia Śląskiego korzystają z usług medycznych placówek zlokalizowanych w: Łądku Zdroju (około 8 km na północ od miasta), Bystrzycy Kłodzkiej (około 23 km na zachód od Stronia Śląskiego) lub Kłodzku (około 30 km na północny-zachód od miasta).

7. Liczba i wielkość cmentarzy w Stroniu Śląskim wraz z siecią nekropolii gminnych jest wystarczająca dla perspektywicznych potrzeb miasta i gminy. Szacuje się, iż do roku 2030 nie będzie potrzeby tworzenia nowych cmentarzy na terenie miasta Stronie Śląskie.

10. BAZA EKONOMICZNA MIASTA.

10.1. Dotychczasowa struktura i stan gospodarki miasta.

Miasto Stronie Śląskie należy do subregionu wałbrzyskiego, obejmującego powiaty: dzierżoniowski, kłodzki, świdnicki, wałbrzyski i ząbkowicki. Charakterystyczną cechą powyższego regionu (istniejącego od XIX w.) była duża liczba średnich i małych przedsiębiorstw, których działalność opierała się na miejscowych surowcach mineralnych i zasobach naturalnych – stąd ich rozproszenie w przestrzeni. Omawiany subregion zaczął podupadać już po drugiej wojnie światowej. Obecnie wraz z subregionem wrocławskim (nie obejmującym samego Wrocławia) charakteryzują go najniższe w województwie wskaźniki produktu krajowego brutto (PKB) na jednego mieszkańca oraz wartości dodanej brutto (WDB) na jednego zatrudnionego. Wskaźniki te są również niższe od przeciętnych dla kraju. Jednocześnie wyższa od średniej w kraju i województwie jest tu stopa bezrobocia. Należy jednak zaznaczyć, że na tle wielu innych uboższych regionów kraju (w tym m.in.: Podkarpacia i Polski Wschodniej) subregion wałbrzyski nadal przedstawia się, jako obszar o wyższym poziomie gospodarczym (tabela 10.1.1).

Tabela nr 10.1.1. Charakterystyka sfery gospodarczej Stronia Śląskiego na tle powiatu, regionów i kraju (wybrane parametry); stan w 2008 r.

Rejon		Dochód budżetu gminy (zł/M)	Udział własny w dochodzie budżetu gminy (%)	Wydatki budżetów gmin (zł/M)	Podmioty gospodarki narodowej wg REGON na 10 000 M	Udział osób fizycznych w liczbie podmiotów gospodarczych (%)	Stopa bezrobocia (%)*
Gmina Stronie Śląskie		2378	52,1	2792	1041	77,3	14,7
Powiat kłodzki		2353	54,4	2506	1157	78,0	11,8
Subregion wałbrzyski		2312	58,4	2367	1097	69,1	9,2
Województwo dolnośląskie	m	3948	74,6	4674	1268	69,6	-
	o	2967	66,2	3232	1101	71,7	6,0
Polska	m	3890	69,5	4026	1215	73,7	-
	o	2932	58,2	2992	985	75,7	6,0

m – tereny miejskie

o – tereny ogółem

*Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym; szacunkowa stopa bezrobocia.

źródło: GUS.

Za podstawową miarę stanu gospodarki miasta można przyjąć wskaźnik dochodu jego budżetu per capita (wartość PKB dzielona przez liczbę mieszkańców). Ze względu na brak odpowiednich danych dla miasta Stronie Śląskie nie sposób określić wartości tego wskaźnika. Możliwe jest tu jedynie posłużenie się współczynnikiem dla gminy (tabela nr 10.1.1.). W 2008 r. wskaźnik dochodu budżetu per capita w gminie Stronie Śląskie był nieco wyższy, niż ten uśredniony dla powiatu i subregionu wałbrzyskiego. Natomiast w porównaniu z województwem czy krajem gmina Stronie Śląskie wypadła zdecydowanie mniej korzystnie. Niższy był tu także udział własny w dochodzie budżetu gminy - najniższy w stosunku do porównywanych obszarów. Wysoka w gminie Stronie Śląskie była stopa bezrobocia – znacząco wyższa w porównaniu z danymi dla pozostałych analizowanych obszarów. Według informacji uzyskanych od Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) w Kłodzku w 2008 r. w gminie Stronie Śląskie zarejestrowano 770 bezrobotnych, z czego około 46% osób stanowiły kobiety. Jedynie 35% wszystkich bezrobotnych w gminie miało prawo do zasiłku. Warto podkreślić, iż powyższe dane i wskaźniki dotyczą całej gminy Stronie Śląskie. Stopa bezrobocia w mieście Stronie Śląskie mogła być nieco niższa, gdyż ludność ma tu pełniejszy dostęp do zatrudniania (z uwagi na większą liczbę podmiotów gospodarczych), niż na wsi. Jednak jest stosunkowo mało prawdopodobne, aby różnica ta była znacząca. Warto także zwrócić uwagę na zmiany poziomu bezrobocia w gminie. Według informacji z PUP w Kłodzku w okresie 2005-2008 liczba osób bezrobotnych w gminie Stronie Śląskie zmniejszyła się jedynie o 95 osób, co stanowi spadek o 1,7 punktów procentowych (w powiecie o 7,2 punktów procentowych, a w subregionie wałbrzyskim o 7,5 punktów procentowych).

Należy przy tym wyjaśnić, iż wskaźniki dochodu budżetu gmin, jak i stopa bezrobocia znacznie zmieniają się w poszczególnych latach (z roku na rok). Wyraźnie korelują jednak z sytuacją makroekonomiczną kraju (zwłaszcza stopa bezrobocia). Tak więc pozycja ekonomiczna miasta i gminy Stronie Śląskie na tle pozostałych regionów istotnie się nie zmienia - pozostaje w miarę stała.

W strukturze wydatków budżetu gminy Stronie Śląskie zwraca uwagę wyższy, w porównaniu z omawianą wartością dla pozostałych analizowanych obszarów, udział nakładów na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oraz kulturę fizyczną i sport (tabela nr 10.1.2.). Dość wysokie w Stroniu Śląskim są także wydatki na gospodarkę mieszkaniową (nieco niższe jedynie w porównaniu z subregionem wałbrzyskim, ale znacząco

niższe w porównaniu z gminami miejskimi województwa dolnośląskiego). Najniższe, w porównaniu ze wskaźnikiem dla pozostałych omawianych obszarów, są w gminie wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.

Tabela nr 10.1.2. Struktura branżowa wydatków budżetów gminnych (%); stan na 2008 r.

Branże	Gmina Stronie Śląskie	Powiat kłodzki	Subregion wałbrzyski	Województwo dolnośląskie	
				Procent dla gmin miejskich	Procent dla wszystkich gmin.
Gospodarka mieszkaniowa	8,7	5,3	8,8	9,6	8,0
Administracja publiczna	9,5	11,1	10,4	7,4	8,9
Oświata i wychowanie	26,0	27,9	28,9	25,0	28,2
Ochrona zdrowia	0,8	1,0	0,8	1,0	1,0
Pomoc społeczna	12,2	16,2	17,2	10,5	13,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	14,2	9,4	6,7	7,9	8,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,2	6,0	4,4	5,3	4,8
Kultura fizyczna i sport	7,3	5,7	5,2	4,4	4,4
Turystyka	0,2	0,4	0,5	0,1	0,2
Pozostałe	31,1	17,0	17,1	38,3	22,7

źródło: GUS.

10.2. Struktura branżowa gospodarki miasta.

Bazę ekonomiczną miasta tworzą podmioty gospodarki narodowej. W roku 2008 w Stroniu Śląskim zarejestrowanych było 611 podmiotów (według REGON), co daje wskaźnik ponad 97 podmiotów/1000 mieszkańców. Wskaźnik ten (dla Stronia Śląskiego) jest znacząco niższy od tego dla powiatu kłodzkiego (prawie 117 podmiotów/1000 mieszkańców) i miast województwa dolnośląskiego (niemal 127 podmiotów/1000 mieszkańców). Niższa jest także wartość omawianego wskaźnika dla Stronia Śląskiego w porównaniu ze wskaźnikiem dla gminy (103 podmioty/1000 mieszkańców) oraz subregionu wałbrzyskiego (110 podmiotów/1000 mieszkańców), jednak różnice nie są tu tak znaczące.

W strukturze branżowej gospodarki Stronia Śląskiego dominują przedsiębiorstwa handlu i napraw, stanowiąc niemal 33% ogółu podmiotów w mieście (tabela nr 10.2.1.).

Udział tej grupy branż w strukturze podmiotów gospodarczych Stronia Śląskiego jest niższy jedynie w porównaniu z powiatem kłodzkim. Dość silnie w mieście reprezentowana jest także branża pośrednictwa finansowego i ubezpieczeń – ponad 19% wszystkich podmiotów gospodarczych. Jest to wartość wyższa niż średnia w gminie i powiecie, ale znacznie mniejsza niż w pozostałych porównywanych ze Stroniem Śląskim obszarach. Natomiast większy, niż w subregionie i województwie, jest w Stroniu Śląskim udział podmiotów branży związanych z obsługą rynku nieruchomości – 0,6% ogółu podmiotów gospodarczych w mieście. Udział tej grupy w strukturze branżowej podmiotów gospodarczych miasta jest niższy jedynie w porównaniu z gminą Stronie Śląskie. Wartości te są jednak porównywalne (zbliżone do siebie). Natomiast w powiecie kłodzkim omawiany wskaźnik ma taką samą wartość, jak w Stroniu Śląskim.

Na tle uśrednionych wskaźników dla różnych porównywanych ze Stroniem Śląskim obszarów (w tym od m.in.: gminy, powiatu i województwa) zwraca uwagę stosunkowo wysoki, jak na miasto, udział podmiotów branży rolniczej, leśnictwa i łowiectwa. W Stroniu Śląskim jest on wyraźnie wyższy (6,9% ogółu podmiotów), niż w powiecie (3,7% ogółu podmiotów), subregionie (2,4% ogółu podmiotów) czy województwie dolnośląskim (1,0% ogółu podmiotów - w miastach; 2,1% ogółu podmiotów - ogółem). Wynika to prawdopodobnie ze stosunkowo łatwej dostępności w Stroniu Śląskim do surowców leśnych (lasy pokrywają około 75% gminy).

Tabela nr 10.2.1. Struktura branżowa podmiotów gospodarki narodowej (bez rolnictwa indywidualnego); stan na 2008 r.

Branże gospodarki narodowej	Miasto Stronie Śląskie		Gmina Stronie Śląskie		Powiat kłodzki		Subregion wałbrzyski		Województwo dolnośląskie - miasta		Województwo dolnośląskie - ogółem	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo	42	6,9	113	13,7	718	3,7	1825	2,4	2546	1,0	6757	2,1
Budownictwo	43	7,0	56	6,8	1715	8,9	7314	9,8	26885	10,4	35631	11,2
Handel i naprawy	197	32,2	234	28,4	6582	34,3	22967	30,7	73805	28,7	91473	28,9
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	28	4,6	34	4,1	1136	5,9	5255	7,0	16747	6,5	21439	6,8
Transport i gospodarka magazynowa	38	6,2	78	9,5	1061	5,5	2443	3,3	7258	2,8	9264	2,9
Informacja i komunikacja	13	2,1	15	1,8	586	3,0	2375	3,2	9714	3,8	11360	3,6
Pośrednictwo finansowe (w tym ubezpieczenia)	119	19,5	137	16,6	3700	19,3	16842	22,5	63302	24,6	69675	22,0
Obsługa rynku nieruchomości	4	0,6	6	0,7	110	0,6	361	0,5	733	0,3	1499	0,5
Pozostałe	127	20,9	150	18,4	3579	18,8	15411	20,6	56075	21,9	69622	22
Razem	611	100	823	100	19187	100	74 793	100	257065	100	316720	100

źródło: GUS.

Jak wspomniano już wcześniej w strukturze branżowej podmiotów gospodarki w Stroniu Śląskim dominują podmioty związane z handlem i naprawami. Sieć punktów związanych z naprawami (w tym głównie warsztaty samochodowe) nie jest tu jednak szczególnie rozbudowana - w 2008 r. na terenie miasta funkcjonowało 5 takich podmiotów. Bogatsza jest natomiast sieć obiektów handlowych - w 2008 r. w Stroniu Śląskim znajdowały się 192 sklepy różnego typu, w tym przede wszystkim: spożywcze, wielobranżowe, odzieżowe i rolno-spożywcze. Na jeden sklep przypadło wówczas około 32 mieszkańców. Najwięcej placówek handlu zlokalizowano przy ul. Kościuszki i Nabrzeżnej. Przy ul. Kościuszki (na wysokości ul. Dolnej) położone jest także targowisko miejskie - dość często uczęszczane przez mieszkańców Stronia Śląskiego.

Odmienne przedstawia się w mieście sieć obiektów usługowych związanych z obsługą ruchu turystycznego: punktów gastronomicznych (kawiarni, barów, restauracji itp.) i obiektów oferujących zakwaterowanie (pensjonatów, schronisk, hoteli itp.). Jak wynika z informacji zamieszczonych na oficjalnej stronie internetowej Stronia Śląskiego obecnie w mieście znajdują się 23 obiekty bazy noclegowej, dysponujące łącznie 555 miejscami noclegowymi (tabela nr 10.2.2.). Ich sieć jest dość dobrze rozwinięta pomimo, iż główne atrakcje turystyczne (wokół których zazwyczaj skupiają się tego typu podmioty) znajdują się poza miastem - na terenie gminy. Warto także zaznaczyć, iż na obszarze gminy stosunkowo słabo rozwinęły się funkcje usługowe (sklepy, obiekty gastronomiczne itp.) towarzyszące atrakcjom turystycznym. Dlatego przypuszczalnie turyści wolą nocować w Stroniu Śląskim, gdzie mają lepszy dostęp do różnego typu usług, niż na obszarze gminy

Istniejąca w mieście baza noclegowa jest zróżnicowana. Znaczna część obiektów ma charakter pensjonatów. Stosunkowo dużo jest także ofert pokoi do wynajęcia - najczęściej w prywatnych domach jednorodzinnych. Ponadto w mieście funkcjonuje jeden hotel („Amademus Villa Park” przy ul. Kościuszki 27). Można również wynająć dwa domki całoroczne („Pod Jesionami” przy ul. Turystycznej 18b - 18c).

Z przeprowadzonej ankiety telefonicznej wynika, iż rozwój bazy noclegowej w Stroniu Śląskim nastąpił w 2003 r. – wówczas otwarto znaczną część powyższych ośrodków. Z badania tego wynika także, iż przeciętny okres pobytu turysty w strońskich ośrodkach wynosił około 3-4 dni. Może to świadczyć o dość dużym znaczeniu w Stroniu Śląskim turystyki krótkoterminowej (do 3 noclegów) i pobytowej (np.: w sezonie narciarskim, w święta czy tzw. długie weekendy).

Tabela nr 10.2.2. Baza noclegowa w mieście; stan na 2010 r.

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Liczba miejsc
1.	„An-Mar”	ul. Jaworowa 16	10
2.	„Apartament na Krótkiej”	ul. Krótka 3	4
3.	Centrum Sportu i Rekreacji	ul. Kościuszki 22a	35
4.	„Dom jednorodzinny”	ul. Sportowa 2	7
5.	Domki „Pod Jesionami”	ul. Turystyczna 18b – 18c	20
6.	„Dworek Galosa”	ul. Kościelna 8	60
7.	„Górski Poranek”	ul. Kościuszki 72	49
8.	„Gościniec pod Czeremchą”	ul. Mickiewicza 20/3	11
9.	„Gościniec Zapiecek”	ul. Mickiewicza 28	14
10.	Hotel „Amadeus Villa Park”	ul. Kościuszki 27	45
11.	„Menos”	ul. Kościuszki 20a	70
12.	Pokoje gościnne „Kornelia”	ul. Kościuszki 21	15
13.	Pokoje gościnne „Nad rzeczką”	ul. Mickiewicza 32	15
14.	Pokoje gościnne „U Ireny”	ul. Sportowa 5	8
15.	Pokoje gościnne „U Władzi”	ul. Jaworowa 18	9
16.	Pokoje gościnne J. Jamróz	ul. Mickiewicza 3	12
17.	Pokoje gościnne R. Krapiewnicka-Kwiek	ul. Jaworowa 10	8
18.	Pokoje gościnne S. Owczarek	ul. Kościuszki 91	20
19.	Pokoje i apartamenty „Górska Dolina”	ul. Dolna 18c	28
20.	„Przy Sudeckiej”	ul. Morawka 36/9	13
21.	„Villa Akme”	ul. Kościuszki 33	40
22.	„Villa Elise Park”	ul. Mickiewicza 9	39
23.	„Zacisze”	ul. Okrężna 13	13

źródło: Oficjalny Serwis (internetowy) Gminy Stronie Śląskie.

Według aktualnych danych GUS w 2008 r. na obszarze miasta znajdował się tylko jeden obiekt bazy noclegowej - ośrodek całoroczny dysponujący łącznie 35-cio miejscami noclegowymi. Prawdopodobnie dane te dotyczą Centrum Sportu i Rekreacji (istniejącego od 1996 r.). W 2008 r. udzielono w nim 2 707 noclegów - 714 osobom. Średni okres pobytu turysty w powyższym ośrodku wynosił zatem 3,8 dni. W rzeczywistości, jak wskazano to już poprzednio, strońska baza noclegowa w 2008 r. była bardziej rozbudowana. Dlatego, ze względu na wybiórczy charakter danych GUS, trudno określić - w oparciu o nie - miarodajne wskaźniki funkcji turystycznej obszaru Stronia Śląskiego. Niemożliwe jest także, na ich podstawie, dokonywanie porównań z innymi ośrodkami Polski.

Mniej rozbudowana w Stroniu Śląskim, w porównaniu z bazą noclegową, jest sieć punktów gastronomicznych. W 2010 r. zidentyfikowano w mieście 13 takich obiektów (tabela nr 10.2.3.). Najwięcej wśród nich jest barów i restauracji. Pojedynczo występują: ciastkarnia, kawiarnia, lodziarnia i pizzeria. Większość obiektów gastronomicznych istniejących w

mieście funkcjonuje jedynie sezonowo (w okresie narciarsko-zimowym, wakacyjnym lub w czasie tzw. długich weekendów).

Tabela nr 10.2.3. Obiekty gastronomiczne w mieście Stronie Śląskie; stan na 2010 r.*

L.p.	Nazwa	Typ obiektu	Adres
1.	Ciasno Club	bar	ul. Mickiewicza 3
2.	Finezja	bar	ul. Hutnicza 14
3.	Kebab-Bar	bar	ul. 40-lecia PRL
4.	Oleńka	bar	ul. Kopernika 7
5.	Pawłęga	bar	ul. Kościuszki 63 b m.5
6.	Snach-Bar	bar	ul. Turystyczna 2
7.	Gościniec Zapiecek	restauracja hotelowa	ul. Mickiewicza 28
8.	Turystyczna	restauracja	ul. Mickiewicza 42
9.	Zajazd U Prezesa	restauracja	ul. Kościuszki 54
10.	Mini	kawiarnia	ul. Krótka 1
11.	Pączek	ciastkarnia	ul. Nadbrzeżna 3 e
12.	Pizzeria	pizzeria	ul. Hutnicza 1
13.	Lodziarnia	lodziarnia	ul. Hutnicza

* na podstawie informacji z Oficjalnego Serwisu Gminy Stronie Śląskie oraz inwentaryzacji terenowej.

Jak wspomniano już wcześniej w Stroniu Śląskim dominują podmioty gospodarcze świadczące usługi w zakresie: handlu, napraw, pośrednictwa finansowego i turystyki. Z reguły są to przedsiębiorstwa małe - zatrudniające do 10 osób. To na nich „opiera się” gospodarka miasta, gdyż w Stroniu Śląskim nie ma obecnie dużych przedsiębiorstw - Huta Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. jest w stanie upadłości, a istniejący niegdyś przy ul. Kościuszki tartak przeniesiono do wsi Goszów. Aktualnie największymi przedsiębiorstwami działającymi na obszarze miasta są: tartak (przy ul. Polnej 6) oraz składnica drewna Nadleśnictwa Łądek Zdrój (przy ul. Polnej 10). Branże związane z gospodarką leśną oraz handlem, naprawami i turystyką stanowią więc ważny element gospodarki miasta. Istotne pozostaje także rolnictwo, pomimo niezbyt korzystnych warunków glebowych i klimatycznych występujących w Stroniu Śląskim.

Istniejące w mieście użytki zielone zaliczane są do średnich i bardzo dobrych (co omówiono szerzej w rozdziale nr 5.2.1.), co sprzyja rozwojowi zwierzęcego kierunku produkcji. Natomiast korzystniejsze uwarunkowania przyrodnicze decydujące o walorach

produkcyjnych przestrzeni rolniczej występują jedynie w południowo-zachodniej części Stronia Śląskiego.

Poza omówionymi powyżej podmiotami na obszarze Stronia Śląskiego działają także firmy takich branż, jak m.in.: budownictwo, transport i gospodarka magazynowa. Ich rozmieszczenie w mieście jest nierównomierne – podmioty skoncentrowane są głównie wzdłuż ul. Kościuszki i Nabrzeżnej.

10.3. Uwarunkowania wynikające z rozwoju i struktury bazy ekonomicznej miasta.

1. Zgodnie z istniejącymi uwarunkowaniami w Stroniu Śląskim rozwinęły się różnorodne formy działalności gospodarczej – w tym m.in.: handel i naprawy, leśnictwo, turystyka i rolnictwo.
2. Zgodnie z miejscowymi uwarunkowaniami przyrodniczymi w rolnictwie Stronia Śląskiego powinien dominować zwierzęcy kierunek produkcji. Jedynie w południowo-zachodniej części miasta występują warunki glebowo-klimatyczne korzystne dla produkcji roślinnej. W związku z istniejącymi ograniczeniami, zwłaszcza ekonomicznymi, przewiduje się spadek zatrudnienia w powyższym sektorze gospodarki miasta.
3. Baza noclegowa w mieście jest stosunkowo dobrze rozwinięta i dość zróżnicowana. Jednak, jak wynika z dostępnych danych, turyści korzystają z noclegów w Stroniu Śląskim przede wszystkim w okresie ferii zimowych i wakacji oraz tzw. długich weekendów. Dlatego w kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta warto zwrócić uwagę na rozwój atrakcyjnego zagospodarowania turystycznego tak, aby zachęcić potencjalnych turystów do korzystania z bazy noclegowej oraz walorów miasta przez cały rok.
4. Miasto Stronie Śląskie stanowi gminny ośrodek usługowy, w którym rozwijają się różnego typu podmioty gospodarcze, w tym zwłaszcza takich branż, jak: handel, naprawy i pośrednictwo finansowe. Jednocześnie lokalne uwarunkowania komunikacyjne (przebiegająca przez miasto droga wojewódzka nr 392) sprzyjać mogą rozwojowi określonych usług (np. firm budowlanych).

11. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.

11.1. Struktura użytkowania terenu.

W strukturze użytkowania terenów Stronia Śląskiego przeważają tereny zainwestowane - niemal 61% powierzchni miasta, a wśród nich tereny osadnicze - prawie 48% powierzchni miasta (tabela nr 11.1.1.).

W powierzchni terenów osadniczych dominują tereny mieszkaniowe (niemal 37%). Znaczący jest tu także udział tzw. innych terenów zabudowanych - prawie 23% powierzchni gruntów osadniczych. Prawdopodobnie w tej kategorii mieszczą się tereny m.in.: różnych obiektów usługowych, w tym Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych.

Wśród terenów otwartych zajmujących nieco ponad 39% powierzchni miasta, zauważalny jest relatywnie duży udział terenów rolnych (prawie 29% powierzchni miasta), przy czym niemal 55% z nich stanowią trwałe użytki zielone. Grunty orne zajmują niecałe 40% powierzchni terenów rolnych miasta.

Relatywnie mały w strukturze użytkowania terenów Stronia Śląskiego jest udział lasów i zadrzewień - 6,3% powierzchni miasta, co świadczy o jego niewielkiej lesistości.

Tabela nr 11.1.1. Struktura użytkowania gruntów na obszarze miasta Stronie Śląskie (stan na 1. stycznia 2010 r.).

Rodzaj użytkowania	Miasto Stronie Śląskie			
	ha	%	%	%
Powierzchnia całkowita	238	100,0	-	-
TERENY ZAINWESTOWANE	145	60,92	100,0	-
Tereny osadnicze	114	47,90	78,62	100,0
Tereny mieszkaniowe	42	17,65	29,00	38,84
Tereny przemysłowe	12	5,04	8,30	10,52
Inne tereny zabudowane	26	10,92	17,93	22,81
Tereny zurbanizowane niezabudowane	17	7,14	11,72	14,91
Tereny rolne zabudowane	6	2,51	4,14	5,26
Tereny rekreacyjne	11	4,61	7,59	9,65
Tereny komunikacyjne	31	13,02	21,38	100
Drogi	27	11,34	18,62	87,10
Tereny kolejowe	4	1,68	2,76	12,90
TERENY OTWARTE	93	39,10	100	-
Tereny rolne	68	28,57	73,12	100
Grunty orne	27	11,34	29,03	39,70
Sady	2	0,84	2,15	2,94
Łąki trwałe	12	5,04	12,90	17,65
Pastwiska trwałe	25	10,50	26,88	36,76
Stawy	1	0,42	1,07	1,47

Rodzaj użytkowania	Miasto Stronie Śląskie			
	ha	%	%	%
Rowy melioracyjne	1	0,42	1,07	1,47
Lasy i zadrzewienia	15	6,30	16,13	100
Wody powierzchniowe płynące	8	3,36	8,60	100
Tereny różne	2	0,84	2,15	100

źródło: „Zestawienie zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków.”

W latach 2003-2010 nie zaszły w Stroniu Śląskim radykalne zmiany w strukturze użytkowania gruntów. W okresie tym areał gruntów zainwestowanych w mieście zwiększył się o 11 ha, co stanowi ich wzrost o 8,2 punktów procentowych (w 2010 r. względem roku 2003 r.). Z pośród terenów zainwestowanych najwięcej, gdyż około 10 ha przybyło terenów zurbanizowanych niezabudowanych (wzrost o ponad 142 punkty procentowe w 2010 r. względem roku 2003). Wynika to z przekształcenia zbiornika retencyjnego na potoku Morawa (częściowo w granicach administracyjnych miasta Stronie Śląskie) na zbiornik suchy.

W analizowanych latach (2003-2010) nastąpił stosunkowo niewielki przyrost terenów mieszkaniowych - o 2 ha (czyli o 5 punktów procentowych w 2010 r. względem roku 2003) i terenów dróg - o 4 ha (co stanowi wzrost o ponad 17 punktów procentowych w 2010 r. względem roku 2003). Warto tu zaznaczyć, iż przyrost terenów mieszkaniowych w Stroniu Śląskim nastąpił pomimo wyludniania się miasta i stosunkowo małego ruchu inwestycyjnego.

W omawianym okresie (2003-2010) zmniejszył się natomiast w Stroniu Śląskim areał gruntów przemysłowych - o 2 ha (o 14,3 punktów procentowych w 2010 r. względem roku 2003) oraz rolnych zabudowanych - o 1 ha (co stanowi spadek o 14,3 punktów procentowych w 2010 r. względem roku 2003). Prawdopodobnie co najmniej część z tych gruntów została przekształcona na inne rodzaje terenów zurbanizowanych.

W latach 2003-2010 areał terenów otwartych zmniejszył się o około 11 ha (co stanowi spadek o 4,6 punktów procentowych w 2010 r. w stosunku do 2003 r.). Wśród terenów otwartych zauważalny jest znaczący spadek areału gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi (z 18 ha w 2003 r. do 8 ha w 2010 r.), co wynika ze wspomnianego już przekształcenia zbiornika retencyjnego na zbiornik suchy. Zmniejszeniu, o około 2 ha - uległy także tereny rolne (o 2,9 punktów procentowych w 2010 r. względem roku 2003). Wzrósł natomiast areał gruntów lasów i zadrzewień – o 2 ha (czyli o 15,4 punktów procentowych w 2010 r. względem roku 2003).

Tabela nr 11.1.2. Zmiany struktury użytkowania gruntów na obszarze miasta Stronie Śląskie.

Rodzaj użytkowania	2003 r.		2005 r.		2010 r.		Zmiana (2010 r. względem 2003 r.)	
	ha	% ogółu gruntów	ha	% ogółu gruntów	ha	% ogółu gruntów	ha	% gruntów
Powierzchnia całkowita	238	100	238	100	238	100	0	0
TERENY ZAINWESTOWANE	134	56,30	135	56,72	145	60,92	+11	+8,2
Tereny osadnicze	106	44,54	107	44,96	114	47,90	+8	+7,5
Tereny mieszkaniowe	40	16,81	41	17,23	42	17,65	+2	+5
Tereny przemysłowe	14	5,88	14	5,88	12	5,04	-2	-14,3
Inne tereny zabudowane	27	11,34	26	10,92	26	10,92	-1	-3,7
Tereny zurbanizowane niezabudowane	7	2,94	8	3,36	17	7,14	+10	+142,8
Tereny rolne zabudowane	7	2,94	7	2,94	6	2,51	-1	-14,3
Tereny rekreacyjne	11	4,62	11	4,62	11	4,61	0	0
Tereny komunikacyjne	28	11,78	28	11,76	31	13,02	+3	+10,7
Drogi	23	9,66	23	9,66	27	11,34	+4	+17,4
Tereny kolejowe	5	2,10	5	2,10	4	1,68	-1	-20
TERENY OTWARTE	104	43,70	103	43,28	93	39,10	-11	-10,6
Tereny rolne	70	29,41	77	32,35	68	28,57	-2	-2,9
Grunty orne	34	12,29	34	14,29	27	11,34	-7	-20,6
Sady	2	0,84	2	0,84	2	0,84	0	0
Łąki trwałe	11	4,62	13	5,46	12	5,04	+1	+9,1
Pastwiska trwałe	22	9,24	26	10,92	25	10,50	+3	+13,6
Stawy	0	0,00	1	0,42	1	0,42	+1	+100
Rowy melioracyjne	1	0,42	1	0,42	1	0,42	0	0
Lasy i zadrzewienia	13	5,46	15	6,30	15	6,30	+2	+15,4
Wody powierzchniowe płynące	18	7,56	7	2,94	8	3,36	-10	-55,6
Tereny różne	3	1,26	4	1,68	2	0,84	-1	-33,3

źródło: „Zestawienie zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków.”

11.2. Uwarunkowania wynikające ze struktury funkcjonalno-przestrzennej.

1. Dotychczasowa struktura użytkowania terenów Stronia Śląskiego jest ściśle związana z miejscowymi uwarunkowaniami siedliskowymi. Nie powinna więc podlegać istotnym zmianom w wyniku rozwoju miasta, z wyjątkiem ewentualnego, pewnego wzrostu udziału terenów zainwestowanych.

2. W strukturze terenów osadniczych dominują tereny mieszkaniowe. Znaczący jest także udział innych terenów zabudowanych - prawdopodobnie usługowych, w tym zwłaszcza zajmowanych przez Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, co świadczy o jego znaczeniu w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta. Obecnie udział tych terenów zmniejsza się (na rzecz terenów mieszkaniowych) i przewiduje się utrzymanie tej tendencji także w najbliższych latach.
3. W strukturze użytkowania gruntów Stronia Śląskiego w latach 2003-2010 odnotowano przyrost terenów zainwestowanych: terenów zurbanizowanych niezabudowanych i terenów dróg oraz niewielki terenów mieszkaniowych. Zmniejszeniu uległy natomiast tereny otwarte: rolne oraz tereny pod wodami powierzchniowymi płynącymi. Jednocześnie, co warto podkreślić, wśród terenów otwartych wzrósł m.in. areal gruntów zalesionych i zadrzewionych.
4. W analizowanym okresie (2003-2010) w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Stronia Śląskiego nie zaszły radykalne zmiany. Zakłada się zatem, że nie zajdą one także w okresie perspektywicznym.

12. STAN WŁADANIA GRUNTAMI.

12.1. Struktura własności gruntów.

W strukturze własności gruntów Stronia Śląskiego największy udział ma gmina - ponad 43% gruntów (tabela nr 12.1.1.), przy czym około 10% tych gruntów zostało przekazane w użytkowanie wieczyste.

Znaczący udział we własności gruntów posiadają także osoby fizyczne - ponad 27%. Około 80% tych gruntów nie wchodzi w skład gospodarstw rolnych, co świadczy o dominacji na gruntach prywatnych innych form zagospodarowania.

Trzecim największym właścicielem gruntów w Stroniu Śląskim jest Skarb Państwa - ponad 22% gruntów. W powierzchni terenów państwowych największy udział mają grunty będące w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych (niemal 40%), a następnie grunty w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych (około 30%). Relatywnie mały jest tu udział gruntów będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - prawie 17%, co wynika z niewielkiej lesistości miasta.

Stosunkowo mały udział w strukturze własności gruntów Stronia Śląskiego mają spółdzielnie - 1,26% gruntów oraz kościoły i związki wyznaniowe - 0,42%.

Tabela nr 12.1.1. Struktura własności gruntów (stan na 1. stycznia 2010 r.).

Forma własności	Powierzchnia w ha	Udział %	Udział %
Powierzchnia całkowita	238	100,00	-
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste, w tym:	30	12,61	100,00
Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	9	3,78	30,00
Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem jednostek PGL	21	8,83	70,00
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste, w tym:	23	9,66	100,00
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	5	2,10	21,74
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym	16	6,72	69,56

Forma własności	Powierzchnia w ha	Udział %	Udział %
Powierzchnia całkowita	238	100,00	-
państwowych osób prawnych			
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	2	0,84	8,70
Grunty gminy z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie, w tym:	93	39,08	100,00
Grunty wchodzące w skład gminnych zasobów nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwałą zarząd	89	37,40	95,70
Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do powyższej grupy	4	1,68	4,30
Grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste, w tym:	10	4,20	100,00
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	2	0,84	20,00
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	3	1,26	30,00
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	5	2,10	50,00
Grunty osób fizycznych, w tym:	65	27,31	100,00
Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	13	5,46	20,00
Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	52	21,85	80,00
Grunty spółdzielni, w tym:	3	1,26	100,00
Grunty, które są własnością rolną spółdzielni produkcyjnych i ich związków oraz grunty, których właściciele nie są znani	1	0,42	33,33
Grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich związków oraz grunty, których właściciele nie są	2	0,84	66,67

Forma własności	Powierzchnia w ha	Udział %	Udział %
Powierzchnia całkowita	238	100,00	-
znani			
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	1	0,42	100,00
Grunty województwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie, w tym:	13	5,46	100
Grunty wchodzące w skład wojewódzkich zasobów nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwałe zarząd	4	1,68	30,77
Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do powyższej grupy	9	3,78	69,23

źródło: „Zestawienie zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków.”

Jak wspomniano już wcześniej największy udział w strukturze własności gruntów Stronia Śląskiego ma gmina. W powierzchni gruntów gminnych dominują tereny osadnicze - prawie 44%, a następnie użytki rolne - 33% (tabela nr 12.1.2.). Stosunkowo mały udział w gruntach gminnych mają zadrzewienia i zakrzewienie - zajmują jedynie 1,95% omawianych gruntów.

Tabela nr 12.1.2. Struktura użytkowania gruntów komunalnych (stan na 1. stycznia 2010 r.)

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia		
	ha	%	%
Powierzchnia całkowita	103	100,0	-
TERENY ZAINWESTOWANE	67	65,05	100
Tereny osadnicze	45	43,68	67,16
Tereny komunikacyjne	22	21,37	32,84
TERENY OTWARTE	36	34,95	100
Użytki rolne	34	33,00	94,44
Zadrzewienia i zakrzewienie	2	1,95	5,56

źródło: „Zestawienie zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków.”

W latach 2003-2010 nie zaszły w mieście Stronie Śląskie zbyt istotne zmiany w strukturze władania gruntami. W tym okresie areał nie oddanych w użytkowanie wieczyste gruntów gminnych zmniejszył się o 1,68 punktu procentowego, a gruntów Skarbu Państwa o 3,35 punkty procentowe (tabela nr 12.1.3.). Zmalał także - o nieco ponad 2 punkty

procentowe - areal gruntów gminnych przekazanych w użytkowanie wieczyste. Wzrost (o 0,84 punktu procentowego) odnotowano natomiast w odniesieniu do oddanych w użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa. W analizowanym okresie zwiększył się także areal gruntów należących do: osób fizycznych - o prawie 4 punkty procentowe i spółdzielni - o 0,84 punktu procentowego. Na stałym poziomie utrzymuje się własność kościołów i związków wyznaniowych.

Tabela nr 12.1.3. Zmiany struktury własności gruntów w mieście Stronie Śląskie.

Forma własności	2003 r.		2005 r.		2010 r.	
	ha	%	ha	%	ha	%
Powierzchnia całkowita	238	100,00	238	100,00	238	100,00
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste, w tym:	38	15,96	37	15,55	30	12,61
Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	10	4,20	10	4,20	9	3,78
Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem jednostek PGL	-	-	19	7,98	21	8,83
Grunty wchodzące w skład zasobów nieruchomości Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	4	1,68	4	1,68	-	-
Pozostałe z gruntów spośród gruntów zaliczonych do powyższej grupy	24	10,08	4	1,68	-	-
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste, w tym:	21	8,82	24	10,08	23	9,66
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	4	1,68	5	2,10	5	2,10
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	17	7,14	17	7,14	16	6,72
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	-	-	2	0,84	2	0,84
Grunty gminy z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie, w tym:	97	40,76	91	38,23	93	39,08
Grunty wchodzące w skład gminnych zasobów nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	96	40,34	90	37,81	89	37,40
Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do	1	0,42	1	0,42	4	1,68

Forma własności	2003 r.		2005 r.		2010 r.	
	ha	%	ha	%	ha	%
Powierzchnia całkowita	238	100,00	238	100,00	238	100,00
powyższej grupy						
Grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste, w tym:	15	6,30	15	6,30	10	4,20
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	2	0,84	2	0,84	2	0,84
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	8	3,36	8	3,36	3	1,26
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	5	2,10	5	2,10	5	2,10
Grunty osób fizycznych, w tym:	56	23,53	58	24,37	65	27,31
Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	13	5,46	13	5,46	13	5,46
Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	43	18,07	45	18,91	52	21,85
Grunty spółdzielni, w tym:	1	0,42	1	0,42	3	1,26
Grunty, które są własnością rolną spółdzielni produkcyjnych i ich związków oraz grunty, których właściciele nie są znani	-	-	1	0,42	1	0,42
Grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich związków oraz grunty, których właściciele nie są znani	-	-	-	-	2	0,84
Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do powyższej grupy	1	0,42	-	-	-	-
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	1	0,42	2	0,84	1	0,42
Grunty województwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie, w tym:	9	3,78	9	3,78	13	5,46
Grunty wchodzące w skład wojewódzkich zasobów nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	-	-	-	-	4	1,68
Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do powyższej grupy	9	3,78	9	3,78	9	3,78

źródło: „Zestawienie zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków.”

12.2. Uwarunkowania wynikające ze struktury własności gruntów.

1. Charakterystyczną cechą Stronia Śląskiego jest przewaga własności publicznej gruntów (własność Skarbu Państwa i gminy). Jednak znaczący w strukturze

własności gruntów jest również udział osób fizycznych – około 27%. Wśród gruntów gminnych przeważają tereny osadnicze (niemal 44%), a następnie użytki rolne (33%). Grunty zabudowane i zurbanizowane dominują także wśród gruntów Skarbu Państwa (41%).

2. Wśród gruntów będących własnością osób fizycznych (27% ogółu gruntów) niemal 51% stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane. Pozostałe grunty osób fizycznych to użytki rolne. Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych największy udział, prawie 67% tych gruntów, mają tereny mieszkaniowe. Natomiast wśród użytków rolnych relatywnie duży jest udział gruntów ornych - niemal 34% oraz pastwisk trwałych - około 31%.
3. Korzystną cechą jest względnie wysoki udział własności komunalnej gruntów, w tym terenów jeszcze nie zabudowanych. Stan taki sprzyja realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz prowadzeniu skutecznej i racjonalnej polityki przestrzennej miasta.

13. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.

13.1. Układ drogowy.

Przez Stronie Śląskie nie przebiega żadna z dróg krajowych. Rdzeniem układu komunikacyjnego miasta, jak i gminy, jest droga wojewódzka nr 392 relacji: Żelazno - Łądek Zdrój - Bystrzyca Kłodzka. Droga ta ma charakter pętli, zamkniętej (od zachodu) drogą krajową nr 33 (relacji: Kłodzko - Boboszów). Droga wojewódzka nr 392 ma kluczowe znaczenie w systemie komunikacyjnym nie tylko Stronia Śląskiego, ale całej południowo-wschodniej części powiatu kłodzkiego, gdyż zapewnia tu jedyne bezpośrednie połączenie dla ruchu samochodowego z układem dróg publicznych naszego kraju. Omawiana droga wojewódzka jest jednojezdniowa, z dwoma pasami ruchu i stosunkowo licznymi zakrętami - zwłaszcza na odcinku Stronie Śląskie - Bystrzyca Kłodzka.

Droga wojewódzka nr 392 przecina Stronie Śląskie z północy na południowy-zachód, prowadząc fragmentem ul. Kościuszki i ul. Turystyczną. Na odcinku strońskim przechodzi ona przez tereny zabudowane. Stan nawierzchni drogi w mieście jest dobry.

Północny (relacji: Żelazno - Łądek Zdrój - Stronie Śląskie) odcinek powyższej drogi jest znacznie obciążony ruchem zarówno tranzytowym, jak i lokalnym. Drogą tą można dość szybko dojechać do takich miejscowości, jak: Łądek Zdrój, Trzebieszowice, Ołdrzychowice Kłodzkie i Kłodzko, dlatego jest stosunkowo często wykorzystywana przez mieszkańców miasta i gminy Stronie Śląskie. Ponadto po powyższej trasie kursują autobusy PKS, co ma znaczenie dla turystów i mieszkańców Stronia Śląskiego nie posiadających lub nie korzystających z własnych środków transportu. Obecnie, o czym wspomniano już wcześniej (w rozdziale nr 5.3.2.), północny odcinek drogi wojewódzkiej nr 392 stanowi najdogodniejszą trasę dojazdową z przeważającej części kraju, do położonych w gminie Stronie Śląskie atrakcji turystycznych, w tym przede wszystkim do ośrodka narciarskiego „Czarna Góra” (na południowy-zachód od Stronia Śląskiego) i pośrednio także do zbiornika retencyjnego na potoku Morawa (wykorzystywanego również w celach rekreacyjnych), znajdującego się na południe od miasta. Warto przy tym zaznaczyć, iż do powyższych atrakcji turystycznych prowadzi także obecnie remontowany południowo-zachodni odcinek drogi wojewódzkiej nr 392 (relacji: Stronie Śląskie - Bystrzyca Kłodzka). Nie można wykluczyć, iż w przyszłości (po zakończeniu prac remontowych), ten odcinek przejmie znaczną część ruchu samochodowego. Będzie to jednak utrudnione, gdyż trasę tą charakteryzują liczne przewyższenia i zakręty. Dodatkowo ten odcinek z racji przebiegu z dala od terenów osadniczych, był dotychczas dość rzadko odśnieżany (przez co zimą często nieprzejezdny).

Z informacji uzyskanych od Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei (DSDiK) dotyczących przeprowadzonych w 2005 r. badań natężenia ruchu na drogach wojewódzkich, w tym także na drodze nr 392 wynika, iż średni dobowy ruch samochodów na poszczególnych odcinkach powyższej drogi wynosił (w 2005 r.) odpowiednio: 3363 pojazdów/dobę (na odcinku relacji: Żelazno - Łądek Zdrój), 3321 pojazdów/dobę (na odcinku pomiędzy Łądkiem Zdrój a Stroniem Śląskim) oraz 827 pojazdów/dobę (na odcinku relacji: Stronie Śląskie - Bystrzyca Kłodzka). Natężenie ruchu samochodowego na północnym (relacji: Żelazno - Łądek Zdrój - Stronie Śląskie) odcinku drogi wojewódzkiej nr 392 było zatem znacznie większe, niż to na odcinku południowo-zachodnim (relacji: Stronie Śląskie - Bystrzyca Kłodzka). Na rok 2020 przewiduje się wzrost natężenia ruchu do około 5200 pojazdów/dobę - na odcinku północnym oraz 1250 pojazdów/dobę - na odcinku południowo-zachodnim. Warto zaznaczyć, iż powyższą prognozę sporządzono prawdopodobnie, zakładając utrzymanie większego natężenia ruchu na północnym odcinku drogi wojewódzkiej nr 392. Przywołane powyżej pomiary z 2005 r. i prognozę średniego dobowego ruchu pojazdów samochodowych na drodze wojewódzkiej nr 392 zawiera tabela nr 13.1.1.

Przez odcinek drogi wojewódzkiej nr 392 prowadzącej przez miasto Stronie Śląskie wiedzie fragment Drogi Śródsudeckiej, stanowiącej samochodową trasę turystyczną Dolnego Śląska. Droga ta, na obszarze powiatu kłodzkiego, łączy przejścia graniczne Otovice/Tłumaczów oraz Lutynia/Travna, prowadząc m.in. przez: Radków, Kudowę Zdrój, Zieleniec, Międzylesie, Nową Wieś, Siennę, Stronie Śląskie i Łądek Zdrój (według „Studium zagospodarowania przestrzennego pasma Drogi Śródsudeckiej”, Uchwała Nr 309/II/03 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 17.04.2003 r.).

Na trasie drogi wojewódzkiej nr 392 przewiduje się (zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego; Uchwała Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.) budowę obejścia miasta Stronie Śląskie - od strony zachodniej, omijające centrum miasta. Znaczny fragment tej obwodnicy będzie prowadzony na terenach gminy Stronie Śląskie, ale jej część znajdzie się także na obszarze miasta. Z informacji zawartych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla województwa dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Uchwała nr XXVIII/410/08 Samorządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 czerwca 2008 r.) wynika, iż powyższa obwodnica nie zostanie w najbliższym czasie zrealizowana.

Poza drogą wojewódzką istotnym elementem układu drogowego Stronia Śląskiego są drogi powiatowe. Ich sieć składa się z 5 oddzielnie numerowanych odcinków (tabela nr

13.1.2.), z których 3 rozpoczynają się w Stroniu Śląskim. Miasto stanowi tu lokalny węzeł komunikacyjny, z którego drogi powiatowe rozchodzą się w kierunku południowym (do Nowej Morawy i dalej do Bolesławowa), południowo-wschodnim (do Młynowca) i wschodnim (przez Stary i Nowy Gieraltów do Bielicy). Drogi te są szczególnie istotne dla ruchu lokalnego, gdyż stanowią jedyne trasy dojazdowe do kilku okolicznych miejscowości. Ponadto są obsługiwane przez PKS. Wszystkie drogi powiatowe w Stroniu Śląskim posiadają nawierzchnię twardą ulepszoną. Stan tej nawierzchni miejscami jest niezadowolający - dotyczy to zwłaszcza drogi nr 3230D (fragmentu ul. Kościuszki) prowadzącej od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 do Nowej Morawy oraz drogi nr 3254D (ul. Sudeckiej) relacji: Stronie Śląskie – Młynowiec (na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 w kierunku na południowy-wschód).

Tabela nr 13.1.1. Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drodze wojewódzkiej nr 392 – stan w 2005 r. oraz prognozowany na rok 2020.*

Numer drogi	Nazwa odcinka	Pojazdy samochodowe ogółem	Motocykle		Samochody osobowe, Mikrobusy		Lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)		Samochody ciężarowe				Autobusy		Ciągniki rolnicze	
			SDR**	SDR	%	SDR	%	bez przyczepy		z przyczepą		SDR	%	SDR	%	
		SDR						%	SDR	%	SDR					%
Średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drodze wojewódzkiej w 2005 r.																
392	Żelazno – Łądek Zdrój	3363	13	0,4	2902	86,3	269	8,0	61	1,8	30	0,9	71	2,1	17	0,5
392	Łądek Zdrój – Stronie Śląskie (do południowej granicy miasta)	3321	20	0,6	2936	88,4	216	6,5	56	1,7	13	0,4	70	2,1	10	0,3
392	Stronie Śląskie (od południowej granicy miasta)– Bystrzyca Kłodzka	827	28	3,4	648	78,3	80	9,7	31	3,7	8	1,0	20	2,4	12	1,5
Prognozowany średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na drodze wojewódzkiej w 2020 r.																
392	Żelazno – Łądek Zdrój	5236	13	0,2	4656	89,0	373	7,1	70	1,3	48	0,9	71	1,4	5	0,1
392	Łądek Zdrój – Stronie Śląskie	5186	20	0,4	4709	90,7	299	5,8	65	1,3	20	0,4	70	1,3	3	0,1
392	Stronie Śląskie – Bystrzyca Kłodzka	1250	28	2,2	1040	83,2	110	8,8	37	3,0	12	1,0	20	1,6	3	0,2

* według danych Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei

** SDR – średni dobowy ruch

Tabela nr 13.1.2. Zestawienie dróg powiatowych.

L.p.	Numer drogi	Relacja	Przebieg	Długość* w granicach miasta/ łączna [w km]	Uwagi
1.	3229D	Stronie Śląskie - Bielice	od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 do wsi Bielice	1,42/16	w znacznej części poza granicami miasta
2.	3230D	Stronie Śląskie - Nowa Morawa	od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 do granicy państwa	1,37/8	w znacznej części poza granicami miasta ; zniszczona nawierzchnia
3.	3254D	Stronie Śląskie - Młynowiec	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3230D do wsi Młynowiec	1,11/6	w znacznej części poza granicami miasta ; zniszczona nawierzchnia
4.	3255D	Bolesławów - Kamienica	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3230D do wsi Kamienica	2	w znacznej części poza granicami miasta
5.	3256D	Stara Morawa - Kletno	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3230D do wsi Kletno	4	w znacznej części poza granicami miasta
Razem:				3,9/36	

* według pomiarów z mapy topograficznej.

Pomocniczą rolę w obsłudze ruchu samochodowego w mieście pełnią drogi gminne. W Stroniu Śląskim wyznaczono 22 odcinki dróg gminnych o łącznej długości około 10 km (według pomiarów z mapy topograficznej). Wszystkie z nich mają nawierzchnię twardą ulepszoną. Zestawienie dróg (ulic) gminnych w mieście Stronie Śląskie zamieszczono w tabeli nr 13.1.3.

Tabela nr 13.1.3. Zestawienie dróg (ulic) gminnych w Stroniu Śląskim.

L.p.	Nazwa drogi (ulicy)	Relacja	Długość* w granicach miasta [w km]	Uwagi
1.	Dolna - odcinek nr 1	od drogi gminnej nr 11990D do drogi wojewódzkiej nr 392 (fragment ul.	0,54	zniszczona nawierzchnia

L.p.	Nazwa drogi (ulicy)	Relacja	Długość* w granicach miasta [w km]	Uwagi
		Kościuszki)		
2.	Dolna - odcinek nr 2	od skrzyżowania z odcinkiem nr 1 ul. Dolnej	0,24	zniszczona nawierzchnia
3.	Górna	od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 (fragment ul. Kościuszki) do granicy miasta	0,37	
4.	Hutnicza	od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 (fragment ul. Kościuszki) do Huty Szkła „Violetta” S.A.	0,20	
5.	Kościelna	od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 (fragment ul. Kościuszki) do granicy miasta	0,90	zniszczona nawierzchnia
6.	Krótka	od i do skrzyżowania z ul. Sudecką	0,30	
7.	Morawka	od i do skrzyżowania z ul. Sudecką	0,48	zniszczona nawierzchnia
8.	Nabrzeżna - odcinek nr 1	od skrzyżowania z ul. Hutniczą do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3230D (fragment ul. Kościuszki)	0,46	
9.	Nabrzeżna - odcinek nr 2	od skrzyżowania z ul. Zieloną do skrzyżowania z odcinkiem nr 1 ul. Nabrzeżnej	0,27	
10.	Nabrzeżna - odcinek nr 3	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3229D do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3254D	0,53	
11.	Nowotki	od i do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3254D (ul. Świerczewskiego)	0,28	
12.	Ogrodowa	od skrzyżowania z ul. Hutniczą do granicy miasta	0,48	
13.	Okrężna - odcinek nr 1	od skrzyżowania z ul. Dolną	0,37	
14.	Okrężna - Odcinek nr 2	od skrzyżowania z ul. Polną	0,27	
15.	Polna	od skrzyżowania z ul. Dolną do granicy miasta	1,53	
16.	Sportowa	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3230D (ul. Kościuszki) do granicy miasta	1,19	zniszczona nawierzchnia
17.	Szkolna	od skrzyżowania z ul. Kościelną do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 392 (ul. Kościuszki)	0,16	
18.	Świerczewskiego - odcinek nr 1	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3230D do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3254D	0,50	zniszczona nawierzchnia
19.	Świerczewskiego - odcinek nr 2	od i do skrzyżowania z odcinkiem nr 1 ul. Świerczewskiego	0,29	
20.	Zielona	od skrzyżowania z ul. Nabrzeżną do skrzyżowania z drogą powiatową nr 3229D (fragment ul. Mickiewicza)	0,34	

L.p.	Nazwa drogi (ulicy)	Relacja	Długość* w granicach miasta [w km]	Uwagi
21.	Żeromskiego	od skrzyżowania z ul. 40-lecia PRL	0,08	
22.	40-lecia PRL	od skrzyżowania z ul. Sudecką do granicy miasta	0,30	
Razem:			10,08	

* według pomiarów z mapy topograficznej.

Ostatnie dane GUS dotyczące sieci dróg gminnych w mieście Stronie Śląskie pochodzą z 1998 r. Zatem są one nieaktualne i trudno na ich podstawie obliczyć jakiegokolwiek miarodajne wskaźniki. Dlatego możliwa jest jedynie przybliżona ocena stopnia rozwoju i stanu omawianych dróg w mieście. Analizując sieć dróg gminnych w Stroniu Śląskim można przyjąć, iż jest ona dość bogata (gęsta). Ze względu na uwarunkowania topograficzne jest ona lepiej rozwinięta w północnej i południowo-wschodniej części Stronia Śląskiego. Na pozostałych jego obszarach drogi gminne mają przeważnie charakter sięgaczowy. Na drogach gminnych opiera się przede wszystkim lokalny ruch samochodowy. Natomiast dojazd do atrakcji turystycznych położonych w gminie odbywa się głównie (z wyjątkiem trasy dojazdowej do zbiornika retencyjnego na Morawce, do którego prowadzą drogi gminne: ul. Sportowa i droga nr 119907D) poprzez drogę wojewódzką i drogi powiatowe.

Stosunkowo bogatą sieć dróg w mieście wykorzystują głównie samochody osobowe i mikrobusy - mają one największy udział w strukturze ruchu samochodowego większości dróg Stronia Śląskiego (w odniesieniu do drogi wojewódzkiej nr 392 ilustruje to tabela nr 13.1.1.). Znaczący jest także ruch lekkich samochodów ciężarowych (dostawczych) oraz - w mniejszym zakresie - autobusów i samochodów ciężarowych. To właśnie ta ostatnia grupa pojazdów (łącznie z lekkimi samochodami ciężarowymi - dostawczymi) może w istotnym zakresie wpływać na przyspieszone niszczenie nawierzchni, a często i podbudowy dróg - dotyczy to w szczególności pojazdów przeładowanych lub przewożących nieodpowiednio zabezpieczone przed wypadaniem sypkie materiały. W przyszłości przyspieszone niszczenie nawierzchni dróg w Stroniu Śląskim może wiązać się także z samochodami ciężarowymi obsługującymi hutę szkła i tartak - jeśli zostanie w nich wznowiona produkcja, czego nie można wykluczyć w przyszłości. Jednak z uwagi na położenie powyższych przedsiębiorstw w sąsiedztwie linii kolejowej, jest dość prawdopodobne, iż będą one obsługiwane właśnie drogą kolejową (bardziej ekonomiczną). Drogi publiczne w Stroniu Śląskim byłyby wówczas mniej narażone na zniszczenie.

13.2. Komunikacja kolejowa.

Komunikacja kolejowa w Stroniu Śląskim rozwinęła się już pod koniec XIX w. Uruchomiono wówczas (14. listopada 1897 r.) tzw. Kolej Doliny Białej Łądeckiej (KDBL) relacji: Kłodzko - Łądek Zdrój - Stronie Śląskie. Obecnie jest to linia nr 322 o znaczeniu państwowym. Trasa linii 322, o łącznej długości ponad 24 km, oficjalnie rozpoczyna się na stacji Kłodzko Nowe. Następnie przez prawie 7 km przebiega równoległe do linii nr 276 relacji: Wrocław - Międzylesie. Na stacji węzłowej w Krosownicach Kłodzkich powyższe linie rozdzielają się. Stąd linia nr 322, jako jednotorowa i niezelektryfikowana, wiedzie do Stronia Śląskiego. Jej trasa, prowadząca przez miejscowości: Żelazno, Oldrzychowice Kłodzkie, Trzebieszowice, Radochów i Łądek Zdrój, jest bardzo malownicza. Przebieg linii ma charakter nizinny. Jedynym obiektem inżynierskim jest tu stalowy most nad Białą Łądecką (około 2 km na północ od stacji w Stroniu Śląskim, poza granicami miasta) położony w granicach gminy Stronie Śląskie.

Obecnie Kolej Doliny Białej Łądeckiej jest nieczynna - połączenia zlikwidowano 15 marca 2004 r. Niegdyś obsługiwała ona zarówno ruch pasażerski, jak i towarowy. Pozostałością po powyższej linii jest infrastruktura kolejowa. Na stacji Stronie Śląskie są to ustawione wzdłuż torów: drewniano-murowany budynek dworca (z 1897 r.), budynek magazynowy, dźwig, drewniano-murowana wieża ciśnień (z 1909 r.) i budynki mieszkalne (dla pracowników kolei). Cały powyższy zespół ujęto w ewidencji zabytków. Od 2008 r. zabudowania zespołu kolejowego stanowią własność gminy Stronie Śląskie. Jeszcze w 2010 r. w budynku dworca ma zostać otwarte Centrum Edukacji, Turystyki i Kultury (CETiK).

Poza powyższą KDBL w Stroniu Śląskim działała także lokalna komunikacja kolejowa. W latach 50-tych XX w. uruchomiono tu linię wąskotorową relacji: Huta Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. – osiedle „Morawka”. Jej trasa prowadziła wzdłuż ulic: Hutniczej i Nabrzeżnej. Powyższa linia obsługiwała wyłącznie ruch pasażerski (korzystali z niej głównie pracownicy huty szkła). Omawiane połączenie zlikwidowano w drugiej połowie XX w. (w trakcie remontu i modernizacji ulic, wzdłuż których prowadziła).

Reasumując, obecnie komunikacja kolejowa w Stroniu Śląskim nie funkcjonuje. Istniejąca infrastruktura linii nr 322 została częściowo wykorzystana do innych celów (adaptacja budynku dworca na CETiK). Nie wyklucza to jednak, jeśli w przyszłości dojdzie do modernizacji powyższej linii i wznowienia tu komunikacji kolejowej.

13.3. Transport zbiorowy.

Do miasta docierają autobusy Państwowej Komunikacji Samochodowej (PKS) Kłodzko S.A. – z dworcem autobusowym w Kłodzku, który obsługuje połączenia do 40 miejscowości. Ponadto kursy do okolicznych miejscowości oferują prywatni przewoźnicy (mikrobusami).

Ze Stronia Śląskiego (przystanek PKS przy ul. Kościuszki) autobusami PKS można dojechać do 15 miejscowości, w tym m.in. do: Bolesławowa, Bystrzycy Kłodzkiej, Kletna, Kłodzka, Łądko Zdroju, Świdnicy, Wałbrzycha i Wrocławia. Częstotliwość kursowania autobusów (w jednym kierunku linii PKS) w Stroniu Śląskim waha się od 1 do 13 kursów dziennie - w dni powszednie (w zależności od sezonu) oraz od 1 do 3 kursów dziennie - w dni świąteczne. Autobusy jeżdżą dość regularnie.

Transport zbiorowy w Stroniu Śląskim jest powiązany z systemem regionalnym. Mieszkańcy miasta mają zatem możliwość dojazdu do wszystkich większych miejscowości regionu. Natomiast brakuje połączeń z mniejszymi miejscowościami gminy Stronie Śląskie (do niektórych wsi dojechać można jedynie własnym środkiem transportu). Problemem jest tu także dość mała liczba połączeń w dni świąteczne i wolne od pracy. Potwierdzają to wyniki badań potrzeb społeczności wiejskiej powiatu kłodzkiego (przeprowadzonych przez Fundację Akademia Rozwoju w 2005 r.). W ankiecie mieszkańcy gminy wiejskiej Stronie Śląskie wskazali potrzebę poprawy komunikacji autobusowej ze miastem Stronie Śląskie.

13.4. Trasy rowerowe.

Pagórkowate ukształtowanie terenu Stronia Śląskiego stanowi atrakcyjne, pod względem krajoznawczym i krajobrazowym, obszary dla turystyki rowerowej. Dlatego przez miasto prowadzi stosunkowo gęsta sieć oznakowanych tras rowerowych, o zróżnicowanym stopniu trudności. Łączy się one ze ścieżkami i drogami rowerowymi w gminie Stronie Śląskie oraz w gminach sąsiednich (w tym w gminach Republiki Czeskiej), tworząc regionalny (Euroregionu Glacensis) system zwany „Bike Glacensis”.

Przez Stronie Śląskie prowadzą trzy trasy regionalne - powiązane z drogami rowerowymi Republiki Czeskiej:

- 1) Trasa regionalna nr 002 o łącznej długości 91,1 km rozpoczyna się w Sokolcu. Następnie prowadzi przez: Ludwikowice Kłodzkie, Nową Rudę, Ścinawkę Średnią, Bożków, Ruszowice, Trzebieszowice, Radochów, Łądek Zdrój, Stronie

- Śląskie i Bolesławów. Potem przez Przełęczą Płoszczyna wiedzie do przejścia granicznego Nowa Morawa/Staré Město pod Sněžnikiem. Trasa ta jest łatwa;
- 2) Trasa regionalna nr 007 o łącznej długości 47 km rozpoczyna się na przejściu granicznym Nowy Gierałtów/Uhelna. Następnie przez Przełęczą Gierałtowską prowadzi do Stronia Śląskiego, skąd wiedzie przez: Przełęcz Puchaczówkę, Międzygórze, Goworów, Szklarnię i Międzylesie, gdzie się kończy. Powyższą trasę zaklasyfikowano, jako średnio trudną;
 - 3) Szlak Królowy Marianny Orańskiej prowadzi z Ząbkowic Śląskich poprzez miejscowości: Kamieniec Ząbkowicki, Złoty Stok, Bilá Voda, Javornik, Travna, Lutynia, Łądek Zdrój i Stronie Śląskie, gdzie zatacza pętlę poprzez miejscowości: Nową Morawę, Staré Město pod Sněžnikiem, Králiky, Międzylesie, Międzygórze, Idzików, Sienną i Kletno. Na odcinku strońskim trasa prowadzi obok: Gimnazjum im. Marianny Orańskiej, Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. (ufundowanej przez królowę), budynku z herbem Marianny (ul. Kościuszki 60) i budynku Urzędu Miejskiego (dawnego pałacu). Trasa ta ma charakter rekreacyjny (jest łatwa).

Poza powyższymi trasami rowerowymi przez Stronie Śląskie prowadzą także cztery szlaki gminne, o dwóch stopniach trudności:

- 1) Trasa Pętla Janowej Góry (nr 5728) o łącznej długości 14, 20 km (na odcinku strońskim około 1,7 km) rozpoczyna się w Stroniu Śląskim (Urząd Miejski), a następnie prowadzi przez: Stronie Śląskie Wieś (obok kamieniołomu), Janową Górę, Kletno i Starą Morawę, aby zakończyć się ponownie w Stroniu Śląskim. Czas przejazdu trasy szacuje się na 1,5 do 2 godzin. Jest to szlak rekreacyjny - stosunkowo łatwy (prowadzi po drogach utwardzonych, w tym asfaltowych);
- 2) Pętla Gór Białskich - część zachodnia (nr 5725) o długości 24, 70 km (w granicach miasta około 1 km) relacji: Stronie Śląskie (Urząd Miejski) - Młynowiec - Przełęcz Dział - Przełęcz Sucha - Nowa Morawa - Bolesławów - Stara Morawa - Stronie Śląskie. Czas przejazdu trasy wynosi około 3 – 4 godzin. Jest to trasa o średnim stopniu trudności (prowadzi po drogach asfaltowych lub tłuczniowych);
- 3) Trasa do Łądka Zdroju (nr 5721) długości 4 km (na odcinku strońskim około 1,2 km) wiedzie spod Urzędu Miejskiego w Stroniu Śląskim przez wsie: Strachocin i Stójków. Przy obwodnicy Łądka Zdroju (w rejonie schroniska „Skalniak”) trasa

rozgałęzia się tworząc dojazdy do części uzdrowiskowej lub centrum Łądka Zdroju. Szacunkowy czas pokonania tej trasy wynosi około 0,5 godziny. Jest to szlak rekreacyjny (łatwy);

- 4) Trasa do Jaskini Niedźwiedziej długości około 36 km (w granicach Stronia Śląskiego około 0,8 km) ma charakter pętli, która rozpoczyna się w Stroniu Śląskim (Urząd Miejski), prowadząc przez: Przełęcz Suchą, Przełęcz Płoszczyna, Nową Morawę, Kamienicę, Kletno i Jaskinię Niedźwiedzią. Następnie droga wiedzie przez Starą Morawę i ponownie wraca do miasta. Szacowany czas przebycia tej trasy, o średnim stopniu trudności, wynosi około 3 h.

Szlaki rowerowe na terenie Stronia Śląskiego są dobrze oznakowane i utrzymane. Miasto oferuje cyklistom dość dobry dostęp do informacji (w tym map) o powyższych trasach.

13.5. Szlaki turystyczne.

Ze Stronia Śląskiego prowadzą trzy oznakowane szlaki turystyczne:

- 1) żółty - przez Kletno i Halę pod Śnieżnikiem na Śnieżnik. W mieście Stronie Śląskie szlak wiedzie z przystanku PKS (ul. Kościuszki), a następnie obok: Urzędu Miejskiego, kaplicy pogrzebowej i stadionu. Miejska część omawianego szlaku kończy się przy zaporze na Morawce – stąd szlak prowadzi do Kletna (na południowy-zachód od Stronia Śląskiego). Czas przejścia całego szlaku wynosi około 4 godzin;
- 2) żółty – przez Przełęcz Dział i Czernicę do Bielic. Strońska część tego szlaku rozpoczyna się na przystanku PKS. Następnie wiedzie ul. Mickiewicza do wsi Goszów. Czas przejścia całego szlaku wynosi około 5 godzin;
- 3) zielony - przez Przełęcz Puchaczówkę, Czarną Górę i Igliczną do Międzygórza. W Stroniu Śląskim prowadzi (ze stacji PKP) ulicami: Kościuszki, Kościelną i Turystyczną. Czas przejścia całego szlaku to około 4 godzin.

Ponadto przez Stronie Śląskie prowadzi fragment regionalnego szlaku czerwonego - od Hali pod Śnieżnikiem przez: Żmijowiec, Czarną Górę i Przełęcz Puchaczówka, aż do Łądka Zdroju. Czas przejścia tej trasy wynosi około 5 godzin.

Pieszne szlaki turystyczne na terenie miasta Stronie Śląskie są stosunkowo dobrze oznakowane i utrzymane. Ich wadą jest to, iż na znaczących odcinkach wykorzystują drogi samochodowe.

13.6. Trasy konne.

Przez Stronie Śląskie przebiega jedyny w tej części gór Sudecki Szlak Konny relacji Łądek Zdrój - Karpacz (otwarty w 2005 r.). Szlak o łącznej długości około 360 km wiedzie między innymi przez: Lubawkę, Mieroszów, Nową Rudę, Radków, Polanice Zdrój i Międzygórze. W mieście Stronie Śląskie trasa szlaku prowadzi drogą wojewódzką nr 392 do Łądka Zdroju (gdzie kończy się w ośrodku „Pod Dębem”).

13.7. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu komunikacyjnego oraz możliwości i potrzeb jego rozwoju.

1. Rdzeń układu komunikacyjnego miasta, jak i gminy Stronie Śląskie stanowi droga wojewódzka nr 392 (relacji: Żelazno - Łądek Zdrój - Bystrzyca Kłodzka). Droga ta stanowi jedyne w tej części Kotliny Kłodzkiej połączenie dla ruchu samochodowego z układem dróg publicznych naszego kraju. Przecina ona miasto z północy na południowy-zachód, prowadząc fragmentem ul. Kościuszki i ul. Turystyczną. Drodze tej na obszarze miasta towarzyszą tereny zabudowane.
2. Istotną rolę w obsłudze powiązań komunikacyjnych Stronia Śląskiego z gminą pełnią drogi powiatowe. Przez teren miasta prowadzą 3 oddzielnie numerowanych odcinków takich dróg. Wśród nich stosunkowo znaczący ruch przenosi droga nr 3230 D do Nowej Morawy i dalej Bolesławowa, stanowiąca jedyne połączenie Stronia Śląskiego z turystycznym przejściem granicznym Nowa Morawa/Staré Město pod Sněžnikiem. Ponadto droga ta zapewnia dojazd do gminnych atrakcji turystycznych, w tym m.in.: Jaskini Niedźwiedziej i kopalni uranu w Kletnie.
3. Sieć dróg gminnych służy głównie do obsługi ruchu lokalnego. Ze względu na uwarunkowania topograficzne ta sieć jest w mieście dobrze, lecz nierównomiernie rozwinięta. Więcej połączeń jest w północnej i południowo-

wschodniej części Stronia Śląskiego. Na pozostałym jego obszarze drogi gminne mają przeważnie charakter sięgaczowy.

4. Wszystkie drogi (wojewódzka, powiatowe i gminne) posiadają w mieście nawierzchnię twardą ulepszoną.
5. Jak wynika z informacji DSDiK średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na poszczególnych odcinkach drogi wojewódzkiej nr 392 wyniósł w 2005 r.: ponad 3300 pojazdów/dobę - na odcinku północnym (relacji: Żelazno – Łądek Zdrój – Stronie Śląskie) oraz 827 pojazdów/dobę – na odcinku południowo-zachodnim (pomiędzy Stroniem Śląskim a Bystrzycą Kłodzką). Najbardziej obciążony ruchem był zatem odcinek północny. Szacuję się, iż do 2020 r. powyższe natężenie wzrośnie do około 5200 pojazdów/dobę – na odcinku północnym oraz do 1250 pojazdów/dobę – na odcinku południowo-zachodnim.
6. Parametry techniczne części dróg publicznych w Stroniu Śląskim nie spełniają norm zawartych w przepisach dla dróg poszczególnych klas. Naprawy nawierzchni wymagają szczególnie drogi powiatowe nr: 3230D (fragment ul. Kościuszki) relacji: Stronie Śląskie – Nowa Morawa i 3254D (ul. Sudecka) relacji: Stronie Śląskie – Młynowiec oraz drogi (ulice) gminne: Dolna, Kościelna, Morawka, Sportowa i Świerczewskiego.
7. Większość odcinków dróg w Stroniu Śląskim przechodzi przez tereny zabudowane – często w bardzo bliskiej odległości od budynków, co w połączeniu z lokalnymi uwarunkowaniami topograficznymi może utrudniać modernizację i rozbudowę tych dróg.
8. Miasto Stronie Śląskie jest obsługiwane przez względnie dobrze rozwinięty i stosunkowo sprawnie funkcjonujący system komunikacji zbiorowej. Autobusami linii PKS lub mikrobusami prywatnych przewoźników można dojechać do większości wsi gminy Stronie Śląskie oraz większych miast powiatu kłodzkiego, w tym do Kłodzka.

9. Do Stronia Śląskiego prowadzi nieczynna obecnie linia kolejowa nr 322 (relacji: Kłodzko Nowe - Łądek Zdrój - Stronie Śląskie). W przeszłości obsługiwała ona zarówno ruch pasażerski, jak i towarowy.
10. Przez teren Stronia Śląskiego prowadzą cztery oznakowane piesze szlaki turystyczne (czerwony, dwa żółte i zielony), siedem tras rowerowych oraz fragment Sudeckiego Szlaku Konnego. Trasy piesze i rowerowe są dość dobrze oznakowane i stosunkowo często uczęszczane. Ich mankamentem jest to, iż prowadzą głównie drogami samochodowymi.
11. Wśród problemów Stronia Śląskiego w zakresie komunikacji samochodowej należy wyróżnić:
 - 1) brak drogi, która mogłaby przejąć ruch tranzytowy z odcinka drogi wojewódzkiej nr 392 prowadzącego przez miasto;
 - 2) zły stan techniczny i niewłaściwe parametry niektórych dróg - problem jest szczególnie zauważalny na odcinkach dróg powiatowych nr: 3230D (fragment ul. Kościuszki) relacji: Stronie Śląskie – Nowa Morawa i 3254D (ul. Świerczewskiego) relacji: Stronie Śląskie – Młynowiec oraz drogach (ulicach) gminnych: Kościelnej, Polnej i Sportowej.

piaskowych i filtrze z węgla aktywnego oraz dezynfekcji podchlorynem sodu. Czystą wodę magazynuje się w dwóch (połączonych ze sobą) zbiornikach o pojemności: 1450 m³ oraz 400 m³. Z mniejszego zbiornika - w razie potrzeby - woda rozprowadzana jest do odbiorców w Stroniu Śląskim i Łądku Zdroju.

Problemem wynikającym z typu (powierzchniowego) powyższych ujęć jest okresowe - występujące przede wszystkim przy gwałtownych wezbraniach (w okresach intensywnej opadów i roztopów) - mętnienie wody, co powoduje konieczność jej dodatkowego oczyszczania. W wyniku gwałtownych wezbrań mogą także zostać uszkodzone elementy ujęć, czego konsekwencją może być konieczność korzystania z innych, w tym położonych w gminach sąsiednich.

Sieć wodociągowa w mieście Stronie Śląskie stanowi układ mieszany (część przewodów funkcjonuje w układach zamkniętych, część w układach końcowych). Podstawę sieci stanowi przewód magistralny prowadzący od Nowej Morawy do Strachocin. Wodociąg ten długości około 11 km i średnicy 315 mm jest jednocześnie przewodem rozdzielczym. Warto także dodać, iż z miasta prowadzi wodociąg tranzytowy - do Łądku Zdroju.

Według informacji uzyskanych od ZWiK długość czynnej sieci rozdzielczej w 2008 r. wyniosła w Stroniu Śląskim około 21,3 km. Natomiast według GUS - 10,3 km. Ta znacząca różnica jest prawdopodobnie wynikiem nie uwzględnienia w danych GUS przewodu magistralnego z Nowej Morawy do Strachocina. Warto także zaznaczyć, iż wspomniany już ZWiK zarządzał niegdyś siecią wodociągową w Stroniu Śląskim i Łądku Zdroju. Od 1. stycznia 2005 r. zakład ten został rozdzielony na dwie odrębne jednostki - dla Stronia Śląskiego i Łądku Zdroju. Dlatego nie można wykluczyć, iż dane GUS obarczone są błędem związanym z rozdzieleniem powyższego zakładu.

Z uwagi na powyższe, trudno określić, jakie zmiany długości sieci rozdzielczej wodociągowej zachodziły dotychczas w Stroniu Śląskim. Z informacji od wspomnianego już ZWiK wynika, iż w mieście następuje wzrost długości sieci wodociągowej. Podobne tendencje obserwuje się (według danych GUS) w województwie dolnośląskim.

Odsetek mieszkańców miasta Stronie Śląskie korzystających z sieci wodociągowej osiągnął w 2008 r. niemal 90%, w roku 2002 prawie 85% (tabela nr 14.1.2.). Podobne tendencje zauważono w innych analizowanych jednostkach terytorialnych, jednak tam wzrost był znacznie powolniejszy. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, iż odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w Stroniu Śląskim był (w 2008 r.) wyraźnie wyższy od tego odsetka zarówno dla gminy, jak i całego powiatu kłodzkiego. Natomiast wartość

powyższego wskaźnika w Stroniu Śląskim była niższa w porównaniu z danymi dla województwa dolnośląskiego.

Tabela 14.1.2. Korzystający z sieci wodociągowej.

Jednostka terytorialna	2002 r.			2008 r.		
	Liczba ludności ogółem [osoba]	Korzystający z sieci wodociągowej		Liczba ludności ogółem [osoba]	Korzystający z sieci wodociągowej	
		[osoba]	%		[osoba]	%
Miasto Stronie Śląskie	6419	5443	84,8	6161	5528	89,7
Gmina Stronie Śląskie	8130	6006	73,9	7903	6223	78,7
Powiat kłodzki	170 208	136 925	80,4	164 434	134 116	81,6
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	1 674 353	1 610 915	96,2	1 633 212	1 575 237	96,4
Województwo dolnośląskie - ogółem	2 904 694	2 621 928	90,3	2 877 059	2 625 512	91,2

źródło: GUS.

Z analizy ilości wody dostarczonej gospodarstwom domowym w mieście Stronie Śląskie w latach 1995-2008 wynika, iż największą jej ilość dostarczono w 1998 roku, tj. 633 dam³ (tabela nr 14.1.3.). Od tego czasu, z wyjątkiem roku 2000, zauważalny jest spadek poboru wody. Podobną tendencję, choć w innych okresach, widać także w gminie Stronie Śląskie i powiecie kłodzkim. Natomiast w województwie dolnośląskim zauważalny jest ciągły (od 1995 r.) spadek poboru wody.

Tabela 14.1.3. Woda dostarczona gospodarstwom domowym.

Jednostka terytorialna	Woda dostarczona gospodarstwom domowym						
	1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.
	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]
Miasto Stronie Śląskie	272,0	217,0	217,0	633,0	262,0	599,5	513,0
Gmina Stronie Śląskie	272,0	217,0	217,0	633,0	262,0	599,5	513,0
Powiat kłodzki	6 890,8	6 768,2	7 112,8	7 238,0	6 380,6	6 696,3	6 307,5
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	98 951,6	93 561,8	89 193,8	86 315,3	81 614,3	76 319,4	72 673,1
Województwo dolnośląskie - ogółem	136 475,2	129 819,6	125 969,2	123 378,7	118 088,0	111 461,8	107 537,6

Jednostka terytorialna	Woda dostarczona gospodarstwom domowym						
	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]	[dam ³]
Miasto Stronie Śląskie	361,3	251,1	182,0	166,3	158,3	155,7	152,4
Gmina	361,3	260,4	190,6	176,3	167,3	164,7	157,4

Stronie Śląskie							
Powiat kłodzki	5 883,9	5 107,2	4 832,5	4 715,1	4 479,0	4 602,3	4 633,4
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	69 531,0	67 220,5	65 010,6	62 262,1	61 129,6	60 547,3	60 052,9
Województwo dolnośląskie - ogółem	103 780,6	101 033,6	97 553,3	94 928,4	94 023,8	93 210,0	93 187,4

źródło: GUS.

Z danych z tabel nr 14.1.3 i informacji od Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Stroniu Śląskim (tabela nr 14.1.4.) wynika, iż głównym odbiorcą wody dostarczanej wodociągami są w Stroniu Śląskim (mieście, jak i gminie) gospodarstwa domowe i usługi. Udział odbiorców przemysłowych, choć wzrasta, jest relatywnie dość niski.

Tabela 14.1.4. Roczna sprzedaż wody przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Stroniu Śląskim dla odbiorców w mieście i gminie Stronie Śląskie.

Rodzaj użytkowników	2005 r.		2006 r.		2008 r.	
	[dam ³]	%	[dam ³]	%	[dam ³]	%
Gospodarstwa domowe	175,0	66,74	167,2	57,08	157,4	63,34
Przemysł	0,1	0,04	0,2	0,07	0,6	0,24
Usługi	87,1	33,22	125,5	42,85	90,5	36,42
RAZEM	262,2	100	292,9	100	248,5	100

źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Stroniu Śląskim.

Jak wspomniano już wcześniej w analizowanym okresie 2002-2008 w Stroniu Śląskim wzrastał odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej. Jednocześnie odnotowano w tym czasie spadek wartości wskaźnika zużycia wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca Stronia Śląskiego - z 39,2 m³/mieszkańca w 2003 r. do 24,6 m³/mieszkańca w 2008 r. (tabela nr 14.1.5.). Średni wskaźnik zużycia wody w gospodarstwach domowych Stronia Śląskiego w analizowanych latach (2003-2008) wyniósł 28,3 m³/mieszkańca, co jest wartością wyższą od średniej w gminie (23,3 m³/mieszkańca) i porównywalną ze średnią w powiecie kłodzkim (28,3 m³/mieszkańca). Omawiany wskaźnik w Stroniu Śląskim był natomiast znacząco niższy od średnich dla województwa dolnośląskiego. Jednocześnie warto podkreślić, o czym wspomniano już wcześniej, iż we wszystkich analizowanych jednostkach terytorialnych, z wyjątkiem powiatu kłodzkiego, zużycie wody (w analizowanym okresie) wyraźnie spadło.

Malejąca wartość wskaźnika zużycia wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca Stronia Śląskiego (ale także innych analizowanych jednostek terytorialnych) wynika prawdopodobnie z bardziej racjonalnej gospodarki wodnej mieszkańców -

ograniczeniu zużycia wody poprzez m.in. zastosowanie w gospodarstwach domowych nowych instalacji i urządzeń AGD o mniejszym zużyciu wody. Dlatego wspomniany już wzrost odsetka mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w mieście nie przekłada się na zwiększenie zużycia wody.

Wielkość jednostkowego zużycia wody wodociągowej określa także wskaźnik odniesiony do jednego korzystającego/odbiorcy. W mieście Stronie Śląskie wskaźnik ten wyniósł (w analizowanym okresie) średnio 32,4 m³/odbiorcę. Był on znacząco niższy, niż odpowiednie wskaźniki dla powiatu kłodzkiego (średnio 34,9 m³/odbiorcę), województwa dolnośląskiego (średnio 39,4 m³/odbiorcę w gminach miejskich i 36,5 m³/odbiorcę ogółem).

Tabela nr 14.1.5. Wskaźniki zużycia wody w gospodarstwach domowych.

Jednostka terytorialna	na 1 mieszkańca						
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	średnio
	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]
Miasto Stronie Śląskie	39,2	28,9	26,7	25,3	25,1	24,6	28,3
Gmina Stronie Śląskie	32,2	23,8	22,2	21,0	20,8	19,9	23,3
Powiat kłodzki	30,1	28,7	28,1	26,9	27,8	28,1	28,3
Województwo dolnośląskie – gminy miejskie	40,2	39,1	37,6	37,0	36,9	36,7	37,9
Województwo dolnośląskie - ogółem	34,8	33,7	32,8	32,6	32,4	32,4	33,2

Jednostka terytorialna	na 1 korzystającego/odbiorcę						
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	średnio
	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]
Miasto Stronie Śląskie	46,6	34,3	29,6	28,3	28,0	27,6	32,4
Gmina Stronie Śląskie	43,1	32,0	28,0	26,7	26,3	25,3	30,2
Powiat kłodzki	37,4	35,6	34,8	33,2	34,2	34,5	34,9
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	41,9	40,7	39,1	38,5	38,3	38,1	39,4
Województwo dolnośląskie - ogółem	38,5	37,2	36,2	35,9	35,5	35,5	36,5

źródło: GUS.

Do większych inwestycji, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej dotyczącej zaopatrzenia w wodę Stronia Śląskiego (przeprowadzonych w ostatnich kilku latach), zaliczyć można budowę ujęcia wody w Nowej Morawie wraz z wodociągiem przesyłowym do Starej Morawy oraz budowę studni redukcyjnej w ul. Mickiewicza. Wśród planowanych inwestycji jest m.in. budowa sieci wodociągowej w ulicach: Morawka, Nowotki, Sportowej i Świerczewskiego.

Omawiając zagadnienia związane z gospodarką wodną Stronia Śląskiego, należy zaznaczyć, iż całe miasto znajduje się w zasięgu strefy ochronnej pośredniej ujęć i źródeł wody pitnej dla miasta Wrocławia o zróżnicowanych ograniczeniach w korzystaniu z wód i użytkowaniu gruntów (Decyzja Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu nr RLS gw I 053/17/74 z dnia 31.03.1974 r.). W ramach tej strefy Stronie Śląskie znajduje się w obszarze o mniejszym zakresie ograniczeń w korzystaniu z wód i użytkowaniu gruntów, co oznacza, iż nie można w niej rozwijać istniejących ani lokalizować nowych zakładów przemysłowych niektórych typów (w tym m.in. o wodochłonnym i bezzwrotnym procesie produkcji). Zabronione jest tu także samolotowe opylanie roślin.

14.1.2. Odprowadzanie ścieków.

Sieć kanalizacji sanitarnej w Stroniu Śląskim składająca się (w 2008 r.) z odcinków o łącznej długości 22,7 km (według GUS), to sieć głównie grawitacyjna - bez pompowni sieciowych. Kanalizacja sanitarna tłoczona znajduje się jedynie na odcinku (900 m) prowadzącym ze Starej Morawy.

Analizując rozwój sieci kanalizacyjnej w Stroniu Śląskim w latach 2000-2008 należy zwrócić uwagę na jej przyrost (tabela nr 14.1.2.1.). W analizowanym okresie zauważalny był także wzrost liczby podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania (z 304 w 2000 r. do 330 w roku 2008), co oznacza, że z roku na rok, coraz więcej budynków w mieście jest wyposażonych w kanalizację sanitarną. Jednocześnie jednak systematycznie maleje (z wyjątkiem niewielkiego przyrostu w 2005 r.) liczba mieszkańców Stronia Śląskiego korzystających z kanalizacji. W 2000 r. prawie 94% mieszkańców miasta korzystało z sieci kanalizacyjnej. Natomiast w 2008 r. powyższy wskaźnik zmniejszył się do 85%. Jednocześnie liczba ludności mieszkającej w mieście w 2008 r. zmniejszyła się o ponad 4% - w porównaniu z rokiem 2000. Przyczyn spadku odsetka mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej można upatrywać m.in. w tendencji do przenoszenia się mieszkańców z terenów skanalizowanych do innych, które nie są jeszcze wyposażone w te sieci.

Należy także wyjaśnić, iż przyrost długości sieci kanalizacyjnej i liczby podłączeń do budynków w Stroniu Śląskim nie przekłada się na odsetek korzystających z tej sieci mieszkańców nie tylko ze względu na zmniejszającą się populację miasta. Jak wynika z informacji uzyskanych od ZWiK, nowe odcinki sieci oraz podłączenia do kanalizacji sanitarnej w Stroniu Śląskim prowadzone są przede wszystkim do obiektów hotelarskich, z

których korzystają przede wszystkim przyjezdni. Dlatego rozwój sieci kanalizacyjnej w Stroniu Śląskim nie przekłada się na wzrost liczby korzystających z niej mieszkańców.

Tabela nr 14.1.2.1. Rozwój sieci kanalizacyjnej w Stroniu Śląskim w latach 2000-2008.

	2000 r.	2001 r.	2002r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006r.	2007 r.	2008 r.
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	10,3	17,1	18,1	18,1	18,1	22,5	22,5	22,5	22,7
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania	304	314	318	320	320	326	328	328	330
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	6026	6009	5450	5395	5310	5327	5300	5279	5244

źródło: GUS.

W 2008 r. w Stroniu Śląskim wytworzono łącznie 447 000 m³ ścieków, co stanowi prawie 56% zużytej wody (248 500 m³). Najwięcej z nich, gdyż niemal 37%, stanowiły ścieki przemysłowe. Stosunkowo dużo było także nieczystości z gospodarstw domowych - prawie 36% (tabela nr 14.1.2.2.). Wszystkie odebrane z obszaru miasta ścieki w 2008 r. zostały oczyszczone (tabela nr 14.1.2.3.).

Warto także zwrócić uwagę, iż w analizowanych latach (2005-2008) ilości wytworzonych w mieście ścieków spadła o około 11 punktów procentowych. W strukturze ścieków Stronia Śląskiego widać wyraźny spadek (w analizowanym okresie) ilości ścieków przemysłowych - o ponad 33 punkty procentowe. Zauważalny jest także spadek ilości nieczystości wytwarzanych przez gospodarstwa domowe - o około 9 punktów procentowych. Znaczący wzrost - o 53 punkty procentowe - odnotowano natomiast w odniesieniu do ilości ścieków wytworzonych przez usługi.

Malejąca ilość odebranych ścieków, o skali zbliżonej do wspomnianego spadku poboru wody przez gospodarstwa domowe w Stroniu Śląskim, wynika prawdopodobnie z bardziej oszczędnej gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela nr 14.1.2.2. Struktura ścieków wytworzonych i oczyszczonych w gminie Stronie Śląskie.

Rodzaj podmiotów	Roczna wielkość wytworzonych i oczyszczonych ścieków			
	2005 r.		2008 r.	
	m ³	%	m ³	%
Gospodarstwa domowe	176 300	35	159900	35,7
Przemysł	246 800	49	163900	36,6
Usługi	80 700	16	123900	27,7

Rodzaj podmiotów	Roczna wielkość wytworzonych i oczyszczonych ścieków			
	2005 r.		2008 r.	
	m ³	%	m ³	%
Razem	503 800	100	447000	100

źródło: ZWiK w Stroniu Śląskim.

Ścieki odbierane z obszaru gminy Stronie Śląskie (w tym także miasta) odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Strachocinie. Jej wydajność w 2007 r. wynosiła średniodobowo 6000 m³/d. Ze względu na fakt, iż oczyszczalnia od momentu powstania (na przełomie lat 70 i 80-tych) nie była modernizowana, stosowane w niej urządzenia i technologia są przestarzałe. Dlatego planuje się jej unowocześnienie (według informacji od ZWiK). Projektowana wydajność oczyszczalni ma wynosić nadal 6000 m³/d, co w pełni powinno zaspokoić potrzeby gminy. Oczyszczone ścieki, tak jak ma to miejsce obecnie, mają trafiać bezpośrednio do rzeki Biała Łądecka. Obecnie ich jakość spełnia wymogi określone w Dyrektywie Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG).

Stan techniczny i szczelność sieci kanalizacyjnej w Stroniu Śląskim określa się, jako zadowalające. Nieszczelne są odcinki kanalizacji wzdłuż ulic: Dolnej, Mickiewicza, Nabrzeżnej i Polnej. Problemem w zakresie gospodarki ściekowej w mieście jest także kanalizacja ogólnospławna na osiedlu „Morawka”.

Wśród większych inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej w Stroniu Śląskim przeprowadzonych w ostatnich kilku latach, należy wymienić budowę kanalizacji sanitarnej na odcinkach wzdłuż ulic: Jaworowej, Kopernika i Świerkowej. Natomiast do planowanych inwestycji, poza wspomnianą modernizacją oczyszczalni, należy także m.in.: uszczelnienie kanalizacji na odcinkach ulic: Dolnej, Mickiewicza, Nabrzeżnej i Polnej oraz budowa kanalizacji sanitarnej w ul.: Morawka, Nowotki, Sportowej, Sudeckiej, Świerczewskiego i części (na odcinku północnym) ul. Kościuszki.

14.2. Gospodarka odpadami.

Gospodarka odpadami w mieście Stronie Śląskie prowadzona jest w oparciu o „Plan gospodarki odpadami gminy Stronie Śląskie” z marca 2005 r. Plan ten formułuje zasady, cele i zadania dla miasta i gminy Stronie Śląskie w zakresie racjonalnego i efektywnego gospodarowania odpadami.

Zbiórką, odzyskaniem i unieszkodliwianiem odpadów w Stroniu Śląskim zajmują się dwie firmy: Zakład Komunalny (ZK) oraz firma „VEOLIA Usługi dla środowiska” S.A..

Odpady z gospodarstw domowych odbierane są co 2 tygodnie. Nie podlegają one wówczas segregacji. Zmieszane odpady odebrane z miasta i gminy Stronie Śląskie ZK wywozi na składowisko komunalne we wsi Stronie Śląskie. Natomiast firma „VEOLIA Usługi dla środowiska” S.A. korzysta z wysypisk położonych poza gminą.

Obecnie składowisko komunalne we wsi Stronie Śląskie o powierzchni około 2 ha składa się z trzech kwater, przy czym na dwóch zakończono już eksploatację. W najbliższej przyszłości ma się rozpocząć ich rekultywacja. Po wypełnieniu obecnie eksploatowanej trzeciej kwatery składowiska (o powierzchni 6 725 m²) planowane jest użytkowanie czwartej kwatery o powierzchni 2 680 m². Według informacji uzyskanych z Urzędu Miasta powinna ona zostać zapełniona do około 2015 r. Potem planuje się korzystanie ze składowiska w Ścinawce.

Według danych uzyskanych z Urzędu Miasta w 2009 r. na składowisko we wsi Stronie Śląskie złożono 418,17 ton odpadów komunalnych, z czego niemal 45% (186,18 t) stanowiły odpady odebrane z obszaru miasta Stronie Śląskie. Z dostępnych danych wynika, iż zbiórka odpadów objęto wszystkich mieszkańców miasta. Mimo to w Stroniu Śląskim pojawiają się, wzdłuż dróg, niewielkie nielegalne składowiska - tzw. dzikie wysypiska śmieci. Jednak są one na bieżąco likwidowane, więc omawiany problem ma charakter marginalny.

Na terenie Stronia Śląskiego prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów - zbierane są: papier, plastik, szkło oraz zużyte baterie i sprzęt elektryczny i elektroniczny. Śmieci te poddawane są recyklingowi. Według informacji z Urzędu Miejskiego w 2009 r. zebrano selektywnie łącznie około 72 ton odpadów. Ich strukturę przedstawiono w tabeli nr 14.2.1.

Tabela nr 14.2.1. Odpady zebrane selektywnie w 2009 r.

L.p.	Rodzaj odpadów	Ilość zebranych odpadów [ton]
1.	Papier	11,65
2.	Plastik	8,26
3.	Szkło	41,18
4.	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	11
RAZEM		72,09

źródło: Urząd Miejski w Stroniu Śląskim.

14.3. Gospodarka energetyczna.

14.3.1. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Cały obszar Stronia Śląskiego zaopatrywany jest w energię elektryczną z sieci należących do Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. Energia do miasta dostarczana jest

siecią linii elektrycznych o średnim napięciu z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) zlokalizowanego w Łądku Zdroju. Następnie energia, po zredukowaniu do niskiego napięcia w 24-ech stacjach transformatorowych (tabela nr 14.3.1.), zostaje dostarczona do odbiorców.

Tabela 14.3.1. Stacje transformatorowe w mieście Stronie Śląskie; stan na 2002 r.

L.p.	Nr stacji	Moc [kVA]	Możliwość zwiększenia mocy [do kVA]
1.	851-17	400	630
2.	851-18	250	-
3.	851-22	100	250
4.	875-02	400	630
5.	875-03	400	630
6.	875-12	250	-
7.	875-31	200	630
8.	875-33	250	630
9.	875-34	160	250
10.	875-35	100	250
11.	875-36	100	630
12.	875-37	250	630
13.	875-38	400	630
14.	875-39	400	630
15.	875-40	250	-
16.	875-41	400	630
17.	881-00	63	125
18.	882-11	100	630
19.	882-14	125	250
20.	882-15	250	-
21.	883-11	400	630
22.	883-12	63	250
23.	883-13	160	250
24.	851-23	250	630

źródło: „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Stronie Śląskie.”

Według danych GUS w 2008 r. w Stroniu Śląskim z energii elektrycznej na niskim napięciu korzystało 2 661 odbiorców. Zużyli oni wówczas łącznie 3 365 MWh energii.

Analizując zmiany wartości wskaźnika zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na mieszkańca w okresie od 2002 r. do 2008 r. zauważa się jego wzrost w Stroniu Śląskim i powiecie kłodzkim (tabela nr 14.3.2.). Natomiast wartość tego wskaźnika w województwie ulegała fluktuacjom od 597,7 kWh w 2004 r. do 725,3 kWh w 2008 r. Wahania zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca widoczne są także w gminach miejskich województwa dolnośląskiego. Jednocześnie warto podkreślić, iż wartość średnia (z badanych lat) wskaźnika zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na mieszkańca Stronia Śląskiego jest wyraźnie niższa, niż średnia dla pozostałych analizowanych jednostek terytorialnych.

Tabela 14.3.2. Wskaźniki zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych.

Jednostka terytorialna	na 1 mieszkańca				
	2002 r.	2004 r.	2006 r.	2008 r.	średnia
	[kWh]	[kWh]	[kWh]	[kWh]	[kWh]
Miasto Stronie Śląskie	505,1	515,9	532,0	543,5	524,1
Powiat kłodzki	621,7	627,2	654,4	686,0	647,3
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	662,4	598,6	719,6	738,4	679,7
Województwo dolnośląskie - ogółem	652,0	597,7	709,0	725,3	671,0

Jednostka terytorialna	na 1 korzystającego/odbiorcę				
	2002 r.	2004 r.	2006 r.	2008 r.	średnia
	[kWh]	[kWh]	[kWh]	[kWh]	[kWh]
Miasto Stronie Śląskie	1 280,0	1 275,6	1 273,7	1 264,6	957,3
Powiat kłodzki	1 472,2	1 461,2	1 515,2	1 555,2	1 112,1
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	1 751,9	1 695,0	1 827,1	1 828,2	1 775,5
Województwo dolnośląskie - ogółem	1 744,1	1 690,0	1 822,5	1 818,3	1 768,7

źródło: GUS.

Rzeczywistą wielkość jednostkowego zużycia energii elektrycznej określa wskaźnik odniesiony do jednego korzystającego/odbiorcy. W mieście Stronie Śląskie wyniósł on (w latach 2002-2008) średnio 957,3 kWh / odbiorcę, co jest wartością znacznie niższą od tej w innych analizowanych jednostkach terytorialnych. Warto także podkreślić, iż w odróżnieniu od wskaźnika zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca, zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na jednego korzystającego w Stroniu Śląskim maleje (w analizowanym okresie).

14.3.2. Zaopatrzenie w gaz.

Stronie Śląskie jest zgazyfikowane. Czynną siecią gazową w mieście, której długość wyniosła (stan na 31.12.2009 r.) prawie 17 km, zarządza oddział wałbrzyski Dolnośląskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Sieć gazowa w mieście składa się z odcinków różnego typu: niskiego ciśnienia (około 11,9 km), średniego ciśnienia (około 2,2 km) oraz podwyższonego średniego ciśnienia (o łącznej długości około 5 km, z czego 2,7 km znajduje się w granicach miasta Stronie Śląskie). Na obszarze miasta (teren huty) zlokalizowane są 2 stacje gazowe: I-go i II-go stopnia o przepustowości 1000 m³/h. Według informacji uzyskanych od operatora, sieć gazowa w Stroniu Śląskim posiada znaczne rezerwy przepustowości - szczególnie odcinki sieci średniego ciśnienia.

Analizując rozwój długości czynnej sieci gazowej w Stroniu Śląskim w latach 1995-2008 zauważa się jej sukcesywny wzrost od 2002 r. (tabela nr 14.3.2.1.). Sytuacja taka (ale od 1995 r.) ma miejsce także w województwie dolnośląskim (zarówno w gminach miejskich, jak i gminach ogółem). Natomiast długość czynnej sieci gazowej w gminie Stronie Śląskie i powiecie kłodzkim podlegała w analizowanym okresie fluktuacjom, przy czym w gminie Stronie Śląskie widoczna jest tendencja wzrostowa, a w powiecie kłodzkim spadkowa.

Wzrost długości czynnej sieci gazowej w Stroniu Śląskim został założony w „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Stronie Śląskie.” Opisana powyżej tendencja odpowiada przyjętym w tym dokumencie założeniom.

Tabela 14.3.2.1. Zmiany długości czynnej sieci gazowej.

Jednostka terytorialna	Długość sieci						
	1995 r.	1996 r.	1997 r.	1998 r.	1999 r.	2000 r.	2001 r.
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
Miasto Stronie Śląskie	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Gmina Stronie Śląskie	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	6,6
Powiat kłodzki	174,4	176,3	227,0	226,2	230,1	265,5	447,7
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	2 904,2	2 932,9	3 075,7	3 104,2	3 135,7	3 147,3	3 396,3
Województwo dolnośląskie - gminy ogółem	3 493,3	3 557,5	3 749,2	3 781,8	3 827,7	4 783,3	6 903,5

źródło: GUS.

Jednostka terytorialna	Długość sieci						
	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
Miasto Stronie Śląskie	8,4	11,0	15,9	15,9	16,2	18,4	18,5
Gmina Stronie Śląskie	11,6	13,7	18,6	18,5	18,7	18,4	18,5
Powiat kłodzki	467,2	526,7	515,5	506,3	505,5	501,5	496,1
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	3 487,3	3 652,4	3 656,7	3 659,9	3 697,9	3 748,0	3 790,5
Województwo dolnośląskie - gminy ogółem	7 024,4	7 368,1	7 432,3	7 471,1	7 820,7	7 947,5	8 003,8

źródło: GUS.

Rozwój długości czynnej sieci gazowej w Stroniu Śląskim przekłada się na wzrost odsetka korzystających z niej mieszkańców - w 2008 r. wyniósł on około 72% (tabela nr 14.3.2.2.), co stanowi wartość znacznie wyższą od tej w gminie Stronie Śląskie, powiecie

kłodzkim i województwie dolnośląskim. Omawiany wskaźnik dla Stronia Śląskiego w 2008 r. był natomiast niższy w porównaniu z gminami miejskimi województwa dolnośląskiego. Dość duży odsetek korzystających z sieci gazowej w Stroniu Śląskim wynika prawdopodobnie z istniejącego, stosunkowo rozbudowanego systemu sieci gazowej w mieście, przez co także łatwego do niej dostępu - możliwości podłączania kolejnych odbiorców.

Analizując liczbę korzystających z sieci gazowej Stronia Śląskiego zauważono niewielki jej wzrost - o 0,4% w 2008 r. w porównaniu z 2003 r. W pozostałych analizowanych jednostkach terytorialnych w powyższym okresie nastąpił spadek liczby użytkowników sieci gazowej. Warto zaznaczyć także, że jednocześnie w analizowanych okresach zmniejszyła się liczba ludności we wszystkich omawianych jednostkach terytorialnych.

Tabela 14.3.2.2. Korzystający z sieci gazowej.

Jednostka terytorialna	2003 r.			2008 r.		
	Liczba ludności ogółem	Korzystający z sieci gazowej		Liczba ludności ogółem	Korzystający z sieci gazowej	
	[osoba]	[osoba]	%	[osoba]	[osoba]	%
Miasto Stronie Śląskie	6 353	4 583	72,1	6 161	4 466	72,5
Gmina Stronie Śląskie	8 069	4 761	59,0	7 903	4 604	58,3
Powiat kłodzki	169 056	89 456	52,9	164 434	80 987	49,2
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	1 667 035	1 534 206	92,3	1 633 212	1 453 412	89,0
Województwo dolnośląskie - ogółem	2 898 313	1 888 566	65,2	2 877 059	1 795 052	62,4

źródło: GUS.

Wzrost liczby korzystających z sieci gazowej w Stroniu Śląskim nie przekłada się na zużycie gazu (tabela nr 14.3.2.3.). Jak wynika z dostępnych danych w okresie od 1995 r. do 2008 r. zużycie gazu w mieście spadło o około 77% (o 1 466 tys. m³). W pozostałych analizowanych jednostkach terytorialnych zużycie gazu podlegało (w omawianym okresie) licznym zmianom – dlatego trudno tu określić jakkolwiek tendencje.

Tabela 14.3.2.3. Zużycie gazu.

Jednostka terytorialna	Gaz dostarczony ogółem.						
	1996 r.	1998 r.	2000 r.	2002 r.	2004 r.	2006 r.	2008 r.
	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]
Miasto Stronie Śląskie	1 916,0	1 700,0	742,0	620,0	600,0	564,0	450,0

Jednostka terytorialna	Gaz dostarczony ogółem.						
	1996 r.	1998 r.	2000 r.	2002 r.	2004 r.	2006 r.	2008 r.
	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]	[tys. m ³]
Powiat kłodzki	34 345,0	37 600	14 803,0	12 698,0	13 000,0	14 263,3	13 079,2
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	649 470,8	652 600,0	250 976,0	234 905,9	246 400,0	252 336,4	244 340,8
Województwo dolnośląskie - ogółem	783 783,8	785 200,0	327 351,1	307 254,6	320 400,0	331 953,4	325 385,9

źródło: GUS.

W 2009 r. w mieście i gminie Stronie Śląskie z gazu korzystało 1 723 odbiorców, z czego najwięcej (1 684 użytkowników) stanowiły gospodarstwa domowe (tabela nr 14.3.2.4.). W prawie 16% z nich gaz wykorzystywany był w celach grzewczych.

Z analizy wskaźnika zużycia gazu w gospodarstwach domowych/mieszkańca wynika, iż w Stroniu Śląskim (w analizowanym okresie od 2002 r. do 2008 r.) wyraźnie on maleje (od 96,6 m³/mieszkańca w 2002 r. do 72,7 m³/mieszkańca w 2008 r.). Tendencja ta zauważalna jest także w gminie Stronie Śląskie (tabela nr 14.3.2.5.). Średni wskaźnik zużycia gazu w gospodarstwach domowych Stronia Śląskiego w analizowanych latach wyniósł 88,7 m³/mieszkańca, co jest wartością niższą jedynie w porównaniu z gminami miejskimi województwa dolnośląskiego (prawie 148 m³/mieszkańca).

Rzeczywistą wielkość jednostkowego zużycia gazu określa wskaźnik odniesiony do jednego korzystającego/odbiorcy w skali roku. W mieście Stronie Śląskie wyniósł on (w analizowanym okresie) średnio 345,5 m³/odbiorcę (tabela nr 14.3.2.5.). Był on zatem znacząco niższy, niż odpowiednie wskaźniki dla powiatu kłodzkiego (średnio 440,8 m³/odbiorcę) i województwa dolnośląskiego (średnio 464 m³/odbiorcę w gminach miejskich i 500 m³/odbiorcę ogółem).

Tabela 14.3.2.4. Sprzedaż gazu poszczególnym odbiorcom w gminie Stronie Śląskie, stan na 2009 r.

L.p.	Odbiorcy	Liczba użytkowników	Sprzedaż [tys. Nm ³]
1.	Przemysł i budownictwo	3	1 096,8
2.	Gospodarstwa domowe	1 684	449,1
3.	Usługi	27	79,7
4.	Handel	7	8,7
5.	Pozostali (rolnictwo, łowiectwo, rolnictwo, rybactwo)	2	0,4

L.p.	Odbiorcy	Liczba użytkowników	Sprzedaż [tys. Nm ³]
1.	Przemysł i budownictwo	3	1 096,8
2.	Gospodarstwa domowe	1 684	449,1
3.	Usługi	27	79,7
4.	Handel	7	8,7
5.	Pozostali (rolnictwo, łowiectwo, rolnictwo, rybactwo)	2	0,4
RAZEM		1 723	1 634,7

źródło: Dolnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. - Oddział Zakład Gazowniczy Wałbrzych.

Tabela 14.3.2.5. Wskaźniki zużycia gazu w gospodarstwach domowych.

Jednostka terytorialna	na 1 mieszkańca				
	2002 r.	2004 r.	2006 r.	2008 r.	średnia
	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]
Miasto Stronie Śląskie	96,6	95,3	90,3	72,7	88,7
Gmina Stronie Śląskie	76,3	74,9	70,8	56,8	69,7
Powiat kłodzki	74,4	77,1	85,7	79,4	79,1
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	139,9	148,1	152,9	149,4	147,6
Województwo dolnośląskie - ogółem	105,7	110,6	115,1	113,1	84,7

Jednostka terytorialna	na 1 korzystającego/odbiorcę				
	2002 r.	2004 r.	2006 r.	2008 r.	średnia
	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[m ³]
Miasto Stronie Śląskie	436,0	352,9	335,5	257,7	345,5
Gmina Stronie Śląskie	436,0	352,9	335,5	257,7	345,5
Powiat kłodzki	445,3	424,8	467,7	425,3	440,8
Województwo dolnośląskie - gminy miejskie	490,5	454,6	462,7	448,1	464,0
Województwo dolnośląskie - ogółem	522,7	488,9	501,0	487,5	500,0

źródło: GUS.

Sieć gazowa w Stroniu Śląskim jest w dostatecznym stanie technicznym. Jej operator w latach 2006-2008 przeprowadził szereg inwestycji, które polegały na rozbudowie istniejącej infrastruktury. Ich wykaz zawiera tabela nr 14.3.2.6. Wśród inwestycji planowanych jest m.in. modernizacja nieczynnych obecnie (ze względu na zły stan techniczny) gazociągów w ulicach: Bukowej, Dębowej, Leśnej, Sienkiewicza i Wiejskiej.

Tabela 14.3.2.6. Inwestycje związane z zaopatrzeniem w gaz, zrealizowane w Stroniu Śląskim w latach 2006-2008.

L.p.	Rodzaj inwestycji	Nazwa ulicy	Średnica	Materiał	Długość [m]	Data wykonania
------	-------------------	-------------	----------	----------	-------------	----------------

L.p.	Rodzaj inwestycji	Nazwa ulicy	Średnica	Materiał	Długość [m]	Data wykonania
1.	Rozbudowa sieci średniego ciśnienia	Hutnicza	100	ST (stal)	3 odcinki (4,74; 15,62; 5,54) o łącznej długości 25,89	29.12.2006 r.
2.	Rozbudowa sieci niskiego ciśnienia	Hutnicza	200	ST (stal)	11,93	29.12.2006 r.
3.	Rozbudowa sieci niskiego ciśnienia	Kościelna	40	PE (polietylen trzeciej generacji)	39,50	29.10.2008 r.
4.	Rozbudowa sieci niskiego ciśnienia	Kościelna	63	PE (polietylen trzeciej generacji)	33,84	29.10.2008 r.
5.	Rozbudowa sieci niskiego ciśnienia	Szkolna	90	PE (polietylen trzeciej generacji)	65,42	29.10.2008 r.
RAZEM					176,58	

źródło: Dolnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. - Oddział Zakład Gazowniczy Wałbrzych.

14.3.3. Zaopatrzenie w energię ciepłą.

Zaopatrzenie w energię ciepłą miasta Stronie Śląskie ma charakter mieszany - częściowo komunalny, poniekąd indywidualny.

Przy ul. Hutniczej 12 zlokalizowana jest kotłownia „miejska”, której właścicielem jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Wałbrzychu. Natomiast jej zarządcą (oraz całej sieci ciepłej w mieście) jest Zakład Usług Technicznych (ZUT) sp. z o.o. (z siedzibą przy ul. Hutniczej 12). Według informacji uzyskanych od zarządcy kotłownia w Stroniu Śląskim posiada dwa kotły węglowe (o łącznej mocy 11,6 MW) i jeden kocioł gazowo-olejowy (o mocy 2,9 MW). Kotły węglowe poddano modernizacji, więc powinny być one sprawne przez najbliższe 10-15 lat. Łączna moc zainstalowana kotłów wynosi zatem 14,5 MW, przy czym w 2009 r. zamówiono około 7,7 MW. Kotłownia posiada więc rezerwę mocy.

Sieć ciepła obejmuje jedynie część miasta. Z kotłowni prowadzi ona przez teren Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A., następnie z budynku zlokalizowanego przy ul. Hutniczej 12, rozgałęzia się w dwóch kierunkach: zachodnim i południowym. W kierunku zachodnim sieć prowadzona jest ul. Hutniczą i odcinkiem ul. Kościuszki - do Centrum Sportu i Rekreacji (przy ul. Kościuszki 20a). Natomiast kierunek południowy obejmuje: ul. Zieloną (z przyłączami do budynków 3-8), fragment ul. Mickiewicza - do Goszowa oraz ul.

Nabrzezną (przyłącza posiadają budynki nr: 24, 26, 28 i 36) i Sudecką - do Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych (przy ul. Morawki 1). Ponadto do sieci ciepłej podłączone są budynki mieszkalne przy ul.: Kościuszki 59a i Morawka 4.

W 2009 r. najwięcej ciepła (według danych od ZUT) - prawie 56% - dostarczono do budynków mieszkalnych (tabela nr 14.3.3.1.). Znaczący był także pobór ciepła dla instytucji publicznych (szpitala, szkoły i basenu) - niemal 21% oraz dla przemysłu - prawie 19%.

Tabela nr 14.3.3.1. Sprzedaż energii ciepłej przez ZUT w 2009 r.

L.p.	Odbiorca	Sprzedaż ciepła [%]
1.	Budynki Spółdzielni	42,00
2.	Budynki Wspólnot Mieszkaniowych	13,72
3.	Budynki komunalne	3,62
4.	Przemysł	18,72
5.	basen, szkoła, szpital	20,67
6.	Pozostali	1,27
RAZEM		100

źródło: Zakład Usług Technicznych sp. z o.o.

Stan techniczny sieci ciepłej w Stroniu Śląskim zarządca ocenia na dobry. Obecnie jest ona modernizowana – wymienia się rury na preizolowane. Inwestycja ta zostanie zakończona do 2017 roku. Planowana jest rozbudowa sieci - jeszcze w 2010 r. podłączenie mają uzyskać Szkoła Podstawowa (moc zamówiona 0,250 MW) i Przedszkole Miejskie. Natomiast w 2010 r. przewiduje się włączenie do sieci ciepłej modernizowanego i rozbudowywanego budynku Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych (moc zamówiona 1,1 MW).

Jak wspomniano na wstępie w Stroniu Śląskim zaopatrzenie w ciepło ma charakter mieszany. Jak wynika z informacji zawartych w „Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Stronie Śląskie”, część obiektów publicznych i podmiotów gospodarczych z obszaru miasta posiada własne kotłownie. Ich wykaz zawiera tabela nr 14.3.3.2.

Natomiast zdecydowana większość gospodarstw domowych ogrzewana jest poprzez indywidualne źródła energii ciepłej - głównie na węgiel. Część strońskich gospodarstw domowych ogrzewana jest także gazem. Jak wynika z przytoczonych już wcześniej informacji w 2009 r. prawie 16% gospodarstw domowych posiadających gaz, wykorzystywało go w celach grzewczych.

Tabela nr 14.3.3.2. Kotłownie w obiektach użyteczności publicznej i podmiotach gospodarczych z obszaru miasta Stronie Śląskie; stan na 2002 r.

L.p.	Właściciel	Adres	Ilość kotłów	Rodzaj paliwa	Moc kotłów [Kw]
1.	Biblioteka Miejska	ul. Kościuszki 42	1	gaz GZ-50	50,0
2.	Dawny GS-u	ul. Kościuszki 33	1	koks	90,0
3.	Gimnazjum	ul. Kościelna 2	2	gaz GZ-50	280,0
4.	Nadleśnictwo Lądek Zdrój	ul. Górna 2	2	drewno	570,0
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”	ul. Nabrzeżna 14	2	koks, węgiel	155,0
6.	Ochotnicza Straż Pożarna	ul. Szkolna 52	1	gaz GZ-50	37,0
7.	Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej Wrocław	ul. Kościuszki 70	2	gaz GZ-50	170,0
8.	Parafia rzymsko-katolicka	ul. Kościelna 3	1	gaz GZ-50	105,0
9.	Piekarnia	ul. Polna 18b	4	drewno, trociny, węgiel	870,0
10.	Posterunek Policji	ul. Mickiewicza 2	1	koks, węgiel	25,0
11.	Strońskie Zakłady Kamienia Budowlanego „Kambud”	ul. Kościuszki 27	2	drewno	120,0
12.	Szkoła Podstawowa	ul. Kościuszki 57	2	koks, węgiel	372,7
13.	Szkoła Podstawowa (obecnie nie istniejąca)	ul. Nowostki 14	1	gaz GZ-50	185,0
14.	Tartak „Spera” (obecnie nie istniejący)	ul. Kościuszki 11	1	trociny	1 400,0
15.	Urząd Miejski	ul. Kościuszki 55	1	gaz GZ-50	92,0
16.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Sudecka 1	6	koks	2 544,0
17.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i	ul. Morawka 10	2	koks	78,0

L.p.	Właściciel	Adres	Ilość kotłów	Rodzaj paliwa	Moc kotłów [Kw]
	Psychicznie Chorych				
18.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Morawka 14	2	gaz GZ-50	142,0
19.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Morawka 17	2	koks	344,0
20.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Morawka 20	2	koks	232,0
21.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Morawka 31	4	koks	1 582,0
22.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Morawka 49	3	koks	1 244,0
23.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Morawka 50	2	koks	875,0
24.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	ul. Morawka	1	gaz GZ-50	45,0
25.	Zakład Usług Technicznych	ul. Hutnicza 12	6	ciepło technologiczne, miał węglowy, olej	16 300
26.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji	ul. Polna	2	gaz GZ-50	60,0
RAZEM					21 197,7

źródło: „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Stronie Śląskie.”

14.4. Telekomunikacja.

W zakresie stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej Stronie Śląskie jest obsługiwane przez sześciu operatorów: Długo Rozmowy S.A., Exatel S.A., Netia S.A., Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o., Telefonia DIALOG S.A., Telekomunikacja Polska S.A.. Dostęp do omawianej usługi na terenie gminy Stronie Śląskie ma 1861 abonentów - w tym 1590 abonentów indywidualnych oraz 271 tzw. abonentów biznesowych (według danych Urzędu Komunikacji Elektronicznej; stan na 18.05.2010 r.). Natomiast w zakresie sieci telefonii komórkowej działają tu prawdopodobnie wszyscy obecni w Polsce operatorzy.

Stacjonarny dostęp szerokopasmowy do internetu na obszarze gminy posiada 552 abonentów, w tym 515 odbiorców indywidualnych oraz 37 abonentów biznesowych (stan na 18.05.2010 r.). Operatorami świadczącymi omawianą usługę są: Netia S.A., Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. z o.o., Telefonia DIALOG S.A. oraz Telekomunikacja Polska S.A.

Na obszarze miasta działa Telewizja Kablowa „Orion” (z siedzibą firmy przy ul. Żeromskiego 6b).

14.5. Uwarunkowania wynikające z istniejącego wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej.

1. Stopień zwodociągowania miasta Stronie Śląskie w 2008 r. określano na 89,7%.
2. Zaopatrzenie mieszkańców miasta w wodę odbywa się z mieszanego (częściowo zamkniętym, częściowo o charakterze końcowym) systemu wodociągowego.
3. System wodociągowy zasilany jest głównie z ujęcia powierzchniowego (z rzeki Morawka) w Nowej Morawie; ponadto miasto, w wypadku niedoborów dostarczanej wody, korzysta także z ujęcia rezerwowego w Starej Morawie.
4. Całkowita długość czynnej, rozdzielczej sieci wodociągowej na obszarze miasta Stronie Śląskie wynosiła w 2008 r. 21,3 km (według informacji od ZWiK w Stroniu Śląskim); z dostępnych danych wynika, iż w mieście następuje wzrost długości sieci wodociągowej; w 2008 r. z sieci wodociągowej w mieście korzystało 5528 osób, co stanowi niemal 90% mieszkańców.

5. Roczna sprzedaż wody przez ZWiK w Stroniu Śląskim wynosiła w 2008 r. 248,5 dam³, z czego znacząca część (około 64%) przypadała na gospodarstwa domowe i usługi (ponad 36%).
6. Jednostkowe zużycie wody w gospodarstwach domowych Stronia Śląskiego wynosiło w 2008 r. 27,6 m³ na korzystającego (odbiorcę) z sieci wodociągowej; od 2003 r. zmniejszyło się ono znacząco - o 19 m³ na użytkownika sieci; wskaźnik zużycia wody w gospodarstwach domowych na jednego odbiorcę w 2008 r. w Stroniu Śląskim był znacznie niższy od tego w powiecie kłodzkim (34,5 m³ na odbiorcę) i województwie dolnośląskim (35,5 m³ na korzystającego z sieci).
7. System kanalizacji sanitarnej na obszarze miasta jest dość dobrze rozwinięty - w 2008 r. korzystało z niego 85% mieszkańców Stronia Śląskiego; długość sieci kanalizacyjnej miasta w 2008 r. wynosiła 22,7 km (10,3 km w 2000 r.), a liczba podłączeń do budynków 330 (304 w 2000 r.).
8. Ścieki z sieci kanalizacyjnej miasta odprowadzane są do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Strachocinie.
9. Gospodarka odpadami w mieście prowadzona jest w oparciu o „Plan gospodarki odpadami gminy Stronie Śląskie” (z marca 2005 r.).
10. Mieszane odpady komunalne ze Stronia Śląskiego wywożone są na składowisko odpadów zlokalizowane we wsi Stronie Śląskie; szacuje się, iż składowisko o powierzchni 2 ha zostanie zapełnione do około 2015 r.; po wyczerpaniu miejsca na obecnie użytkowanym składowisku planuje się odpady z miasta i gminy Stronie Śląskie składować na wysypisku w Ścinawce.
11. Na terenie miasta prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, które zostają poddane recyklingowi; w 2009 r. zebrano selektywnie około 72 ton odpadów.

12. Miasto Stronie Śląskie zaopatrywane jest w energię elektryczną poprzez system dystrybucyjny, składający się z linii o średnim i niskim napięciu, zasilanych z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) znajdującego się w Łądku Zdroju.
13. Wskaźnik zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 korzystającego (odbiorcę) w mieście wyniósł w 2008 r. ponad 1264 kWh, co w porównaniu z innymi jednostkami terytorialnymi Polski jest wartością dość niską; jednocześnie warto zaznaczyć, iż wartość powyższego wskaźnika w Stroniu Śląskim systematycznie wzrasta (w analizowanych latach 2002-2008).
14. Całkowita długość czynnej sieci gazowej na obszarze miasta Stronie Śląskie wynosiła w 2009 r. prawie 17 km; od 2002 r. zauważalny jest sukcesywny przyrost długości tej sieci (od 3,3, km w 1995 r. do około 17 km w 2009 r.); w 2008 r. z sieci gazowej w mieście korzystało ponad 72% jego mieszkańców.
15. Wskaźnik zużycia gazu w gospodarstwach domowych Stronia Śląskiego w odniesieniu do korzystającego (odbiorcy) wyniósł w 2008 r. 257,7 m³, co jest wartością znacznie niższą, od analogicznego wskaźnika dla powiatu kłodzkiego (425,3 m³ na odbiorcę) czy województwa dolnośląskiego (487,5 m³ na korzystającego z sieci); warto zaznaczyć, iż w 2009 r. w prawie 16% gospodarstw domowych Stronia Śląskiego posiadających podłączenie do sieci, gaz był wykorzystywany w celach grzewczych.
16. Zaopatrzenie w ciepło ma w Stroniu Śląskim charakter mieszany: komunalny lub indywidualny; sieć ciepła obejmuje część miasta - głównie budynki mieszkalne wielorodzinne i takie instytucje, jak: basen, szkołę i szpital; natomiast indywidualne źródła energii cieplnej funkcjonują przede wszystkim w domach jednorodzinnych, ale także w znacznej części obiektów użyteczności publicznej; planuje się modernizację i rozbudowę istniejącej w mieście sieci ciepłej.
17. Obszar Stronia Śląskiego jest obsługiwany w zakresie telefonii stacjonarnej przez sześciu operatorów; dostęp do tej usługi posiadało (w maju 2010 r.) w gminie 1861 abonentów; w zakresie telefonii komórkowej obszar gminy znajduje się w zasięgu wszystkich polskich operatorów tych sieci.

18. Na obszarze gminy Stronie Śląski szerokopasmowy dostęp do internetu posiadało (w maju 2010 r.) 552 abonentów; usługa ta jest dostarczana przez czterech operatorów.

CZĘŚĆ 3.
KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO
MIASTA STRONIE ŚLĄSKIE

15. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.

15.1. Zmiany w strukturze użytkowania gruntów i w układach osadniczych.

1. Zakłada się dalszy umiarkowany rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i obiektów aktywności gospodarczej, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 16.1.
2. Zakłada się, iż rozwój terenów osadniczych będzie stanowił dopełnienie i intensyfikację istniejących zespołów zabudowy.
3. Przewiduje się przyrost terenów z przewagą zabudowy mieszkaniowej i usług (występujących zarówno z zabudową mieszkaniową, jak i samodzielnie).
4. W związku z rozwojem przestrzennym miasta, w tym: osadnictwa, terenów aktywności gospodarczych, terenów z zagospodarowaniem turystycznym oraz terenów komunikacyjnych, zmniejszy się dotychczasowa przestrzeń rolnicza.

15.2. Zmiany w układzie komunikacyjnym.

1. Przewiduje się budowę obejścia miasta Stronie Śląskie na trasie drogi wojewódzkiej nr 392 (omijającego centrum miasta), o którym mowa w rozdziale 19.1. ust. 3; dla odcinka drogi, który po wybudowaniu powyższego obejścia straci kategorię drogi wojewódzkiej, przewiduje się klasę drogi zbiorczej lub (w uzasadnionych przypadkach) lokalnej.
2. Zakłada się wprowadzenie zmian parametrów technicznych, w tym poszerzenie pasów drogowych, istniejących ulic stosownie do klas określonych w rozdz. 19.1.; w szczególności dotyczy to odcinka drogi wojewódzkiej nr 392.
3. Zakłada się niezbędne modernizacje istniejących dróg i ulic.

4. Zakłada się realizację miejsc postojowych dla pojazdów samochodowych (w tym związanych z realizacją inwestycji opartych o Drogę Śródsudecką) zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozdziale 19.2 ust. 3.
5. Zakłada się modernizację linii kolejowej nr 322 oraz wznowienie na niej ruchu.
6. Przewiduje się rozbudowę systemu tras rowerowych, zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozdziale 19.2 ust. 4-5.
7. Przewiduje się utrzymanie istniejących i budowę nowych szlaków turystycznych, w tym m.in.: pieszych, rowerowych, konnych lub narciarskich.

15.3. Zmiany w systemach infrastruktury technicznej.

1. Zakłada się uzupełniającą rozbudowę systemów wodociągowych i skanalizowanie większych kompleksów osadnictwa na obszarze miasta, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 20.1.
2. Przewiduje się, iż rozbudowa sieci wodociągowej obejmie przede wszystkim tereny już zabudowane oraz te, na których realizowana będzie nowa zabudowa.
3. Przewiduje się, iż rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej będzie polegała przede wszystkim na sukcesywnym wyposażaniu istniejących terenów zwodociągowanych, a dotychczas nie skanalizowanych oraz wynikać będzie z przyrostu nowych terenów zurbanizowanych.
4. Zakłada się objęcie docelowo wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych działających na obszarze miasta (istniejących i nowopowstających) systemami odbioru odpadów komunalnych.
5. Zakłada się dalszą realizację polityki gospodarki odpadami w mieście (głównie w oparciu o „Plan Gospodarki Odpadami Gminy Stronie Śląskie”) oraz dalszy rozwój

na jego obszarze systemu selektywnej zbiórki odpadów; przewiduje się włączenie gospodarki odpadami do systemu powiatowego.

6. Zakłada się modernizację i rozbudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej w mieście; przewiduje się, iż rozbudowa powyższej sieci będzie następowała w miarę przyrostu terenów zurbanizowanych.
7. Przewiduje się rozbudowę i modernizację istniejącej sieci gazowej, która będzie polegała przede wszystkim na sukcesywnym wyposażaniu istniejących terenów zurbanizowanych oraz wynikać będzie z przyrostu nowych.
8. Zakłada się przyrost proekologicznych systemów zaopatrzenia w ciepło - opartych głównie na wykorzystywaniu źródeł odnawialnych.
9. Przewiduje się dalszy rozwój sieci telekomunikacyjnej, na zasadach określonych w rozdziale 20.1. ust. 12.

16. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.

16.1. Ogólne zasady kształtowania układu funkcjonalno-przestrzennego oraz standardów zagospodarowania.

1. Cały obszar miasta Stronie Śląskie dzieli się na jednostki terenowe (tereny), dla których określono przeważające przeznaczenie (funkcje terenów), funkcje dopuszczalne oraz sposoby i zasady zagospodarowania. Jednostki te oznaczono na rysunku Studium pt.: "Kierunki zagospodarowania przestrzennego" symbolami literowymi i wydzieleno liniami rozgraniczającymi. Funkcję linii rozgraniczających pełnią również przedstawione na tym rysunku drogi i ulice (w tym planowane), linia kolejowa oraz ważniejsze rzeki.
2. Przeważające przeznaczenie terenu, określone w rozdziale 16.2. jako kontynuacja wyrażenia „tereny (teren) z przewagą”, oznacza takie formy zagospodarowania, które powinny zajmować więcej niż połowę wyznaczonej jednostki terenowej, z zastrzeżeniem, że regulacja ta nie ogranicza powierzchni, która może być pokryta zielenią towarzyszącą lub dotychczasowymi użytkami rolnymi lub leśnymi. Pozostałe części jednostki terenowej mogą być zagospodarowane w sposób, który w ustaleniach określono jako dopuszczalny (dopuszczalne rodzaje przeznaczenia i sposoby zagospodarowania).
3. W użytkowaniu i zagospodarowaniu jednostek terenowych należy – oprócz ustaleń określonych w rozdz. 16.2 - uwzględnić chronione obiekty i obszary (w tym stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt, podlegających ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody i innych przepisów odwoławczych) oraz zasady zagospodarowania dotyczące innych wydzialeń przestrzennych określonych w niniejszym Studium.
4. W rozwoju zagospodarowania przestrzennego miasta zaleca się preferować rozwiązania w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu, z zachowaniem dużej

- dbałości o ich stan. W szczególności zaleca się stosować tę politykę na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych oraz turystycznych.
5. Przyrost terenów osadniczych powinien polegać na dopełnianiu i intensyfikacji istniejących układów oraz na dodawaniu terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów osadniczych. Na nowych terenach przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony.
 6. Przewiduje się znaczny wzrost zagospodarowania turystycznego i sportowo-rekreacyjnego.
 7. W granicach strefy dopuszczalnej lokalizacji napowietrznej liny, umożliwiającej zjazdy rekreacyjne lub sportowe (określonej na rysunku Studium pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”), dopuszcza się lokalizację tego typu liny w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenów położonych w zasięgu tej strefy, a także nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych.
 8. Przewiduje się tworzenie warunków do dalszego funkcjonowania w mieście różnych sfer gospodarki, w tym usług, m.in. w zakresie sportu i rekreacji i turystyki oraz przemysłu.
 9. Zaleca się, by nowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa (lub wielorodzinna o zbliżonym charakterze), mieszkaniowo-gospodarcza i mniejsza zabudowa służąca działalności gospodarczej swoją architekturą nawiązywała do tradycji regionalnych; zaleca się symetryczne pokrycia dachowe, o nachyleniu głównych połąci około 40°-45°
 10. W zagospodarowaniu i zabudowie zaleca się preferować rozwiązania o wysokiej sprawności energetycznej i korzystanie z energii odnawialnej za pośrednictwem urządzeń i obiektów nie kolidujących z celami ochrony przyrody i środowiska oraz krajobrazu.

11. Dopuszcza się dokonywanie scaleń i podziałów geodezyjnych, które nie będą utrudniały realizacji ustaleń Studium i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.
12. Pod pojęciem „usługi niekomercyjne” należy rozumieć działalność usługową nie nastawioną na osiągnięcie zysku, realizowaną zarówno przez podmioty publiczne, prywatne i inne. Do działalności komercyjnej (inaczej gospodarczej) – nie tylko usługowej – zalicza się natomiast takie, które nastawione są na osiągnięcie zysku.
13. Pod pojęciem „działalność/funkcja nieuciążliwa” należy rozumieć taką, która nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska ani nie wywołuje negatywnych reakcji człowieka, jak i szkodliwych skutków dla jego zdrowia.
14. Pod pojęciem „obiekt nieuciążliwy” należy rozumieć budynek, w którym prowadzona jest działalność nieuciążliwa, oraz urządzenie lub budowlę, którego eksploatacja nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska ani nie wywołuje negatywnych reakcji człowieka, jak i szkodliwych skutków dla jego zdrowia.
15. Pod pojęciem „usługi chronione” należy rozumieć te, dla których w przepisach o ochronie środowiska ustalono standardy jakości środowiska takie, jak dla zabudowy mieszkaniowej lub wyższe (np.: szpitale, domy opieki społecznej, budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży itp.).
16. Pod pojęciem „wskaźnik powierzchni zabudowy” należy rozumieć stosunek (iloraz) powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu.

16.2. Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania.

1. **MWU - Tereny z przewagą wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i nieuciążliwych usług**, z zastrzeżeniem pkt 6; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się zabudowę jednorodziną, jeżeli nie będzie kolidowała krajobrazowo z zabudową wielorodzinną, o której mowa powyżej;
- 2) dopuszcza się lokalizację – w budynkach na powierzchni użytkowej nie przekraczającej 50 m² - nieuciążliwej działalności gospodarczej, innej niż usługowa oraz wymieniona w pkt 3 i 4, z zastrzeżeniem pkt 6;
- 3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jaki i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 4) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleni urządzonej oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne, a także obiekty małej architektury;
- 5) dopuszcza się przeprowadzanie ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom; niedopuszczalne jest przeprowadzanie nowych naziemnych/napowietrznych sieci infrastruktury technicznej;
- 6) zakazuje się lokalizacji:
 - a) składów, hurtowni, magazynów, w których przestrzenie do składowania zlokalizowane są poza budynkami lub pod wiatami,
 - b) baz, w tym transportowych i budowlanych,
 - c) obiektów obsługi gospodarki komunalnej (takich, jak warsztaty i bazy), których powierzchnia terenu przekracza 5000 m²,
 - d) obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
 - e) stacji paliw;
- 7) zaleca się lokalizację usług i innych obiektów służących prowadzeniu działalności gospodarczej przede wszystkim w parterach zabudowy mieszkaniowej lub w wyodrębnionych budynkach;
- 8) nowe obiekty nie będące celami publicznymi w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami, mogą należeć wyłącznie do kategorii obiektów nieuciążliwych;
- 9) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu i nie powinna przekraczać 19 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 19 m, jeżeli:

- a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 19 m,
 - e) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty i inne budowle;
- 10) zaleca się zabudowę o wysokości od 3 do 5 kondygnacji;
 - 11) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,5;
 - 12) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 25% każdej nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

2. **MU - Tereny z przewagą zabudowy mieszkaniowej** (jednorodzinnej i wielorodzinnej) **i nieuciążliwych usług**, z zastrzeżeniem pkt 7; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się lokalizację - w budynkach na powierzchni użytkowej nie przekraczającej 400 m² - nieuciążliwej działalności gospodarczej innej niż usługowa oraz wymieniona w pkt 2-4;
- 2) dopuszcza się – na wydzielonych działkach lub terenach - bazy, składy, magazyny i hurtownie o powierzchni gruntu nie przekraczającej 3000 m² oraz o powierzchni pod budynkami nie przekraczającej 2000 m², z zastrzeżeniem, że w enklawach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w których dominować będzie zabudowa mieszkaniowa dopuszcza się tylko z ww. - hurtownie i magazyny w budynkach, w których powierzchnia użytkowa wykorzystywana na składowanie nie przekracza 50 m²;
- 3) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej (np.: warsztaty lub bazy),

- 4) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 5) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleni urządzonej oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne; dopuszcza się także obiekty małej architektury;
- 6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom; zaleca się by nowe sieci infrastruktury technicznej były realizowane wyłącznie jako podziemne;
- 7) zakazuje się lokalizacji:
 - a) obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
 - b) stacji paliw,
- 8) zaleca się lokalizację usług i innych obiektów służących do prowadzenia działalności gospodarczej przede wszystkim w parterach zabudowy mieszkaniowej lub w wyodrębnionych budynkach,
- 9) zaleca się by nowe obiekty należały wyłącznie do kategorii obiektów nieuciążliwych;
- 10) zalecana minimalna powierzchnia nowowydzielanych działek wynosi:
 - a) 800 m² dla zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej,
 - b) 500 m² dla zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej (na jedno mieszkanie),
 - c) 300 m² dla zabudowy jednorodzinnej szeregowej, atrialnej i innej nie wymienionej pod lit. a i b (na jedno mieszkanie),
 - d) 300 m² terenu/mieszkanie w przypadku zabudowy wielorodzinnej;
- 11) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu i nie powinna przekraczać 15 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 15 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,

d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 15 m,

e) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obiekty sportowe, wieże, maszty i inne budowle;

12) zalecana wysokość zabudowy od 1 do 4 kondygnacji;

13) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,5;

14) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 25% każdej nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

3. MP - Tereny z przewagą zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową, z zastrzeżeniem pkt 8; zasady zagospodarowania:

1) dopuszcza się rozbudowę i nadbudowę istniejącej zabudowy wielorodzinnej, adaptację istniejących budynków o innym przeznaczeniu na funkcje mieszkaniowe oraz nową zabudowę wielorodzinną z maksymalnie czterema lokalami mieszkalnymi w budynku;

2) dopuszcza się bazy, składy i magazyny o powierzchni terenu nie przekraczającej 5000 m² oraz o powierzchni pod budynkami nie przekraczającej 2000 m²;

3) obiekty obsługi gospodarki komunalnej (np.: warsztaty lub bazy);

4) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;

5) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleń urządzoną oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne; dopuszcza się także obiekty małej architektury;

6) dopuszcza się uprawy rolne i ogrodnicze (w tym pod szkłem i folią);

7) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym

sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu;

- 8) zakazuje się lokalizacji:
 - a) obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
 - b) stacji paliw;
- 9) zaleca się lokalizację usług i innych obiektów służących do prowadzenia działalności gospodarczej przede wszystkim w parterach zabudowy mieszkaniowej lub w wyodrębnionych budynkach;
- 10) zalecana minimalna powierzchnia nowowydzielanych działek wynosi:
 - a) 1500 m² dla nowej zabudowy zagrodowej,
 - b) 1000 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej wolnostojącej,
 - c) 600 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej bliźniaczej (na jedno mieszkanie),
 - d) 300 m² dla nowej zabudowy jednorodzinnej szeregowej, atrialnej i innej nie wymienionej powyżej (na jedno mieszkanie),
 - e) 300 m² terenu/mieszkanie w przypadku nowej zabudowy wielorodzinnej;
- 11) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu, i nie powinna przekraczać 12 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to obiekty sakralne,
 - c) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - d) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m,
 - e) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obiekty sportowe, budynki służące produkcji, wieże, maszty i inne budowle,
- 12) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 13) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy: do 0,5;

- 14) dla ograniczenia ewentualnych konfliktów należy dążyć do tworzenia enklaw (jednostek terenowych) z zainwestowaniem nie kolizyjnym względem siebie;
- 15) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 25% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

4. U - Tereny z przewagą nieuciążliwych usług, zarówno niekomercyjnych jak i komercyjnych, z wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz stacji paliw; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym (np.: mieszkanie nauczyciela przy szkole, mieszkanie właściciela zakładu usługowego, mieszkanie służbowe dozorca itp.);
- 2) dopuszcza się lokalizację - w budynkach na powierzchni użytkowej nie przekraczającej 50 m² - nieuciążliwej działalności gospodarczej innej niż usługowa oraz wymieniona w pkt 3 i 4;
- 3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 4) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleni urzędową, zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne oraz obiekty małej architektury;
- 5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 6) zaleca się by budynki usługowe wyróżniały się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie), a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; zaleca się wprowadzanie obiektów małej architektury podnoszących walory estetyczne terenu;

- 7) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu i nie powinna przekraczać 15 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 15 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - c) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 15 m,
 - d) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego inwestycje celu publicznego, obiekty sportowe, wieże, maszty i inne budowle;
- 8) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 9) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,5;
- 10) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 15% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

5. UZ – Tereny z przewagą usług zdrowia; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się niemieszkaniaowe nieuciążliwe funkcje towarzyszące;
- 2) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym (np.: mieszkanie lekarza);
- 3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 4) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleni urządzonej, zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne oraz obiekty małej architektury;

- 5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 6) zaleca się by budynki usługowe wyróżniały się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie), a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; zaleca się wprowadzanie obiektów małej architektury podnoszących walory estetyczne terenu;
- 7) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków powinna nawiązywać do zabudowy istniejącej w otoczeniu i nie powinna przekraczać 25 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 25 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu,
 - b) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
- 8) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 5 kondygnacji;
- 9) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,3;
- 10) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 20% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

6. UT - Tereny z przewagą obiektów usług turystycznych (w tym obiektów bazy noclegowej) oraz sportowych, rekreacyjnych i lecznictwa; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się lokalizację, w tym w wyodrębnionych obiektach, usług handlu i gastronomii, towarzyszących funkcji turystycznej, sportowej lub rekreacyjnej;
- 2) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem turystycznym (np.: mieszkanie właściciela pensjonatu, mieszkanie służbowe dozorca itp.);

- 3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 4) dopuszcza się - w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych - tworzenie zespołów zieleni urządzonej oraz lokalizację obiektów małej architektury;
- 5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 6) zaleca się by budynki wyróżniały się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie), a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; zaleca się wprowadzanie obiektów małej architektury podnoszących walory estetyczne terenu;
- 7) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 15 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 15 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - c) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 15 m,
 - d) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obiekty sportowe, wieże, maszty i inne budowle;
- 8) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 9) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,3;
- 10) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 25% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się możliwość

pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

7. US – Tereny z przewagą usług sportu; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 2) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej i nieurządzonej; dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury;
- 3) dopuszcza się usługi związane z przeważającym przeznaczeniem terenu (np. hotelarskie, handlu i gastronomii) oraz lokalizowanie usług komunalnych (np. świetlic wiejskich);
- 4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 5) zaleca się budynki wyróżniające się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie), a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; zaleca się wprowadzanie obiektów małej architektury podnoszących walory estetyczne terenu;
- 6) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 19 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 19 m, jeżeli:
 - a) wynika to z potrzeb funkcjonalnych,
 - b) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - c) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty i inne budowle;
- 7) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 8) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,5;

- 9) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 20% powierzchni nieruchomości.

8. KS - Tereny z przewagą stacji paliw i towarzyszących usług związanych z obsługą podróżnych i ruchu samochodowego; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 2) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleni urządzonej, zagospodarowanie rekreacyjne oraz obiekty małej architektury;
- 3) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 4) zaleca się by budynki usługowe wyróżniały się atrakcyjną architekturą (w niektórych przypadkach pożądane są także cechy symbolizujące przeznaczenie), a ogrodzenia i zagospodarowanie działki, w tym zielenią, wysokimi walorami estetycznymi; zaleca się wprowadzanie obiektów małej architektury podnoszących walory estetyczne terenu;
- 5) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 12 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m, jeżeli:
 - a) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - b) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m,
 - c) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obiekty, których wyższa wysokość wynika z wymogów funkcjonalnych, w tym wieże, maszty i inne budowle;

- 6) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 3 kondygnacji;
- 7) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,8;
- 8) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się możliwość pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

9. OS - Tereny obiektów kultu religijnego; zasady zagospodarowania:

- 1) należy zachować istniejące kościoły i inne obiekty zabytkowe;
- 2) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usług kultu religijnego (np.: plebanię itp.);
- 3) dopuszcza się tworzenie zespołów zieleni urządzonej; dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury;
- 4) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 5) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowania oraz obszary podlegające ochronie;
- 6) dopuszcza się nową zabudowę jeżeli nie będzie naruszała zabytkowego charakteru zespołu;
- 7) zaleca się by wzrost wskaźnika powierzchni zabudowy nie przekroczył 15%;
- 8) zaleca się by udział powierzchni biologicznie czynnej nie zmalał więcej niż o 15%.

10. PU - Tereny z przewagą funkcji gospodarczych – przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów (tereny skoncentrowanej aktywności gospodarczej), z wyłączeniem obiektów produkcji rolniczej, obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz stacji paliw; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej (np.: warsztaty lub bazy);
- 2) dopuszcza się obiekty sportowe w budynkach (np. basen pływacki, kryte korty tenisowe itp.);
- 3) dopuszcza się obiekty usług niekomercyjnych w budynkach, z zastrzeżeniem pkt 5;
- 4) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 5) niedopuszczalne jest lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usług chronionych;
- 6) dopuszcza się zieleni urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową; zieleni urządzona może zajmować część działki, całą działkę, część lub całą jednostkę terenową;
- 7) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu;
- 8) wysokość nowowznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 19 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 19 m, jeżeli:
 - a) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - b) wynika to z wymogów technologii, która ma być stosowana w oddanym do użytku obiekcie,
 - c) są to obiekty sportowe,
 - d) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - e) są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 19 m,

- f) są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty i inne budowle;
- 9) zaleca się zabudowę o wysokości od 1 do 5 kondygnacji;
- 10) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,8;
- 11) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się możliwość pomniejszenia powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

11. KP - Tereny z przewagą parkingów i garaży; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się obiekty usług nie kolidujących z przeważającym przeznaczeniem;
- 2) dopuszcza się obiekty obsługi gospodarki komunalnej;
- 3) dopuszcza się zielenią urządzoną, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową;
- 4) dopuszcza się przeprowadzanie ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu;
- 5) jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 6) zaleca się wskaźnik powierzchni zabudowy do 0,7;
- 7) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 10% powierzchni nieruchomości; na nieruchomościach z istniejącą zabudową, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

12. W - Tereny przeznaczone dla urządzeń zaopatrzenia w wodę; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się zielenią urządzoną lub nieurządzoną,

- 2) dopuszcza się prowadzenie dróg i sieci infrastruktury technicznej, jeżeli nie będzie to naruszało przeznaczenia terenu;

13. E – Teren przeznaczony dla urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się zieleń urządzoną i nieurządzoną;
- 2) dopuszcza się prowadzenie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli nie będzie to naruszało przeznaczenia terenu;

14. G - Teren przeznaczony dla urządzeń zaopatrzenia w gaz; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się zieleń urządzoną i nieurządzoną;
- 2) dopuszcza się prowadzenie dróg i sieci infrastruktury technicznej, jeżeli nie będzie to naruszało przeznaczenia terenu.

15. ZP - Tereny z przewagą parków i innych zespołów zieleni urządzonej oraz istniejących stawów; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się pojedyncze obiekty usługowe uatrakcyjnijające przeważające przeznaczenie terenu (np. handlowe, gastronomiczne, z zakresu kultury czy sportowo-rekreacyjne);
- 2) dopuszcza się modernizację istniejących stawów oraz wprowadzanie wiążącej się z nimi zabudowy;
- 3) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, o których mowa w pkt 1, z zastrzeżeniem, że kubatura garażu nie przekroczy 20% kubatury budynku, w którym się znajduje;
- 4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 5) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 80% powierzchni terenu; na nieruchomościach z istniejącym zainwestowaniem

technicznym, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

16. ZC - Tereny cmentarzy wraz z obiektami obsługi (w tym m.in.: kaplice przedpogrzebowe, sanitariaty itp.); zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się obiekty sakralne;
- 2) dopuszcza się wprowadzanie obiektów małej architektury (poza obiektami służącymi pochówkom);
- 3) dopuszcza się możliwość lokalizacji miejsc postojowych dla samochodów i innych pojazdów;
- 4) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 5) dopuszcza się zarówno pochówki urnowe jak i ziemne (tradycyjne);
- 6) zaleca się utrzymanie i wprowadzanie nowych zespołów zieleni urządzonej;
- 7) kompozycje zieleni, ogrodzenia, bramy, kaplice itp., powinny cechować wysokie walory estetyczne;
- 8) wokół czynnych cmentarzy obowiązują strefy sanitarne, których zasięg i sposób zagospodarowania określają właściwe przepisy.

17. ZD - Teren z przewagą ogrodów działkowych; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się inne formy użytkowania ogrodniczego;
- 2) dopuszcza się pojedyncze usługi (typu handel i gastronomia);
- 3) dopuszcza się możliwość lokalizacji miejsc postojowych dla samochodów i innych pojazdów;
- 4) dopuszcza się inne formy zieleni urządzonej (np. przekształcenie w zielenią parkową);
- 5) dopuszcza się organizowanie ogólnodostępnych urządzeń oraz obiektów sportowych i rekreacyjnych;

- 6) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych.

18. WS - Tereny ważniejszych rzek, wraz z urządzeniami hydrotechnicznymi i sąsiadującą zielenią; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, w szczególności nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych;
- 2) dopuszcza się przebudowę koryt, w tym poprzez zajmowanie fragmentów sąsiednich terenów.

19. WSP – tereny suchego zbiornik retencyjnego; zasady zagospodarowania:

- 1) powinny być wyposażone w odpowiednie urządzenia hydrotechniczne;
- 2) w okresach pomiędzy wezbrzeniami wód dopuszcza się wykorzystywanie czaszy zbiornika, jako łąki lub pastwiska;
- 3) dopuszcza się prowadzenie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu, a także nie degradujący walorów estetycznych i krajobrazowych.

20. ZLU - Tereny z przewagą obiektów i urządzeń związanych z gospodarką leśną; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się gospodarkę leśną, w tym zalesienie;
- 2) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe towarzyszące obiektom związanym z gospodarką leśną;
- 3) dopuszcza się zieleni i obiekty małej architektury;
- 4) wysokość nowobudowanych i nadbudowywanych obiektów nie powinna przekraczać 15 m;

- 5) udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 25% powierzchni terenu; na nieruchomościach, na których warunek ten nie jest spełniony, dopuszcza się pomniejszenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% w stosunku do istniejącej.

21. R - Tereny z przewagą użytkowania rolniczego; zasady zagospodarowania:

- 1) dopuszcza się zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne,
- 2) dopuszcza się przeprowadzanie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu;
- 3) zakazuje się wznoszenia nowych budynków, w tym także w ramach zabudowy zagrodowej i innej związanej z produkcją rolniczą.

22. ZL - Teren przeznaczony dla lasów; zasady zagospodarowania:

- 1) w zagospodarowaniu przewiduje się formy właściwe - zgodnie z odrębnymi przepisami dla gruntów leśnych, w tym w szczególności obiekty i urządzenia służące wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.);
- 2) dopuszcza się, w ograniczonym zakresie, określonym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, prowadzenie dróg oraz sieci infrastruktury technicznej, lokalizację obiektów i urządzeń towarzyszących tym sieciom.

23. KK - Teren z przewagą obiektów i urządzeń służących kolei - obejmujące także graficznie oznaczone linie kolejowe; zasady zagospodarowania: zagospodarowanie zgodnie z potrzebami funkcji kolei i jej zarządcy oraz z obowiązującymi przepisami, z następującymi zastrzeżeniami:

- 1) dopuszcza się przekraczanie tych terenów drogami, ulicami, oraz sieciami infrastruktury technicznej, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów;
- 2) w przypadku rezygnacji z wykorzystywania na potrzeby kolei tereny te można:
 - a) przeznaczyć na potrzeby dróg i ulic oraz ścieżek rowerowych i ciągów pieszych, a także sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
 - b) w przypadku sąsiedztwa z terenami na których dopuszcza się wznoszenie budynków włączyć w granice tych terenów;

- 3) zmiany przeznaczenia i zagospodarowania, o których mowa w pkt. 2 mogą być dokonywane w przypadku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

24. Jednostkami terenowymi są także oznaczone na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego **„główne elementy układu publicznych ulic i dróg”**”, dla których zasady zagospodarowania określono w rozdziale 19 i w odrębnych przepisach:

- 1) droga główna - symbol **„KDG”**;
- 2) dotychczasowa ulica klasy głównej, a po oddaniu obwodnicy, na obsługiwaną przez nią relacji, zmieniona na ulicę klasy zbiorczej - symbol **„KDG(KDZ)”**;
- 3) ulice zbiorcze - symbol **„KDZ”**;
- 4) wybrane ulice lokalne - symbol **„KDL”**.

16.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w obszarze miasta.

1. Linie rozgraniczające poszczególne jednostki terenowe mają charakter orientacyjny, co oznacza, że mogą podlegać pewnym korektom (i uściśleniu) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
2. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i zawężonych regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi”) oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi).
3. Dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące są te ustalenia Studium - także w następnych rozdziałach - w których użyto następujące sformułowania:

- 1) przeważające przeznaczenie terenów (zgodnie z zasadami określonymi w rozdz. 16.1 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 5-7;
 - 2) dopuszcza się;
 - 3) zakazuje się, niedopuszczalne jest, nie powinno[a], nie może;
 - 4) należy, powinno[a], może [wyłącznie] stanowić...
4. Dyspozycje sformułowane jako zalecenia - także w następnych rozdziałach - nie są ustaleniami Studium.
5. Dopuszcza się - uznając za również zgodne z ustaleniami Studium - przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych utrzymania dotychczasowego przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy, lub sposobu wykorzystania także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.
6. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych na nie zabudowanych terenach rolnych i leśnych dotychczasowej formy użytkowania tych gruntów, w tym z wyłączeniem prawa zabudowy, także na terenach, na których Studium przewiduje możliwość wprowadzenia zabudowy.
7. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się wykorzystywanie i przebudowę akwenów wodnych, cieków i innych urządzeń melioracyjnych jeżeli nie stoi to w kolizji z pozostałymi ustaleniami niniejszego studium i odrębnymi przepisami.

17. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

1. Dna niezabudowanych dotychczas dolin zaleca się wyłączać z intensywnego zagospodarowania, a w szczególności z zabudowy kubaturowej. Wskazane jest zagospodarowanie ekstensywne - łąki (najlepiej jednokośne), zieleń wypoczynkowa, tereny spacerowe oraz niezbędne przejścia infrastrukturalne i komunikacyjne, drogi i obiekty hydrotechniczne, w szczególności przeciwpowodziowe - pod warunkiem, że nie ograniczą one przekroju doliny czynnie przewodzącego wysokie wezbrania oraz nie zaburzą ciągłości i funkcji przyrodniczych doliny, jako korytarza ekologicznego.
2. Na nie zainwestowanych i nie przewidzianych pod zainwestowanie terenach podmokłych zaleca się zachować naturalne cechy siedlisk.
3. Zaleca się, by przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie powodowała niekorzystnych zmian stosunków gruntowo-wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy miasta; przebudowa taka wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą systemu melioracyjnego.
4. Ze względu na potrzeby ochrony przeciwpowodziowej zaleca się podejmować działania zwiększające retencje wód powierzchniowych oraz ograniczać wprowadzanie nowej zabudowy i innego zainwestowania w sąsiedztwie cieków wodnych.
5. Wzdłuż cieków wodnych zaleca się nowe budynki lokalizować w odległości co najmniej 5 m od górnej krawędzi ich koryt. W przypadku szczególnych okoliczności dopuszcza się w planach miejscowych stosowanie odstępstw od tej zasady. Zaleca się tę zasadę stosować także do nowych sieci infrastruktury obsługujących ww. budynki.
6. W ochronie środowiska istotne znaczenie ma ochrona wód podziemnych i powierzchniowych m.in. poprzez:

- 1) sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych;
 - 2) wdrażanie odpowiednich (proekologicznych) kierunków produkcji rolniczej;
 - 3) kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej według zasad określonych w rozdz. 21;
 - 4) sukcesywne porządkowanie dawnych terenów przemysłowych i kolejowych.
7. Zaleca się dążyć - także na terenach przeznaczonych dla skoncentrowanej działalności gospodarczej - do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie czystszych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających.
8. Zaleca się dążyć do przenoszenia uciążliwych zakładów i obiektów lub urządzeń z terenów mieszkaniowych oraz lokalizację nowych zakładów i obiektów o takim charakterze na wyodrębnionych terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczej (symbol „PU”).
9. W dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać środowiskowa infrastruktura techniczna o wysokim standardzie technologicznym (w tym systemy ogrzewania).
10. Proponuje się rozważyć możliwość objęcia ochroną przyrody niektórych obszarów i obiektów wskazanych w Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Stronie Śląskie i przedstawionych na obu rysunkach Studium.
11. W kształtowaniu zabudowy i wprowadzaniu obiektów technicznych (zwłaszcza na terenach otwartych) należy uwzględnić potrzebę zachowania walorów krajobrazowych.
12. Na terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczej, które mogą stanowić potencjalne źródło uciążliwości dla sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej oraz obiektów usług zdrowia, usług turystycznych, sportowych, rekreacyjnych i leczenia zaleca się wprowadzić strefy zieleni izolacyjnej. Strefy te powinny zostać ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

18. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

1. **Obiekty i ich zespoły wpisane do rejestru zabytków** podlegają rygorom prawnym wynikającym z treści odpowiednich aktów prawnych. Przede wszystkim są one objęte ochroną konserwatorską, wynikającą z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.). W odniesieniu do obiektów ujętych w rejestrze zabytków zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich przy realizacji robót budowlanych oraz innych zmianach zagospodarowania i użytkowania obiektów. Wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wymagają pozwolenia właściwego konserwatora zabytków.

2. **Obiekty ujęte w ewidencji zabytków.** Ewidencja zabytków obejmuje różne obiekty nieruchome powstałe przed 1945 r., w których późniejsza działalność nie zatarła cech świadczących o ich historycznym rodowodzie, stanowiące charakterystyczne przykłady działalności budowlanej dawnych epok lub posiadające znaczące w skali lokalnej walory artystyczno-architektoniczne.
 - 1) W odniesieniu do budynków:
 - a) zaleca się zachowywać ich historyczną formę (bryłę, kształt i geometrię) oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
 - b) zaleca się, by nowa zabudowa realizowana w bezpośrednim sąsiedztwie tych obiektów nie naruszała ich zabytkowych walorów,
 - c) zaleca się chronić, a w przypadku zniszczenia odtwarzać historyczny detal architektoniczny,
 - d) zaleca się zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku; w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, zaleca się je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
 - e) zaleca się stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,
 - f) zaleca się, by montaż elementów elewacyjnych instalacji technicznych nie obniżał wartości zabytkowej obiektów.
 - 2) W odniesieniu do obiektów małej architektury (kapliczek):

- a) zaleca się zachować te obiekty,
 - b) zaleca się utrzymywać je w należyтым stanie technicznym.
- 3) W odniesieniu do zabytkowych cmentarzy i miejsc pocmentarnych (nie objętych ochroną konserwatorską):
- a) jeżeli są one nadal użytkowane, można zachować ich dotychczasową funkcję,
 - b) miejsca pocmentarne należy zachować jako tereny zielone; zaleca się zaznaczać ich granice poprzez ogrodzenie ich w trwały sposób; funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot),
 - c) zaleca się zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz ich poszczególne elementy takie, jak m.in.: historyczne ogrodzenia, bramy, obiekty sztuki sepulkralnej czy zieleń.
- 4) Do obiektów umieszczonych w ewidencji zabytków, znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej, dodatkowo odnoszą się ustalenia określone dla tych stref;
- 5) Szczegółowe zasady ochrony poszczególnych obiektów zabytkowych powinny być ustalane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
3. **W zasięgu strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej zaleca się:**
- 1) zachować historyczny układ przestrzenny, tzn.: rozplanowanie historycznych dróg, przebieg historycznych linii zabudowy, ukształtowanie historycznych wnętrz urbanistycznych i kompozycji zieleni;
 - 2) poddać konserwacji istniejące elementy historycznego układu przestrzennego o walorach zabytkowych, w tym m.in.: nawierzchnie dróg;
 - 3) prowadzić lokalizację nowej zabudowy zgodnie z historycznymi zasadami;
 - 4) stosować na zewnątrz budynków materiały i ich kolory występujące w historycznym budownictwie regionalnym, np.: pokrycie dachów dachówką ceramiczną; dotyczy to również: ogrodzeń, elementów małej architektury, nawierzchni (chodników i ulic) itp.;
 - 5) prowadzić ostrożnie wszelkie prace inwestycyjne (przede wszystkim te związane z prowadzeniem robót ziemnych), ze względu na prawdopodobieństwo natrafienia, w zasięgu tej strefy, na zabytki archeologiczne.

4. **W zasięgu strefy „B” ochrony konserwatorskiej zaleca się:**
 - 1) zachować zasadnicze elementy historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim: układ dróg, podział i sposób zagospodarowania działek;
 - 2) restaurację, modernizację i adaptację (do nowych potrzeb) obiektów o walorach zabytkowych;
 - 3) formą zewnętrzną nowej zabudowy nawiązywać do lokalnych tradycji architektonicznych (w szczególności do architektury budynków w sąsiedztwie, które zostały wzniesione przed 1945 rokiem), dotyczy to także bryły budynków;
 - 4) nawiązywać wysokością nowej zabudowy do wysokości budynków w sąsiedztwie (przede wszystkim zabytkowych) i jej nie przekraczać.

5. **W zasięgu strefy „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego zaleca się:**
 - 1) restaurację i konserwację zabytkowych elementów krajobrazu kulturowego;
 - 2) realizację nowej zabudowy w taki sposób, aby nie konkurowała ona wysokością z zabytkowymi obiektami w jej sąsiedztwie;
 - 3) nawiązywać zewnętrzną formą nowej zabudowy do lokalnej tradycji.

6. **W zasięgu strefy „OW” obserwacji archeologicznej zaleca się,** aby wszelkie zamierzenia inwestycyjne (przede wszystkim te związane z prowadzeniem robót ziemnych) były prowadzone ostrożnie, ze względu na duże prawdopodobieństwo natrafienia, w zasięgu tej strefy, na zabytki archeologiczne.

7. Zasięgi stref, o których mowa w ust. 3-6 określono na obu rysunkach Studium. Natomiast obszary objęte strefami ochrony konserwatorskiej oraz zakwalifikowane do objęcia tego typu ochroną omówiono w rozdziale 6.2. Dopuszcza się dokonywanie korekt zasięgu stref ochrony konserwatorskiej, jeżeli wynika to ze szczegółowych analiz przeprowadzonych w trakcie opracowywania planów miejscowych.

8. Zasób rejestru zabytków i ewidencji zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany; zmiany te nie powodują zmian ustaleń Studium.

9. Na obu rysunkach Studium przedstawiono zabytkowe parki (tabela nr 18.1.) oraz aleje i szpalery drzew (wskazane do zachowania według „Studium środowiska kulturowego gminy Stronie Śląskie woj. wałbrzyskie” 1996 r.), w odniesieniu do których zaleca się:
- 1) jeśli są one użytkowane, można zachować ich dotychczasową funkcję - w zakresie, w którym nie koliduje ona z potrzebami ich ochrony;
 - 2) zaleca się zachować i konserwować elementy historycznych założeń, m.in. takie jak: zieleń, ogrodzenia, bramy czy elementy małej architektury;
 - 3) zachowanie i ochronę zabytkowych alei i szpalerów drzew.

Tabela nr 18.1. Zabytkowe parki z obszaru miasta Stronie Śląskie.

L.p.	Obiekt	Adres
1.	Park	ul. Kościuszki
2.	Park miejski	ul. Nabrzeżna
3.	Park	ul. Zielona

10. Na rysunku Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Stronie Śląskie” przedstawiono informację o historycznym zasięgu wsi tworzących obecne miasto Stronie Śląskie.
11. Dopuszcza się wprowadzenie w planach miejscowych dodatkowych, bardziej szczegółowych zapisów służących ochronie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

19. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.

19.1. Układ i hierarchia ważniejszych dróg.

1. W Studium, na rysunku pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, określono podstawowy hierarchiczny układ dróg (ulic) publicznych: dróg głównych, dróg zbiorczych oraz ważniejszych (istotnych dla powiązań funkcjonalnych) dróg lokalnych. Drogi te, w powiązaniu z pozostałymi (nieokreślonymi w Studium) drogami lokalnymi, dojazdowymi oraz drogami wewnętrznymi, tworzą sieć komunikacyjną mającą zapewnić dogodną (sprawną i szybką) obsługę obecnych i projektowanych terenów zainwestowanych (wyznaczonych w Studium) oraz terenów niezainwestowanych (głównie rolniczych i leśnych).
2. Zarządca dróg wojewódzkich - Dolnośląska Służba Dróg i Kolei - wskazał dla odcinka drogi wojewódzkiej nr 392, przebiegającego przez miasto, klasę drogi głównej. Obecne parametry tej drogi (na powyższym odcinku) nie spełniają wymagań określonych w przepisach dla ustalonej przez zarządcę klasy drogi.
3. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (Uchwała Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.), na trasie drogi wojewódzkiej nr 392 przewiduje się obejście miasta Stronie Śląskie - od strony zachodniej (omijające centrum miasta). Znaczny fragment tej obwodnicy będzie prowadzony na terenach gminy Stronie Śląskie, ale jej część znajdzie się także na obszarze miasta.
4. Na odcinku drogi (ulicy), który po wybudowaniu obejścia, o którym mowa w ust. 3, straci klasę drogi głównej, można obniżyć klasę do zbiorczej.
5. Zaleca się uwzględnić następujące postulaty zarządcy drogi wojewódzkiej nr 392:
 - 1) Odnośnie minimalnej szerokości dróg w liniach rozgraniczających:
 - a) dla odcinka obecnej drogi wojewódzkiej nr 392 przebiegającego przez miasto - zgodnie ze stanem istniejącym, a po modernizacji, o ile będzie to możliwe, co najmniej 25 m,
 - b) dla planowanego obejścia miasta – co najmniej 35 m.

- 2) Odnośnie minimalnej odległości nowej zabudowy:
 - a) od linii rozgraniczającej odcinka obecnej drogi wojewódzkiej nr 392 przebiegającego przez miasto - co najmniej 10 m, a w przypadku występowania historycznej linii zabudowy - zgodnie z jej przebiegiem,
 - b) od linii rozgraniczającej planowanego obejścia - co najmniej 20 m.
 - 3) Odnośnie obsługi obszarów przyległych do odcinka obecnej drogi wojewódzkiej nr 392 przebiegającego przez miasto:
 - a) poprzez istniejące skrzyżowania i zjazdy, z zastrzeżeniem lit. b,
 - b) w uzasadnionych przypadkach możliwe są wyjątkowo nowe skrzyżowania i zjazdy.
 - 4) Zaleca się obsługę obszarów przyległych do planowanego obejścia drogi wojewódzkiej nr 392 wyłącznie poprzez skrzyżowania.
 - 5) Infrastrukturę techniczną zaleca się prowadzić poza jezdnią drogi wojewódzkiej nr 392, z wyjątkiem przypadków poprzecznego przekroczenia jezdni.
 - 6) Zaleca się utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów przeznaczonych pod planowane obejście - do czasu jego realizacji.
6. Zaleca się prowadzenie niezbędnych modernizacji istniejących dróg i ulic.
 7. Dopuszcza się budowę nowych dróg i ulic - nie określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.
 8. Przy przejściu dróg tranzytowych przez tereny zabudowane (w tym zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 392), zaleca się dążyć do ograniczenia uciążliwości wywołanej ruchem drogowym i zwiększenia bezpieczeństwa (np. przez izolację przyległej do jezdni zabudowy pasami zieleni, np. żywopłotami itp.).
 9. Zaleca się realizację projektów służących rozwojowi turystyki w oparciu o Drogę Śródsudecką, w tym związanych z miejscami postojowymi i informacją turystyczną.

19.2. Ustalenia dotyczące pozostałych zagadnień związanych z komunikacją i transportem.

1. Przewiduje się modernizację, niezbędną rozbudowę oraz wznowienie ruchu na linii kolejowej nr 322.
2. W zagospodarowaniu terenów sąsiadujących z terenami kolejowymi należy uwzględniać wynikające z tego położenia ograniczenia.
3. Zaleca się wprowadzić zasadę realizacji niezbędnej ilości miejsc postojowych dla samochodów w obrębie działek dla nowych albo przekształcanych funkcjonalnie czy architektonicznie obiektów. Lokalizacja tych miejsc możliwa jest także w nieodległym sąsiedztwie powyższych obiektów, jako „wydzierżawiona” na obszarze innej nieruchomości. Na terenach intensywnie zagospodarowanych można odstępować od ścisłego respektowania powyższej zasady.
4. Dopuszcza się wytyczanie nowych szlaków i ścieżek rowerowych, w tym nie oznaczonych na rysunku Studium, a także innych szlaków o charakterze turystycznym, takich jak np. konne lub narciarskie.
5. System ścieżek rowerowych powinien zapewnić połączenia Stronia Śląskiego z większymi miejscowościami gminy Stronie Śląskie i gmin sąsiednich (w tym Republiki Czeskiej), a także zawierać trasy służące głównie turystyce i rekreacji. Zaleca się, by ścieżki rowerowe prowadzone wzdłuż dróg/ulic klasy zbiorczej lub klas wyższych nie były wytyczane na jezdniach przeznaczonych dla ruchu pojazdów samochodowych.

20. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

20.1. Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej.

1. Zaleca się podejmować wszelkie niezbędne działania i inwestycje służące zapewnieniu niezawodności dostaw wody pitnej o właściwych parametrach jakościowych, w tym głównie poprzez:
 - 1) ochronę ujęć wody przed zanieczyszczeniami,
 - 2) dbałość o dobry stan techniczny urządzeń i sieci służących zaopatrzeniu w wodę.
2. Należy zapewnić możliwość przyłączania nowych odbiorców do sieci wodociągowej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę.
3. Zaleca się modernizację istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej - dotyczy to zwłaszcza naprawy bądź wymiany nieszczelnych odcinków kanalizacji.
4. Należy zapewnić możliwość podłączenia nowych odbiorców do sieci kanalizacji sanitarnej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej tak, aby docelowo wyposażone w niego lub inne sprawne urządzenia oczyszczania ścieków, były co najmniej wszystkie tereny zwodociągowane w mieście.
5. Zaleca się ścieki bytowe lub komunalne odprowadzać do komunalnej sieci kanalizacji sanitarnej.
6. Zaleca się - w miarę potrzeb i możliwości technicznych oraz ekonomicznych - podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej systemów obsługujących tereny położone poza granicami miasta Stronie Śląskie.
7. Zaleca się, aby na terenach związanych z działalnością gospodarczą place manewrowe i technologiczne były wyposażone w urządzenia do separacji substancji ropopochodnych oraz neutralizacji ścieków chemicznych aktywnych, przed odprowadzeniem ich do systemu kanalizacji.

8. Gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnymi i miejscowymi oraz systemem gospodarki odpadami przyjętym w mieście; należy podejmować dalsze skuteczne działania administracyjne skłaniające do utrzymania czystości i porządku na terenie miasta.
9. Zaleca się modernizację i rozbudowę sieci oraz urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną - zgodnie z przyrostem terenów zainwestowanych (przyrostem odbiorców) oraz dopuszczając tworzenie lokalnych źródeł zasilania; dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń o znaczeniu ponadlokalnym.
10. W odniesieniu do linii 20 kV jej zarządca postuluje uwzględnić wolny od zabudowy pas terenu o szerokości przynajmniej 22 m - po 11 m po obu stronach od osi linii.
11. Na obszarach osadniczych zaleca się kablować i układać pod ziemią nowe i w miarę możliwości także istniejące, linie elektroenergetyczne niskich i średnich napięć. W szczególności dotyczy to obszarów objętych strefami „A” i „B” ochrony konserwatorskiej.
12. Zaleca się rozbudowę i modernizację istniejącej sieci gazowej; dopuszcza się możliwość budowy sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w gaz sieciowy oraz związanych z jego przesyłem, magazynowaniem i dystrybucją, w tym o znaczeniu ponadlokalnym.
13. Zaleca się zachęcać właścicieli i użytkowników nieruchomości do korzystania z proekologicznych źródeł ciepła; na obszarach zgazyfikowanych warto zachęcać przyszłych odbiorców do wykorzystywania gazu w celach grzewczych.
14. Dopuszcza się na obszarze miasta lokalizację obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych, z zachowaniem przepisów szczególnych.

20.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Przedstawione na rysunku Studium p.t.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przebiegi sieci infrastruktury technicznej - istniejących i projektowanych - nie stanowią ustaleń Studium; dopuszcza się możliwość przeprowadzenia tych sieci w inny sposób (w tym przełożenie istniejących), przy czym zaleca się, by ich przebieg był jak najmniej kolizyjny z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem.
2. Przy planowaniu i realizacji zmian w zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględniać ograniczenia wynikające z obowiązujących przepisów, występujące w pobliżu istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej; w szczególności dotyczy to sąsiedztwa sieci elektroenergetycznych wyższych napięć, sieci gazowych podwyższonego ciśnienia i obiektów oraz urządzeń telekomunikacyjnych powodujących większe oddziaływanie.

21. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

1. Na obszarach gruntów ornych (pól uprawnych) należy chronić istniejące, a także wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie kęp/enklaw oraz pasów/rzędów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej i biofiltrów), zwłaszcza wzdłuż dróg gminnych i polnych oraz - jako pasy biofiltrów - koryt większych cieków.
2. Zaleca się wdrażanie „zamkniętych” systemów melioracji (odwadniająco-nawadniających).
3. Wzdłuż cieków powierzchniowych przepływających przez grunty orne, zaleca się zachować (po obu stronach koryta) pas szerokości minimum 7 m. Ma on umożliwić stworzenie biofiltra (np. w formie zadrzewień, zakrzewień lub nie nawożonych łąk), ograniczającego napływ biogenów do wód z uprawianych pól. W odniesieniu do cieków stanowiących element przyszłych „zamkniętych” systemów melioracji (o ile takie systemy zostaną wdrożone), można odstąpić od respektowania powyższej zasady.
4. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne zaleca się ograniczyć do przypadków przeprowadzenia dróg i liniowych elementów infrastruktury technicznej.

22. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

1. Dla rzeki Biała Łądecka i potoku Morawa płynących przez obszar miasta Stronie Śląskie formalnie wyznaczono - na mocy przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r., Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.) - obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią. W ich zasięgu (pokazanym na rysunkach Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Stronie

Śląskie” i „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”) obowiązują ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikające z przepisów ustawy Prawo wodne.

Jednak zagrożenie powodziowe może być związane także z innymi płynącymi przez miasto ciekami. Dlatego zaleca się lokalizować nową zabudowę w odpowiedniej odległości od górnej krawędzi koryta potoków, jeżeli nie koliduje to z innymi wymogami, w tym wynikającymi z ochrony konserwatorskiej.

2. Z informacji przekazanych przez służby geologiczne wynika, iż na obszarze Stronia Śląskiego istnieje zagrożenie związane z osuwaniem się mas ziemnych (PIG, 2004). Dotyczy ono zboczy występujących na terenach, oznaczonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” symbolami: „SS.1.PU”, „SS.2.PU”, „SS.4.PU”, „SS.5.PU”, „SS.1.KS”, „SS.1.ZLU”, „SS.2.UT”, „SS.1.US”, „SS.7.MU”, „SS.1.U”, „SS.1.KP”, „SS.2.KP”, „SS.1.MWU”, „SS.20.MU”, „SS.27.MU” oraz części terenów oznaczonych symbolami: „SS.2.MU” (działki o numerze ewidencyjnym: 10, 11/1, 11/2, 11/3, 11/4, 11/5, 11/6, 11/7, 11/9 i 1/10), „SS.6.MU” (działki nr: 54, 70/1, 70/3, 70/5, 70/7, 70/9, 70/10, 70/11, 70/12, 70/14, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79/90, 132/1, 132/2, 133, 134/1, 134/3, 134/6, 134/7, 134/8, 135, 136/3, 136/6, 136/7, 136/9, 137/1, 137/3 i 760) i „SS.19.MU” (działki o numerze ewidencyjnym: 352/2, 352/5, 353/3, 353/5, 355, 356/1, 356/2, 357/2, 359/1, 360/1, 361/2, 363 i 755/1). W związku z powyższym zaleca się, aby możliwość i warunki zabudowy i innego zainwestowania na powyższych terenach były określane w oparciu o analizy geologiczno-inżynierskie.

23. FILARY OCHRONNE.

Na obszarze miasta Stronia Śląskie nie jest prowadzona działalność wydobywcza. Nie ma tu obszarów górniczych, na których ustala się obszary obejmowane ochroną w formie filara ochronnego.

24. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE.

Na obszarze miasta Stronie Śląskie nie występują pomniki zagłady, które wymagałyby ustanowienia obszarów i ich stref ochronnych.

25. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE.

W mieście Stronie Śląskie nie wyznaczono terenów zamkniętych (wyłączonych m.in. z regulacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) ani ich stref ochronnych.

26. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.

1. Zaleca się poddanie rehabilitacji i odpowiedniej modernizacji istniejące przedwojenne zespoły zabudowy, w tym m.in. budynki przy ul. Turystycznej. Szczegółowe zasady tych działań powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
2. Do rehabilitacji, a w niezbędnym zakresie także do rekultywacji przewidziano tereny Huty Szkła Kryształowego „Violetta” S.A. Szczegółowe sposoby rehabilitacji/rekultywacji powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

27. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.

Do niniejszego Studium nie zgłoszono inwestycji celu publicznego – ani o znaczeniu lokalnym, ani ponadlokalnym. W Studium stworzono natomiast warunki umożliwiające lokalizację takich inwestycji, wskazując tereny o określonym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania (rozdz. 16.2). Przyjmuje się zatem, że takie inwestycje mogą być rozmieszczane, zgodnie z innymi ustaleniami Studium oraz obowiązującymi przepisami, na obszarze całego miasta.

28. STREFY UZDROWISKOWE.

Na obszarze miasta Stronie Śląskie nie wyznaczono uzdrowiska czy obszaru ochrony uzdrowiskowej, ani ich stref ochronnych. Warto także zaznaczyć, iż w Stroniu Śląskim nie

stwierdzono dotychczas uwarunkowań, umożliwiających utworzenie w tym mieście uzdrowiska.

29. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEVIDUJE SIĘ LOKALIZACJE OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m².

We wnioskach do niniejszego Studium nie zgłoszono potrzeby lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². W związku z powyższym, a także ze względu na istniejące uwarunkowania, w Studium nie przewiduje się lokalizacji tego typu obiektów.

30. OBSZARY PROBLEMOWE.

Za obszary problemowe w Stroniu Śląskim uznaje się obszary położone wzdłuż rzek Biała Łądecka, Czarna Woda i potoku Morawa - w zasięgu pokazanych na rysunkach Studium pt.: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Stronie Śląskie” i „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią.

31. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM.

31.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Obszar miasta Stronie Śląskie objęty jest trzema miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- Zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stronie Śląskie uchwaloną Uchwałą Nr VI/38/99 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 4 marca 1999 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2001 r. Nr 41, poz. 441); o powierzchni około 0,92 ha.
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie uchwalonym Uchwałą Nr XXXIX/337/06 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 31 marca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 112, poz. 1856); o powierzchni około 238 ha;
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru I etapu rozbudowy Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Stroniu Śląskim uchwalonym Uchwałą Nr LII/330/10 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 28 czerwca 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 148, poz. 2321); o powierzchni około 1 ha.

Pierwsze dwa z powyższych planów sporządzono w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, z późn. zm.). Natomiast trzeci z planów wykonano w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.).

Powyższe plany zajmują powierzchnię 239,92 ha. Łączna powierzchnia objęta planami miejscowymi wynosi zatem 238 ha, co stanowi 100% powierzchni miasta Stronie Śląskie (według danych GUS z 2009 r.).

31.2. Obowiązujące uchwały o przystąpieniu do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których sporządzanie nie zostało jeszcze zakończone.

Przystąpiono do sporządzania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Stronie miasto gmina Stronie Śląskie, obejmującego całe miasto Stronie Śląskie w jego granicach administracyjnych. Do powyższej zmiany planu miejscowego przystąpiono na mocy Uchwały Nr XXXIX/240/09 Rady

Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 15 czerwca 2009 r., zmienionej Uchwałą Nr XLIX/315/10 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 29 marca 2010 r.

31.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których sporządzenie jest obowiązkowe.

- 1) Nie przewiduje się ustalenia w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:
 - a) obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
 - b) obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- 2) Za przestrzenie publiczne wymagające sporządzenia planu uznaje się:
 - a) wyznaczone w Studium tereny planowanych nowych dróg w ich pasach drogowych (tzn. kategorie terenów oznaczonych symbolami: „KDG”, „KDZ”, i „KDL”),
 - b) wyznaczone w Studium nowe tereny elementów infrastruktury technicznej,
 - c) tereny planowanych obiektów organów administracji publicznej oraz publicznych: szkół, obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

31.4. Obszary, dla których miasto zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ze względu na istniejące uwarunkowania wskazuje się obszar całego miasta do objęcia planem miejscowym - wymienionym w rozdziale 31.2.

31.5. Definicja obszaru, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obszarem, w rozumieniu art. 14 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.), jest:

- 1) cała – wyznaczona w niniejszym Studium – jednostka terenowa w liniach rozgraniczających;
- 2) część jednostki terenowej o powierzchni co najmniej 5 ha, na której w Studium przewiduje się możliwość wznoszenia budynków;

- 3) część jednostki terenowej o powierzchni co najmniej 10 ha, na której w Studium nie przewiduje się możliwości wznoszenia budynków;
- 4) cała jednostka terenowa wyznaczona liniami rozgraniczającymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 5) dowolna enklawa terenów kolejowych;
- 6) dowolna enklawa terenu istniejącej lub planowanej drogi;
- 7) obszar niezbędny dla realizacji sieci lub urządzeń infrastruktury technicznej;
- 8) obszar objęty uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia zmiany planu miejscowego, wymieniony w rozdziale 31.2.

31.6. Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach:

1. Modernizacja istniejących dróg.
2. Przywrócenie ruchu na linii kolejowej nr 322 – po jej modernizacji i rozbudowie.
3. Budowa wskazanego w Studium obejścia miasta Stronie Śląskie (od zachodu) na trasie drogi wojewódzkiej nr 392.
4. Uwzględnienie miasta Stronie Śląskie w projektach służących rozwojowi turystyki w oparciu o Drogę Śródsudecką.
5. Rozbudowa regionalnego systemu szlaków o charakterze turystycznym (np.: konnych, narciarskich) oraz dróg rowerowych - zwłaszcza tych opartych o założenia systemu „Bike Glacensis”.
6. Rozbudowa sieciowego systemu dystrybucji gazu.
7. Wdrożenie w Stroniu Śląskim ponadgminnego (powiatowego) systemu gospodarki odpadami.
8. Uwzględnienie miasta Stronie Śląskie w ponadlokalnych programach w tym m.in. w zakresie współpracy międzynarodowej, rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców - w tym osób niepełnosprawnych.

CZĘŚĆ 4.
SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM WRAZ Z
UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM
PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

Dotychczasowa struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru miasta Stronie Śląskie została w znacznym stopniu zdeterminowana uwarunkowaniami przyrodniczymi, a w szczególności rzeźbą terenu. Istniejący układ osadniczy, pomimo występujących w dotychczasowym rozwoju przekształceń, zachował wyraźne ślady historycznego ukształtowania, co stanowi o jego głównej wartości. Ponadto cechuje go względny ład przestrzenny wyrażający się przede wszystkim w jakości i rozplanowaniu zabudowy (zwartej, zlokalizowanej głównie wzdłuż ulic). Z kolei niekorzystną cechą istniejącej struktury osadniczej, która jest zauważalna zwłaszcza w północnej części miasta, są tereny zdegradowane - pokolejowe i poprzemysłowe.

Określając kierunki rozwoju przestrzennego obszaru miasta Stronie Śląskie dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania. Jednocześnie zmierzano do stworzenia warunków dla stopniowego eliminowania niekorzystnych cech istniejącej struktury i usprawnienia jej funkcjonowania. W rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych przyjęto zasadę nie rozpraszania zabudowy (pojedynczych obiektów, ale także ich zespołów) poza istniejący, ukształtowany zespół osadniczy. Wyznaczając tereny pod funkcje różnego typu kierowano się także zasadą segregacji funkcji konfliktowych (mieszkaniowych i niektórych gospodarczych).

Dalszy rozwój osadnictwa w Stroniu Śląskim polegać ma przede wszystkim na dopełnieniu i intensyfikacji istniejącego zagospodarowania lub na dodawaniu nowych terenów tak, aby bezpośrednio przylegały do granic istniejącego układu osadniczego.

Kierując się powyższymi zasadami nowe tereny dla zabudowy mieszkaniowej oraz usług (występujących zarówno z zabudową mieszkaniową, jak i samodzielnie) wyznaczono głównie we wschodniej części miasta. Pod nowe tereny dla rozwoju aktywności gospodarczych (poza bezpośrednią produkcją rolniczą) przeznaczono przede wszystkim istniejące tereny poprzemysłowe i pokolejowe - położone w północnej i północno-wschodniej części Stronia Śląskiego. Ponadto, w celu umożliwienia rozwoju ruchu turystycznego w mieście, wskazano tereny dla funkcji turystycznych lub sportowo-rekreacyjnych, których zagospodarowanie będzie służyć uatrakcyjnieniu turystycznemu omawianego obszaru. Wzrost aktywności związanych z ruchem turystycznym powinny przynieść również wskazane w Studium działania na rzecz ochrony krajobrazu kulturowego.

Poza wymienionymi powyżej funkcjami, w zmianie Studium wskazano także tereny lokalizacji obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji. Ustalono również szereg działań z zakresu modernizacji i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej oraz

modernizacji systemu komunikacji tak, aby poprawić warunki życia mieszkańców miasta Stronie Śląskie, ale także okolicznych miejscowości.

W strukturze docelowych jednostek terenowych wyróżniono następujące ich typy funkcjonalne (przeznaczenie przeważające):

- tereny wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i nieuciążliwych usług (symbol „MWU”),
- tereny zabudowy mieszkaniowej i nieuciążliwych usług (symbol „MU”),
- tereny zabudowy jednorodzinnej lub zagrodowej oraz obiektów usług i produkcji nie kolidujących z funkcją mieszkaniową (symbol „MP”),
- tereny nieuciążliwych usług (symbol „U”),
- tereny usług zdrowia (symbol „UZ”),
- tereny obiektów usług turystycznych oraz sportowych, rekreacyjnych i lecznictwa (symbol „UT”),
- tereny usług sportu (symbol „US”),
- tereny stacji paliw i towarzyszących usług związanych z obsługą podróżnych i ruchu samochodowego (symbol „KS”),
- tereny obiektów kultu religijnego (symbol „OS”),
- tereny funkcji gospodarczych z wyłączeniem obiektów produkcji rolniczej, obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz stacji paliw (symbol „PU”),
- tereny parkingów i garaży (symbol „KP”),
- tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę (symbol „W”),
- teren urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną (symbol „E”),
- teren urządzeń zaopatrzenia w gaz (symbol „G”),
- tereny parków i innych zespołów zieleni urządzonej oraz istniejących stawów (symbol „ZP”),
- tereny cmentarzy wraz z obiektami obsługi (symbol „ZC”),
- teren ogródków działkowych (symbol „ZD”),
- tereny ważniejszych rzek, wraz z urządzeniami hydrotechnicznymi i sąsiadującą zielenią (symbol „WS”),
- tereny suchego zbiornika retencyjnego (symbol „WSP”),
- tereny użytkowania rolniczego (symbol „R”),
- teren lasów (symbol „ZL”),

- teren obiektów i urządzeń służących kolei (symbol „KK”),
- tereny dróg i ulic publicznych stanowiących główne elementy układu drogowego (symbole: „KDG”, „KDG(KDZ)”, „KDZ”, „KDL”).

Dla usprawnienia powiązań komunikacyjnych miasta (zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych) określono odpowiednie klasy techniczne ważniejszych dróg oraz wskazano do wybudowania nowe, w tym zwłaszcza obejście miasta Stronie Śląskie (od strony zachodniej, na znacznym odcinku poza granicami miasta) dla drogi wojewódzkiej nr 392. Ponadto na obszarze miasta wyznaczono tereny lokalizacji parkingów i garaży.

W zakresie elementów infrastruktury technicznej założono uzupełniającą rozbudowę istniejących sieci: elektroenergetycznej i gazowej oraz systemów: wodociągów i kanalizacji. Wskazano korytarze infrastruktury technicznej, w których zaleca się przeprowadzenie nowych sieci infrastruktury. Korytarze te wyznaczono głównie wzdłuż istniejących magistralnych linii infrastruktury technicznej.

Dla zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych Stronia Śląskiego wskazano istniejące oraz postulowane do objęcia ochroną obiekty i obszary. Ponadto określono obszary zagrożenia powodziowego.

TOM I	1
WSTĘP	1
1. WPROWADZENIE	2
2. STRUKTURA DOKUMENTU	5
TOM II	8
GMINA STRONIE ŚLĄSKIE	8
INFORMACJE WSTĘPNE I CELE STUDIUM W ODNIESIENIU DO GMINY STRONIE ŚLĄSKIE	9
1. WSTĘP.....	10
1.1. CEL I ZADANIA STUDIUM.....	10
1.2. STUDIUM JAKO ELEMENT KRAJOWEGO SYSTEMU PLANOWANIA.....	10
1.3. STUDIUM JAKO ELEMENT LOKALNEGO SYSTEMU PLANOWANIA.....	10
1.4. ZADANIA STUDIUM.....	11
1.5. ŹRÓDŁA INFORMACJI.....	12
1.6. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.....	12
1.7. PODSTAWOWE MATERIAŁY WEJŚCIOWE.....	13
1A.1. PODSTAWY OPRACOWANIA ZMIAN STUDIUM. UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRONIE ŚLĄSKIE	14
1A.2 OBOWIĄZUJĄCE STUDIUM I OGÓLNY ZAKRES ZMIAN	15
<i>1A.2.1. Ogólny zakres zmian</i>	15
1A.3. UWARUNKOWANIA ZMIANY STUDIUM	16
2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.....	19
3. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.....	20
4. STRUKTURA PRZESTRZENNA I ROZMIESZCZENIE PODSTAWOWYCH FUNKCJI	22
4.1. PROBLEMATYKA MIESZKANIOWA.....	23
MIESZKAŃCY GMINY I MIASTA ZAMIESZKIWALI W 1996 ROKU 2426 MIESZKANIA O OGÓLNEJ POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ WYNOSZĄCEJ 139490 M ²	23
4.2. STREFA USŁUGOWA.....	23
5. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA NATURALNEGO GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.....	25
5.1. POŁOŻENIE I RZEŻBA TERENU.....	25
5.2. BUDOWA GEOLOGICZNA.....	25
5.3. WARUNKI WODNE.....	26
5.4. KLIMAT.....	26

5.5. GLEBY.....	27
5.6. SZATA ROŚLINNA.....	27
6. KULTUROWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.	28
6.1. CHARAKTERYSTYKA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY.....	28
6.2. ZAGADNIENIA OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.	29
7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.	32
7.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	32
7.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW.....	32
7.3. GOSPODARKA ODPADAMI.	32
7.4. ELEKTROENERGETYKA.....	32
7.5. ZAOPATRZENIE W GAZ.....	33
7.6. GOSPODARKA CIEPLNA.....	33
8. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE.....	34
8.1. UKŁAD DROGOWY.....	34
8.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA.....	34
9. PODSTAWOWE USTALENIA I INFORMACJE ZE „STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA WOJEWÓDZTWA WAŁBRZYSKIEGO” DO OKREŚLENIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY STRONIE ŚLĄSKIE (UMIG).	35
9.1. ELEMENTY ZADAŃ CENTRALNYCH.....	35
9.2. ELEMENTY ZADAŃ WOJEWÓDZKICH.....	36
9.3. ELEMENTY KIERUNKÓW POLITYKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA I ZADAŃ PONADLOKALNYCH ZWIĄZANYCH Z ROZWOJEM GMINY, KTÓRYCH REALIZACJA WYMAGA WSPÓŁDZIAŁANIA WOJEWODY I SAMORZĄDU GMINNEGO (PRZY ZACHOWANIU ZASADY ISTOTNEGO I RÓŻNORODNEGO UDZIAŁU BĄDŹ POPARCIA WOJEWODY).....	38
1. PODSTAWOWE PRZESŁANKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.	42
2A.1.1. STRATEGIA ROZWOJU PRZESTRZENNO-GOSPODARCZEGO, KIERUNKI, CELE I POLITYKA PRZESTRZENNA W ZMIANIE STUDIUM MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE (MISJA, STRATEGICZNE, GŁÓWNE I UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU).....	47
<i>2A.1.1.1. „Misja” – dynamiczny rozwój wiodącej funkcji turystyczno – wypoczynkowo – sportowej, z uwzględnieniem rozwoju usług, gospodarki leśnej i nieuciążliwego przemysłu.</i>	<i>47</i>
<i>2A.1.1.2. Misja w przestrzeni środowiska przyrodniczego.</i>	<i>48</i>
<i>2A.1.1.3. Misja w przestrzeni kulturowej.</i>	<i>48</i>
<i>2A.1.1.4. Misja w sferze społecznej.....</i>	<i>49</i>
2A.1.2. ZMIANA KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA W STUDIUM MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU.....	49
<i>2A.1.2.1. Strategiczne cele rozwoju w przestrzeni przyrodniczej.....</i>	<i>49</i>
<i>2A.1.2.2. Strategiczne cele rozwoju przestrzeni kulturowej.....</i>	<i>50</i>
<i>2A.1.2.3. Strategiczne cele rozwoju sfery społecznej.</i>	<i>51</i>
2A.1.3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ZMIANIE STUDIUM MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE.....	51
<i>2A.1.3.1. Główny cele rozwoju przestrzeni przyrodniczej.....</i>	<i>51</i>

2A.1.3.2. Główne cele rozwoju przestrzeni kulturowej	52
2A.1.3.3. Główne cele rozwoju w sferze społecznej	53
2A.1.4. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ZMIANIE STUDIUM MIASTA I GMINY STRONIE ŚLĄSKIE. UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU.	53
3.8. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	57
3.9. PRZYRODNICZE OBSZARY CHRONIONE GMINY	57
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.	62
4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.	62
4.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW.	62
4.2A. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW.	63
4.3. GOSPODARKA ODPADAMI.	63
4.4. ELEKTROENERGETYKA.	63
4.5. ZAOPATRZENIE W GAZ.	63
4.6. GOSPODARKA CIEPLNA.	63
4.7. KOMUNIKACJA.	64
5. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY.	66
5.1. PODSTAWOWE FUNKCJE GMINY.	66
5.1A. PODSTAWOWE FUNKCJE GMINY.	66
5.2. ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ.	66
5.2A. ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ.	67
5.3. USTALENIA DOTYCZĄCE WYODRĘBNIONYCH JEDNOSTEK STRUKTURALNYCH.	68
6. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY.	71
6A. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY.	72
7. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY – MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.	73
7A. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY – MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.	74
8. WYKAZ OPRACOWAŃ KARTOGRAFICZNYCH DO CZĘŚCI 3. TOMU II STUDIUM.	75
TOM III	76
MIASTO STRONIE ŚLĄSKIE	76
INFORMACJE WSTĘPNE I CELE STUDIUM W ODNIESIENIU DO MIASTA STRONIE ŚLĄSKIE	77
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA.	78
2. PODSTAWA PRAWNA.	79

3. INFORMACE O DANYCH ŹRÓDŁOWYCH.....	80
4. CELE STUDIUM W ODNIESIENIU DO MIASTA STRONIE ŚLĄSKIE.	84
5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.	87
5.1. ABIOTYCZNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.	87
5.1.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	87
5.1.2. BUDOWA GEOLOGICZNA I SUROWCE MINERALNE.....	87
5.1.3. WODY PODZIEMNE.	88
5.1.5. RZEŹBA TERENU.....	90
5.1.6. KLIMAT.	92
5.2. BIOTYCZNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.....	92
5.2.1. GLEBY I ICH PRZYDATNOŚĆ ROLNICZA.....	92
5.2.2. ELEMENTY BIOSFERY.....	93
5.3. STAN ŚRODOWISKA I ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ.....	95
5.3.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	95
5.3.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM.	97
5.3.3. WODY POWIERZCHNIOWE.	98
5.3.4. WODY PODZIEMNE.	100
5.3.5. GLEBY.....	101
5.3.6. ZAGROŻENIA DLA FAUNY I FLORY.....	102
5.3.7. ZAGROŻENIA AWARIAMI.	103
5.3.8. PRZEKSZTAŁCENIA KRAJOBRAZU.	103
5.4. STAN PRAWNY - OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE.....	104
5.5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW I STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO – SYNTEZA.	105
6. ŚRODOWISKO KULTUROWE.....	107
6.1. CHARAKTERYSTYKA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA STRONIE ŚLĄSKIE.....	107
6.2. OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW I UMIESZCZONE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW, Z WYŁĄCZENIEM STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH.....	109
6.3. OCHRONA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH.....	116
6.4. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.....	116
6.5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW I WALORÓW ŚRODOWISKA KULTUROWEGO – SYNTEZA.....	119
7. DEMOGRAFIA.	121
7.1. RUCH LICZEBNOŚCI POPULACJI I JEGO CZYNNIKI.	121
7.2. CECHY STRUKTURY POPULACJI.	123

7.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU DEMOGRAFICZNEGO.....	125
8. MIESZKALNICTWO.	126
8.1. ZASOBY I STANDARDY MIESZKANIOWE.....	126
8.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU MIESZKALNICTWA.....	131
9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.	134
9.1. UWAGI OGÓLNE.	134
9.2. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	134
9.3. KULTURA.....	138
9.4. SPORT I REKREACJA.....	140
9.5. USŁUGI ZDROWIA.....	141
9.6. CMENTARZE I KOŚCIOŁY.	141
9.7. URZĘDY PUBLICZNE I ORGANIZACJE SPOŁECZNE.....	142
9.8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I CZYNNIKÓW JEJ ROZWOJU.	144
10. BAZA EKONOMICZNA MIASTA.	146
10.1. DOTYCHCZASOWA STRUKTURA I STAN GOSPODARKI MIASTA.	146
10.2. STRUKTURA BRANŻOWA GOSPODARKI MIASTA.	148
10.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU I STRUKTURY BAZY EKONOMICZNEJ MIASTA.	154
11. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.	155
11.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU.....	155
11.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ..	157
12. STAN WŁADANIA GRUNTAMI.	159
12.1. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW.	159
12.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW.	163
13. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.	165
13.1. UKŁAD DROGOWY.....	165
13.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA.	172
13.3. TRANSPORT ZBIOROWY.	173
13.4. TRASY ROWEROWE.	173
13.5. SZLAKI TURYSTYCZNE.....	175
13.6. TRASY KONNE.	176
13.7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO ORAZ MOŻLIWOŚCI I POTRZEB JEJ ROZWOJU.....	176
14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.	179
14.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.	179
14.1.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.	179
14.1.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW.....	184
14.2. GOSPODARKA ODPADAMI.	186
14.3. GOSPODARKA ENERGETYCZNA.	187
14.3.1. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA.....	187
14.3.3. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ.....	194
14.4. TELEKOMUNIKACJA.	198
14.5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO WYPOSAŻENIA W SYSTEMY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.	198
15. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.	203
15.1. ZMIANY W STRUKTURZE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I W UKŁADACH OSADNICZYCH.	203
15.2. ZMIANY W UKŁADZIE KOMUNIKACYJNYM.....	203
15.3. ZMIANY W SYSTEMACH INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.	204

16. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.....	206
16.1. OGÓLNE ZASADY KSZTAŁTOWANIA UKŁADU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO ORAZ STANDARDÓW ZAGOSPODAROWANIA.....	206
16.2. FUNKCJONALNE JEDNOSTKI TERENOWE – SZCZEGÓŁOWE ZASADY I STANDARDY ZAGOSPODAROWANIA.....	208
16.3. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W OBSZARZE MIASTA.....	227
18. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	231
19. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI.....	235
19.1. UKŁAD I HIERARCHIA WAŻNIEJSZYCH DRÓG.....	235
19.2. USTALENIA DOTYCZĄCE POZOSTAŁYCH ZAGADNIEŃ ZWIĄZANYCH Z KOMUNIKACJĄ I TRANSPORTEM.....	237
20. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	238
20.1. ZASADY WYPOSAŻENIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	238
20.2. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	240
21. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	241
22. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	241
23. FILARY OCHRONNE.....	242
24. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁĄDY I ICH STREFY OCHRONNE.....	242
25. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE.....	243
26. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIE, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	243
27. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	243
28. STREFY UZDROWISKOWE.....	243
29. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJE OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m².....	244
30. OBSZARY PROBLEMOWE.....	244
31. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM.....	245
31.1. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	245
31.2. OBOWIĄZUJĄCE UCHWAŁY O PRZYSTĄPIENIU DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, KTÓRYCH SPORZĄDZANIE NIE ZOSTAŁO JESZCZE ZAKOŃCZONE.....	245
31.3. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, KTÓRYCH SPORZĄDZANIE JEST OBOWIĄZKOWE.....	246
31.4. OBSZARY, DLA KTÓRYCH MIASTO ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	246
31.5. DEFINICJA OBSZARU, O KTÓRYM MOWA W ART. 14 UST. 3 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.....	246
31.6. WNIOSKI DO PONADGMINNYCH DZIAŁAŃ I OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH LUB WYKONYWANYCH W SĄSIEDNICH GMINACH:.....	247
SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM.....	248
PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA.....	248